

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Opracowanie:

Urząd Gminy Grodziec

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2022 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

WPROWADZENIE.....	5
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY GRODZIEC.....	9
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	10
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	14
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	19
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	26
4.1. Ocena sytuacji Gminy	28
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	31
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	33
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GRODZIEC.....	38
1. Misja i wizja	39
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	41
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Grodziec. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	53
4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	59
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	66
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	70
ZAŁĄCZNIKI.....	73
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Grodziec	74

Załącznik 2: Lista projektów IIT	134
Załącznik 3: Wzór ankiety	139
Załącznik 4: Tabela ewaluacyjna	145

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Grodziec, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji byli członkowie Zespołu Strategicznego, pracujący pod przewodnictwem Wójta Gminy Grodziec, w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych gminy i społeczności lokalnej:

- Radosław Perczyński – Zastępca Wójta Gminy Grodziec – Zastępca Przewodniczącego Zespołu,
- Rafał Gil – Sekretarz Gminy Grodziec – Członek Zespołu,
- Aleksandra Musiałowska – Skarbnik Gminy Grodziec – Członek Zespołu,
- Michał Zimny – Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej – Członek Zespołu,
- Aneta Roszak – Zastępca Kierownika Referatu Inwestycji i Planowania – Członek Zespołu,
- Agnieszka Szczecińska – inspektor w Referacie IP UG Grodziec – Członek Zespołu,
- Kinga Krysiak – Kierownik GOPS Grodziec – Członek Zespołu,
- Katarzyna Gromala – Kierownik Biblioteki Publicznej Gminy Grodziec – Członek Zespołu,
- Krzysztof Nowicki – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Grodźcu – Członek Zespołu,
- Agnieszka Duszyńska – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Królikowie – Członek Zespołu,
- Anna Juszcak – Dyrektor Przedszkola Samorządowego w Grodźcu – Członek Zespołu,
- Zenon Olejniczak – Przewodniczący Rady Gminy Grodziec – Członek Zespołu,
- Katarzyna Kobylińska – Radna Rady Gminy Grodziec – Członek Zespołu,
- Stanisław Szpitalny – Radny Rady Gminy Grodziec – Członek Zespołu.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Iwona Nowacka – Z-ca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Joanna Cieślińska – Ekspertka merytoryczna w Dziale Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Klaudia Świrska – Starsza Specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Wojciech Wasylewicz – Młodszy specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego.

Prace nad Strategią rozpoczęto w sierpniu 2023 roku, kiedy to Wójt Gminy Grodziec podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr LVIII/430/2023 Rady Gminy Grodziec z dnia 21 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034, w tym trybu konsultacji.

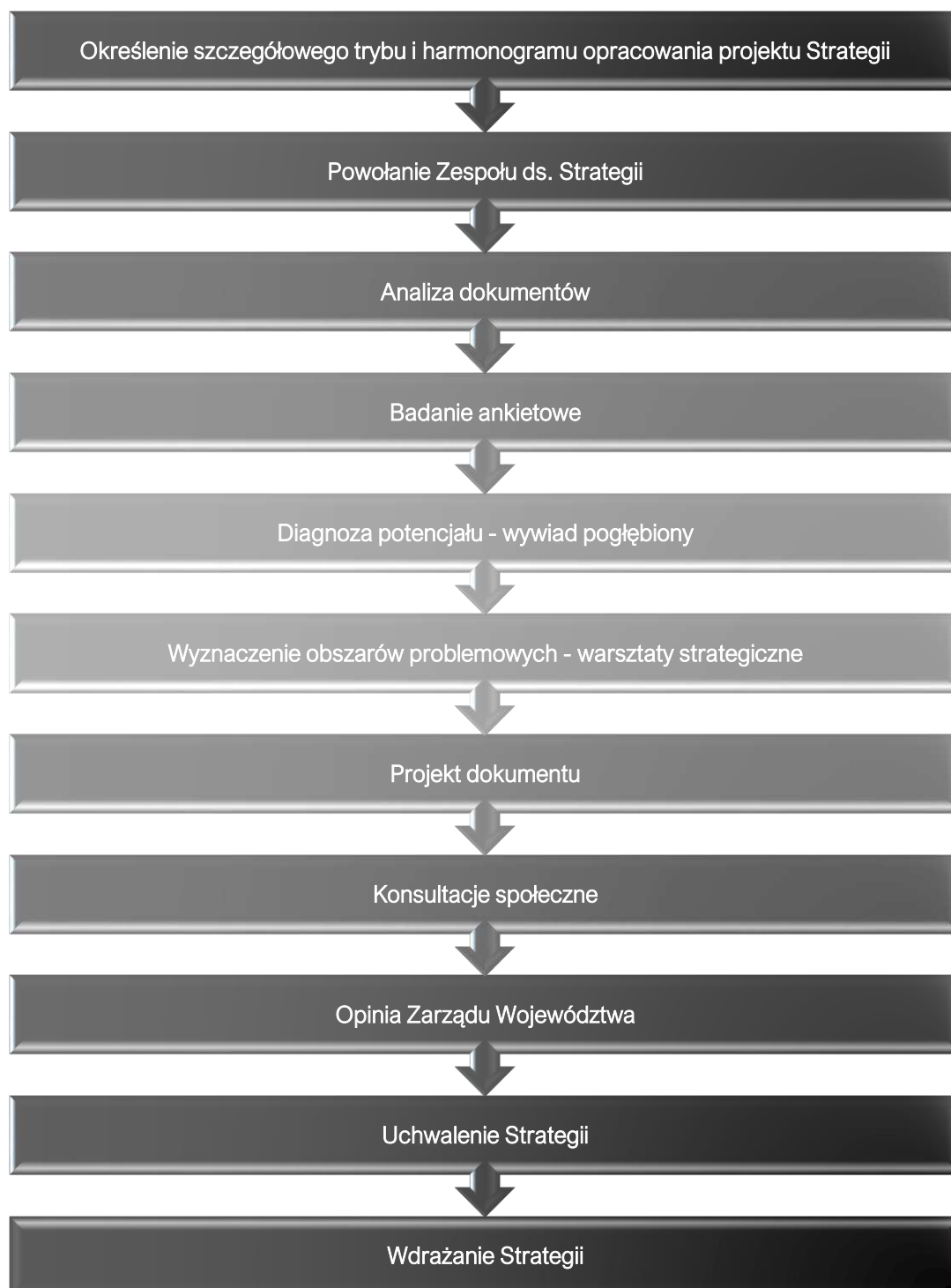
Ważnym elementem na etapie diagnozowania i programowania założeń Strategii była aktywna partycypacja społeczna, którą umożliwiono interesariuszom Gminy m.in. mieszkańcom, partnerom społeczno-gospodarczym Gminy, podmiotom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie, podmiotom działającym na rzecz ochrony środowiska, podmiotom odpowiedzialnym za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, a także pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy oraz badaniem ankietowym, w którym wzięło udział 86 osób. Wyniki tych badań zostały uwzględnione przy opracowaniu wniosków z diagnozy oraz głównych założeń Strategii. Dodatkowo odbył się wywiad pogłębiony z kierownictwem Urzędu, a także warsztaty strategiczne dotyczące przyszłych kierunków rozwoju Gminy, na których uczestniczyli m.in. przedstawiciele Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, lokalni działacze oraz członkowie organizacji pozarządowych działających w Gminie. Podczas spotkań wypracowano główne obszary problemowe oraz potencjały Gminy Grodziec, a następnie na ich podstawie stworzono misję, wizję rozwoju Gminy, a także główne cele i kierunki działań. Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Strategii były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w dwóch formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym. Strategia została również zaopiniowana przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w kontekście sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ponadto wzięto również pod

uwagę zapisy poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Grodziec, obowiązującej do 2024 roku.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac nad Strategią:

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY GRODZIEC

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Informacje ogólne

Gmina Grodziec jest gminą wiejską w powiecie konińskim, we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Zgodnie z klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski profesorów Śleszyńskiego i Komornickiego (2016), utworzoną na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego, Grodziec należy do gmin o umiarkowanej funkcji rolniczej. Według danych GUS Gmina Grodziec w roku 2022 liczyła 4 998 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 42 os./km². Powierzchnia Gminy wynosi ok. 118 km², z czego powierzchnia użytków rolnych stanowi 58%, zaś powierzchnia leśna 38%.

W skład Gminy wchodzi 18 sołectw: Biała, Biała Kolonia, Biskupice, Bystrzyca, Czarnybród, Grodziec, Janów, Junno, Królików, Królików Czwarty, Łądek, Łagiewniki, Nowe Grądy, Stara Ciświca, Stary Borowiec, Stare Grądy, Wielolęka, Zaguźnica.

Wnioski:

1. Gmina charakteryzuje się ekstensywnym zagospodarowaniem terenu o stricte wiejskim charakterze osiedlania.
2. Gmina posiada funkcje rolnicze, jednocześnie cechując się wysokimi walorami krajobrazu przyrodniczego.

Transport i łączność

Sieć dróg na terenie Gminy Grodziec tworzą drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie. Nie występują autostrady i drogi ekspresowe. Oś komunikacyjną Gminy stanowi droga wojewódzka nr 443 relacji Jarocin-Tuliszów (długość na terenie Gminy – 9,4 km). Ponadto na obszarze Gminy występuje rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych. Łączna długość 6 dróg powiatowych znajdujących się w Gminie wynosi 40,5 km. Natomiast łączna liczba kilometrów dróg będących w zasobie komunalnym Gminy wynosi 187,4 km, z czego 137,5 km to drogi utwardzone.

Odległość z miejscowości Grodziec do jednostki miejskiej o znaczeniu powiatowym – Konina wynosi 27 km, podróż samochodem zajmuje ok. 25 minut. Miasta o znaczeniu wojewódzkim – Poznań i Łódź znajdują się w odległości kolejno 105 km i 143 km, czas dojazdu samochodem do tych miast zajmuje odpowiednio ok. 1 godz. i 25 min. oraz 1 godz. 37 min. Odległość siedziby Gminy (miejscowości Grodziec) do najbliższego węzła autostrady (A2 relacji Kukuryki-Świecko) wynosi ok. 24 km (23 min jazdy samochodem).

W granicach Gminy Grodziec nie przebiega sieć aktywnych linii kolejowych. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się w miejscowości Konin (ok. 27 km od miejscowości Grodziec).

Wnioski:

1. Drogi w części wymagają przeprowadzenia remontów lub modernizacji oraz budowy (w tym z wykorzystaniem specustawy ZRiD).
2. Przeprowadzane działania modernizacyjne oraz rozbudowa siatki drogowej na terenie Gminy powinna uwzględniać działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, takie jak np. rozbudowa brakującego oświetlenia ulicznego, tworzenie aktywnych przejść dla pieszych.
3. Istotnym jest by współpracować z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich w Poznaniu oraz Powiatowym Zarządem Dróg w Koninie w zakresie modernizacji i rozbudowy dróg.
4. W celu ograniczenia emisji liniowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu zalecany jest rozwój komunikacji zbiorowej oraz infrastruktury rowerowej.
5. Podczas realizacji wszystkich inwestycji drogowych należy stosować zasadę zrównoważonego rozwoju i z ostrożnością podchodzić do konieczności usuwania drzew.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Dla Miasta Konina i powiatu konińskiego, w którego skład wchodzi 14 gmin, utworzono Aglomerację Konińską, do której zalicza się również Gminę Grodziec. Obszar ten wyróżnia się korzystnym położeniem w skali kraju, zróżnicowaną budową geologiczną i specyficznymi uwarunkowaniami historycznymi. Sprawia to, iż na obszarze tym łączy się wydobywanie surowców, energetykę i przemysł z dziedzictwem kulturowym i walorami turystycznymi. Położenie obszaru w oddaleniu od stolicy województwa i innych dużych ośrodków metropolitalnych sprawia, iż w układzie funkcjonalnym Aglomeracji Konińskiej Konin jest dominującym, subregionalnym biegunem wzrostu i wiodącym ośrodkiem społeczno-gospodarczym, tracącym jednak swoje funkcje.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym w Gminie Grodziec jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które określa politykę przestrzenną gminy i kierunki zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujący dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/271/2014 Rady Gminy Grodziec w sprawie uchwalenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grodziec.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w Gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze Gminy Grodziec obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zajmują 0,18% powierzchni Gminy. W związku z bardzo niewielkim udziałem terenu, na którym obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, na obszarach, które nie są ujęte w tych planach, wydawane są decyzje o warunkach zabudowy. Oznacza to, że gospodarka przestrzenna na obszarze Gminy Grodziec jest oparta w dużej mierze o realizację WZ.

Wnioski:

1. Niski udział planów miejscowych w całkowitej powierzchni Gminy i tym samym opieranie polityki przestrzennej na decyzjach o warunkach zabudowy i decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, może utrudnić władzom samorządowym racjonalne gospodarowanie przestrzenią. Zwiększa się również niebezpieczeństwo chaotycznego rozproszenia lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnego z założeniami ładu przestrzennego w Gminie.
2. W związku z nowelizacją ustawy o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym, w najbliższych latach, należy podjąć działania mające na celu uporządkowanie przestrzeni w Gminie oraz opracowanie Planu Ogólnego.
3. Gmina Grodziec znajduje się w obszarze, który został objęty ZIT Konina, co znacząco wpływa na rozwój i inwestycje w regionie.

Walory przyrodnicze i kulturowe

Uwzględniając podział J. Kondrackiego, obszar Gminy Grodziec położony jest w obrębie podprovincji Nizin Środkowopolskich w skład której wchodzi makroregion Nizina Południowo – Wielkopolska z mezoregionem – Równina Rychwalska.

Na obszarze Gminy Grodziec znajdują się następujące tereny objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych:

- Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu (34,9 km² na terenie Gminy Grodziec – 29,6% powierzchni Gminy),
- Korytarz Ekologiczny Dolina Warty (34,4 km² na terenie Gminy Grodziec – 29,2% powierzchni Gminy),
- specjalny obszar ochrony Puszcza Pyzdrowska,
- 6 pomników przyrody.

Dużą atrakcją dla turystów jest Ośrodek Edukacji Leśnej w Nadleśnictwie Grodziec, pełniący funkcje zarówno edukacyjną jak i rekreacyjną. Ochronka dla zwierząt i ekspozycja w Izbie Edukacyjnej daje możliwość zapoznania się z rzadkimi okazami fauny i flory oraz przyrody nieożywionej w postaci spreparowanych eksponatów.

W leśnictwie Królików przebiega ścieżka przyrodniczo-leśna „Bocian”, jej elementem jest uroczysko leśne o tej samej nazwie. Gniazduje tam bocian czarny.

Grodziec to teren, gdzie rolnicy zajmują się pszczelarstwem. Stanowi ono źródło dodatkowych dochodów dla wielu rodzin, a pozyskiwany miód znany jest w całym kraju.

W granicach Gminy Grodziec znajduje się 11 zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Natomiast do gminnej ewidencji zabytków wpisane są 43 obiekty. Do najważniejszych zabytków należą:

- Kościół Parafialny w Grodźcu,
- Zespół pałacowo-parkowy w Grodźcu,

- Kościół Parafialny p.w. św. Michała Archaniola w Królikowie,
- Zespół Dworski w Biskupicach.

Wnioski:

1. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest wiele obiektów historycznych i zabytkowych świadczących o bogatej i różnorodnej historii miejsca, które mogą stanowić przyczynek do rozwijania funkcji związanych z turystyką poznawczą.
2. Historia oraz dziedzictwo lokalne mogą stanowić ważną gałąź lokalnej gospodarki, przyciągając na jej obszar turystów, osoby zainteresowane aktywną rekreacją oraz pasjonatów dziejów Polski, aby tak się stało konieczne jest jednak podjęcie aktywnych działań zmierzających do rewitalizacji i odnowy zachowanych dotąd zabytków, w celu zwiększenia turystycznego potencjału Gminy.
3. Walory przyrodnicze Gminy Grodziec mogą przyciągnąć turystów z różnych regionów. Aby rozwijać tę funkcję, należy odpowiednio zagospodarować przestrzeń i dostosować ofertę do potrzeb potencjalnych turystów. Możliwe działania to np. wytyczenie szlaków turystycznych, zaprojektowanie i budowa infrastruktury turystycznej (np. ścieżki rowerowe), organizacja wydarzeń kulturalnych oraz promowanie lokalnych produktów i potraw. Warto również pamiętać o ochronie i zachowaniu walorów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń oraz rozwijaniu turystyki zrównoważonej, która szanuje środowisko i kulturę lokalną.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Gospodarka lokalna i rynek pracy

W 2022 roku w Gminie Grodziec było zarejestrowanych 490 podmiotów gospodarczych według rejestru REGON. Największa część podmiotów działa w budownictwie (156 podmiotów) oraz w obszarze handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (89 podmiotów). Ich udział wyniósł kolejno 32% i 18%. Podobna liczba podmiotów (w przedziale 31-46) zajmuje się działalnością związaną z przetwórstwem przemysłowym oraz rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – udział podmiotów z tych grup w ich całkowitej liczbie wynosił kolejno 9% i 6%.

W 2022 roku w Gminie Grodziec funkcjonowało 3,6% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie konińskim. Liczby te corocznie wzrastają. W 2018 roku na terenie Gminy działało 398 przedsiębiorstw i do 2022 roku liczba ta wzrosła o 92. Przeliczenie wskaźników względem liczby ludności pokazało, że w Gminie Grodziec w 2022 roku działało 98 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, co było wynikiem niższym od średniej w powiecie (107) i w województwie (141).

W Gminie Grodziec od 2020 roku utrzymuje się stałe bezrobocie. Niemniej jednak, stopa bezrobocia w Gminie Grodziec wyniosła 3,8% w 2022 roku, co było niższe niż średnia dla powiatu konińskiego (4,5%) i wyższe niż średnia dla województwa wielkopolskiego (2,2%).

Wnioski:

1. W Gminie Grodziec obserwuje się wzrost liczby przedsiębiorstw.
2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy skupione są głównie w branżach: w budownictwie, handlu hurtowym i detalicznym, pozostałej działalności usługowej oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Infrastruktura i środowisko – urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, dostarczanie, dystrybucja) mieszkańców w wodę oraz odprowadzanie ścieków na terenie Gminy Grodziec jest Gmina Grodziec, która realizuje zadania za pomocą Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy Grodziec.

Według danych GUS na 2022 rok udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej wynosił 99,1%. Ogółem długość eksploatowanej sieci wodociągowej wyniosła około 129,85 km.

Udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej w Gminie Grodziec w 2022 roku wynosił 15%. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 10,3 km. Mieszkańcy nieposiadający dostępu do sieci kanalizacyjnej korzystają z szamb oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Gminne kontrole tego rodzaju infrastruktury odbywają się raz do roku. Gmina posiada własny transport nieczystości ciekłych.

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w miejscowości Grodziec, ul. Zwierzyniecka 7A. Przepustowość oczyszczalni wynosi 300m³/d.

Szacuje się, że taka przepustowość oczyszczalni ścieków będzie wystarczająca zarówno przy obecnym poziomie liczby mieszkańców, jak i w przypadku zwiększenia się tej liczby. Jednak konieczne są działania modernizacyjne w odniesieniu do technologii oczyszczania ścieków.

Głównym operatorem sieci internetowej w granicach Gminy Grodziec jest INEA. Operator obsługuje następujące miejscowości w ramach udostępniania sieci Internetu szerokopasmowego: Grodziec, Janów, Junno, Mokre, Tartak, Lipice, Łądek, Królików, Królików Czwartý, Łagiewniki, Biała, Biała Kolonia, Wielolęka i Biskupice. Natomiast miejscowości wykluczone cyfrowo (bez dostępu do Internetu szerokopasmowego) to: Grądy Nowe, Grądy Stare, Czarnybród, Ciświca Stara, Ciświca Nowa, Zaguźnica, Borowiec Stary, Borowiec Nowy, Stara Huta, Aleksandrówek, Wycinki oraz Bystrzyca

Wnioski:

1. Należy stale podnosić i zwiększać jakość infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej na terenie Gminy Grodziec.
2. Jednym z najważniejszych kierunków na przyszłe lata jest zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wszędzie tam, gdzie jest to racjonalne ekonomicznie.
3. Szacuje się, że obecna przepustowość oczyszczalni ścieków będzie wystarczająca zarówno przy obecnym poziomie liczby mieszkańców, jak i w przypadku zwiększenia się tej liczby. Jednak konieczne są działania modernizacyjne technologii oczyszczania ścieków.
4. Gmina posiada potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii, z wykorzystaniem energii wiatru i słońca.
5. Należy dążyć do rozwoju Internetu szerokopasmowego w miejscowościach wykluczonych z dostępu do tej infrastruktury.

Gospodarka odpadami oraz działalność w zakresie ochrony środowiska

Systemem gospodarki odpadami w 2022 r. objętych było 4 380 mieszkańców Gminy. Na obszarze Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Groźcu (ul. Zwierzyniecka 7A).

Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych odpadów od roku 2018 do roku 2022 utrzymywał się na stałym poziomie. Udział odpadów segregowanych w 2022 roku wyniósł 52% i wynosił 0,32 Mg na mieszkańca.

Oprócz gospodarowania odpadami i prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, Gmina Grodziec podejmuje szereg innych działań na rzecz ochrony środowiska, opartych o dedykowane programy: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) dla Gminy, Program usuwania wyrobów zawierających azbest

z terenu powiatu konińskiego oraz roczne programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy.

Gmina Grodziec współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE. W 2022 roku Gmina Grodziec zorganizowała 3 spotkania informacyjne, rozdysponowała blisko 1 000 sztuk ulotek edukacyjnych. Konsultanci pomogli przygotować 26 wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach tego programu

Wnioski:

1. Wskazane jest opracowanie wieloletnich programów związanych z ochroną środowiska, które w kompleksowy sposób odpowiadać będą na zdiagnozowane w Gminie problemy.
2. Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te powinny być związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.
3. Działania w zakresie wymiany źródeł ciepła skierowane do mieszkańców Gminy powinny koncentrować się wokół wspierania wymiany przestarzałych i wysokoemisyjnych pieców grzewczych na technologie nisko i zeroemisyjne (np. odnawialne źródła energii).

Stan finansów samorządowych

W latach 2018-2022 dochody Gminy Grodziec ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 27,95 mln zł w 2018 roku do 38,11 mln zł w 2022 roku. Największy wzrost nastąpił w 2020 roku, kiedy dochody zwiększyły się o blisko 3,1 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim,

Największy udział w dochodach gminy ogółem stanowią dochody bieżące. W latach 2018-2022 stanowiły one średnio 89%, na przestrzeni analizowanego okresu zauważalny jest wzrost udziału (w 2018 r. – 90,2%, natomiast w 2022 r. – 94,4%, najniższy udział w 2021 r. – 84,8%). Pomimo początkowego wzrostu (z 2018 r. – 9,8% do 2021 r. – 15,2%), w 2022 roku, nastąpił spadek udziału dochodów majątkowych w dochodach ogółem.

Corocznie wzrastają również wydatki ogółem Gminy. W 2018 roku wydatki ogółem kształtowały się na poziomie 27,77 mln zł i do 2022 roku wzrosły o ponad 13 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących.

W latach 2018-2022 największy udział w strukturze dochodów nieprzerwanie od 2018 roku posiadały wpływy z dotacji (40% w 2022 roku). Spadek dotacji w 2022 roku o 8% w porównaniu do roku 2021, wynoszący 40%, był spowodowany przeniesieniem dotacji z Programu Rodzina 500+ z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Ta zmiana wpłynęła na różnice w strukturze dochodów gminy między poszczególnymi latami.

Drugą grupą co do wielkości udziałów w budżecie Gminy w tym okresie były subwencje (32% w 2022 roku), a dopiero trzecią były dochody własne bez PIT i CIT (14% w 2022 roku). Najmniejszy udział w strukturze dochodów Gminy w 2022 roku, posiadały udziały w podatkach centralnych, oscylujące na poziomie 10%-13%. Dochody własne Gminy wraz z PIT i CIT stanowiły średnio 21% dochodów ogółem, co ograniczało możliwość samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

Zgodnie z rankingiem „Fundusze Europejskie. Ranking wykorzystania środków UE przez samorządy 2014-2021” opracowanym przez czasopismo samorządu terytorialnego „Wspólnota”¹ wydatki Gminy Grodziec ze środków UE w latach 2014-2021 per capita wyniosły 1 850,35 zł, co plasuje Gminę na 505 miejscu spośród 1 523 gmin wiejskich. Gmina zrealizowała przy udziale środków unijnych inwestycje w sposób bezpośredni przekładające się na jakość życia mieszkańców, m.in. Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Grodziec.

Zgodnie z uchwałą Nr LXIII/475/2023 Rady Gminy Grodziec z dnia 14 grudnia 2023 roku w sprawie: uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grodziec potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2034 wyniesie około 46,92 mln zł. Należy mieć na uwadze, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które podlegają zmianom, dlatego potencjał inwestycyjny przedstawia wartości szacunkowe.

Wnioski

1. Niekorzystną sytuacją jest niewielki udział dochodów własnych Gminy w strukturze dochodów ogółem, który uzależnia ją finansowo w znacznym stopniu od środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.
2. Gmina Grodziec cechuje się wysoką skutecznością w pozyskiwaniu funduszy ze źródeł zewnętrznych, zarówno regionalnych, jak i krajowych oraz zagranicznych, co w znaczący sposób zwiększa jej możliwości inwestycyjne.
3. Sytuacja finansowa Gminy kształtuje się obecnie na stabilnym poziomie, który nie zagraża bezpieczeństwu jej funkcjonowania w najbliższej przyszłości. Fluktuacje

¹https://wspolnota.org.pl/fileadmin/user_upload/Nr_22-2022_Wydatki_ze_srodkow_UE.pdf

rynkowe oraz utrzymujący się wysoki poziom inflacji może jednak wpłynąć znacząco na możliwości inwestycyjne Gminy w najbliższych latach.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego Gmina Grodziec w roku 2022 liczyła 4 998 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 42 os./km². Pod tym względem Gmina Grodziec zajmowała ostatnie miejsce wśród gmin powiatu konińskiego. Mieszkańców w Gminie Grodziec ubywa z każdym rokiem, co pokazują dane statystyczne z lat 2018-2022. Tylko w pięcioletnim okresie ubyło 208 osób. Wynika z tego, że Gmina Grodziec się wyludnia i jest to sytuacja charakterystyczna w tym regionie (dynamika zmiany liczby ludności wynosi poniżej 100%, co oznacza zmniejszającą się liczbę ludności). Największy wpływ na zmniejszającą się liczbę mieszkańców Gminy Grodziec ma ujemne saldo migracji.

Analizując wskaźniki demograficzne dla Gminy Grodziec zaobserwować można stopniowe starzenie się społeczeństwa. Porównując udział mieszkańców w przedziale wiekowym 25-34 lat (kiedy to średnio najwięcej osób wchodzi na rynek pracy, zakłada rodziny i kupuje mieszkanie lub dom) w 2018 roku do roku 2022 zauważyć można stopniowe zmniejszanie się udziału tych osób w ogólnej liczbie mieszkańców. Podobny trend dotyczy osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64, kobiety 18-59). Ponadto zauważyć można zwiększanie się senioralnego obciążenia demograficznego, którego dynamika w przedstawionych w ramach czasowych wynosiła aż 116%. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Porównując jedynie wartość analizowanego wskaźnika w 2022 roku w Gminie (24,8%) ze średnimi wynikami gmin województwa (27,7%), wynik w gminie jest minimalnie korzystniejszy, jednak dynamika jego wzrostu była znacząco wyższa w Gminie Grodziec (116%) niż w całym województwie wielkopolskim (114%). Wartości powyżej 100% świadczą o zwiększaniu się udziału seniorów w strukturze demograficznej Gminy, co prowadzić może do problemów i wyzwań natury finansowej, infrastrukturalnej czy społecznej dla Gminy m.in. związanych z obciążeniem systemu finansów publicznych poprzez wzrost kosztów opieki zdrowotnej w celu zapewnienia mieszkańcom dostępności do placówek zdrowotnych, konieczności zwiększenia nakładów na usługi społeczne i opiekuńcze oraz malejące dochody z tytułu udziału w podatku PIT.

Obserwuje się wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w całej strukturze demograficznej Gminy, wraz z jednoczesnym zmniejszaniem się liczby osób w wieku produkcyjnym i w wieku przedprodukcyjnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym na przestrzeni badanych pięciu lat zmniejszyła się o 209 osób i w 2022 roku osiągnęła wartość 3 028 mieszkańców. Osób w wieku poprodukcyjnym przybyło o liczbę 63. Z kolei liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała o 62 osiągając w 2022 roku 1 000 osób.

Aktualnie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest większa od liczby osób w wieku poprodukcyjnym, jednak, analizując wykładnicze linie trendu, przy zachowaniu aktualnych tendencji różnica pomiędzy osobami w wieku przedprodukcyjnymi i poprodukcyjnymi w

przyszłości będzie się stale zwiększać i liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie przewyższać liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wnioski:

1. Spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym może prowadzić do zmniejszenia się poziomu atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Grodziec ze względu na brak potencjalnych pracowników i prowadzić do wystąpienia negatywnych konsekwencji na rynku pracy (m.in. brak zastępowalności pokoleniowej).
2. Przewidywany proces starzenia się społeczeństwa będzie w przyszłości wiązać się z rosnącym zapotrzebowaniem na usługi dedykowane seniorom, takie jak usługi opiekuńcze lub programy wypoczynkowe. Będzie to również generować wyzwania związane z utrzymaniem istniejących szkół oraz znajdowaniem odpowiednich miejsc pracy dla nauczycieli. Ponadto, będzie obserwowana spadająca liczba osób posiadających wykształcenie wyższe.
3. W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom opisywanych zjawisk demograficznych Gmina będzie rozwijać programy zachęcające do pozostania mieszkańców na jej terenie lub osiedlania się w jej granicach nowych mieszkańców. W szczególności rozwijać należy usługi skierowane do rodzin z dziećmi oraz coraz liczniejszej, ale zróżnicowanej wewnętrznie grupy seniorów.

Kapitał społeczny – żłobki, przedszkola oraz oświata

Do form opieki nad dziećmi do lat 3 zalicza się żłobki oraz kluby dziecięce. Na terenie Gminy Grodziec nie funkcjonują publiczne placówki tego typu. Najbliższa tego typu placówka działa w gminie Rychwał (10 km od siedziby Gminy Grodziec).

W Gminie działają natomiast 4 placówki przedszkolne (2 publiczne i 2 niepubliczne). W 2022 roku łącznie do tych placówek uczęszczało 204 dzieci. W Gminie w 2021 roku poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej wynosi 83,2%.

W granicach Gminy Grodziec funkcjonują 2 publiczne szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Grodźcu, do której w 2022 roku uczęszczało 260 uczniów. Posiada ona 13 oddziałów ze średnią wielkością oddziału 20 uczniów, z liczbą etatów nauczycieli wynoszącą 34;
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie, do której w roku 2022 uczęszczało 87 uczniów. Szkoła posiada 7 oddziałów ze średnią wielkością oddziału 12,4 uczniów, a liczba etatów nauczycieli wynosi 15.

oraz dwie społeczne szkoły podstawowe – niepubliczne (Lipice i Biskupice).

Na tle powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach Gminy Grodziec w 2023 roku z języka polskiego (64%) były wyższe od średniej

powiatowej (62%) oraz od średniej wojewódzkiej (61%), w 2022 r. wyniki wynosiły odpowiednio: 61%, 57% i 57%. Rezultaty z egzaminu z matematyki w Gminie Grodziec były nieznacznie niższe (44%) od średniej powiatowej (46%) oraz średniej wojewódzkiej (47%), w 2022 r. wyniki wynosiły odpowiednio: 47%, 50% i 60%. Niższe wyniki odnotowano w 2023 r. również w przypadku wyników gminnych szkół z języka angielskiego (50%) w porównaniu do średniej powiatowej (57%) oraz średniej wojewódzkiej (56%), w 2022 r. wyniki wynosiły odpowiednio: 49%, 57% i 64%.

Wnioski:

1. Należy rozwinąć politykę opieki nad dziećmi do lat 3 oraz opiekę przedszkolną w celu zapewnienia opieki wszystkim chętnym dzieciom, co za tym idzie – przyspieszać proces powrotu rodziców na rynek pracy. Mieszkańcy zauważają potrzebę stworzenia miejsca dla dzieci do lat 3.
2. Stałe podnoszenie poziomu edukacji w gminie powinno odbywać się zarówno na drodze modernizacji infrastruktury szkolnej, doposażenia bazy dydaktycznej placówek oświatowych, zwiększania liczby oraz atrakcyjności oferowanych zajęć pozalekcyjnych, jak i poprawy jakości pracy kadry nauczycielskiej (np. poprzez modyfikację systemu motywacyjnego) oraz systemowe wsparcie uczniów zdolnych i słabszych.
3. Dopełnienie systemowych działań w zakresie wsparcia rozwoju edukacji powinno także następować na drodze rozwoju współpracy z obecnymi w Powiecie organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze oświaty, nauki, kultury, sportu, itp.

Kultura i sport

Instytucją odpowiedzialną za rozwój sfery kulturalnej w Gminie Grodziec jest Biblioteka Publiczna Gminy Grodziec. Poza statutową działalnością biblioteczną, instytucja prowadzi działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury w szczególności poprzez organizację wydarzeń.

Na dzień 1 stycznia 2022 r. księgozbiór Biblioteki Publicznej wynosił 16535 woluminów, zaś na koniec roku wynosił 17 200 woluminów.

Do gminnych wydarzeń integrujących różne grupy wiekowe zalicza się Turniej Kulturalno-Rekreacyjny „Energia Pokoleń” oraz Gminny rajd rowerowy.

Puszcza Pyzdrska, w której jest położona Gmina Grodziec, to teren, który przez niemal 200 lat zamieszkiwali Olędrzy, tj. osadnicy różnych narodowości: Niemiec, Holandii, Czech i Węgier, którzy w znaczący sposób wpłynęli na kształt lokalnej historii i kultury. Liczne ślady po osadnictwie olęderskim – szkoły, domy, cmentarze, można napotkać na tutejszych ziemiach. Zostawili je osadnicy zamieszkujący od XVI w. m.in. Stare Grądy, Nowe Grądy, Borowiec Stary, Nowa Ciświca, Stara Ciświca, Konary, Stara Huta i Grodziec. Łącznie na terenie Gminy założyli oni 11 wiosek, z których do dziś zachowało się

10. Byli doskonałymi rolnikami, którzy do perfekcji opanowali umiejętność melioracji zasiedlanych terenów. Potrafili także wydobywać rudę darniową, którą wykorzystywali w budownictwie. Wiele konstrukcji, tzw. żelaznych domów, do dziś można oglądać w miejscowościach, w których mieszkali i są charakterystyczne dla tego terenu. Historia Olędrow zamieszkujących tereny Gminy stała się motywacją do stworzenia cyklu wydarzeń pod nazwą „Grodziec, czyli tam, gdzie... żyli olędrzy”, tj. prelekcji historycznych, konkursów fotograficznych, wycieczek historyczno-krajoznawczych śladami Olędrow organizowanych m.in. przez pasjonatów historii, działaczy lokalnych. Powstała również mapa turystyczna, na której można odszukać miejsca związane z ich działalnością – lokalizację starych wsi olęderskich oraz informacje o kulturze, zwyczajach i dziedzictwie olęderskim

W Biskupicach znajduje się Zespół Dworski, w którym obecnie mieści się niepubliczna Szkoła Podstawowa prowadzona przez Stowarzyszenie „Razem dla Szkół”. Patronem szkoły jest gen. Edmund Taczanowski – polski generał, dowódca powstańczy i naczelnik wojenny województwa kaliskiego w powstaniu styczniowym. Z tego względu szczególna waga przywiązywana jest tu do wszelkiego rodzaju przedsięwzięć mających na celu upamiętnienie polskich walk narodowowyzwoleńczych.

W zakresie kultury fizycznej, do dyspozycji mieszkańców udostępnione jest:

- przyszkolne boisko trawiaste wraz z zapleczem szatniowym ul. Plac ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 4,
- boisko o sztucznej nawierzchni „Orlik” ul. Plac ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 4,
- hala sportowa SP Grodziec,
- boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni przy Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie,
- boisko szkolne trawiaste przy Społecznej Szkole Podstawowej w Biskupicach,
- boisko szkolne trawiaste przy Społecznej Szkole Podstawowej w Lipicach.

Wnioski:

1. Podejmowane działania w zakresie rozwoju kultury muszą zostać wzmocnione przez ich odpowiednią promocję, tak aby informacja o nich miała możliwość dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców wewnątrz, ale także na zewnątrz Gminy.
2. W związku z rosnącą liczbą seniorów w Gminie należy w przyszłości dostosować ofertę zajęć sportowych do ich potrzeb (np. zajęcia rehabilitacyjne).

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Grodziec (rejon pozamiejski nr 3) odpowiedzialny jest dzielnicowy Komisariatu Policji w Rychwale. Do najczęstszych problemów w zakresie bezpieczeństwa (przestępstw) zalicza się: kierowanie w stanie nietrzeźwości, posiadanie narkotyków, oszustwa oraz fałszowanie dokumentów.

W granicach Gminy Grodziec funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, 2 z nich ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Wnioski:

1. Należy stale zwiększać poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zarówno poprzez podnoszenie kompetencji pracowników straży pożarnej, jak i modernizację sprzętu, w tym instalację sieci monitoringu.
2. Ochotnicze Straże Pożarne ściśle współpracują z różnymi podmiotami i instytucjami, aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców na obszarze swojego działania. Dodatkowo, są gotowe wspierać sąsiednie obszary poprzez udział w odwodach operacyjnych lub udzielanie pomocy wzajemnej, gdy zachodzi taka potrzeba.

Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Grodziec działalność prowadzi szereg organizacji pozarządowych, z którymi Gmina współpracuje w zakresie realizacji zadań sfery publicznej, należących do zadań Gminy, a w szczególności w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, dziedzictwa narodowego i edukacji społecznej. Na terenie Gminy działa 19 organizacji.

Gmina Grodziec nawiązuje współpracę z innymi samorządami poprzez członkostwo w stowarzyszeniach tj. LGD „Solidarni w Partnerstwie” oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Ponadto, Gmina Grodziec należy do Stowarzyszenia Aglomeracja Konińska. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów Członków Stowarzyszenia, a w szczególności wzmacnianie rozwoju społeczno-gospodarczego, infrastrukturalno-środowiskowego i kulturowego jednostek samorządu terytorialnego tworzących Aglomerację Konińską oraz współpraca gmin i powiatów w tym zakresie.

Wnioski:

1. O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Analizując dane z poniższego wykresu dla lat 2018-2022, zauważyć można, że na przestrzeni tego okresu liczba tego rodzaju podmiotów w Gminie Grodziec była na wyższym poziomie niż średnia powiatowa i wojewódzka.
2. Ścisła współpraca pomiędzy władzami Gminy a poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego powinna stanowić jeden z fundamentów jej dalszego rozwoju.

3. Stałe poszerzanie współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi stanowi klucz do promowania i rozwijania zaangażowanego społeczeństwa obywatelskiego.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W zakresie ochrony zdrowia mieszkańcy Gminy Grodziec mogą korzystać z usług tj.:

- Przemysław Ziajka – Kierownik Przychodni lekarza Rodzinnego i Specjalistycznej „MEDICUS” ul. Główna 38, 62-580 Grodziec;
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Halina Wysocka Mokre 11, 62-580 Grodziec;
- Usługi Położnicze BABY MED Magdalena Cegielska ul. Główna 38, 62-580 Grodziec;
- Usługi Pielęgniarskie „Zdrowie” s.c. ul. Główna 38, 62-580 Grodziec;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AKTYW-MED.” Przychodnia Stomatologiczna Anna Krupska-Starzonek ul. Świerkowa 4, 62-580 Grodziec;
- Wielkopolskie Centrum Ratownictwa Medycznego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1, 62-510 Konin;
- Ewa Biernacka Życie 62-406 Łądek ul. Pyzderska 31,

Najbliższy punkt Szpitalnego Oddziału Ratunkowego znajduje się w Koninie (ul. Wyszyńskiego 1), w odległości ok. 29 km od miejscowości Grodziec.

W leki i pozostałe produkty medyczne mieszkańcy Gminy mogą zaopatrywać się w Aptece Pod Żółtą Wagą (Grodziec, ul. Główna 34).

Polityka społeczna i prorodzinna realizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu.

Urząd Gminy Grodziec prowadzi politykę mieszkaniową na podstawie Uchwały nr XV/116/2020 Rady Gminy Grodziec z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Grodziec. W 2022 roku w zasobie mieszkaniowym Gminy znajdowało się 9 mieszkań komunalnych i 1 mieszkanie socjalne.

Wnioski:

1. Cechą charakterystyczną obszarów wiejskich w aglomeracji konińskiej jest ubytek personelu medycznego, w tym pediatry, a także deficyt placówek oferujących opiekę specjalistyczną. W Gminie zachodzi konieczność zwiększenia dostępu do opieki specjalistycznej, w tym przede wszystkim rehabilitacyjnej. Biorąc pod uwagę również trendy demograficzne i ogólne starzenie się społeczeństwa, zwiększenie dostępu do tego typu usług jest kluczowym wyzwaniem stojącym przed samorządem.

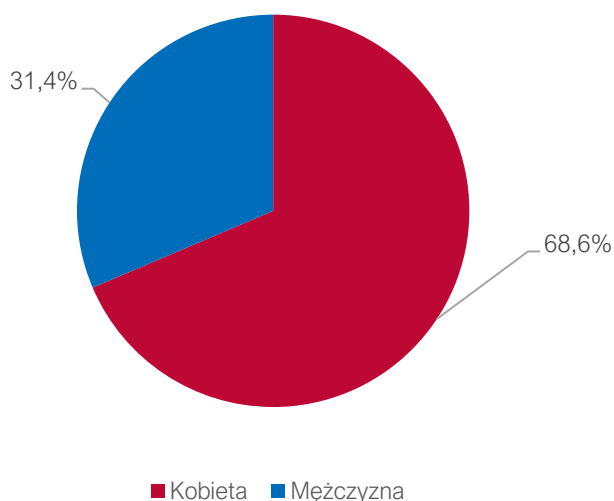
2. W obliczu współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych dla życia i zdrowia mieszkańców Gminy, ważne jest rozwijanie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej, które w przyszłości przełożą się na zmniejszenie liczby osób wymagających opieki w systemie ochrony zdrowia.
3. W kontekście przewidywanych zmian demograficznych, istnieje potrzeba rozwoju specjalnych programów i usług dedykowanych seniorom. Te działania powinny obejmować nie tylko profilaktykę, opiekę zdrowotną, ale także wsparcie społeczne.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

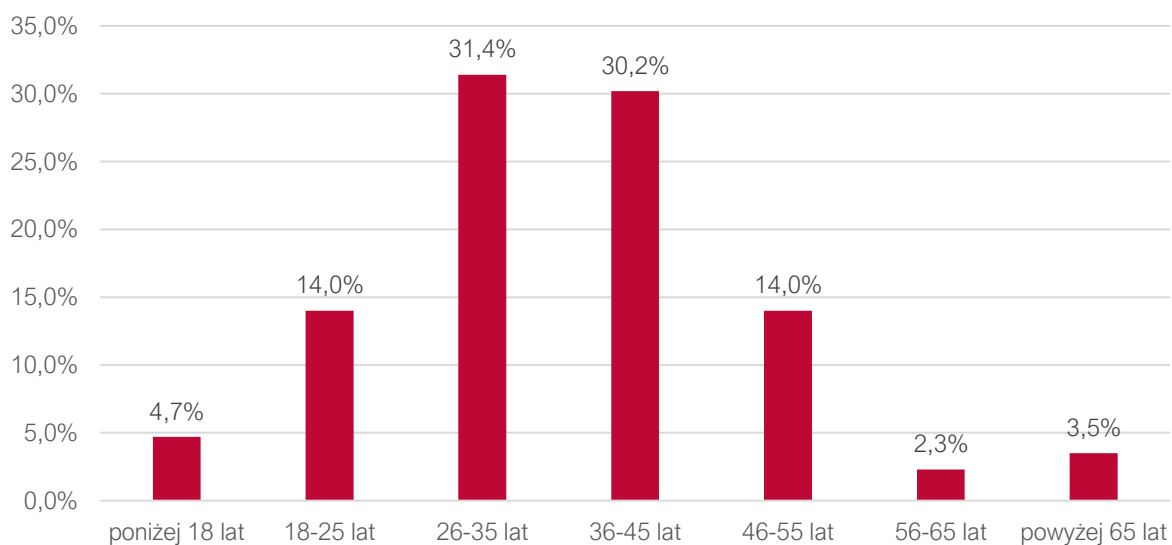
Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Grodziec przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line oraz papierowej. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były od 28 listopada 2023 r. do 22 grudnia 2023 r. Łącznie wpłynęło 86 ankiet.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. 68% respondentów stanowiły kobiety. Ankiety najchętniej wypełniały osoby w wieku 26-35 oraz 36-45 lat, pracujące.

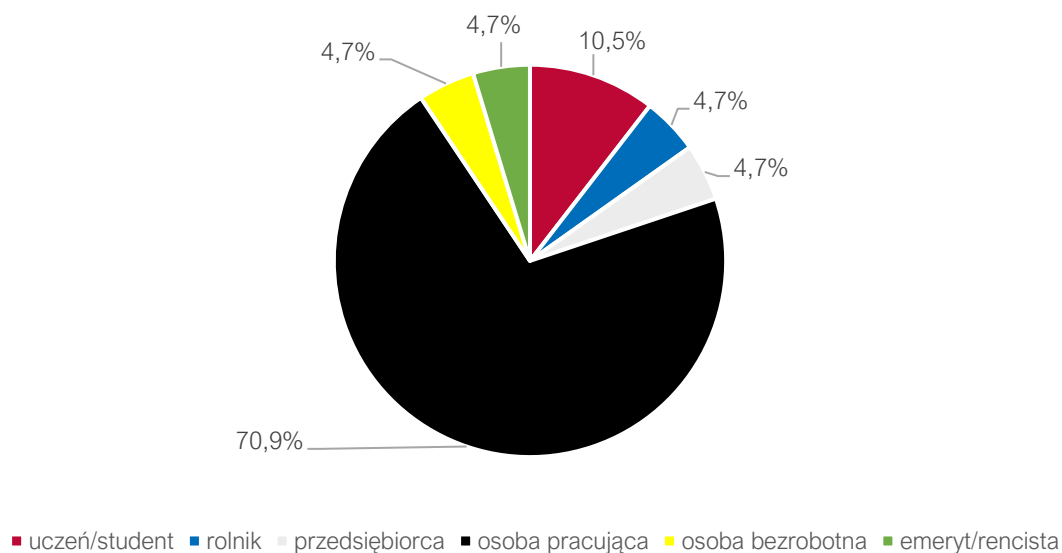
Ryc. 1. Podział respondentów ze względu na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

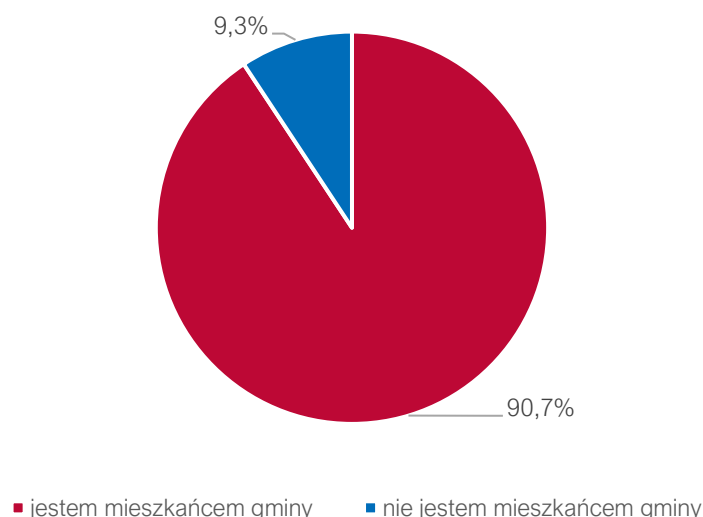
Ryc. 2. Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ryc. 3. Podział respondentów ze względu na status zawodowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

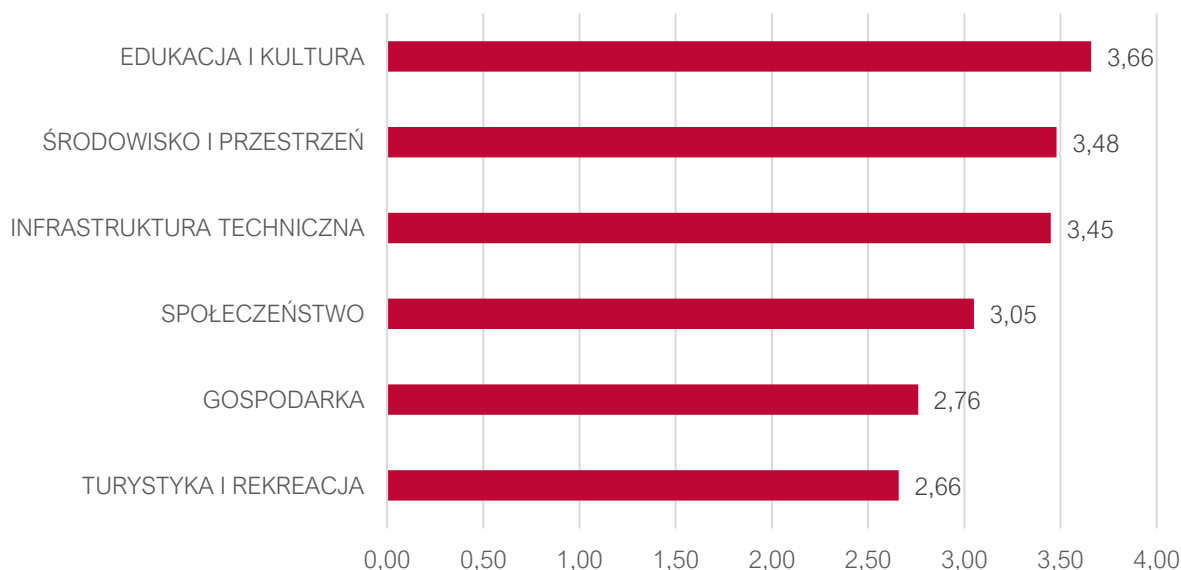

Ryc. 4. Podział respondentów ze względu na miejsce zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W Gminie Grodziec w skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,66), z kolei najgorzej oceniono obszar turystyki i rekreacji (ocena wynosiła 2,66). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,76 do 3,48. Średni wynik gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 3,18.

Ryc. 5. Ocena poszczególnych obszarów według ankietowanych w Gminie Grodziec

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia średnie oceny poszczególnych elementów znajdujących się w danym obszarze.

Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,65). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie możliwości uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy, oferty spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych i młodzieży oraz w zakresie poziomu bazy gastronomicznej. Wszystkie z wyżej wymienionych aspektów otrzymały oceny poniżej 2,25, co oznacza, że mieszkańcy są niezadowoleni i zwracają uwagę, iż pewne elementy muszą ulec poprawie.

Tab. 1. Oceny poszczególnych podobszarów w Gminie Grodziec

Spółeczeństwo	Ocena
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	3,95
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy	3,81
Skuteczność działania pomocy społecznej	3,59
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Kluby Seniora,)	3,18
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy	3,14
Wsparcie osób niesamodzielných	3,00
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,68
Funkcjonalność budynków administracji publicznej	2,43
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,65
Gospodarka	Ocena
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie	3,30
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy	3,28
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy	3,00
Dostępność usług na terenie Gminy	2,92
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy	2,75
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji	2,69
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,62
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,42
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy	1,90
Środowisko i przestrzeń	Ocena
System odbioru odpadów na terenie gminy	4,14
Walory środowiska przyrodniczego w gminie	4,06
Jakość powietrza w gminie	3,99
Oferta gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska	3,59
Estetyka swojej gminy	3,58
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)	3,45
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	3,35
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	3,33
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	3,30
Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,83
Świadomość ekologiczna mieszkańców	2,65

Infrastruktura techniczna	Ocena
Stan dróg w gminie	3,69
Jakość sieci wodociągowej	3,56
Mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	3,52
Dostęp do Internetu w gminie	3,40
Jakość sieci kanalizacyjnej	3,38
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	3,13
Turystyka i rekreacja	Ocena
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,84
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie	3,10
Atrakcyjność turystyczną gminy	3,00
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów	2,79
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci	2,69
System ścieżek rowerowych	2,50
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,49
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	2,26
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży	2,24
Poziom bazy gastronomicznej	2,23
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych	2,15
Edukacja i Kultura	Ocena
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,26
Działalność biblioteki	4,21
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie	4,20
Organizacja dowozu dzieci do szkół	4,16
Dostęp do edukacji przedszkolnej	4,01
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy	3,90
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy	3,87
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,64
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie	3,62
Działalność świetlic wiejskich	3,46
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie	3,19
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,18
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	3,18
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy	3,17
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy	2,88

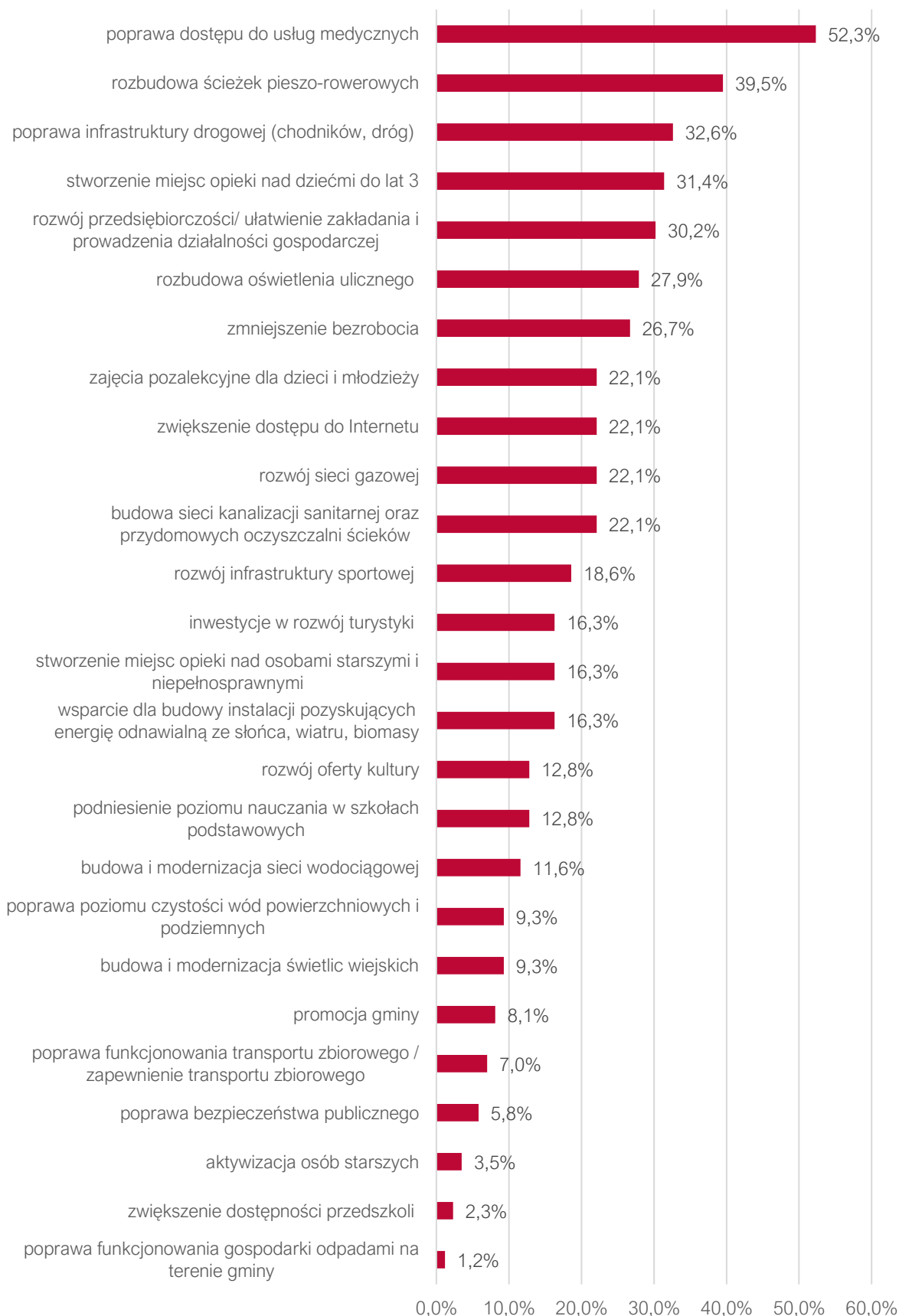
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobył dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, działalność biblioteki, jakość edukacji przedszkolnej w gminie oraz organizacja dowozu dzieci do szkół.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Grodziec. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się poprawa dostępu do usług medycznych, poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg), rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych, stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, rozbudowa oświetlenia ulicznego oraz zmniejszenie bezrobocia.

Ostatnim pytaniem zadany w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką Gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na Budynek Urzędu Gminy, Pałac Grodziec, park oraz walory przyrodnicze i środowiskowe.

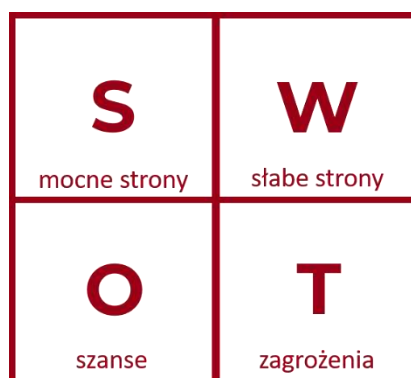
Ryc. 6. Główne priorytety rozwoju według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Informacje te pochodziły z:

- wniosków zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Grodziec,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Grodziec, a także ze źródeł zewnętrznych,
- wyników badań ankietowych,
- wywiadu pogłębianego, który odbył się w dniu 19 grudnia 2023 roku.

Analizę SWOT dla Gminy Grodziec przedstawia poniższe zestawienie.

MOCNE STRONY

- dobrze rozwinięta sieć dróg na terenie Gminy – bliskość Autostrady A2 wraz z węzłem „Modła Królewska”, droga Krajowa DK25 oraz droga wojewódzka i drogi powiatowe, które warunkują wysoką dostępność komunikacyjną jednostki,
- wysokie walory przyrodnicze (Obszary Chronionego Krajobrazu), infrastruktura turystyczna oraz wysokie walory kulturowe (zabytki, kultura Olęderska, postacie historyczne) dające szansę na rozwój oferty kulturalnej, usług czasu wolnego i rekreacji,
- współpraca z WFOŚiGW w zakresie dofinansowań do wymiany źródeł ciepła oraz wsparcie mieszkańców w pozyskiwaniu zewnętrznych funduszy na termomodernizację budynków mieszkalnych,
- PSZOK na terenie Gminy, tworzący możliwości nieodpłatnego pozbywania się nietypowych i problematycznych odpadów oraz zapewniający bezpieczeństwo środowiska (eliminacja „dzikich wysypisk” i nielegalnego spalania odpadów w gospodarstwach domowych),
- dobre warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności w zakresie elektrowni wiatrowych oraz fotowoltaiki,
- wysoki stopień zwodociągowania Gminy,
- duża przepustowość oczyszczalni ścieków zapewniająca odbiór ścieków przy wzrastającej liczbie mieszkańców,
- rosnąca liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON prowadzących działalność na terenie Gminy oferujących zróżnicowane miejsca pracy dla mieszkańców,
- członkostwo Gminy w wielu stowarzyszeniach i związkach międzygminnych stymulujących rozwój gospodarczy ich członków (m.in. Lokalna Grupa Działania „Solidarni w Pratnerstwie”),
- funkcjonujące na terenie Gminy jednostki OSP wpływające na poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale też integrację społeczeństwa oraz kształtowanie zaangażowanych postaw i wymianę doświadczeń pomiędzy pokoleniami,
- dobrze funkcjonująca opieka i pomoc społeczna, które świadczą pomoc osobom dotkniętym ciężką sytuacją życiową

SŁABE STRONY

- niski stopień pokrycia powierzchni Gminy MPZP (0,18%), prowadzenie polityki przestrzennej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje ustanawiające lokalizację inwestycji celu publicznego,
- niski odsetek mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej,
- niekorzystne trendy demograficzne i zmniejszająca się liczba mieszkańców Gminy (zmniejszający się udział mieszkańców w wieku kreatywnym, ujemny przyrost naturalny),
- postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów,
- brak form opieki nad dziećmi do lat 3 wpływający na możliwość powrotu rodziców na rynek pracy,
- niewystarczająca spójność szlaków rowerowych i niski stan techniczny obiektów zabytkowych zmniejszające potencjał turystyczny obszaru,
- zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową; rosnące koszty utrzymania oświaty,
- niska samodzielność finansowa Gminy
- niewystarczający dostęp do usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, w tym pediatrii, brak specjalistów na terenie Gminy,
- niewystarczająco rozwinięta sieć teleinformatyczna powodująca trudności w podłączeniu szybkiego łącza internetowego w niektórych miejscowościach Gminy.
- obiekty użyteczności publicznej wymagające głębokiej termomodernizacji.

SZANSE

- lokalizacja Gminy w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Konina
- przynależność do Aglomeracji Konińskiej dająca możliwość zintegrowanego działania na całym obszarze powiatu konińskiego i wspólne dążenie do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru,
- rozwój wspólnej polityki ekologicznej we współpracy z gminami Aglomeracji Konińskiej
- współpraca w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT Konin) dająca możliwości pozyskiwania środków na realizację inwestycji ponadlokalnych,
- przynależność Gminy do Wielkopolski Wschodniej wraz z możliwością korzystania ze środków z FST,
- zwiększająca się świadomość ekologiczna mieszkańców oraz i postawy przyjazne środowisku i rozwój alternatywnych źródeł energii wspierane ogólnopolskimi, w tym rządowymi, programami wsparcia działań proekologicznych,
- zwiększające się trendy w prowadzeniu aktywnego trybu życia (bieganie, wycieczki pieszo-rowerowe) oraz uprawianiu turystyki jednodniowej lub weekendowej,
- stopniowa zmiana mentalnego nastawienia społeczności do współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę, partycypowania i aktywności społecznej,
- dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój OZE i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne; dofinansowanie inwestycji dotyczących małej retencji,
- doświadczenie i wysoka skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych dająca szansę na pozyskiwanie środków w kolejnej unijnej perspektywie budżetowej 2021-2027 jako źródło finansowania priorytetowych dla rozwoju Gminy zadań,
- współpraca w ramach LGD oraz stowarzyszeń międzygminnych (rozwój gospodarczy, aktywizacja mieszkańców, promocja Gminy),
- utworzenie strefy ekonomicznej przy drodze DW443 poprzez stworzenie MPZP (obecnie tereny są własnością KOWR),
- budowa SRP Tuliszków oraz gazociągów średniego ciśnienia na terenach gmin Tuliszków, Władysławów, Rychwał i Grodziec.

ZAGROŻENIA

- postępujące zmiany klimatu skutkujące m.in. anomaliami pogodowymi, suszą, powodzią, co silnie oddziałuje na branżę rolniczą,
- wpływ czynników zewnętrznych o zasięgu globalnym na sytuację społeczno-gospodarczą regionu (np. epidemia, konflikty zbrojne),
- dalszy wzrost liczby bezrobotnych oraz zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim, spowodowane słabnącym tempem rozwoju gospodarczego kraju,
- zmiany systemu prawnego dotyczącego funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce,
- zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi m.in. w związku z rosnącą inflacją, stałymi wzrostami kosztów energii elektrycznej i gazu oraz kosztów pracowniczych,
- ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową powiatową i wojewódzką– potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg,

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GRODZIEC

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji gminy, analizy SWOT i badań ankietowych oraz przeprowadzonego: wywiadu pogłębionego i warsztatów strategicznych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały Gminy (jej strony silne, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym określono także MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Grodziec, które na późniejszym etapie prac stanowiły drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

MISJA jest to element Strategii, który wskazuje na najważniejsze kierunki rozwoju gminy. Skupione są w niej wszystkie podstawowe wartości, które przyświecają władzom Gminy Grodziec i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podjąć do osiągnięcia wizji. Zawiera w sobie odpowiedź na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Grodziec** brzmi następująco:

Gmina Grodziec stwarza warunki do prowadzenia działalności Gospodarczej i społecznej zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, gwarantującego bezpieczne, przyjazne i dobre miejsce do życia z poszanowaniem walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych.

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie WIZJI, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. WIZJA ukazuje Grodziec w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych celów.

Wizja Gminy:

- ❖ obrazuje stan docelowy Gminy w 2034 roku,
- ❖ ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- ❖ jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Grodziec brzmi następująco:

W 2034 roku Gmina Grodziec łączy tradycje z nowoczesnością, wspiera aktywność i rozwój mieszkańców. Jest miejscem przyjaznym mieszkańcom, turystom i inwestorom dzięki walorom przyrodniczym, kulturowym i zmodernizowanej infrastrukturze technicznej przy jednoczesnym zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Pielęgnuje działanie prozdrowotne, społeczne, rolnicze oraz kreuje wizerunek gminy pełniącej funkcje rekreacyjno-turystyczne w regionie.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Grodziec, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu gminy opisanego w wizji rozwoju, określono cele strategiczne odnoszące się do głównych obszarów rozwojowych:

CEL I:	WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWIĄTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU
CEL II:	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY
CEL III:	AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC

Powyższe postulaty stanowią odzwierciedlenie wizji Gminy Grodziec, jaka ma zostać osiągnięta w 2034 roku. Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w trzech sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Sfery te cechuje wzajemne przenikanie się – podejmowane działania w sferze przestrzennej będą wpływały na gospodarkę lokalną, a ta z kolei na sytuację społeczną. Aktywne i świadome społeczeństwo lokalne w dobrej sytuacji materialnej będzie z kolei wpływało na jakość środowiska przyrodniczego. Dla osiągnięcia równowagi konieczne jest równoległe realizowanie zadań w każdej z wymienionych sfer. Aby urzeczywistnić realizację celów strategicznych, dla każdego z nich ustanowiono szereg celów operacyjnych, porządkujących poszczególne działania. Cele operacyjne przedstawiono w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:					
CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWIŃIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU		CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY		CEL III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC	
CELE OPERACYJNE:					
1.1.	Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura	2.1.	Rozwój sfery gospodarczej Gminy	3.1.	Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi
1.2.	Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	2.2.	Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy	3.2.	Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej
1.3.	Świadoma i aktywna polityka przestrzenna			3.3.	Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU

Cele operacyjne:

- 1.1 Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura
- 1.2 Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego
- 1.3 Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Przyciągająca i bezpieczna przestrzeń do życia, pracy, nauki i wypoczynku stanowi kluczowy element zapewnienia wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Nowoczesna infrastruktura techniczna odgrywa istotną rolę w poprawie atrakcyjności danego obszaru oraz jakości życia jego mieszkańców. Modernizacja i rozbudowa dróg, wraz z towarzyszącą infrastrukturą, taką jak oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe, bezpieczne przejścia dla pieszych i parkingi, zwiększają dostępność przestrzenną, ułatwiają przemieszczanie się i podnoszą poziom bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Poza siecią dróg, na jakość życia mieszkańców wpływa także infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna, a także jakość obiektów edukacyjnych, sportowych oraz infrastruktura rekreacyjna.

Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu stanowią kluczowe elementy tego obszaru strategicznego. W celu poprawy jakości powietrza, wody i gleby, Gmina prowadzi politykę ochrony środowiska, obejmującą m.in. wymianę źródeł ciepła na proekologiczne, a także rozwój sieci kanalizacyjnej. Rozwój odnawialnych źródeł energii również jest priorytetem. Jednak sukces tych działań zależy także od zmiany nawyków mieszkańców, dlatego istotne są działania edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej oraz wprowadzenie prawidłowej segregacji odpadów komunalnych w codziennym życiu.

Jednym z kluczowych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców jest odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni. Aby to osiągnąć, konieczne jest stworzenie odpowiednich uregulowań prawnych dotyczących gospodarowania zasobami przestrzennymi. Dlatego ważne jest posiadanie aktualnych dokumentów planistycznych.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura	- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych łączących poszczególne miejscowości, - Współpraca z zarządcami dróg, które zlokalizowane są na terenie Gminy, - Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, budowa przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego, - Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych, - Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, - Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu, - Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu,	- rozbudowana sieć drogowa na terenie Gminy, - poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy, - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego oraz pieszego, - poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy, - zwiększenie poziomu objęcia Gminy siecią kanalizacyjną w oparciu o rozbudowaną oczyszczalnię ścieków, - poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb dzięki uporządkowanej gospodarce kanalizacyjnej i wodociągowej, - zwiększenie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, - poprawa bezpieczeństwa, dostępności i efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, - działania zmierzające do zagospodarowania terenów po-	- długość wybudowanych dróg (km), - długość wyremontowanych dróg (km), - długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km), - długość wybudowanych chodników (km), - liczba nowych punktów oświetlenia ulicznego (szt.), - długość rozbudowanej sieci wodociągowej (km), - długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (km), - liczba zmodernizowanych/wybudowanych stacji uzdatniania wody (szt.), - liczba wybudowanych, rozbudowanych, przebudowanych i wyremontowanych budynków i obiektów użyteczności publicznej (szt.), - liczba obszarów zrewitalizowanych lub zrekultywowanych (szt.), - długość wybudowanej sieci szerokopasmowej (km), - średnia prędkość łącza (Gb/s).

	• Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków, • Budowa SRP Tuliszków oraz gazociągów średniego ciśnienia na terenach gmin Tuliszków, Władysławów, Rychwał i Grodziec, • Budowa, rozbudowa, przebudowa, remont budynków i obiektów użyteczności publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, • Rewitalizacja, rekultywacja terenów poprzemysłowych i rolniczych, • Współpraca z operatorami i umożliwienie rozwoju wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego na terenie Gminy.	przemysłowych i terenów rolniczych w celu nadania im nowych funkcji środowiskowych, społecznych, gospodarczych, • rozwój usług cyfrowych w Gminie, dzięki dostępowi do wysokiej jakości Internetu.	
1.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	• Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, • Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach zagospodarowania, • Sporządzanie gminnego programu adaptacji do zmian klimatu,	• zabezpieczenie obszaru Gminy przed wystąpieniem niepożądanych skutków zmian klimatycznych, • zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy, • wzrost wykorzystania i zastosowania odnawialnych źródeł energii, • poprawa jakości wody, powietrza i ziemi na terenie Gminy,	• opracowany Plan Adaptacji do Zmian Klimatu (tak/nie) • liczba przedsięwzięć zorganizowanych na rzecz upowszechniania edukacji ekologicznej (szt.), • liczba nowopowstałych instalacji OZE (szt.), • liczba budynków poddana termomodernizacji (szt.), • liczba wprowadzonych elementów błękitno-zielonej infrastruktury (szt.),

	• Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej, • Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy i ich promocja wśród mieszkańców, • Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów, • Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami.		• udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach ogółem (%), • wskaźniki recyklingu wybranych frakcji odpadów (%), • ilość zebranych odpadów w ciągu roku (Mg).
1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	• Regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie planu ogólnego, • Przygotowanie terenów (na słabych jakościowo glebach) pod zabudowę jednorodziną dla nowych mieszkańców, • Uregulowanie stanów prawnych gruntów, • Działania na rzecz scalania i podziału gruntów, • Modernizacja i rozbudowa obiektów użyteczności publicznej z przystosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych,	• zapobieganie chaosowi przestrzennemu i zaspokajanie potrzeb rozwojowych w ramach polityki przestrzennej, • zwiększenie funkcjonalności przestrzeni i estetyki Gminy, • wykup i zamiana gruntów, • podniesienie jakości życia mieszkańców na obszarach, które zostaną wyznaczone jako zdegradowane,	• powierzchnia Gminy objęta dokumentami planistycznymi (ha lub %), • powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną (ha), • liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej (szt.), • liczba obiektów i przestrzeni poddanych rewitalizacji (szt.), • stopień realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (%).

CEL STRATEGICZNY II:**ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY**

Cele operacyjne:

- 2.1 Rozwój sfery gospodarczej Gminy
- 2.2 Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy

Jeden z kluczowych sektorów mających wpływ na jakość życia mieszkańców Gminy to gospodarka, zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym. Sytuacja finansowa samorządu, decyduje o jego możliwościach inwestycyjnych, lecz także poziomie świadczonych usług publicznych, takich jak usługi społeczne, komunalne, edukacyjne, zdrowotne i kulturalne. Istotne jest wspieranie przedsiębiorców oraz rozwijanie rynku pracy. Wdrożenie systemu wsparcia dla przedsiębiorców może pozytywnie wpłynąć na wzrost liczby firm, poprawę ich kondycji, tworzenie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy oraz redukcję bezrobocia.

Na obszarze Gminy istnieje potencjał do rozwoju turystyki jednodniowej oraz możliwość rozbudowy oferty wypoczynkowej dla mieszkańców, opierając się na lokalnych zabytkach, urokach przyrody i malowniczym krajobrazie Gminy. Niemniej jednak, kluczowe jest kontynuowanie rozwoju infrastruktury turystycznej oraz ciągłe poszerzanie bazy rekreacyjnej, z wykorzystaniem istniejących walorów środowiskowych i dziedzictwa kulturowego.

Efektywna promocja odgrywa kluczową rolę w rozwoju Gminy, zarówno w obrębie jej granic, jak i poza nimi. Z jednej strony, promocja kierowana do mieszkańców ma na celu kształtowanie lokalnej tożsamości oraz wzmacnianie przynależności do wspólnoty. Z drugiej strony, promocja zewnętrzna ma na celu przyciąganie nowych mieszkańców, turystów i inwestorów, co przyczynia się do zwiększenia potencjału rozwojowego gminy.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy	• Inicjowanie nowych stref aktywności gospodarczej, • Stworzenie oferty inwestycyjnej dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Gminy, • Rozbudowa infrastruktury technicznej w obszarach proinwestycyjnych, • Stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, • Wspieranie rozwoju pszczelarstwa, zwiększenie obszarów roślin miododajnych, • Organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów celem podniesienia kwalifikacji lub nabycia nowych umiejętności przez pracowników.	• zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, • zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy, • aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), • zmniejszenie bezrobocia.	• liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.), • liczba przedsiębiorców korzystających z systemu ulg i zachęt (szt.), • powierzchnia terenów przeznaczona pod funkcje produkcyjno-usługowe (ha), • udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%).
2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy	• Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego występujących na terenie Gminy, • Adaptacja istniejących obiektów zabytkowych na cele kulturalne z wykorzystaniem lokalnych zasobów kulturowych, • Promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, a także dążenie do wypromowania wartościowego produktu lokalnego, • Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszą-	• zwiększenie możliwości rekreacyjnego wykorzystania potencjału Gminy, • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną Gminy, • poprawa stanu zabytków na terenie Gminy, • zwiększenie zainteresowania Gminą i wzrost jej rozpoznawalności, a w konsekwencji napływ nowych mieszkańców, odwiedzających oraz przedsiębiorców,	• liczba wyremontowanych zabytków (szt.), • liczba wykreowanych produktów lokalnych (szt.), • liczba rozbudowanej infrastruktury turystycznej (szt.), • liczba rozbudowanej infrastruktury sportowej (szt.), • liczba rozbudowanej infrastruktury rekreacyjnej (szt.), • długość rozbudowanych turystycznych szlaków pieszo-rowerowych (km),

	cego świadomość o historii Gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych, • Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystyczno-sportowej, • Rozbudowa turystycznych szlaków pieszo-rowerowych wraz z miejscami postojowymi w sposób zapewniający ich integrację oraz poprawę dostępności do najważniejszych obiektów zabytkowych w Gminie, • Opracowanie spójnej oferty turystycznej, • Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki, • Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także międzynarodowymi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej.	• zwiększenie świadomości dziedzictwa kulturowego, historycznego i ludowego oraz jego utrwalanie, • ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych oraz dziedzictwa kulturowego	• liczba przeprowadzonych akcji promujących Gminę (szt.), • liczba wykorzystywanych kanałów do promocji Gminy (szt.) • liczba gmin partnerskich, które współpracują z Gminą (szt.),
--	--	--	---

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC

Cele operacyjne:

- 3.1 Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi
- 3.2 Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej
- 3.3 Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Najważniejszym kapitałem rozwojowym Gminy Grodziec są jej mieszkańcy. Priorytetem władz samorządowych jest podnoszenie jakości życia w Gminie oraz zwiększanie jej atrakcyjności jako miejsca do życia: dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Rozwój ten nie mógłby nastąpić bez inwestycji w wysoką jakość edukacji. Wysoki standard kształcenia ma kluczowe znaczenie dla przyszłości młodych ludzi, wpływając jednocześnie na stan rynku pracy i poziom bezrobocia. Podniesienie jakości infrastruktury szkolnej oraz rozwijanie bazy dydaktycznej stanowią fundamentalne elementy tego procesu, przyczyniając się do poprawy jakości nauczania. Istotne jest również zapewnienie bogatej oferty atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, dostosowanych do oczekiwań dzieci i młodzieży, wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych, wspierającego rozwój poza podstawą programową oraz wsparcia dla uczniów mających trudności w nauce i pomoc psychologiczną.

Czynnikiem poprawiającym jakość życia mieszkańców jest również rozwój usług społecznych. W Gminie Grodziec, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się tendencję starzenia się społeczeństwa. Każdego roku liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rośnie, co prowadzi do zwiększenia zapotrzebowania na usługi społeczne, zwłaszcza opiekuńcze. W tym celu konieczne jest stworzenie wszechstronnej oferty usług społecznych, dostosowanej do potrzeb różnych grup społeczności gminnej, uwzględniając zarówno aspekty zawodowe, wiekowe, jak i różnice wynikające z płci, sytuacji rodzinnej czy materialnej. Ponadto, należy uwzględnić osoby narażone na ryzyko wykluczenia społecznego. Wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym wiąże się także z rosnącym zapotrzebowaniem na usługi zdrowotne, zwłaszcza specjalistyczną opiekę, taką jak rehabilitacja. Dlatego istotne jest zapewnienie dostępu do tego rodzaju placówek, ze szczególnym uwzględnieniem osób o ograniczonej mobilności i tych, którzy wymagają opieki.

Podniesienie jakości życia mieszkańców zależy również od rozwoju oferty społeczno-kulturalnej. Aby sprostać oczekiwaniom lokalnej społeczności, niezbędna jest wysokiej jakości infrastruktura oraz nowoczesne tereny rekreacyjne, dostępne dla wszystkich grup wiekowych. Dodatkowo, wsparcie dla instytucji kulturalnych, organizacji pozarządowych i klubów sportowych stanowi kluczowy element kształtowania lokalnej tożsamości i atrakcyjności regionu. Promowanie kultury sportu i aktywności fizycznej jest istotne, ponieważ ma pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi	• Utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej, • Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów, • Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży, związanych z rozwojem kompetencji kluczowych, • Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli, • Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce oraz uczniów szczególnie uzdolnionych (kursy językowe, zajęcia dodatkowe, program stypendialny).	• upowszechnienie opieki nad dziećmi do lat 3 i opieki przedszkolnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców, • poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach, • aktywizacja kobiet na rynku pracy, • wielopłaszczyznowy rozwój dzieci, pod kątem edukacyjnym oraz psychologiczno-pedagogicznym.	• poziom upowszechniania opieki nad dziećmi do lat 3 (%), • poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego (%), • liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów oświatowych (szt.), • liczba zajęć pozalekcyjnych organizowanych dla dzieci i młodzieży (szt.), • liczba przeprowadzonych kursów/szkoleń dla kadry oświatowej (szt.), • liczba dzieci otrzymujących stypendium szkolne (os.), • liczba uruchomionych programów wsparcia uczniów zdolnych i z trudnościami w nauce (os.) • kwota udzielanego wsparcia (zł).
3.2. Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	• Zapewnienie wysokiej jakości POZ, • Zwiększenie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym, w tym usług rehabilitacyjnych, • Stworzenie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia (programy zdrowotne i	• poprawa dostępności do opieki medycznej, • poprawa dostępności do usług opiekuńczych; • wzrost skuteczności i atrakcyjności gminnej polityki senioralnej	• liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-zdrowotnych (szt.), • liczba osób objętych usługami opiekuńczymi (os.), • liczba kampanii przeprowadzonych w zakresie walki z uzależnieniami,

	profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez Gminę), • Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia, • Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin, • Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia, • Zapewnienie wsparcia psychicznego oraz dbałość o dobrostan, • Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, • Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. Klub Seniora) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej, • Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej i podejmowanie inicjatyw uczących mieszkańców zdrowego trybu życia.	• poprawa jakości życia mieszkańców poprzez • zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, • wykreowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców, • rozwój działalności instytucji pomocy społecznej, odpowiadających potrzebom i problemom społecznym mieszkańców Gminy • poprawa warunków funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami, • wsparcie rodzin w opiece nad dziećmi, • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz walka z uzależnieniami.	• liczba podejmowanych inicjatyw w zakresie aktywizacji osób starszych (szt.), • liczba rodzin objętych opieką psychologiczną (szt.), • liczba osób korzystających z terapii uzależnień (szt.); • liczba seniorów korzystających z usług placówek senioralnych.
--	---	---	--

3.3. Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego

- Rozwój oferty kulturalnej odpowiadającej na potrzeby różnych grup wiekowych, w szczególności młodzieży,
- Powstanie nowych sekcji sportowych skierowanych do odpowiednich grup wiekowych i przygotowanie odpowiedniej bazy sportowej np. pumptrack, korty, skatepark,
- Budowa pełnowymiarowego boiska piłkarskiego wraz z infrastrukturą m.in. szatnie, trybuny, zaplecze socjalne, sprzęt sportowy, siłownię,
- Stworzenie oferty aktywności sportowych i ruchowych dla różnych grup społecznych (joga, fitness, aerobik),
- Wsparcie działalności świetlic wiejskich, w tym opracowanie oferty kulturalnej w celu wykorzystania ich jako lokalne centra aktywności społecznej,
- Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych i wolontariatu,
- Wsparcie i udział w wyjazdach studyjnych i wydarzeniach kulturalnych,
- Rozwój e-usług i zapewnienie ich dostępności dla wszystkich mieszkańców
- wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju Gminy,
- rozwój oferty kulturalno-sportowej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców z wykorzystaniem nowo powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury kulturalnej i sportowej,
- wzmocnienie więzi społecznych i tożsamości lokalnej,
- minimalizacja ryzyka wykluczenia społecznego.
- wyremontowanych, rozbudowanych i wybudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej (szt.),
- liczba nowych sekcji sportowych (szt.),
- liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych w roku (szt.),
- liczba inicjatyw wsparcia dla NGO (szkolenia, doradztwo) (szt.)
- liczba przedsięwzięć realizowanych w świetlicach wiejskich (szt.),
- liczba realizowanych e-usług na terenie Gminy (szt.),

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Grodziec. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Grodziec jest gminą o charakterze wiejskim, położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie konińskim. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 118 km², w tym użytki rolne zajmują ok. 58%. Funkcją wiodącą Gminy jest rolnictwo. Lasy zajmują 38% powierzchni.

W skład Gminy wchodzi 18 sołectw: Biała, Biała Kolonia, Biskupice, Bystrzyca, Czarnybród, Grodziec, Janów, Junno, Królików, Królików Czwarty, Łądek, Łagiewniki, Nowe Grądy, Stara Ciświca, Stary Borowiec, Stare Grądy, Wielołęka, Zaguźnica.

Gminnym ośrodkiem wielofunkcyjnym o znaczeniu lokalnym jest miejscowość Grodziec. Są w niej zlokalizowane następujące obiekty użyteczności publicznej: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Publiczna, szkoła podstawowa, przedszkole, ośrodek zdrowia oraz jednostka OSP.

Sieć dróg na terenie Gminy Grodziec tworzą drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie. Nie występują autostrady i drogi ekspresowe.

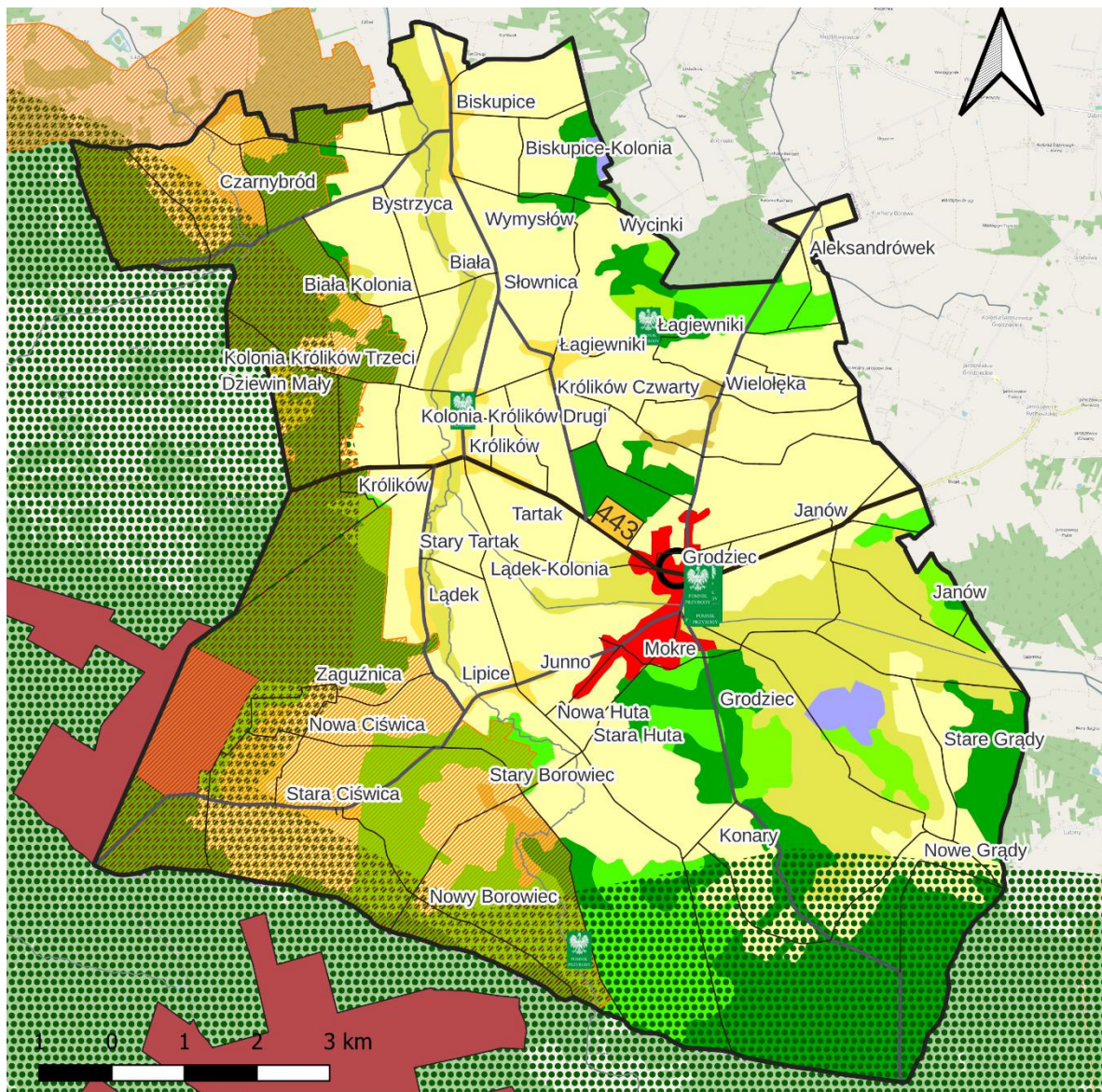
Odległość z miejscowości Grodziec do jednostki miejskiej o znaczeniu powiatowym – Konina wynosi 27 km, podróż samochodem zajmuje ok. 25 minut. Miasta o znaczeniu wojewódzkim – Poznań i Łódź znajdują się w odległości kolejno 105 km i 143 km, czas dojazdu samochodem do tych miast zajmuje odpowiednio ok. 1 godz. i 25 min. oraz 1 godz. 37 min. Odległość siedziby Gminy (miejscowości Grodziec) do najbliższego węzła autostrady (A2 relacji Kukuryki-Świecko) wynosi ok. 24 km (23 min jazdy samochodem).

W granicach Gminy Grodziec nie przebiega sieć aktywnych linii kolejowych. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się w miejscowości Konin (ok. 27 km od miejscowości Grodziec).

Na obszarze Gminy Grodziec znajdują się następujące tereny objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych:

- Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu (34,9 km² na terenie Gminy Grodziec – 29,6% powierzchni Gminy) – krajobraz jest mozaiką lasów, łąk i torfowisk oraz pól uprawnych. Utworzono go w celu ochrony terenów o cechach środowiska zbliżonego do stanu naturalnego. O wartości przyrodniczej tego terenu w dużej mierze stanowią ptaki, szczególnie wodno-błotne. Swoje miejsca lęgowe mają tu m.in. perkozy, bąki, gęgawy, cyranki, płaskonosy, kropiatki, derkacze, kszuki, krwawodzioby, rycyki i rybitwy czarne, a dla regionu charakterystyczne są także: błotniak łąkowy, dudek, przepiórka, dziwonka i kulik wielki;
- Korytarz Ekologiczny Dolina Warty (34,4 km² na terenie Gminy Grodziec – 29,2% powierzchni Gminy);
- specjalny obszar ochrony siedlisk Puszcza Pyzdrowska

- 6 pomników przyrody – wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (2 szt.), 2 grupy drzew (1 aleja, 1 skupisko drzew), 2 głązy narzutowe.

Gmina Grodziec	Pokrycie terenu:
Ośrodek lokalny	Zabudowa miejska luźna
Korytarze ekologiczne	Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających
Rzeki	Łąki, pastwiska
Drogi:	Złożone systemy upraw i działek
gminna	Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej
powiatowa	Lasy liściaste
wojewódzka	Lasy iglaste
Formy ochrony przyrody	Lasy mieszane
Pomniki przyrody	Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian
Specjalne Obszary Ochrony	Bagna śródlądowe
Obszary Chronionego Krajobrazu	

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Grodziec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Oprócz uwarunkowań lokalnych i wynikających z nich kierunków zagospodarowania, kształtowanie polityki przestrzennej w Gminie Grodziec opiera się również na rekomendacjach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego (PZPWW). Zgodnie z jego zapisami, Gmina Grodziec została zaklasyfikowana do obszaru funkcjonalnego: Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego (WOF).

PZPWW wyznacza następujące cele polityki przestrzennej dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego:

1. Podtrzymanie i restrukturyzacja przemysłu energetycznego
2. Kształtowanie nowych funkcji stanowiących podstawę rozwoju obszaru
3. Kształtowanie środowiska przyrodniczego

Dla każdego z wymienionych celów PZPWW określa zasady zagospodarowania. Poniżej przedstawiono najważniejsze rekomendacje w zakresie zagospodarowania przestrzennego, istotne dla Gminy Grodziec:

- w zakresie kształtowania ładu przestrzennego:
 - uzupełnianie zabudowy w jednostkach osadniczych charakteryzujących się intensywnym zagospodarowaniem i niewielką powierzchnią terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje,
 - rozwój zabudowy na obszarach o wysokich predyspozycjach do zainwestowania, przede wszystkim w granicach i w sąsiedztwie miasta subregionalnego oraz w granicach ośrodków gminnych, a także położonych w zasięgu aglomeracji kanalizacyjnych, w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych oraz węzłów drogowych,
 - ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych, w tym ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- w zakresie poprawy obsługi komunikacyjnej:
 - rozbudowa pierścieniowych układów komunikacyjnych w oparciu o drogi powiatowe i gminne,
 - rozwój sieci komunikacji autobusowej i budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych, w tym powiązanie poszczególnych podsystemów komunikacji zbiorowej (linii autobusowych, transportu indywidualnego i kolejowego),
- w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:
 - odtwarzanie sieci hydrograficznej obszaru oraz intensyfikacja retencji wód, o zachowanie istniejących ekosystemów zależnych od wód (obszarów mokradłowych) oraz dolin rzek i małych cieków w dotychczasowym sposobie użytkowania,
 - rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,

- budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych,
 - ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń m.in. poprzez modernizację infrastruktury ciepłowniczej, podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz stosowanie kotłów gazowych lub olejowych,
- zapewnianie wymiany powietrza poprzez ochronę korytarzy ekologicznych przed zainwestowaniem,
- zwiększanie udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystywanie paliw niskoemisyjnych,
- w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego:
 - określenie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów z uwzględnieniem ochrony obszarów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych wraz z elementami specyficznymi dla kultury regionu,
 - wyznaczanie i określanie zasad ochrony otoczenia obiektów wartościowych oraz charakterystycznych elementów struktury krajobrazu (osi widokowych, dominant przestrzennych i panoram miejscowości),
- w zakresie wykorzystania i wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego:
 - uzupełnianie w jednostkach gminnych funkcji usług podstawowych: usług zdrowia, edukacji, kultury i sportu,
 - wspieranie rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na wsi w postaci małych i średnich zakładów produkcyjnych, rozwój turystyki i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem wzmacniania roli Wielkiej Pętli Wielkopolskiej oraz obszarów położonych wzdłuż szlaku żeglugi śródlądowej,
 - ograniczanie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i wyznaczenie stref buforowych, w tym ochronnych, wokół terenów przeznaczonych pod obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego oraz instalacje służące wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych,
- w zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej:
 - rozbudowa systemów odprowadzania ścieków komunalnych,
 - wyznaczenie korytarzy przesyłowych dla planowanych linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć oraz zabezpieczenie terenów dla potrzeb rozbudowy i budowy urządzeń elektroenergetycznych.

Ustalenia wynikające z Planu Zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego dla Gminy Grodziec są następujące:

1. w zakresie kształtowania spójnej sieci osadniczej:
 - a. strefy niskiej intensywności oraz ograniczania intensywności procesów osadniczych,

- b. wieś Grodziec – ośrodek gminny,
2. w zakresie ochrony walorów przyrodniczych:
 - a. Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu:
 - b. Zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa – regionalne obszary węzłowej,
 - c. Regionalny korytarz ekologiczny doliny rzeki Bawół,
3. w zakresie kształtowania i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego:
 - a. lasy,
 - b. obszary predysponowane do zalesień
 - c. obszary o niskich zasobach wód powierzchniowych
 - d. wody płynące i stojące,
 - e. ekosystemy zależne od wód (mokradła)
 - f. planowane zbiorniki małej retencji wodnej,
 - g. strefy wododziałowe,
 - h. geostanowiska,
 - i. doliny rzek – elementy naturalnego ukształtowania terenu pełniące funkcje korytarzy ekologicznych,
 - j. obszary o najwyższej wartości dla produkcji rolniczej (kompleksy rolniczej przydatności gruntów ornych 1-5 i 8),
 - k. pozostałe obszary produkcji rolniczej (kompleksy rolniczej przydatności gruntów ornych 6,7,9)
 - l. łąki,
 - m. złoża kopalin energetycznych – węgiel brunatny,
4. w zakresie ochrony potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwoju konkurencyjnych form turystyki i rekreacji:
 - a. dobra kultury materialnej i niematerialnej:
 - obszar cenny kulturowo – proponowana lokalizacja parku kulturowego,
 - stanowisko archeologiczne o własnej formie krajobrazowej,
5. w zakresie zrównoważonego rozwoju rolnictwa:
 - a. strefy umiarkowanego i ekstensywnego rozwoju działalności rolniczej,
6. w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej województwa:
 - a. droga województwa nr 443 (klasa techniczna G),
7. w zakresie rozwoju efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej:
 - a. sieć szerokopasmowa (sieć światłowodowa i węzły dystrybucyjnej),
8. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałania zagrożeniom:
 - a. nie dotyczy.

Kształtowanie polityki przestrzennej gminy będzie odbywać się w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa, jak i poniższe wytyczne dotyczące:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców gminy;
- harmonijnego i skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

Ponadto w sąsiedztwie modernizowanych i przebudowywanych dróg należy rozważyć realizację działań z zakresu nasadzeń zieleni izolacyjnej, która stanowi skuteczny środek ograniczający niekorzystny wpływ szlaków komunikacyjnych w zakresie emisji substancji do powietrza.

4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Grodziec, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej, wojewódzkiej i ponadlokalnej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

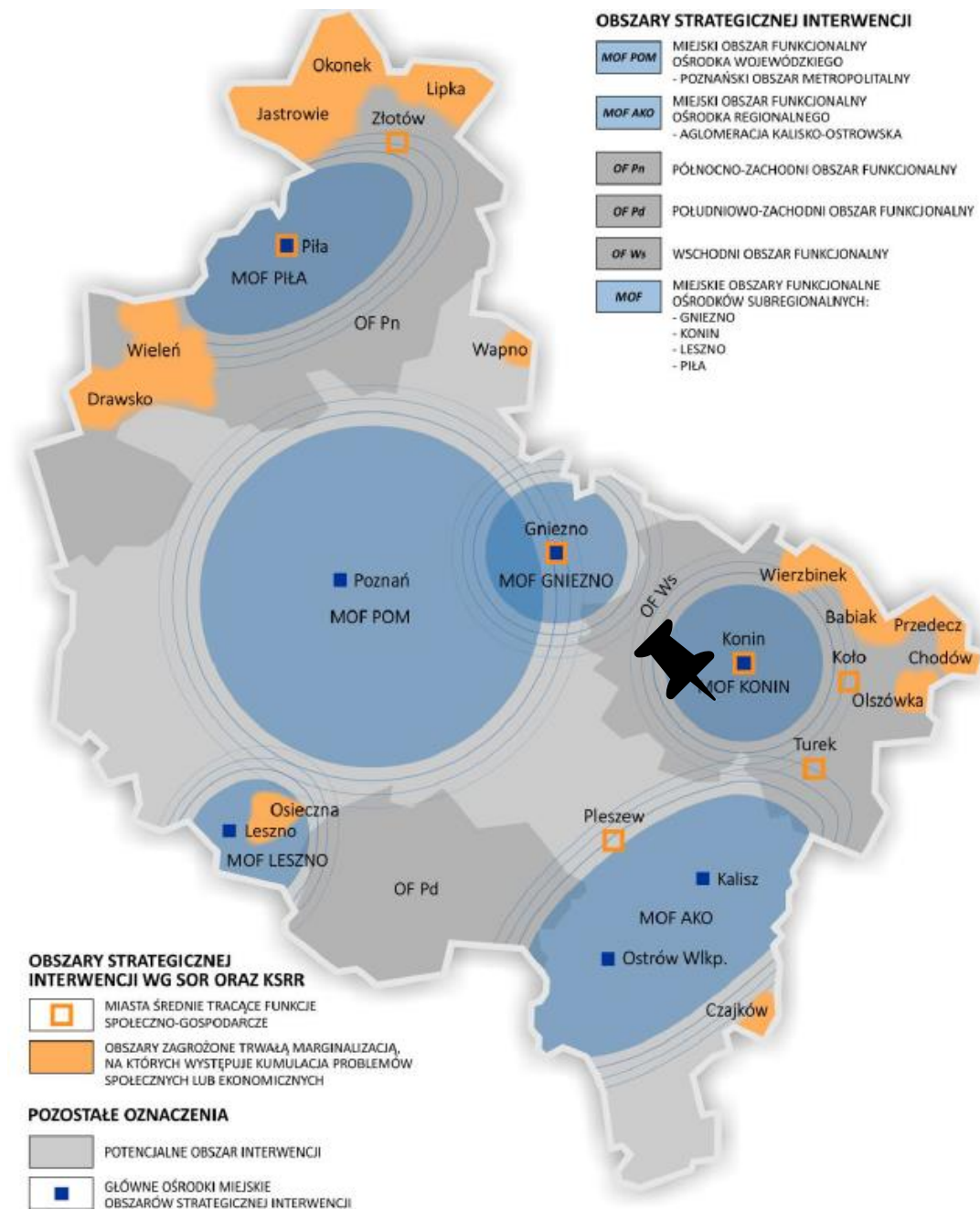
Tab. 2. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Grodziec z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego.

Cele	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY 2.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy CEL III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC 3.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU

	1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna
	CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY
	2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy
	CEL III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC
	3.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi
	3.2. Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej
	3.3. Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU
3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	1.1. Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura
3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	1.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego
3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU
4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna
4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Do obszarów strategicznej interwencji (OSI) należą zarówno miejskie ośrodki funkcjonalne, jak i obszary o skumulowanych problemach rozwojowych. Miejskie obszary funkcjonalne (MOF) to wyodrębnione obszary najintensywniej oddziałujące na otoczenie, charakteryzujące się silnymi powiązaniami funkcjonalno-przestrzennymi. Na terenie województwa wielkopolskiego wyodrębniono 6 takich obszarów, które obejmują najważniejsze ośrodki miejskie wraz z ich otoczeniem – ośrodek wojewódzki (Poznań), regionalny (Kalisz z Ostrowem Wielkopolskim) oraz 4 ośrodki subregionalne (Gniezno, Konin, Leszno i Piła). Obszary te przedstawia poniższa mapa.

Ryc. 8. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatorywnym zasięgu

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Gmina Grodziec zaliczona została do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), którego podstawowa funkcja koncentruje się wokół przemysłu wydobywczo-energetycznego.

W związku z postępującym wyczerpywaniem się złóż kopalin, obszar ten wymaga restrukturyzacji gospodarki w kierunku produkcji alternatywnych źródeł energii, w szczególności geotermii i wodoru, a także rekultywacji terenów pozostałych po kopalni odkrywkowej węgla brunatnego.

W poniższej tabeli zestawiono cele i kierunki działań zaplanowane w niniejszej Strategii z kluczowymi kierunkami działań dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego.

Wschodni Obszar Funkcjonalny	Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034
Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców • przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych • restrukturyzacja i modernizacja gospodarki WOF, tworzenie alternatyw gospodarczych (opartych np. na OZE, wodorze) oraz specjalizacji niezwiązanych bezpośrednio z przemysłem paliwowo-energetycznym, m.in. budowa proinnowacyjnego Parku Przemysłowo–Technologicznego Aglomeracji Konieńskiej • rozwój i podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych przez zintegrowane działania promocyjne, a także racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie terenów poprodukcyjnych i pogórnich • zachowanie i rozwój potencjału rolnictwa, ochrona gruntów rolnych, wdrażanie programów kompensacyjnych dla sektora rolniczego z tytułu działalności kopalni • poprawa sytuacji na rynku pracy przez stworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego tak, aby w nowych miejscach pracy mogli w jak największym stopniu wykorzystywać swoje wcześniej zdobyte umiejętności i doświadczenie zawodowe	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU 1.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY 2.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy CEL III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC 3.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi
Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu • przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych, poprawa dostępu do usług społecznych i ich jakości, w tym usług i infrastruktury zdrowotnej, usług opiekuńczych i senioralnych • rozwój funkcji turystycznych w oparciu o walory georóżnorodności środowiska WOF • wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wykorzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU 1.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY 2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy CEL III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC 3.2. Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej 3.3. Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski	• rozbudowa infrastruktury transportowej, budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze WOF, m.in. DK 25, 72, 92, ułatwienie przepływów towarów w kierunkach północ-południe i wschód-zachód powiązanych z autostradą A2 • rozwój infrastruktury kolejowej, budowa węzła kolejowego oraz rozważenie budowy sieci kolejowej łączącej Konin–Koło–Turek, modernizacja linii kolejowej E20 • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej WOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych • dochowanie zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska oraz podnoszenie jego jakości, szczególnie w zakresie powietrza, bioróżnorodności, wód powierzchniowych i podziemnych, upowszechnianie edukacji ekologicznej • uregulowanie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej • wzrost retencji wody • produkcja energii opartej na nowych nośnikach energii, inicjowanie i prowadzenie działań związanych z rozwojem energetyki rozproszonej oraz lokalnym bezpieczeństwem energetycznym, rozwój inicjatyw klastrowych oraz inteligentnych systemów magazynowania, zarządzania i dystrybucji energii, w szczególności opartych na alternatywnych źródłach • wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich rodzajów OZE (m.in. biopaliw ciekłych, biogazu, energii wiatru, geotermii głębokiej, pomp ciepła, ogniw fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz poprawa efektywności energetycznej	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU 1.1. Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura 1.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego
Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji sprawności zarządzania regionem	• rewitalizacja, rekultywacja i przywrócenie przyrodzie i mieszkańcom zdegradowanych terenów pogórnich, rewitalizacja obszarów zdegradowanych zwiększająca ich atrakcyjność osiedleńczą i poprawiająca jakość życia mieszkańców • wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wdrażania zwiększających skuteczność implementowanych mechanizmów rozwojowych, doskonalenie i	CEL I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

	upowszechnianie modelu współzarządzania z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej przy uczestnictwie NGO, JST wszystkich szczebli, przedstawicieli rządu, przedsiębiorców i mieszkańców • przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego Planu transformacji gospodarczej i energetycznej, który zostanie uzgodniony w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni; transformacja powinna być zgodna z unijną inicjatywą wsparcia regionów górniczych	
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Poza wymienionymi obszarami funkcjonalnymi, Gmina Grodziec należy również do innych obszarów terytorializacji polityki rozwoju ujętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego:

- Wiejski Obszar Funkcjonalny,
- Wiejskie obszary wymagające wsparcia procesów rozwojowych
- obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- obszary cenny przyrodniczo,
- obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich,
- obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe.

W Planie wymienione zostały inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, których realizacja została zaplanowana na terenie Gminy Grodziec lub swoim zasięgiem obejmie obszar Gminy:

1. w obszarze gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa – działanie: Regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, inwestycja: Odbudowa Czarna Struga Defet w km 0+000 - 35+985
2. w obszarze gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa – działanie: Regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, inwestycja: Odbudowa Kanału Czarnobrodzkiego w km 0+000 - 8+900
3. w obszarze wydobywanie złóż kopalin – działanie: Eksploatacja węgla brunatnego, inwestycja: Eksploatacja węgla brunatnego ze złoża Piaski

Ponadto w Planie znajduje się wykaz planowanych przedsięwzięć nieuwjętych jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

1. w zakresie sieci i urządzeń gazowniczych
 - a. Budowa SRP Tuliszków oraz gazociągów średniego ciśnienia na terenach gmin Tuliszków, Władysławów, Rychwał i Grodziec.

26 stycznia 2023 roku uchwałą nr 6132/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego obszar realizacji ZIT dla obszaru funkcjonalnego Miasta Konina został oficjalnie wyznaczony.

Zgodnie z uchwałą, ZIT dla obszaru funkcjonalnego Miasta Konina obejmować będzie obszar następujących gmin: Konin, Golina, Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów, Stare Miasto, Ślesin, Wilczyn, Skulsk, Wierzbiniek, Kleczew, Sompolno, Rychwał, Grodziec. 3 października 2023 r. zostało podpisane porozumienie warte 19,8 mln euro.

Dla Aglomeracji Konińskiej powstała Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030. W której zostały zdiagnozowane problemy i potencjały rozwojowe co pozwoliło na sformułowanie celów strategicznych:

- I. Zintegrowana wspólnota z równymi szansami dla wszystkich
- II. Zagłębienie odnowionej energetyki, produkcji, turystyki i rolnictwa
- III. Przystosowanie do zmian klimatu dzięki wzmocnieniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych Aglomeracji Konińskiej
- IV. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń do życia i rozwoju
- V. Trwała współpraca w Aglomeracji Konińskiej

W ramach celów strategicznych na terenie Gminy Grodziec realizowane będą następujące projekty:

- Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych.
- Rozwój e-usług i e-zasobów publicznych w ramach ZIT.
- Zwiększenie obszaru retencji wody na terenie gminy Grodziec.

Wskazane wyżej projekty są spójne z kierunkami działań zaplanowanymi w Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034, której zapisy ze względu na poziom ogólności nie zawierają tak szczegółowych projektów.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Wdrażanie Strategii

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni.

W procesie wdrażania zaangażowane będą różne podmioty, włączając w to sektor publiczny (takie jak władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy oraz inne jednostki samorządu terytorialnego), a także sektor prywatny i społeczny (obejmujący partnerów społeczno-gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób).

Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Grodziec, Rada Gminy Grodziec oraz odpowiednie komórki Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Wójt Gminy Grodziec

- stymulowanie i koordynacja działań oraz integrowanie zasobów

Rada Gminy Grodziec

- wsparcie merytoryczne przy realizacji i ewaluacji strategii oraz przy podejmowaniu decyzji strategicznych

Poszczególne Referaty Urzędu Gminy

- koordynacja działań, poszukiwanie nowych źródeł finansowania, monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji
- realizacja

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami wieloletnimi w Gminie są:

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodziec,
- Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Grodziec na lata 2021-2030.

Dodatkowo, Gmina Grodziec opracowuje i wdraża programy roczne, takie jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Grodziec, Roczny program współpracy Gminy Grodziec z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji bądź przyjęcia w okresie realizacji Strategii będą m.in.: Program Opieki Nad Zabytkami, Gminny Program Wspierania Rodziny, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Grodziec, Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych, czy Program Ochrony Środowiska. W obliczu reformy planowania przestrzennego, w kolejnych latach, Gmina jest zobowiązana do przygotowania Planu Ogólnego, który zastąpi istniejące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy.

Wdrażając Strategię, Gmina Grodziec będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z partnerami społeczno-gospodarczymi, podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, działającymi na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji i innymi zainteresowanymi osobami, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Wpłynie na zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania integracyjne, a także uczestnictwa w szeregu spotkań edukacyjnych, wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz imprez o różnym charakterze wykorzystujących zmodernizowaną infrastrukturę. Wśród wspomnianych interesariuszy, uczestniczących w pracach nad dokumentem oraz wskazanych jako potencjalni partnerzy w realizacji przedsięwzięć wyróżnić można: Stowarzyszenie „Aktywni w Muzyce, Aktywni w Społeczeństwie”, Stowarzyszenie „Razem dla Szkół”, Stowarzyszenie „Koło Kobiet”, Koło Gospodyń Wiejskich w Królikowie Czwartym „K4”, Koło Gospodyń Wiejskich Sołectwa Królików, Koło Gospodyń Wiejskich w Starych Grądach, Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa Joker 's, OSP Królików, OSP Biskupice, którzy wraz z Urzędem Gminy Grodziec wypracują szereg wydarzeń i spotkań kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych, które zostaną zorganizowane w ramach utworzonej lub zmodernizowanej infrastruktury kulturalnej i turystycznej. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jego otoczenia (w szczególności z terenu powiatu konińskiego).

W celu zaangażowania wyżej wymienionych interesariuszy we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej Gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie Gminy. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców.

Monitoring i ewaluacja Strategii

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje

się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informację o stanie realizacji danego działania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Grodziec będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1-4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Grodziec na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW2021), a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

Środki unijne w nowej perspektywie będą lokowane w ramach dotychczasowych funduszy, m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) czy Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+), ale także w ramach **Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)** – nowego instrumentu finansowego, którego celem jest wsparcie obszarów borykających się z problemami w związku z transformacją energetyczną. FST stanowi I filar mechanizmu sprawiedliwej transformacji, będącego elementem Europejskiego Zielonego Ładu. FST daje samorządom Wielkopolski Wschodniej ogromne szanse na pozyskanie dotacji na m.in. modernizację lokalnej gospodarki, łączność cyfrową, czystą energię, redukcję emisji, ale także na łagodzenie społecznych skutków przemian gospodarczych (np. wsparcie przekwalifikowania pracowników).

Ponadto samorządy będą miały do dyspozycji środki z nowych programów krajowych, m.in.:

- **FENiKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027** – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska);
- **FENG – Fundusze Europejskie dla nowoczesnej gospodarki** – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu);
- **FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027** – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne);

- **FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027** – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe).

Gmina Grodziec jako gmina wiejska będzie mogła pozyskać środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy Grodziec oraz jednostek organizacyjnych Gminy Grodziec.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem konińskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa odzwierciedlać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań gminy.

Gmina Grodziec przynależy do Lokalnej Grupy Działania „Solidarni w Partnerstwie”. LGD w styczniu 2024 roku podpisało umowę na realizację lokalnej strategii rozwoju na lata 2023-2027. Umowa zapewnia środki finansowe na wdrażanie LSR w wysokości 3 500 000 zł. Strategia realizowana będzie w ramach dwóch programów: Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PSWPR) oraz Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW) i 3 funduszy: Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

Zgodnie z uchwałą Nr LXIII/475/2023 Rady Gminy Grodziec z dnia 14 grudnia 2023 roku w sprawie: uchwalenie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grodziec, potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2024-2034 wyniesie około 46,92 mln zł.

ZAŁĄCZNIKI

DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY GRODZIEC

SPIS TREŚCI

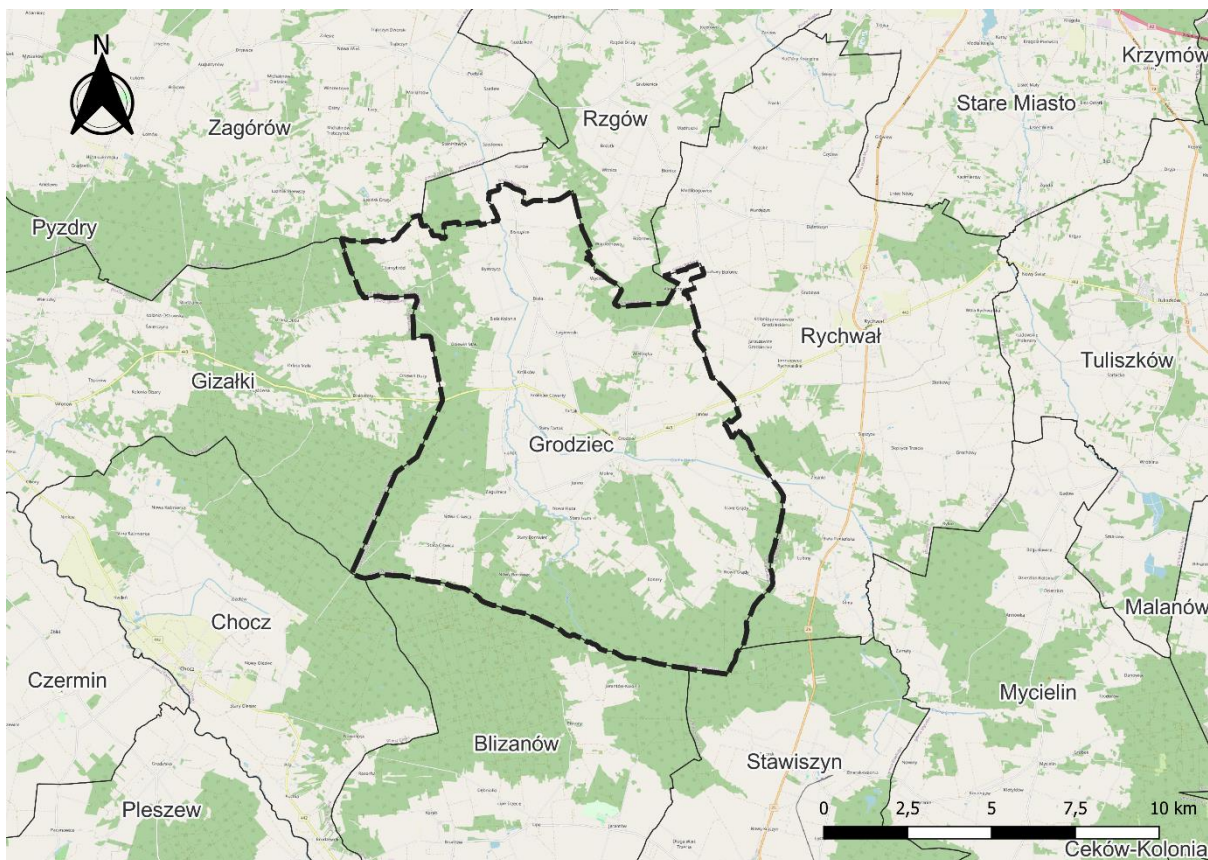
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	77
1.1. Informacje ogólne	77
1.2. Transport i łączność	78
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	79
1.4. Walory przyrodnicze i historyczne	87
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	90
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	90
2.2. Infrastruktura i środowisko	94
<i>Urządzenia sieciowe</i>	<i>94</i>
<i>Gospodarka odpadami</i>	<i>96</i>
<i>Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii.....</i>	<i>98</i>
2.3. Stan finansów samorządowych	101
<i>Wykonanie budżetu</i>	<i>101</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków.....</i>	<i>102</i>
<i>Fundusze zewnętrzne</i>	<i>110</i>
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	<i>111</i>
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	113
3.1. Demografia.....	113
3.2. Kapitał społeczny	116
<i>Przedszkola</i>	<i>116</i>
<i>Szkoły.....</i>	<i>118</i>
<i>Kultura i sport</i>	<i>122</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	<i>124</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy.....</i>	<i>125</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	127
CZĘŚĆ 4: POTENCJAŁ ENDOGENICZNY GMINY	130

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Grodziec jest gminą wiejską położoną w powiecie konińskim, we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Zajmuje powierzchnię 118 km². W 2022 roku liczba mieszkańców Gminy wyniosła 4998 mieszkańców. W jej granicach położonych jest 30 miejscowości, 18 z nich posiada status sołectwa (sołectwa obejmują po kilka miejscowości).

Gmina graniczy od wschodu z Gminą Rychwał, od południa z gminami Stawiszyn, Blizanów oraz Chocz, od zachodu z Gminą Gizalki, a od północy z gminami Zagórów oraz Rzgów.

Ryc. 9. Położenie Gminy Grodziec na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Oś komunikacyjną Gminy stanowi droga wojewódzka nr 443 relacji Jarocin-Tuliszków (długość na terenie Gminy – 9,4 km). Odległość z miejscowości Grodziec do jednostki miejskiej o znaczeniu powiatowym – Konina wynosi 27 km, podróż samochodem zajmuje ok. 25 minut. Miasta o znaczeniu wojewódzkim – Poznań i Łódź znajdują się w odległości kolejno 105 km i 143 km, czas dojazdu samochodem do tych miast zajmuje odpowiednio ok. 1 godz. i 25 min. oraz 1 godz. 37 min. Odległość siedziby Gminy (miejscowości Grodziec) do najbliższego węzła autostrady (A2 relacji Kukuryki-Świecko) wynosi ok. 24 km (23 min jazdy samochodem).

1.2. Transport i łączność

Przez teren Gminy Grodziec przebiega 9,4 km dróg wojewódzkich: droga wojewódzka nr 443 (Jarocin-Tuliszaków), 40,5 km dróg powiatowych, które stanowią ciągi komunikacyjne o relacjach:

- 3097 P: (Szetlewek) granica powiatu konińskiego – Kurów – Biskupice – Biała – Łagiewniki – droga wojewódzka nr 443;
- 3240 P: Droga krajowa nr 25 – Stare Miasto – Barczygłów – Święcia – Kuchary Koś. – Rozalin – Modlibogowice - Kuchary Bor. – Wielołęka – Grodziec – droga wojewódzka nr 443;
- 3246 P: Droga wojewódzka nr 443 – Łądek – Zaguźnica – Lipice – droga powiatowa 4320 P;
- 3247 P: Droga powiatowa 4320 P – Grodziec – Konary – granica powiatu kaliskiego (Zbiersk);
- 4313 P: (Orlina Duża) granica powiatu konińskiego – Czarnybród – Bystrzyca – Biskupice – droga powiatowa 3097 P;
- 4320 P: (Józefów) granica powiatu konińskiego – Stara Ciświca – Lipice – Grodziec – droga wojewódzka nr 443,

a także 137,4 km dróg gminnych utwardzonych i 50 km dróg gminnych nieutwardzonych. Okresowy przegląd stanu dróg przeprowadzany jest raz na miesiąc. Długość funkcjonujących ścieżek rowerowych wynosi 0,51 km (sieć ścieżek rowerowych w trakcie przebudowy). Do najpilniejszej inwestycji w zakresie dróg i infrastruktury okołodrogowej zalicza się przebudowę drogi gminnej G035P Grodziec – Stare Grądy.

Najważniejszymi inwestycjami z zakresu infrastruktury drogowej w ostatnich latach były:

- budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Królików o dł. 475 km, szer. 4,5 m (2018 r, wartość inwestycji: 535 143,53 zł);
- I etap budowa drogi na odcinkach: Lipice-Nowa Huta, Nowa Huta-Junno, Stara Huta-Mokre (2019 r.; wartość inwestycji: 482 460,63 zł);
- przebudowa drogi gminnej nr G027P w miejscowości Janów (2020 r.; wartość inwestycji: 727 837,00 zł);
- III etap budowa drogi na odcinkach: Lipice-Nowa Huta, Nowa Huta-Junno, Stara Huta-Mokre (2021 r.; wartość inwestycji: 585 000,00 zł);
- Przebudowa drogi nr G047P w Nowej Ciświcy (2022 r.; wartość inwestycji: 1 482 762,21 zł).

W granicach Gminy Grodziec nie przebiega sieć aktywnych linii kolejowych. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się w miejscowości Konin (ok. 27 km od miejscowości Grodziec).

Usługi w zakresie transportu zbiorowego na obszarze Gminy Grodziec realizowane są przez prywatnego przewoźnika, gmina nie jest organizatorem transportu zbiorowego. Komunikacją zbiorową można dojechać do takich miejscowości jak: Aleksandrówek, Wieloleka, Grodziec, Janów, Tartak, Królików Czwarty, Królików, Łądek, Zaguźnica, Lipice, Junno, Biskupice, Biała oraz Łagiewniki.

Za największe bariery komunikacyjno-przestrzenne Gminy Grodziec uznaje się:

- rozproszoną zabudowę mieszkaniową w miejscowościach znajdujących się na obrzeżach Gminy;
- jakość infrastruktury drogowej (część dróg gminnych jest nieutwardzona);
- brak bezpośredniego połączenia drogą asfaltową z gminami ościennymi: Chocz, Stawiszyn, Zagórów i Blizanów.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, wyznaczono podstawowe typy obszarów funkcjonalnych, obejmujących łącznie wszystkie gminy położone w granicach województwa wielkopolskiego:

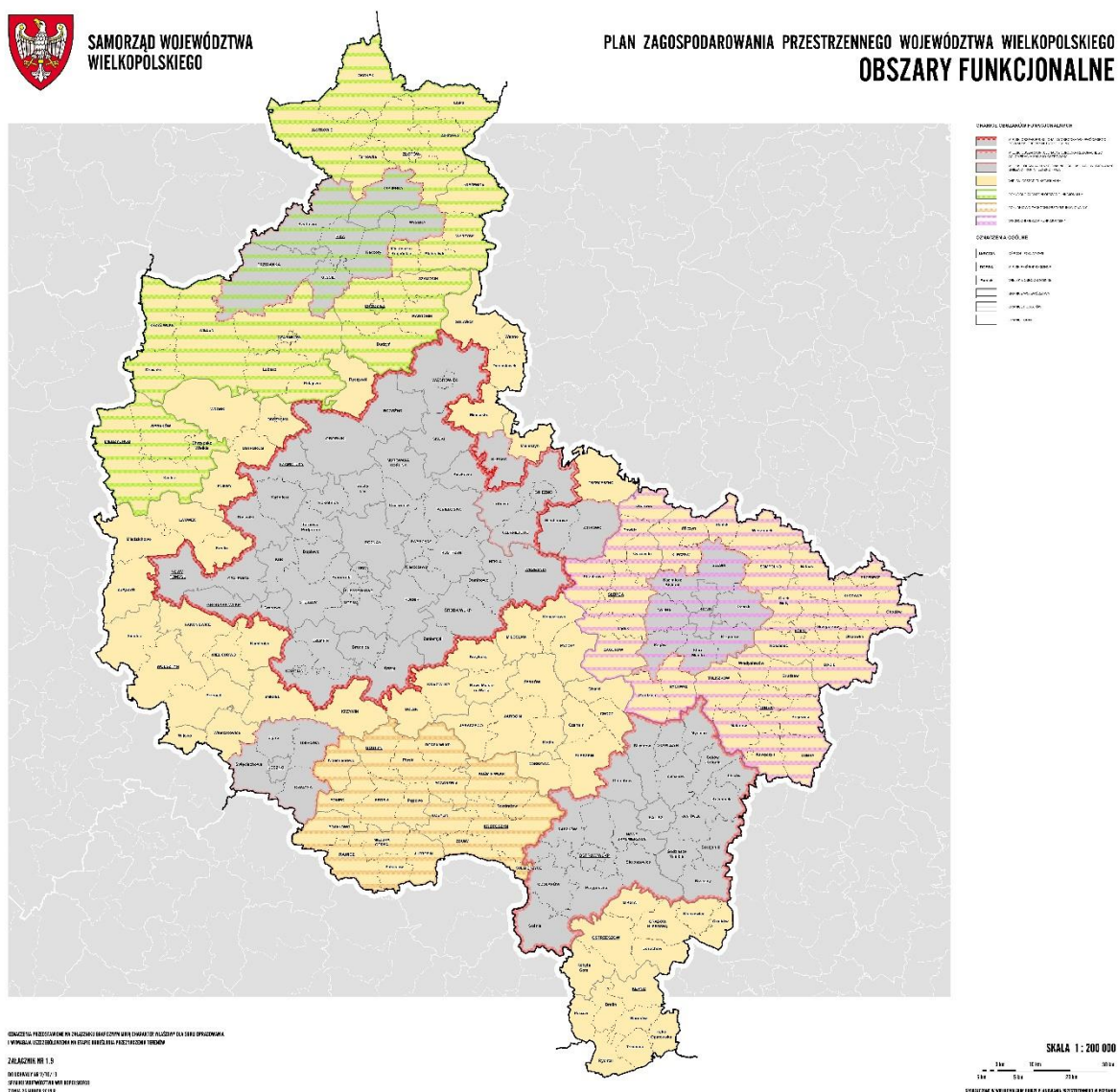
- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny;
- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska;
- Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych – Gniezno, Konin, Leszno, Piła;
- Wiejski obszar funkcjonalny;
- Północno-zachodni obszar funkcjonalny;
- Wschodni obszar funkcjonalny.

Gmina Grodziec w ramach podstawowego podziału obszarów funkcjonalnych została zakwalifikowana do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego. Wschodni Obszar Funkcjonalny obejmuje tereny Miasta Konina oraz powiatu konińskiego, kolskiego, słupeckiego i tureckiego. Zajmuje on powierzchnię 4 438 km², co stanowi 15% powierzchni województwa. Obszar ten jest miejscem koncentracji przemysłu wydobywczo-energetycznego. Wy różnia się on w skali województwa dużą liczbą podmiotów przemysłowych zarejestrowanych w poszczególnych gminach.

W granicach obszaru znalazły się 43 gminy, w tym:

- 4 gminy miejskie: Konin, Koło, Słupca, Turek,
- 11 gmin miejsko-wiejskich: Dąbie, Dobra, Golina, Kleczew, Kłodawa, Przedecz, Rychwał, Sompolno, Ślesin, Tuliszków, Zagórów,
- 28 gmin wiejskich: Babiak, Brudzew, Chodów, Grodziec, Grzegorzew, Kawęczyn, Kazimierz Biskupi, Koło, Kościelec, Kramsk, Krzymów, Łądek, Małanów, Olszówka, Orchowo, Osiek Mały, Ostrowite, Powidz, Przykona, Rzgów, Skulsk, Słupca, Stare Miasto, Strzałkowo, Turek, Wierzbinek, Wilczyn, Władysławów.

Wielkopolska Wschodnia została objęta wsparciem Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Fundusz ten jest jednym z elementów mechanizmu sprawiedliwej transformacji UE w kierunku neutralności klimatycznej. W ramach FST zaplanowany jest pakiet działań, które pomogą przekształcić lokalną gospodarkę i wspomogą mieszkańców pracujących w branży górniczej w przekwalifikowaniu się i znalezieniu nowych miejsc pracy. Przewidziana jest m. in. pomoc dla ponad 2,2 tys. pracowników Zespołu Elektrowni Pątnów Adamów Konin, zwiększenie retencji i odbudowę zasobów wodnych obszaru, wsparcie w zakupach niskoemisyjnego taboru autobusowego, rozwijane będą kierunki o profilach praktycznych w szkołach wyższych w Koninie.

Ryc. 10. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

W ramach zapisów Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030, przyjętej Uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku województwa wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku, wyznaczono granice Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), które stanowić będą

podstawę powiązania celów Strategii z typami poszczególnych obszarów. Wschodni Obszar Funkcjonalny jest obszarem funkcjonalnym szczególnego zjawiska w skali regionalnej. Tego typu obszary wyróżnia na tle regionu endogeniczny potencjał, który odpowiednio wykorzystany będzie stanowić o przewagach konkurencyjnych całego regionu. Ramowe założenia OSI dla WOF dotyczą:

- wdrożenia działań restrukturyzacyjnych ukierunkowanych na określenie nowych funkcji dla zlokalizowanych na tym obszarze terenów poprodukcyjnych i pogórnich;
- ukierunkowania przemysłu na produkcję innych nośników energii;
- rozwoju alternatywnych źródeł energii, zwłaszcza energetyki geotermalnej i wodoru;
- rozwoju innych specjalizacji, niezwiązanych bezpośrednio z przemysłem paliwowo energetycznym;
- działania związane z rekultywacją terenów po odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego.

W związku z postępującymi zmianami klimatycznymi spowodowanymi nieustającą presją człowieka na środowisko przyrodnicze, Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr 3340/2021 z dnia 11 marca 2021 roku przyjął Strategię na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040. Nawiązujący do kontekstów europejskiego (m.in. osiągnięcie neutralności klimatycznej Europy w 2050 r.), krajowego (m.in. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.) oraz regionalnego (m.in. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r.) dokument obejmuje zasięgiem rzeczowym obszar 5 powiatów (grodzki – Konin, ziemskie – kolski, koniński, słupecki, turecki). W granicach wymienionych zlokalizowany jest niezwykle ważny obszar przemysłowy w regionie – konińskie zagłębie górniczo-energetyczne, którego funkcjonowanie ma znaczący wpływ na kształtowanie miejscowych warunków klimatycznych. Strategia określa następującą wizję rozwoju wielkopolski wschodniej w 2040 roku:

Wielkopolska Wschodnia 2040 liderem w zakresie rozwoju innowacyjnej, zasobooszczędnej i zeroemisyjnej gospodarki zapewniającej nowe atrakcyjne miejsca pracy oraz obszarem przyjaznym do życia.

Za cel strategiczny uznano transformację w kierunku neutralności klimatycznej do 2040 roku. Za cele szczegółowe uznano:

1. Cel szczegółowy nr 1 – Poziom emisji gazów cieplarnianych niższy co najmniej o 55,0% w 2030 r.;
2. Cel szczegółowy nr 2 – Udział energii z odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii zwiększony co najmniej do 32,0% w 2030 r.;
3. Cel szczegółowy nr 3 – Efektywność energetyczna większa co najmniej o 32,5% w 2030 r.

Najważniejszym instrumentem służącym realizacji Strategii jest wsparcie w ramach programu LIFE AFTER COAL PL i uruchomienia środków finansowych dla Wielkopolski Wschodniej z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Program LIFE AFTER COAL PL został zainaugurowany z początkiem 2023 roku i będzie realizowany przez 9 lat. W ramach programu na obszarach beneficjentów (w tym Gminy Grodziec będącej częścią powiatu konińskiego) nastąpi wzmocnienie organów administracji samorządowej m.in. poprzez powołanie doradców klimatycznych oraz stworzenie baz i systemów IT do ocen

energetycznych. Planowane jest także przygotowywanie projektów termomodernizacyjnych nieruchomości i raportowanie wyników. Samorządy zostaną także wyposażone w wiedzę dotyczącą skutecznego sięgania po dedykowane środki, między innymi z warteo 415 milionów euro Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji jest instrumentem finansowym w ramach polityki spójności służącym zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Fundusz ten ułatwi wdrażanie Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r.

W obrębie OSI Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego wyodrębniono obszar funkcjonalny szczególnego zjawiska w skali regionalnej jakim jest Aglomeracja Konińska. Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska wyróżnia na tle regionu endogeniczny potencjał, który odpowiednio wykorzystany będzie stanowić o przewagach konkurencyjnych całego regionu. W skład Aglomeracji Konińskiej wchodzi Gmina Grodziec. Aglomeracja Konińska charakteryzuje się korzystnym w skali Polski położeniem, zróżnicowaną budową geologiczną i specyficznymi uwarunkowaniami historycznymi. Charakterystyki te kształtują społeczno-gospodarczą specyfikę Aglomeracji, związaną z jednej strony z wydobywaniem surowców, energetyką i przemysłem, z drugiej z dziedzictwem kulturowym i walorami turystycznymi. Obszar Aglomeracji Konińskiej wykazuje jednocześnie wiele problemów rozwojowych. Aktualne wyzwania powodują konieczność wyznaczenia nowych, wspólnych kierunków rozwoju, związanych z potencjałami i ukształtowaniami powiązań terytorium AK, w kontekście transformacji energetycznej, społecznej i gospodarczej. W 2021 r. powołano Stowarzyszenie Aglomeracja Konińska, której Gmina Grodziec jest członkiem.

W ramach planowania rozwoju ponadlokalnego opracowana została Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030. Określone w Strategii cele strategiczne dla obszaru Aglomeracji Konińskiej to:

1. Zintegrowana wspólnota z równymi szansami dla wszystkich;
2. Zagłębienie odnowionej energetyki, produkcji, turystyki i rolnictwa;
3. Przystosowanie do zmian klimatu dzięki wzmocnieniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych Aglomeracji Konińskiej;
4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń do życia i rozwoju;
5. Trwała współpraca w Aglomeracji Konińskiej.

Gmina Grodziec należy również do wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Wiejski obszar funkcjonalny jest niezwykle istotny z punktu widzenia działań na rzecz zwiększenia spójności regionu. Ograniczony dostęp do głównych ośrodków miejskich, a tym samym mniejsze możliwości rozwojowe, powodują emigrację mieszkańców na tereny bardziej atrakcyjne pod względem społeczno-gospodarczym, powodując depopulację terenów wiejskich. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 za istotną barierę rozwoju tych obszarów wskazuje: niską dostępność do usług publicznych, zdekapitalizowanie tkanki osadniczej i zagrożenie walorów przyrodniczych oraz słabą jakość infrastruktury technicznej. Wsparcie wiejskiego obszaru funkcjonalnego służyć będzie eliminowaniu dysproporcji w poziomie rozwoju regionu, poprawi jego spójność, a tym samym zwiększy atrakcyjność całego województwa wielkopolskiego. W granicach wiejskiego obszaru funkcjonalnego znalazło się 137 z 226 gmin województwa wielkopolskiego.

Gmina Grodziec posiada opracowane Strategie Rozwoju Miejscowości dla następujących jednostek osadniczych: Grodziec, Łądek, Wielolęka, Junno, Królików Czwarty, Królików,

Biała Kolonia, Biskupice oraz Stare Grądy. Opracowanie dokumentów daje możliwość przystąpienia tych sołectw do Programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”. Podjęte przez sołectwa inicjatywy mają na celu poprawę jakości życia, zaspokajanie potrzeb społecznych i promocję obszarów wiejskich. Uczestnictwo w Programie daje sołectwu możliwość aplikowania przez Gminę Grodziec na rzecz sołectw o pomoc finansową w ramach różnych programów, w tym z Programu „Pięknieje Wielkopolska Wieś”.

Pod względem użytkowania teren Gminy Grodziec zdominowany jest przez użytki rolne stanowiące 58% całkowitej powierzchni. Tereny leśne stanowią 38%. Strukturę uzupełniają pozostałe grunty. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku w rolnictwie zatrudnione były 1443 osoby, co stanowiło 28,8% wszystkich mieszkańców Gminy. Wg klasyfikacji funkcjonalnej gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego profesorów P. Śleszyńskiego i T. Komornickiego, Gmina Grodziec została zakwalifikowana do gmin z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą.

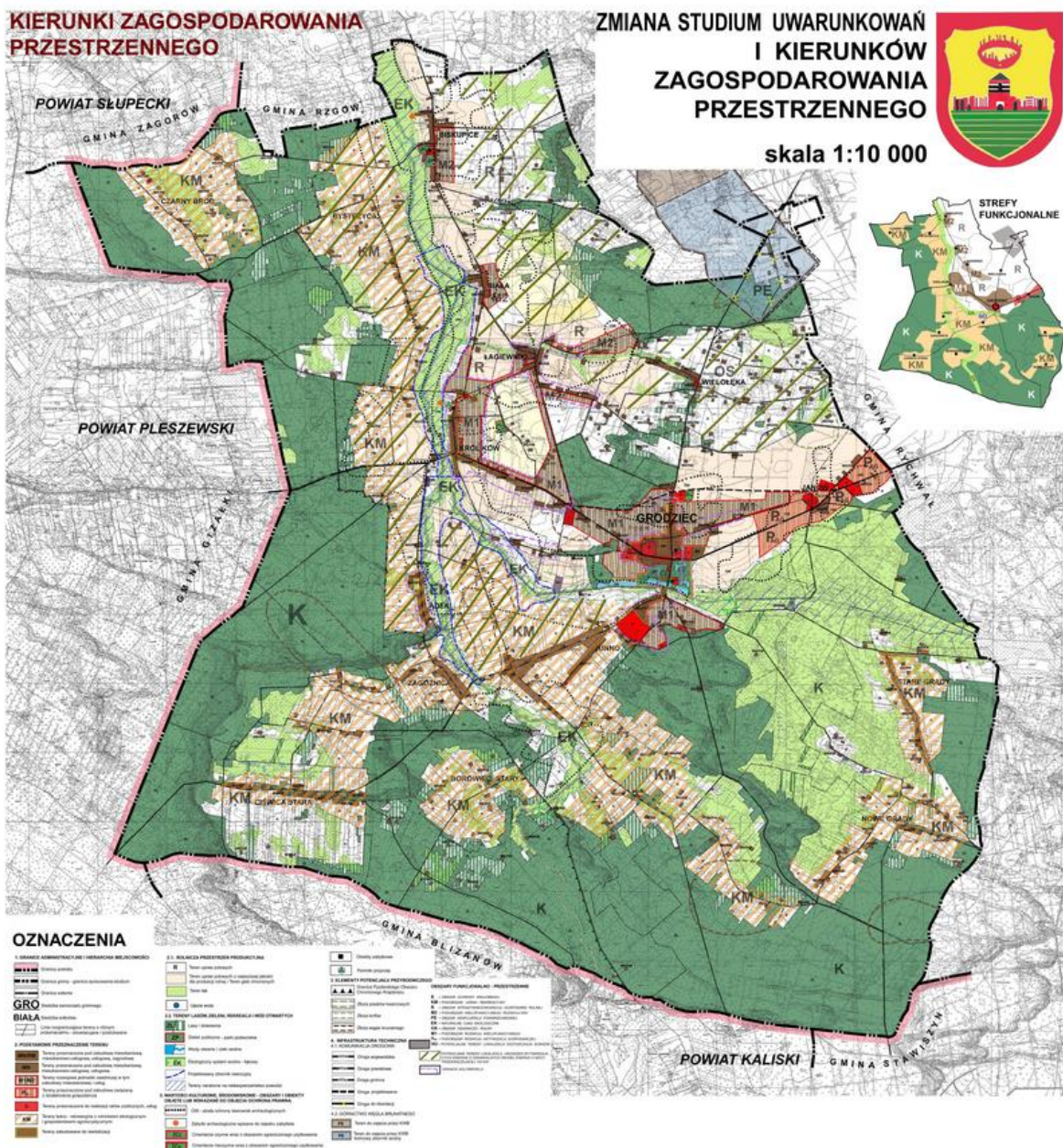
Gminnym ośrodkiem wielofunkcyjnym o znaczeniu lokalnym jest miejscowość Grodziec. Są w niej zlokalizowane następujące obiekty użyteczności publicznej: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Publiczna, szkoła podstawowa, przedszkole, ośrodek zdrowia oraz jednostka OSP.

Usługi w zakresie transportu zbiorowego na obszarze Gminy Grodziec realizowane są przez prywatnego przewoźnika, gmina nie jest organizatorem transportu zbiorowego. Komunikacją zbiorową można dojechać do takich miejscowości jak: Aleksandrówek, Wielółka, Grodziec, Janów, Tartak, Królików Czwarty, Królików, Łądek, Zaguźnica, Lipice, Junno, Biskupice, Biała oraz Łagiewniki.

Obligatoryjnym dokumentem planistycznym Gminy Grodziec jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grodziec. Obowiązujący dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/271/2014 Rady Gminy Grodziec w sprawie uchwalenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grodziec.

Załącznik nr 2a do Uchwały Rady Gminy Grodziec
NR XXXVII/271/2014 z dnia 21 sierpnia 2014 r.

GMINA GRODZIEC

Ryc. 11. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w Gminie Grodziec

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grodziec

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w Gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze Gminy Grodziec obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zajmują 0,18% powierzchni Gminy. W związku z bardzo niewielkim udziałem terenu, na którym obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, na obszarach, które nie są ujęte w tych planach, wydawane są decyzje o warunkach zabudowy, oznacza to, że gospodarka przestrzenna na obszarze Gminy Grodziec jest oparta w dużej mierze o realizację WZ. Poniższa tabela prezentuje liczbę decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2017-2021 w Gminie Grodziec na tle powiatu konińskiego. Do roku 2020 następował stały

wzrost liczby wydawanych w Gminie decyzji, jednak w 2021 roku nastąpił ich gwałtowny spadek. Konsekwencją tego jest jednocześnie spadek liczby realizowanych inwestycji na rynku budowlanym w Gminie Grodziec. Taki stan spowodowany może być spadkiem dostępności pracowników budowlanych oraz rosnącymi cenami materiałów budowlanych.

Tab. 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Grodziec	49	80	105	252	73
	powiat	1504	1498	1811	1711	1676
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Grodziec	9,41	15,50	20,68	50,01	14,61
	powiat	11,57	11,52	14,06	13,27	13,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Liczba pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym dla nowych budynków mieszkalnych w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Wydane decyzje pozwolenia na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym (nowe budynki mieszkalne)	15	19	16	19	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Miejscowościami, w których obserwuje się największy ruch budowlany są Grodziec, Junno oraz Mokre.

Najistotniejszym aktem miejscowym z punktu widzenia rozwoju gospodarczego Gminy jest Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego służący przyszłej lokalizacji strefy ekonomicznej, podjęty Uchwałą nr XXXVI/284/2022 Rady Gminy Grodziec z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczącego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Grodziec PGR (etap I). Założenia MPZP dotyczą powierzchni około 19 ha. Planowane jest stworzenie możliwości zabudowy tego terenu pod działalność magazynową, usługową oraz produkcyjną, a także składowisk (innych niż odpadów). Istnieje również możliwość budowy na tym terenie instalacji odnawialnych źródeł energii (do maksymalnej mocy 100 kilowatów).

Uwzględniając podział J. Kondrackiego, obszar Gminy Grodziec położony jest w obrębie podprowincji Nizin Środkowopolskich w skład której wchodzi makroregion Nizina Południowo – Wielkopolska z mezoregionem – Równina Rychwalska.

Według podziału geomorfologicznego B. Krygowskiego obszar opracowania należy do dwóch regionów:

- Kotliny Pyzderskiej stanowiącej część Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej;
- Wysoczyzny Tureckiej z subregionem: Równina Rychwalska.

Rejon gminy Grodziec znajduje się w obrębie synklinorium szczecińsko – łódzko – miechowskiego, która stanowi południowo – zachodnie obrzeże wału kujawsko – pomorskiego. Nieckę tę budują skały wapienne, margle i utwory ilaste. W podłożu stwierdzono zaleganie osadów kredy górnej, nad nimi osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory trzeciorzędowe zalegają tylko lokalnie, pozostałe mają regionalne rozprzestrzenienie.

Obszar należy do dorzecza Warty, a trzeciorzędowy dział wodny rozgranicza zlewnie lewobrzeżnych dopływów Warty, Powy i Topca. Ukształtowanie powierzchni terenu, budowa geologiczna oraz warunki hydrogeologiczne decydują o naturalnym systemie odwodnienia powierzchniowego. System ten jest bardzo wyraźny i charakterystyczny. Główną osią hydrograficzną omawianego obszaru jest rzeka Warta, która płynie dnem Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej ze wschodu na zachód w północnej części gminy (na odcinku 7 km). Warta jest rzeką niziną o maksymalnych stanach wody w marcu i minimalnych w czerwcu.

Wody powierzchniowe opracowywanego terenu reprezentowane są przez cały system drobnych cieków (największymi są Struga Zarzevska i Czarna Struga), należących do zlewni bezpośredniej Warty. Jedynie skrajnie wschodnie i zachodnie części gminy odwadniane są za pośrednictwem dwóch większych dopływów Warty – Powy i Czarnej Strugi.

Gmina Grodziec odznacza się mało zróżnicowanymi warunkami glebowymi. Dominują słabe gleby żytinio – łubinowe i żytynie kompleksów glebowych 6 i 7 klasy VI i V. Szczególnie duży udział tych gleb występuje w południowej części Gminy. Gleby wyższych kompleksów występują w dolinie Czarnej Strugi, większe powierzchnie zajmują po stronie wschodniej rzeki. Są to gliny i piaski naglinowe bardzo dobrych kompleksów 2 i 4 klasy II i IVa. Gleby te występują w okolicach między Grodźcem a Janowem: od wsi Mokre do Królikowa, w rejonie Łagiewnik, Wielołęki. Są to tereny położone w centralnej i północnej części gminy. Gleby gliniaste usytuowane są w okolicach Królikowa i Białej. W bezpośredniej dolinie Czarnej Strugi oraz na południowy – wschód od Grodźca występują gleby murszowatorfowe (są to użytki zielone). Niewielki obszar gleb torfowych położony jest również we wsi Nowa Ciświca. Prawie wszystkie grunty wymagające uregulowania stosunków wodnych zostały zmeliorowane. Stopień zaspokojenia potrzeb melioracyjnych wynosi 89,7 %. Duża część gleb to gleby bardzo słabe i często rolniczo nieprzydatne oraz nieużytki. Położone są one głównie w okolicach wsi Borowiec, Konary, Grądy Stare.

Gmina Grodziec jest położona w strefie klimatu umiarkowanego, na terenie tzw. Środkowej Dzielnicy rolniczo – klimatycznej. Jest to obszar o typowo przejściowym charakterze. Wilgotny klimat atlantycki z łagodną na ogół zimą i chłodniejszym latem, ściera się tu z suchym klimatem kontynentalnym, charakteryzującym się mroźną zimą i upalnym, choć krótszym latem. Im dalej na wschód tym wpływ klimatu kontynentalnego staje się bardziej wyraźny. Przejawia się on m.in. zmianą długości pór roku. Zima trwa przeciętnie 70 – 85 dni, a lato 85-100 dni. Charakterystycznymi cechami klimatu są znaczne odchylenia rocznych temperatur oraz ilości opadów od przeciętnych danych wieloletnich. Zjawisko to spowodowane jest zarówno położeniem gminy na granicy wpływów klimatów kontynentalnego i atlantyckiego, jak i brakiem naturalnych przeszkód dla przemieszczania się mas powietrznych.

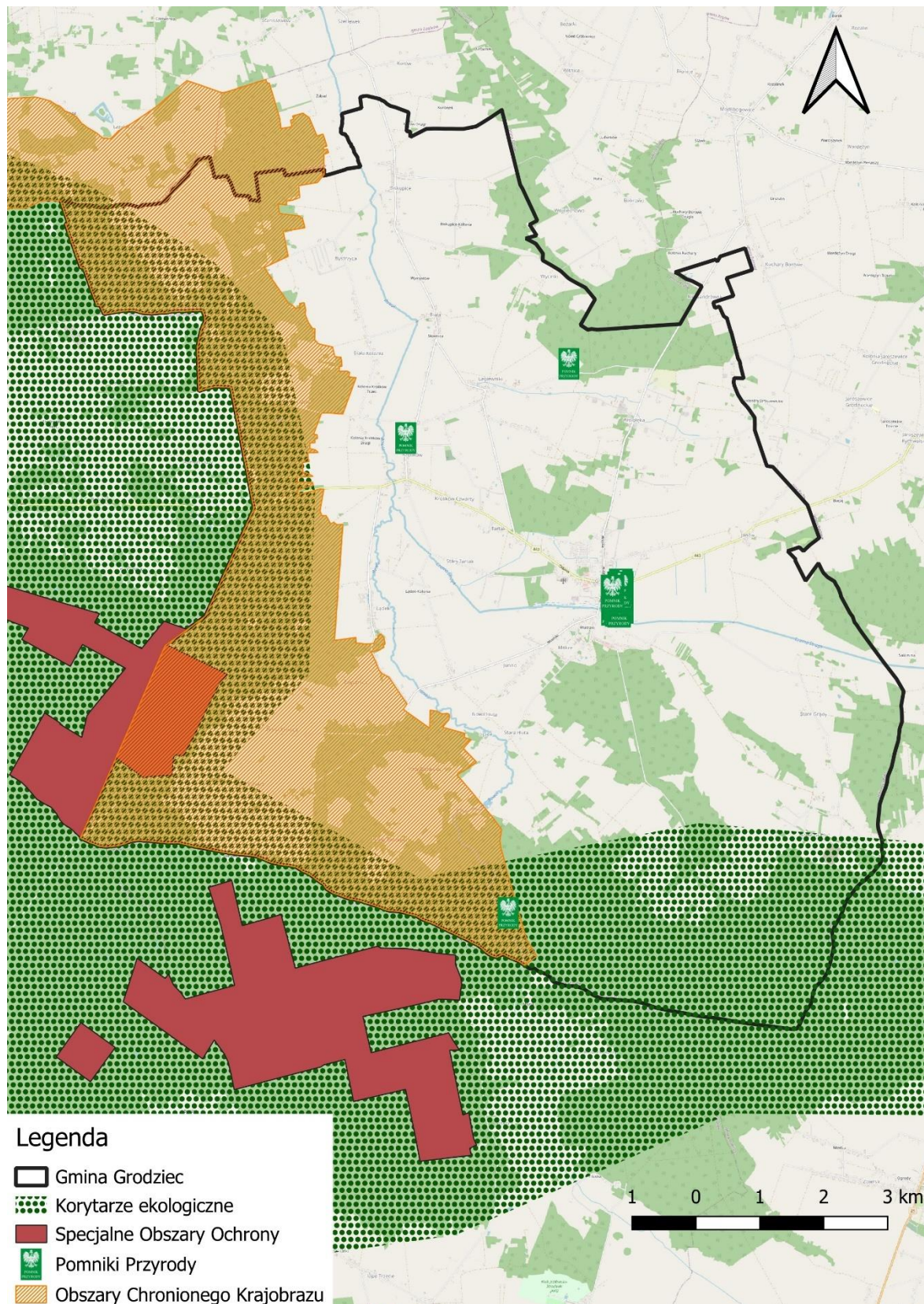
Obszary leśne w Gminie Grodziec zajmują prawie 38 % powierzchni, a wskaźnik lesistości wynosi 37,1 %. Zachodnia część Gminy, gdzie znajduje się największy w województwie kompleks lasów, została zaliczona do obszaru chronionego. Lasy gminy Grodziec w dużej części administrowane są przez Nadleśnictwo Grodziec z siedzibą w Grodźcu, ul. Leśna 50. Tereny Nadleśnictwa graniczą z gruntami i lasami prywatnymi oraz gruntami Agencji

Własności Rolnej Skarbu Państwa, oraz nie graniczą z terenami innych Nadleśnictw. Poza powyższymi zgrupowaniami kompleksów leśnych na terenie Gminy występują niewielkie, kilkuhektarowe lasy prywatne o zróżnicowanym drzewostanie. Roślinność wysoką uzupełniają parki podworskie oraz cmentarze.

1.4. Walory przyrodnicze i historyczne

Na obszarze Gminy Grodziec znajdują się następujące tereny objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych:

- Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu (34,9 km² na terenie Gminy Grodziec – 29,6% powierzchni Gminy) – krajobraz jest mozaiką lasów, łąk i torfowisk oraz pól uprawnych. Utworzono go w celu ochrony terenów o cechach środowiska zbliżonego do stanu naturalnego. O wartości przyrodniczej tego terenu w dużej mierze stanowią ptaki, szczególnie wodno-błotne. Swoje miejsca lęgowe mają tu m.in. perkozy, bąki, gęgawy, cyranki, płaskonosy, kropiatki, derkacze, kszuki, krwawodzioby, rycyki i rybitwy czarne, a dla regionu charakterystyczne są także: błotniak łąkowy, dudek, przepiórka, dziwonka i kulik wielki;
- Korytarz Ekologiczny Dolina Warty (34,4 km² na terenie Gminy Grodziec – 29,2% powierzchni Gminy);
- specjalny obszar ochrony siedlisk Puszcza Pyzdrowska,
- 6 pomników przyrody – wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (2 sztuki), 1 grupa drzew, 1 aleja, 2 głazy narzutowe.

Ryc. 12. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Grodziec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie Gminy Grodziec pochodzą z epoki kamienia – z mezolitu i neolitu. Rozwój przestrzenny nastąpił w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza,

w czasach kultury przeworskiej i kultury łużyckiej. Intensywne osadnictwo miało miejsce też we wczesnym średniowieczu.

Pierwsze wzmianki na temat wsi Grodziec pochodzą z 1394 roku. Stanowiła ona własność szlachecką. W drugiej połowie XVII w. była tu kuźnica – niewielki warsztat hutniczy z dymarką, służącą do wytopu żelaza z rudy darniowej i młotem (napędzanym kołem wodnym), którym przesuwano otrzymany produkt w celu usunięcia zawartego w nim żużla. Pokłady rudy darniowej, których grubość dochodziła w okolicy wsi do 2 m, były eksploatowane jeszcze po II wojnie światowej.

W Grodźcu w okresie zaborów i dwudziestolecia międzywojennego żyła niewielka, kilkusetosobowa grupa mieszkańców pochodzenia żydowskiego. Osoby te przynależały do gminy żydowskiej w Będzinie. Latem 1940 r. hitlerowcy utworzyli we wsi getto dla ludności pochodzenia żydowskiego z ówczesnego powiatu konińskiego. Przebywało w nim ok. 2000 osób. Lasy położone na zachód od wsi były w 1944 r. terenem działania radzieckich grup zwiadowczych, zrzuconych na spadochronach na tyły frontu. W skład tych grup wchodził także Polacy. W 2017 r. w Grodźcu odsłonięto tablicę upamiętniającą istniejące w czasie II Wojny Światowej Getto.

Według miejscowej tradycji istniał dawniej w Grodźcu zamek. Związana jest z nim miejscowa legenda opisana przez Oskara Kolberga:

„W czasie drugiego wtargnięcia Szwedów za Karola XII, wódz szwedzki (Mensodorf) stojąc obozem w Stawiszynie, trzykrotnie ponawiał napad na zamek grójecki, a zawsze bezskutecznie. Za czwartym razem wysłał parlamentarza, zapraszając starostę grójeckiego na układy do swego obozu. Podanie mówi, że gdy starosta, niepewny czy na długo zamek obronić zdoła, przybył do obozu, kazał go Szwed przytrzymać i najokropniej zamęczyć za to, że przy wieczery nie chciał on spełnić zdrowia Karola XII wprzódym nim Szwed nie spełni zdrowia Leszczyńskiego.

Ten ostatni bowiem urągał mu, mówiąc, że jego władca jest królem dziedzicznym z łaski Bożej, każdy zaś szlachcic polski jedynie z łaski tegoż władcy królem zostać może, i na dowód tego, wtłoczył staroście na głowę koronę żelazną do czerwoności rozpaloną, aż tenże ducha wyzionąć musiał. Szwedzi potem napadli na zamek i zdobyli go, żona starosty z siedmioletnim synkiem rzuciła się w bezdenną studnię wraz z kluczem zamkowym którego oddać nie chciała, a którym naprzód zabiła synka.”

Na obszarze Gminy Grodziec obowiązuje Program Opieki nad Zabytkami na lata 2024-2027. Nadrzędnym celem dokumentu jest ukierunkowanie działań samorządu gminnego na poprawę stanu zachowania i utrzymania zasobów dziedzictwa kulturowego Gminy.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Gospodarka lokalna Gminy Grodziec w wysokim stopniu opiera się na produkcji rolniczej. W związku z planowanym powstaniem strefy ekonomicznej oraz znacznymi środkami, jakie są przeznaczone na transformację całej Wielkopolski Wschodniej, w następnych latach należy jednak spodziewać się rozwoju innych gałęzi gospodarki, takich jak produkcja, handel i usługi. Łączna liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w Gminie Grodziec w 2022 roku wyniosła 490, a na przestrzeni lat 2018-2022 nastąpił wzrost liczby tych podmiotów o 92. Pomimo trendu wzrostowego, należy wskazać, że udział zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Grodziec we wszystkich zarejestrowanych podmiotach powiatu konińskiego jest niski i wynosi 3,6%. Wśród wszystkich gmin powiatu konińskiego, taki sam udział występuje jedynie w Gminie Wierzbiniek.

Tab. 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie konińskim w latach 2018-2022

JST	2018		2022		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2018-2022
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
Powiat koniński	11 145	100,0%	13 794	100,0%	2 649
Grodziec	398	3,6%	490	3,6%	92
Golina	1 142	10,2%	1 419	10,3%	277
Kazimierz Biskupi	1 005	9,0%	1 276	9,3%	271
Kleczew	737	6,6%	935	6,8%	198
Kramsk	937	8,4%	1 166	8,5%	229
Krzymów	714	6,4%	895	6,5%	181
Rychwał	726	6,5%	909	6,6%	183
Rzgów	550	4,9%	715	5,2%	165
Skulsk	431	3,9%	507	3,7%	76
Sompolno	854	7,7%	1 037	7,5%	183
Stare Miasto	1 497	13,4%	1 815	13,2%	318
Ślesin	1 355	12,2%	1 629	11,8%	274
Wierzbiniek	372	3,3%	496	3,6%	124
Wilczyn	427	3,8%	505	3,7%	78

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do największych przedsiębiorstw zlokalizowanych w granicach Gminy Grodziec należą:

- TARTAK GRODZIEC Sp. z o.o., ul. Młyńska 10, 62-580 Grodziec (produkcja wyrobów drewnianych);
- P.H.P. AKSA-Automation Andrzej Kłodziński, Biała 23, 62-580 Grodziec (serwis robotów przemysłowych);
- „Pol-Mag” Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Grzegorz i Mirosław Durkiewicz, ul. Zwierzyńska 3, 62-580 Grodziec (handel i usługi);
- Madera s.c. Handel, piekarnia, gastronomia Urbaniak, Królików 16b (handel i gastronomia).

Wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Grodziec, najwięcej realizuje swoją działalność w sekcji budownictwa (156) oraz handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (89). Pełną strukturę ukazano w tabeli poniżej.

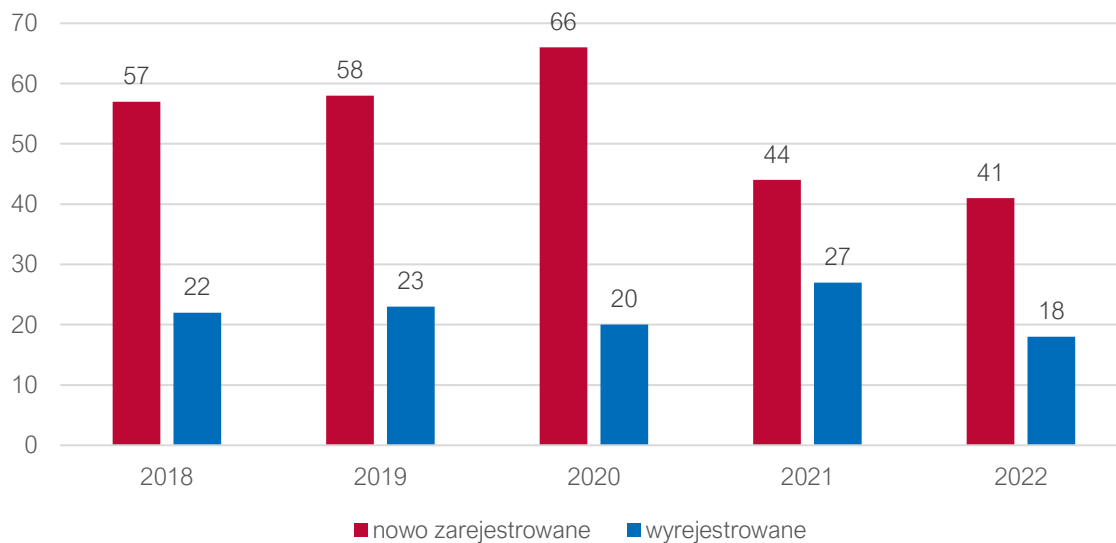
Tab. 6. Podmioty działające na terenie Gminy Grodziec w 2022 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	156	32%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	89	18%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	46	9%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	6%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	31	6%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	28	6%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	18	4%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	3%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	14	3%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	12	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	2%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	2%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9	2%
SEKCJA P Edukacja	8	2%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	5	1%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	1%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	0%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	0	0%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W analizowanym okresie (lata 2018-2022) zauważalny jest dodatni bilans podmiotów, należy jednak zaznaczyć, że od 2021 roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów regularnie spada. Liczba przedsiębiorstw wyrejestrowywanych zmienia się, jednak jej relacja

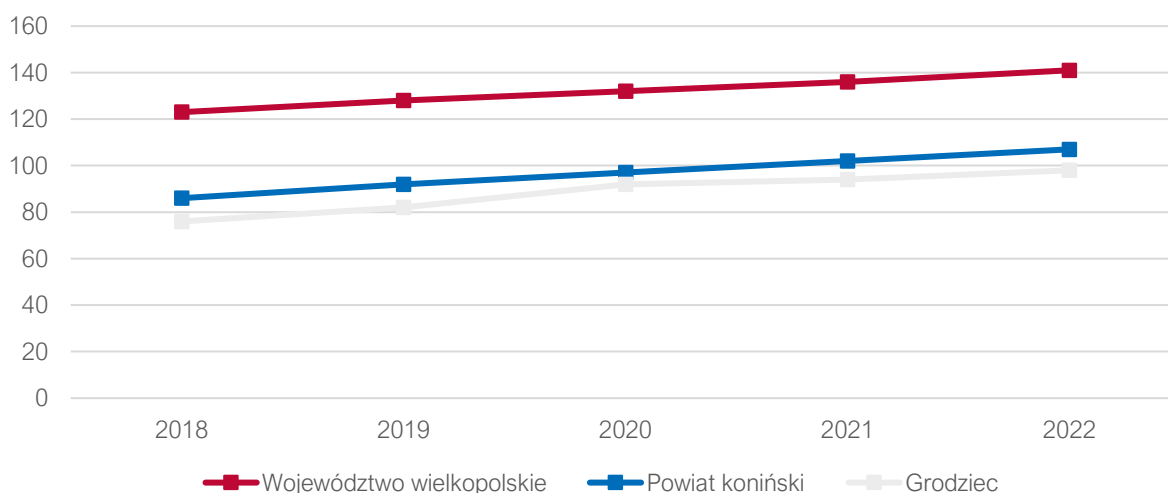
do liczby nowych firm jest niekorzystna. W 2018 roku wyrejestrowane podmioty stanowiły 38,6 % nowozarejestrowanych firm, a w 2022 już 43,9%.

Ryc. 13. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 działających na terenie Gminy Grodziec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższy wykres przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Grodziec na tle powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Odczytać z niego można, że średnia gminna jest niższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej, co wskazuje na relatywnie niski poziom przedsiębiorczości w Gminie Grodziec w odniesieniu do grupy porównawczej i potwierdza rolniczy charakter gminy

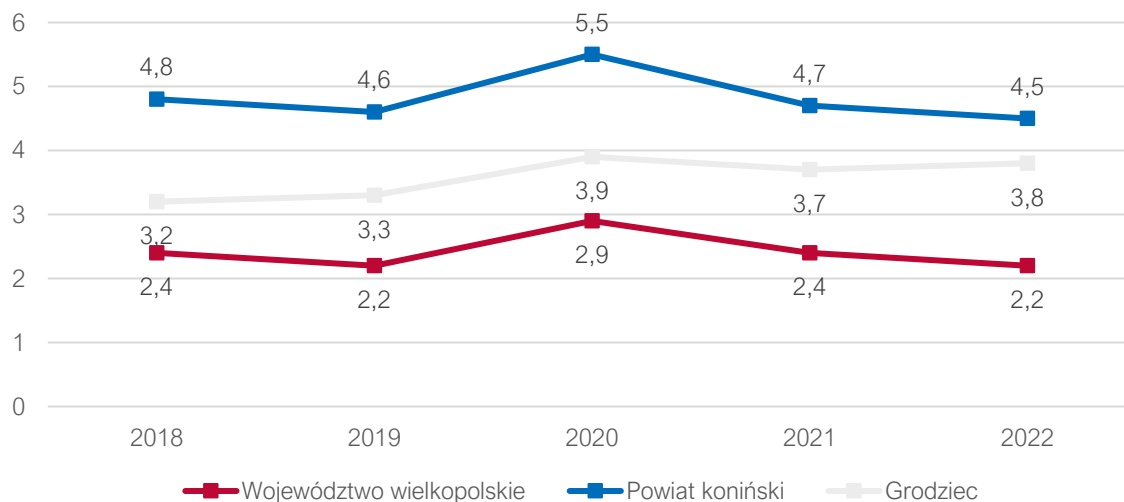

Ryc. 14. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Grodziec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kondycja gospodarki lokalnej ma bezpośredni wpływ na dynamikę rozwoju rynku pracy na obszarze danej gminy. Na poniższym wykresie przedstawiono kształtowanie się udziału

bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zamieszkujących Gminę Grodziec w latach 2018-2022, na tle średniej gmin powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Dane wskazują na wyższy udział bezrobotnych w Gminie, aniżeli średnia wojewódzka, lecz niższy udział w porównaniu do średniej powiatowej.

Ryc. 15. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Grodziec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W związku z wyżej opisanym profilem gospodarczym Gminy Grodziec, w jej granicach zawodami deficytowymi są:

- lekarze;
- pielęgniarki i położne;
- pracownicy służb mundurowych;
- betoniarze i zbrojarze;
- blacharze i lakiernicy samochodowi;
- cieśle i stolarze budowlani;
- dekarze i blacharze budowlani;
- diagności samochodowi;
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy;
- fizjoterapeuci i masażyści;
- kierowcy autobusów;
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych;
- kucharze;
- magazynierzy;
- mechanicy pojazdów samochodowych;
- monterzy instalacji budowlanych;
- murarze i tynkarze;

- nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego;
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu;
- nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących;
- nauczyciele przedmiotów zawodowych;
- nauczyciele przedszkoli;
- nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych;
- operatorzy aparatury medycznej;
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych;
- opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej;
- pomoce kuchenne;
- pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych;
- pracownicy przetwórstwa metali;
- pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie;
- psycholodzy i psychoterapeuci;
- robotnicy budowlani;
- samodzielni księgowi;
- spedytorzy i logistycy;
- technicy mechanicy;
- zaopatrzeniowcy i dostawcy.

W związku z planowanym powstaniem strefy inwestycyjnej oraz wdrażaniem programu transformacji Wschodniej Wielkopolski i w konsekwencji powstawaniem nowych przedsiębiorstw na obszarze Gminy Grodziec, można spodziewać się pojawienia nowych deficytowych zawodów i specjalizacji.

Według Barometru Zawodów, w prognozie dla powiatu konińskiego dla 2024 roku wskazywane są następujące zawody nadwyżkowe, czyli takie w których jest więcej specjalistów, niż miejsc pracy: ekonomiści, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, pracownicy administracji i biurowi, sekretarki i asystenci, specjaliści ds. administracji.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, dostarczanie, dystrybucja) mieszkańców w wodę oraz odprowadzanie ścieków na terenie Gminy Grodziec jest Gmina Grodziec, która realizuje to zadania za pomocą Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy Grodziec. Gmina, oprócz dostarczania wody do obiektów znajdujących się na jej terenie, na podstawie Raportu o Stanie Gminy Grodziec z 2022 roku, dostarcza również wodę do 15 gospodarstw na terenie sąsiedniej Gminy Rychwał. Długość sieci wodociągowej to 129,85 km, natomiast długość sieci kanalizacyjnej wynosi 10,3 km.

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w miejscowości Grodziec, ul. Zwierzyniecka 7A. Przepustowość oczyszczalni wynosi 300m³/d. Ostatnia przebudowa obiektu została

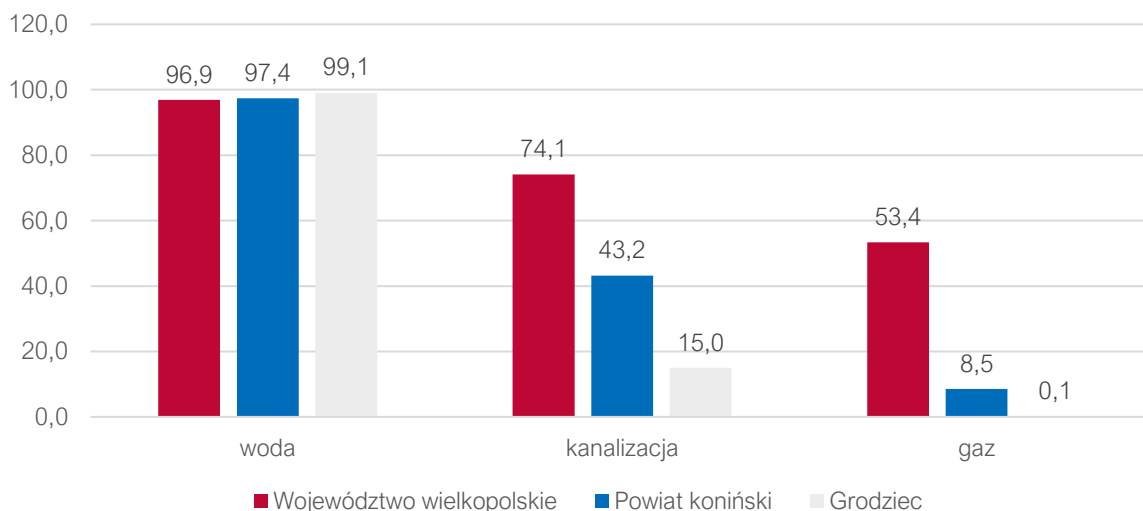
zrealizowana w 2020 roku – polegała na budowie i zainstalowaniu drugiego reaktora typu SBR oraz włączenie go w ciąg technologiczny oczyszczalni. Gmina Grodziec nie posiada wyznaczonych aglomeracji kanalizacyjnych. W najbliższych latach planowana jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej (Grodziec, ul. Młyńska, ul. Wiatraki, ul. Leśna i ul. Wierzbowa) i przepompowni w Grodźcu (ul. Spacerowa i ul. Lipowa). Udział mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej w Gminie Grodziec wynosi 15%. Mieszkańcy nieposiadający dostępu do sieci kanalizacyjnej korzystają z szamb oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Gminne kontrole tego rodzaju infrastruktury odbywają się raz do roku. Gmina posiada własny transport nieczystości ciekłych.

Na terenie Gminy występują łącznie 4 ujęcia, z których pobierana jest woda na podstawie uzyskanych pozwoleń wodnoprawnych:

- pobór wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, z ujęcia zlokalizowanego na działce nr ewid. 416, obręb Łagiewniki;
- pobór wód podziemnych z utworów neogeńskich (mioceńskich) ze studni nr 1 i 3 zlokalizowanych na działkach nr 368/1 obręb Grodziec, studni nr 2 zlokalizowanej na działce nr 327/4 obręb Grodziec.

Głównym operatorem sieci internetowej w granicach Gminy Grodziec jest INEA. Operator obsługuje następujące miejscowości w ramach udostępniania sieci Internetu szerokopasmowego: Grodziec, Janów, Junno, Mokre, Tartak, Lipice, Łądek, Królików, Królików Czwarty, Łagiewniki, Biała, Biała Kolonia, Wielołęka i Biskupice. Natomiast miejscowości wykluczone cyfrowo (bez dostępu do Internetu szerokopasmowego) to: Grądy Nowe, Grądy Stare, Czarnybród, Ciświca Stara, Ciświca Nowa, Zaguźnica, Borowiec Stary, Borowiec Nowy, Stara Huta, Aleksandrówek, Wycinki oraz Bystrzyca. W czasach upowszechniania się pracy zdalnej oraz elektronicznego świadczenia usług może stanowić to barierę rozwojową, zwłaszcza dla rozwoju działalności gospodarczej oraz istotnych czynnik blokujący podnoszenie jakości życia mieszkańców.

Poniższy wykres prezentuje udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Grodziec w 2022 roku na tle gmin powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Wynika z niego, że Gmina jest niemal w całości zaopatrzona w sieć wodociągową (99,1%): jest to poziom wyższy od powiatowego (97,4%) i wojewódzkiego (96,9%). W zakresie sieci kanalizacyjnej udział korzystających z tego typu infrastruktury jest niemal pięciokrotnie niższy (15%) aniżeli poziom wojewódzki (74,1%), i blisko trzykrotnie niższy od poziomu powiatowego (43,2%). Wyraźnie widoczny jest niemal całkowity (0,1% udziału korzystających z gazu propan-butan, dystrybuowanego w butlach) brak dostępu Gminy Grodziec do sieci gazowej.

Ryc. 16. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Grodziec w 2022 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

W 2022 r. systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Grodziec zostały objęte nieruchomości zamieszkałe. Nieruchomości niezamieszkałe, w tym miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, obiekty handlowe i usługowe są zobowiązane do zawarcia umowy na odbiór odpadów z przedsiębiorcą posiadającym wpis do rejestru działalności regulowanej. Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych prowadzi Wójt Gminy Grodziec. W 2022 roku odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Grodziec i ich zagospodarowaniem zajmowało się przedsiębiorstwo: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o.

Wywozy odpadów komunalnych w sześciu frakcjach realizowane są w następującej częstotliwości:

- odpady zmieszane – 1 raz w miesiącu (styczeń, luty, listopad, grudzień) lub 2 razy w miesiącu (marzec, kwiecień, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik) lub 3 razy w miesiącu (maj);
- popiół – 1 raz w miesiącu (w okresach styczeń-kwiecień, czerwiec, sierpień i październik-grudzień);

- bioodpady – 1 raz w miesiącu (w okresach styczeń-marzec oraz listopad-grudzień) lub 2 razy w miesiącu (w okresach kwiecień-czerwiec i sierpień-październik) lub 3 razy w miesiącu (lipiec);
- tworzywa sztuczne i metale – 1 raz w miesiącu;
- szkło – 1 raz w miesiącu (marzec, czerwiec, wrzesień, grudzień);
- papier – 1 raz w miesiącu (marzec, czerwiec, wrzesień, grudzień).

Na obszarze Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Grodźcu (ul. Zwierzyniecka 7A).

W poniższej tabeli przedstawiono stan gospodarki odpadami w Gminie Grodziec w latach 2018-2022. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów komunalnych odbieranych z terenu Gminy wzrosła (w 2018 roku – 1 095,97 Mg, w 2022 roku 1 393,38 Mg). Wzrost dotyczył zarówno masy odpadów zmieszanych jak i segregowanych. Udział odpadów segregowanych w 2022 roku wyniósł 52%. W latach 2018-2022 ilość zebranych odpadów na mieszkańca wzrosła (z 0,25 do 0,32).

Analizie poddano poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (dostępne dane na lata 2018-2020, brak przekroczeń w tych latach), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (dostępne dane na lata 2018-2021, odnotowano przekroczenie wymaganego poziomu w roku 2020), poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania (dostępne dane na lata 2018-2020, brak przekroczeń w tych latach) oraz poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (dostępne dane na lata 2021 i 2022, odnotowano przekroczenia wymaganych poziomów w tych latach).

Tab. 7. Stan gospodarki odpadami w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		4 416	4 388	4 390	4 368	4 380
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		1 095,97	1 160,23	1 263,91	1 396,14	1 393,38
<i>zmieszane</i>		540,77	548,90	532,41	623,28	667,20
<i>segregowane</i>		555,20	611,33	731,50	772,86	726,18
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		51%	53%	58%	55%	52%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,25	0,26	0,29	0,32	0,32
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	22,25	26	28,81	x	x
	wymagany	30	40	50	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi	gmina	0	0	100	0	x
	wymagany	50	60	70	70	x

metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)						
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	0	0	0	0	x
	wymagany	<40	<40	<35	<35	x
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	gmina	x	x	x	23,03	34,00
	wymagany	x	x	x	>20	>25

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

Najważniejszym dokumentem o charakterze środowiskowym w Gminie Grodziec jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec, przyjęty Uchwałą nr XLVII/308/2018 Rady Gminy Grodziec z dnia 15 listopada 2018 r. i zaktualizowany uchwałą nr LI/391/2023 z 28 marca 2023 r. Dokument stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Najważniejszym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki do wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd gminny wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie Gminy. Gmina Grodziec nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych w celu realizacji założeń programowych.

Gmina Grodziec objęta jest powiatowym programem pn. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu konińskiego – kontynuacja”. Celem programu jest pomoc osobom fizycznym posiadającym nieruchomość w powiecie konińskim w realizacji wymiany płyt cementowo-azbestowych. Właściciele nieruchomości zgłaszają do Starostwa Powiatowego w Koninie potrzebę usunięcia azbestu z nieruchomości w dwóch wariantach: demontaż, transport i utylizacja płyt azbestowo-cementowych oraz transport i utylizacja wcześniej zdemontowanych płyt azbestowo-cementowych. W 2022 r. z terenu Gminy Grodziec unieszkodliwiono 73,42 ton azbestu z 34 nieruchomości. Ponadto mieszkańcy co roku – do końca stycznia, składają w Urzędzie Gminy informację o wyrobach zawierających azbest.

Według Bazy Azbestowej, obecnie (do końca listopada 2023) na terenie Gminy Grodziec zinwentaryzowano 4553,6 ton materiałów azbestowych i unieszkodliwiono 846,502 ton. Do unieszkodliwienia pozostało 3707,1 ton.

Gmina Grodziec prowadzi ewidencję źródeł ciepła (dane na podstawie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków). Wnioskować z niej można, że w 2022 roku dominującym źródłem ciepła były źródła stałe – 1510 źródeł. Na terenie gminy funkcjonuje również 187 obiektów ogrzewanych energią elektryczną. Rzadziej korzystano z odnawialnych źródeł energii – 99 oraz źródeł gazowych – 17.

Tab. 8. Ewidencja źródeł ciepła w Gminie Grodziec w 2022 roku

Wyszczególnienie źródeł ciepła na podstawie przeprowadzonej ewidencji:	Liczba i udział źródeł ciepła w gminie, w tym:
Stale (węgiel, miał, ekogroszek)	1510 (83,3%)
Gaz	17 (0,9%)
Energia elektryczna	187 (10,3%)
OZE	99 (5,5%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Grodziec.

W ramach zawartego w dniu 17.02.2021 r. Porozumienia z WFOŚiGW w Poznaniu w zakresie wspólnej realizacji Programu „Czyste Powietrze”, Gmina Grodziec prowadzi punkt informacyjno-konsultacyjny. Jest to program dotacyjny, którego celem jest wsparcie finansowe mieszkańców na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz termomodernizację domów jednorodzinnych. W 2022 roku Gmina Grodziec zorganizowała 3 spotkania informacyjne, rozdysponowała blisko 1000 sztuk ulotek edukacyjnych. Konsultanci pomogli przygotować 26 wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach tego programu. Punkt informacyjno-konsultacji jest czynny w dni robocze w godzinach pracy Urzędu Gminy Grodziec.

Uchwałą nr XLII/338/2022 Rady Gminy Grodziec z dnia 22 sierpnia 2022 roku przyjęto aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grodziec. W dokumencie określono następujące cele strategiczne:

1. Redukcja emisji CO₂;
2. Wzrost efektywności energetycznej;
3. Wzrost produkcji energii z OZE;
4. Poprawa jakości powietrza.

Osiągnięcie wymienionych powyżej celów strategicznych planowane jest poprzez realizację następujących głównych kierunków działań w perspektywie długoterminowej (cele szczegółowe PGN):

- Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej;
- Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych, w tym wymiana przestarzałych urządzeń grzewczych opalanych paliwami stałymi;
- Montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV) oraz innych prosumenckich instalacji OZE w budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej;
- Przebudowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego w celu redukcji zużycia energii elektrycznej;

- Budowa dróg rowerowych oraz pozostałej infrastruktury dla ruchu pieszego i rowerowego;
- Przebudowa i modernizacja dróg oraz poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy;
- Rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemu elektroenergetycznego w celu zapewnienia jego bezawaryjnego funkcjonowania oraz umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców oraz instalacji OZE;
- Budowa dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Gminy w celu uniemożliwienia mieszkańcom oraz podmiotom gospodarczym korzystania z gazu ziemnego jako niskoemisyjnego nośnika energii;
- Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu efektywności energetycznej, OZE oraz ochrony jakości powietrza atmosferycznego;
- Upowszechnianie stosowania zielonych zamówień publicznych;
- Planowanie przestrzenne uwzględniające zagadnienia z zakresu ochrony jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz OZE;
- Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów.

Realizacja zadań uwzględnionych w aktualizacji PGN w perspektywie lat 2021-2030 przyniesie następujące korzyści środowiskowe i energetyczne:

- redukcja emisji CO₂ o 3290,26 MgCO₂, co stanowi 18,2% redukcję w stosunku do wielkości emisji CO₂ z obszaru Gminy w roku bazowym (2014);
- redukcja zużycia energii finalnej o 5771,65 MWh, co stanowi 9,4% redukcję w stosunku do wielkości zużycia energii na obszarze Gminy w roku bazowym (2014);
- wzrost produkcji energii z OZE o 1570,00 MWh, co stanowi 12,8% wzrost produkcji energii z OZE na terenie Gminy w stosunku do roku bazowego (2014);
- redukcja emisji pyłów zawieszonych (PM 10 i PM 2,5) o 144,95 Mg;
- redukcja emisji benzo(a)pirenu o 39,3 kg.

Najważniejszymi inwestycjami realizowanymi w Gminie Grodziec w ostatnich latach z zakresu ochrony środowiska i odnawianych źródeł energii są:

- instalacja systemów odnawialnych źródeł energii na terenie gmin Rzgów i Grodziec (2018 r., 2019 r.; wartość inwestycji: 7 846 340,16 zł);
- modernizacja budynku w miejscowości Biskupice (2020 r.; koszt inwestycji: ponad 490 000,00 zł);
- rozbudowa budynku OSP Łądek (2021 r.; koszt inwestycji: ponad 600 000,00 zł);
- modernizacja budynku szkolnego w Grodźcu (2022 r.; koszt inwestycji: ponad 600 000,00 zł).

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

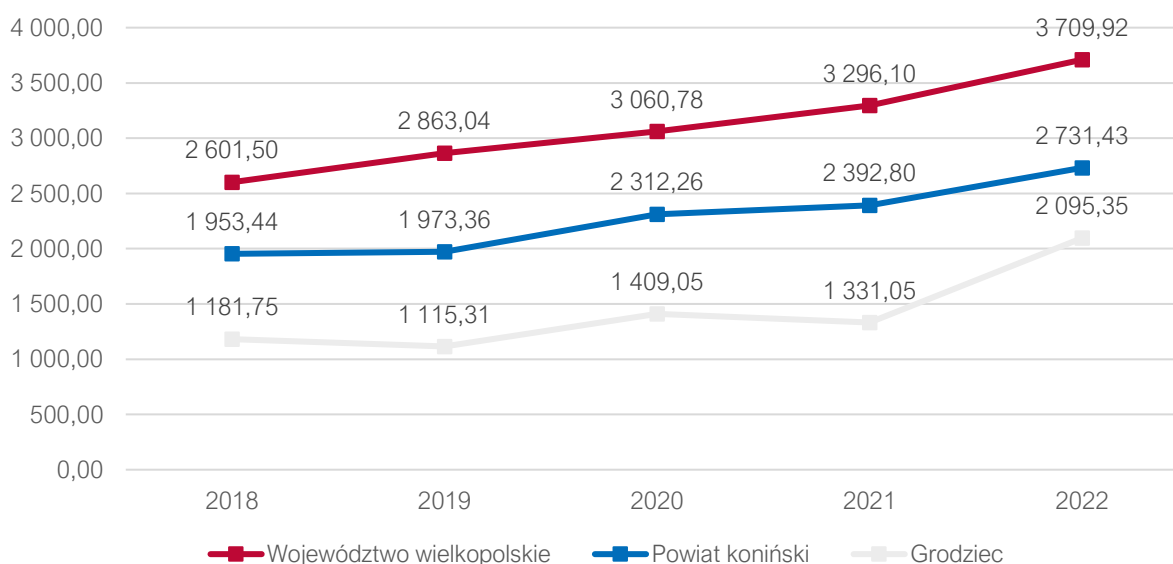
W latach 2018-2022 dochody budżetu Gminy Grodziec regularnie rosły: w 2018 było to 27 955 669,19 zł, a w 2022 38 112 529,73 zł. Największy wzrost dochodów gminnych ogółem nastąpił w latach 2019-2020 i wynosił blisko 3,1 mln zł.

Tab. 9. Dochody budżetu w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Kwota	27 955 669,19	29 610 553,16	32 701 677,61	35 746 175,33	38 112 529,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Na poniższym wykresie przedstawiono dynamikę zmian średnich dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Grodziec na tle gmin województwa wielkopolskiego i powiatu konińskiego w latach 2018-2022. Średnie dochody na 1 mieszkańca regularnie rosły, należy jednak zauważyć, że średnia gminna w analizowanym okresie osiągała niższe wartości od średniej powiatowej i od średniej dla gmin województwa.

Ryc. 17. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Grodziec na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największy udział w dochodach gminy ogółem stanowią dochody bieżące. W latach 2018-2022 stanowiły one średnio 89%, na przestrzeni analizowanego okresu zauważalny jest wzrost udziału (w 2018 r. – 90,2%, natomiast w 2022 r. – 94,4%, najniższy udział w 2021 r. – 84,8%). Pomimo początkowego wzrostu (z 2018 r. – 9,8% do 2021 r. – 15,2%), w 2022 roku, nastąpił spadek udziału dochodów majątkowych w dochodach ogółem. Jednocześnie w okresie 2018-2022 wzrastały wydatki bieżące Gminy Grodziec. Na przestrzeni analizowanych lat różnica wydatków bieżących wyniosła ponad 10 mln zł.

Tab. 10. Wydatki bieżące w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

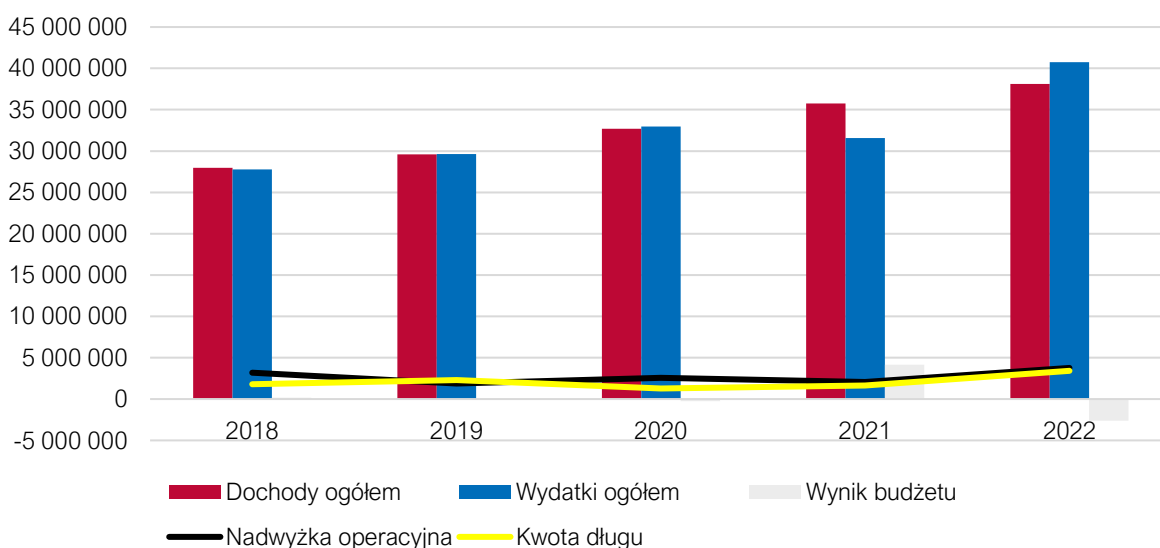
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Kwota	22 024 002,64	24 444 974,64	26 090 139,11	28 212 032,99	32 203 503,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, jednak ważne jest, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących.

W latach 2018-2022 nadwyżka operacyjna wynosiła średnio 2 695 069,78 zł, na przestrzeni analizowanego okresu zauważalny jest spadek (w 2018 roku nadwyżka operacyjna wyniosła 3 182 467,49 zł stanowiąc 11,38% dochodów ogółem, natomiast w 2022 roku jej wysokość wyniosła 3 767 699,42 zł i stanowiła 9,89% dochodów ogółem). Należy również wspomnieć o relatywnie niskich kwotach nadwyżki operacyjnej w latach 2019 oraz 2021 (odpowiednio 1 880 133,33 zł – 6,35% dochodów ogółem oraz 2 084 568,41 zł – 5,83% dochodów ogółem).

Na przestrzeni lat 2018-2022 średnia kwota długu Gminy Grodziec wyniosła 2 090 110,60 zł. W analizowanych latach zauważalny jest wzrost kwoty długu (2018 r. – 1 795 220,00 zł, 2022 r. – 3 415 600,00 zł). Ujemne wyniki budżetu występowały w latach 2019 (-10 254,56 zł), 2020 (-249 106,03 zł) oraz 2022 (-2 619 171,99 zł). Zarówno zmniejszanie się nadwyżki operacyjnej oraz wzrost kwoty długu spowodowany zwiększonymi nakładami na inwestycje i może oznaczać spadek możliwości inwestycyjnych Gminy w następnych latach.

Ryc. 18. Wykonanie budżetu Gminy Grodziec w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

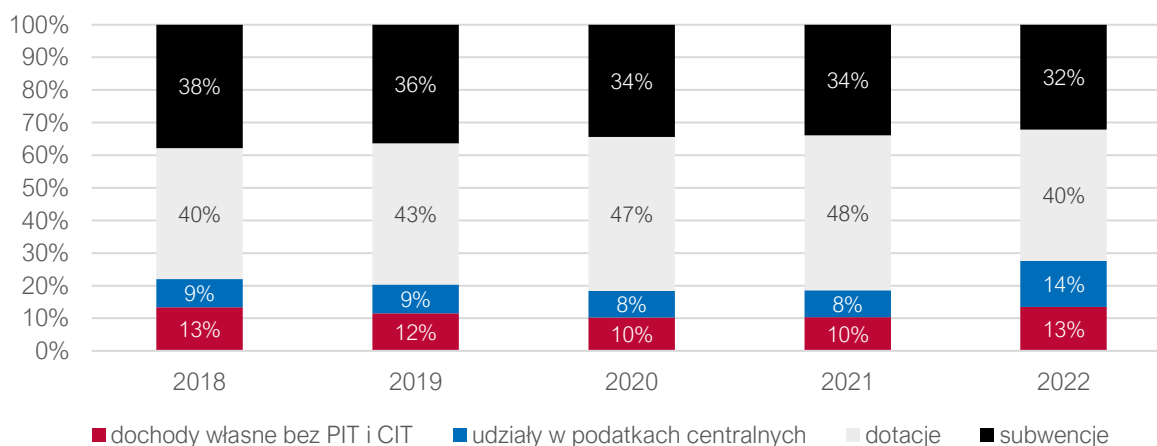
Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego wyróżnia się:

- dochody własne;
- udział w podatkach centralnych;
- subwencję ogólną;
- dotacje celowe z budżetu państwa.

Najważniejszą składową budżetu gminy są dochody własne, obejmujące przede wszystkim wpływy z podatków i opłat lokalnych. Dochody własne są kluczowe dla gminy, bowiem gmina może wpływać na ich wysokość – m.in. poprzez określanie stawek podatkowych, wprowadzanie ulg i zwolnień czy umarzanie należności. Dzięki temu jednostka samorządowa może oddziaływać na lokalne podmioty gospodarcze, a tym samym kreować miejscową gospodarkę.

Poniższy wykres prezentuje strukturę dochodów Gminy Grodziec w latach 2018-2022. Zauważyć można, że największy udział wśród dochodów stanowią wpływy z dotacji i subwencji, które razem, w każdym analizowanym roku przekraczały 70% dochodów ogółem, a w niektórych latach były nawet wyższe niż 80% dochodów ogółem. Świadczy to o bardzo niskiej samodzielności gminy w zakresie kształtowania swoich dochodów i o całkowitej zależności od dochodów zewnętrznych.

Ryc. 19. Struktura dochodów Gminy Grodziec w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Ważnym źródłem dochodów jednostki samorządu gminnego są podatki lokalne i udziały w podatkach centralnych należnych tym podmiotom. W Gminie Grodziec w latach 2018-2022 największy udział wśród dochodów podatkowych stanowił udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), podatek od nieruchomości oraz podatek rolny. Należy zaznaczyć, że na przestrzeni lat 2021-2022 nastąpił niemal dwukrotny wzrost wpływów z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) – wzrósł udział tego źródła w dochodach gminy ogółem z 8,6% w 2018 r. do 14% w 2022 r. Należy zwrócić uwagę na wzrost kwot podatku od nieruchomości (z 655 909,61 zł w 2018 r. do 938 697,86 zł w 2022 r.) oraz kwot podatku rolnego (z 188 794,19 zł w 2018 r. do 235 296,31 zł w 2022 r.). Zmiany tych kwot związane są z określeniem górnych stawek podatków i polityki Gminy w zakresie ich obniżania od dopuszczalnych stawek maksymalnych.

Tab. 11. Dochody podatkowe Gminy Grodziec w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
PIT	2 394 167,00	2 575 706,00	2 640 120,00	2 946 689,00	5 339 542,57
CIT	15 830,43	22 995,38	9 220,14	10 550,53	20 898,00
podatek rolny	188 794,19	194 737,37	198 107,74	198 599,94	235 296,31
podatek od nieruchomości	655 909,61	673 411,42	739 175,88	736 854,16	938 697,86
podatek leśny	146 011,50	143 264,20	145 514,09	148 304,22	159 280,50
podatek od środków transportowych	95 277,68	97 275,79	139 071,50	141 177,50	118 026,53
karta podatkowa	2 212,43	1 217,00	1 837,00	4 315,00	11 534,00
podatek od czynności cywilnoprawnych	72 965,00	95 337,43	142 115,47	148 055,96	120 276,38
wpływy z opłaty skarbowej	18 673,50	21 064,00	17 752,00	23 313,50	21 355,84
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Na wydatki ogółem Gminy Grodziec składają się wydatki bieżące i wydatki majątkowe. W latach 2018-2022 wydatki ogółem systematycznie wzrastały (z 27 771 588,61 zł w 2018 r. do 40 731 701,72 zł w 2022 r.).

Tab. 12. Wydatki ogółem w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Kwota	27 771 588,61	29 620 807,72	32 950 783,64	31 572 993,89	40 731 701,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Wydatki bieżące w 2018 roku wyniosły 22 024 002,64 zł (79,3% wydatków ogółem), a w 2022 roku wyniosły 32 203 503,95 zł (79,1% wydatków ogółem). Wydatki majątkowe w 2018 roku wyniosły 5 747 585,97 zł (20,7% wydatków ogółem), a w 2022 roku wyniosły 8 528 197,77 zł (20,9% wydatków ogółem).

Tab. 13. Wydatki majątkowe w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Kwota	5 747 585,97	5 175 833,08	6 860 644,53	3 360 960,90	8 528 197,77

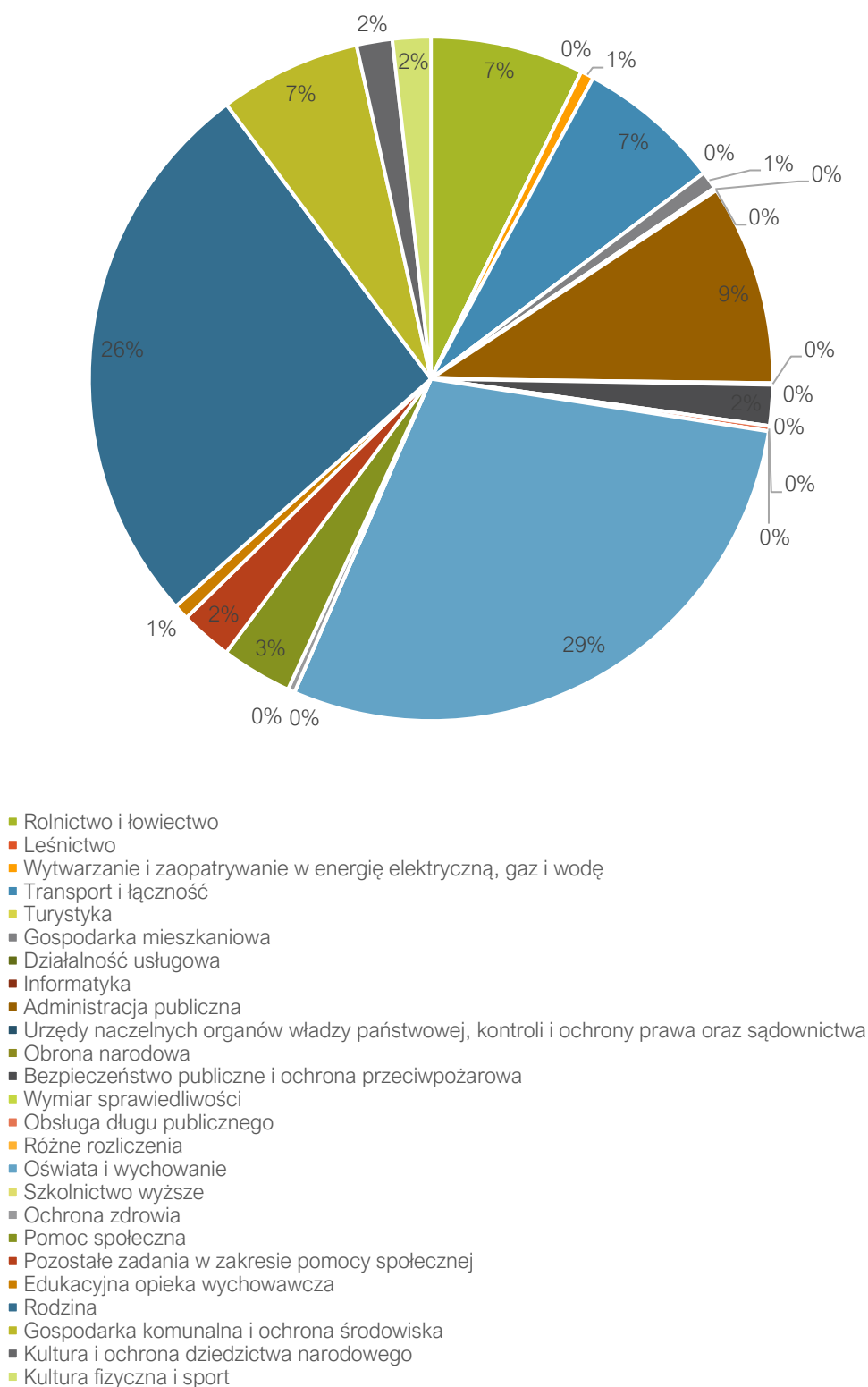
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Biorąc pod uwagę podział wydatków według działów klasyfikacji budżetowej, udziały w 2018 i 2022 roku przypadały w działach:

Tab. 14. Wydatki według działów klasyfikacji budżetowej w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

DZIAŁ		2018	2019	2020	2021	2022	średnia	udział %
010	Rolnictwo i łowiectwo	3 054 153,90	1 260 589,44	3 003 967,43	1 475 204,91	3 755 076,53	2 259 499,87	7%
020	Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	261 165,78	261 111,12	230 197,81	202 733,17	0,00	194 551,68	1%
600	Transport i łączność	1 167 920,24	1 229 816,60	1 784 389,33	1 300 755,05	4 004 769,66	2 132 124,17	7%
630	Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
700	Gospodarka mieszkaniowa	97 333,58	114 176,69	646 290,30	247 168,10	359 840,52	265 496,56	1%
710	Działalność usługowa	82 816,44	60 237,73	25 858,47	27 513,25	13 068,70	44 565,88	0%
720	Informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
750	Administracja publiczna	2 503 229,83	2 654 620,98	2 865 649,27	3 116 731,32	4 300 877,95	2 956 222,03	9%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	73 567,43	42 186,03	39 759,27	1 031,00	1 021,00	26 435,79	0%
752	Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	270 218,28	689 281,44	677 314,50	1 492 901,81	299 840,11	597 928,18	2%
755	Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
757	Obsługa długu publicznego	66 288,52	54 824,46	42 252,13	27 709,59	187 899,84	77 415,64	0%
758	Różne rozliczenia	17 751,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 958,50	0%
801	Oświata i wychowanie	8 526 207,27	8 514 368,80	8 829 337,66	10 332 915,45	10 720 129,43	9 062 616,21	29%
803	Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
851	Ochrona zdrowia	58 287,77	51 919,03	20 514,31	76 581,22	369 334,80	104 204,18	0%
852	Pomoc społeczna	847 891,33	904 138,53	904 341,92	811 668,02	2 034 935,33	1 045 740,12	3%
853	Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej	53 677,57	0,00	0,00	56 592,89	4 440 386,34	766 972,29	2%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	211 412,59	233 463,79	281 969,93	321 876,97	84 713,76	225 970,13	1%
855	Rodzina	7 222 951,15	8 396 006,65	9 873 667,04	9 934 312,42	6 558 218,26	8 223 289,09	26%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 806 128,76	4 629 601,89	1 265 607,52	1 623 268,21	1 425 474,34	2 088 242,51	7%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	159 818,70	216 133,18	2 011 957,53	268 747,76	275 294,31	526 392,59	2%
926	Kultura fizyczna i sport	290 768,47	308 331,36	447 709,22	255 282,75	1 900 820,84	563 467,14	2%
SUMA		27 771 588,61	29 620 807,72	32 950 783,64	31 572 993,89	40 731 701,72	31 164 092,56	100%

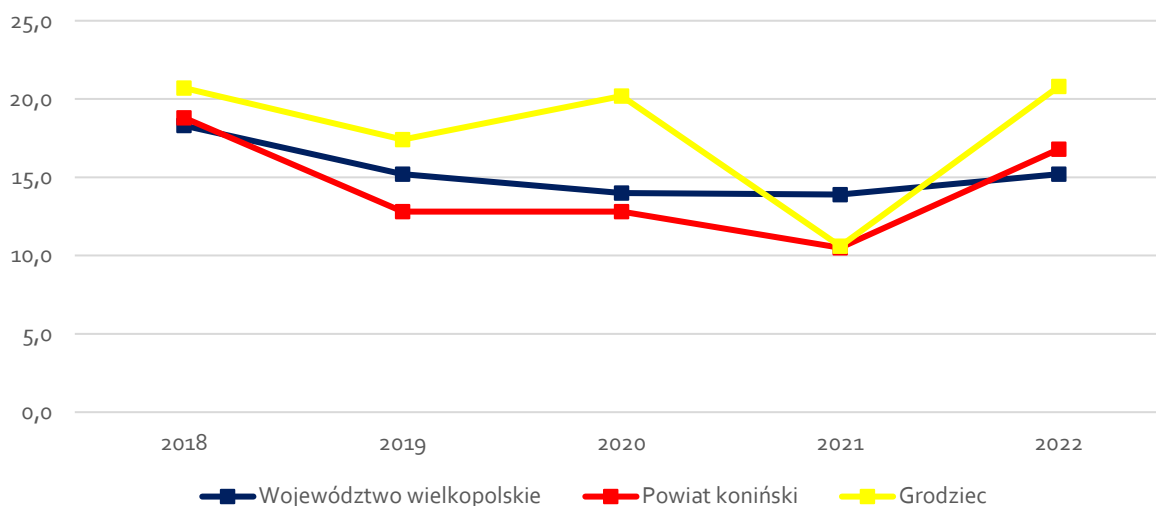
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Ryc. 20. Wydatki według działów klasyfikacji budżetowej w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Poniższe przedstawienie graficzne ukazuje udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Grodziec na tle gmin powiatu konińskiego i gmin województwa wielkopolskiego. Można z niego odczytać, że poza rokiem 2021, we wszystkich analizowanych latach udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w gminie Grodziec wyższy od średniej dla gmin powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego.

Ryc. 21. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Grodziec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2019 roku:

1. Instalacja systemów OZE na terenie Gminy Grodziec (Parasolówka) - koszt 2 927 238,89 zł. dofinansowanie z WRPO na lata 2014-2020 w wysokości 2 444 210,00 zł;
2. „Mój Rynek – przebudowa placu targowego w Grodźcu” Koszt inwestycji to 1 551 334,09 zł z czego uzyskanie dofinansowanie ze środków PROW na lata 2014-2020 wyniosło 935 238,69 zł.

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2020 roku:

1. Zaprojektowanie i wybudowanie dodatkowego SBR-u na terenie oczyszczalni ścieków w Grodźcu – koszt 1 787 648,46 zł – środki w wysokości 500 952,92 zł. pochodzą z PROW;
2. Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Janów – koszt 712 937,45 zł. Wartość pozyskanego na ten cel dofinansowania w ramach programu PROW wynosi 447 192,00 zł;
3. Modernizacja budynku szkolnego w m. Biskupice koszt – 492 643,90 zł – dofinansowanie z RFIL w wysokości 381 400,00 zł;

4. „Razem dla kultury” (Świetlice wiejskie Lipice i Wielołęka oraz Biblioteka Publiczna Gminy Grodziec), koszt – 1 884 362, 62 zł – dofinansowanie z PROW – 962 535,00 zł;

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2021 roku:

1. Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody koszt – 212 050,00 zł. Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 171 582,19 zł;
2. Przebudowa drogi Lipice-Nowa Huta, Nowa Huta -Junno, Stara Huta-Mokre koszt całkowity – 1 574 285,64 zł. Otrzymaliśmy pomoc finansową w formie dotacji celowej w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w wysokości 505 100,00 zł;
3. Budowa drogi wraz z odwodnieniem w m. Biała koszt – 498 972, 85 zł, inwestycja dofinansowana ze środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 491 673,56 zł;
4. Modernizacja budynku OSP Łądek koszt – 621 516,70 zł inwestycja dofinansowana ze środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 400 000,00 zł;
5. Modernizacja dachu na hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Grodźcu koszt – 323 375,44 zł. Inwestycja dofinansowana ze środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 308 326,44 zł;
6. Samorządy i Lasy Państwowe Razem dla Grodzieckiej Przyrody koszt – 252 964,40 zł;

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2022 roku:

1. Zaprojektowanie i wybudowanie kanalizacji sanitarnej w m. Grodziec ul. Wiejska koszt – 352 800,97 zł. dofinansowanie z PROW w wysokości 218 358,00 zł;
2. Przebudowa drogi nr G047P w Nowej Ciświcy – koszt – 1 482 762,21 zł – dofinansowanie w wysokości 716 250,00 zł. z Województwa Wielkopolskiego;
3. Budowa zaplecza sanitarno-szatniowego i przebudowa boiska piłkarskiego przy SP w Grodźcu oraz przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy SP w Królikowie koszt – 1 618 347,06 zł – środki otrzymane z Ministerstwa Sportu i Kultury w wysokości 1 070 800,00 zł;

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2023 roku:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grodziec koszt całkowity – 6 223 539,69 zł. zrefundowany w ramach programu pn. „Polski Ład” w wysokości 4 052 845,53 zł;
2. Budowa dróg gminnych na terenie gminy Grodziec koszt – 7 180 484,27 zł, dofinansowanie z programu „Polski Ład” w wysokości 4 970 000,00 zł;
3. Przebudowa drogi nr G035P Grodziec - Stare Grądy koszt – 4 919 752,20 zł, dofinansowanie z programu „Polski Ład” w kwocie 2 790 000,00 zł;
4. Przebudowa drogi nr G039P w Nowych Grądach – 1 208 391,24 zł, środki otrzymane z Województwa Wielkopolskiego w wysokości 320 000,00 zł;
5. Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Grodziec koszt – 8 653 152,40 zł, dofinansowanie w ramach programu „Polski Ład” w wysokości 4 702 500,00 zł;
6. Termomodernizacja budynku gminnego mieszczącego się przy ul. Głównej 38 koszt – 101 305,00 zł. – środki własne;

Fundusze zewnętrzne

Gmina Grodziec oraz jednostki organizacyjne w latach 2014-2020 pozyskały dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na szereg projektów. Zgodnie z serwisem www.mapadotacji.gov.pl łączna wartość dofinansowania projektów wynosiła ponad 1,4 mln zł.

Tab. 15. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość dofinansowania
1.	„Samorząd i Lasy Państwowe – razem dla grodzieckiej przyrody”	Gmina Grodziec	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	753 557,26 zł
2.	„Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Grodziec”	Gmina Grodziec	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	355 124,17 zł
3.	„Przedszkole Marzeń w Gminie Grodziec”	Gmina Grodziec	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	320 598,75 zł

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl

Ponadto, Gmina Grodziec otrzymywała dofinansowania m.in. z następujących źródeł zewnętrznych:

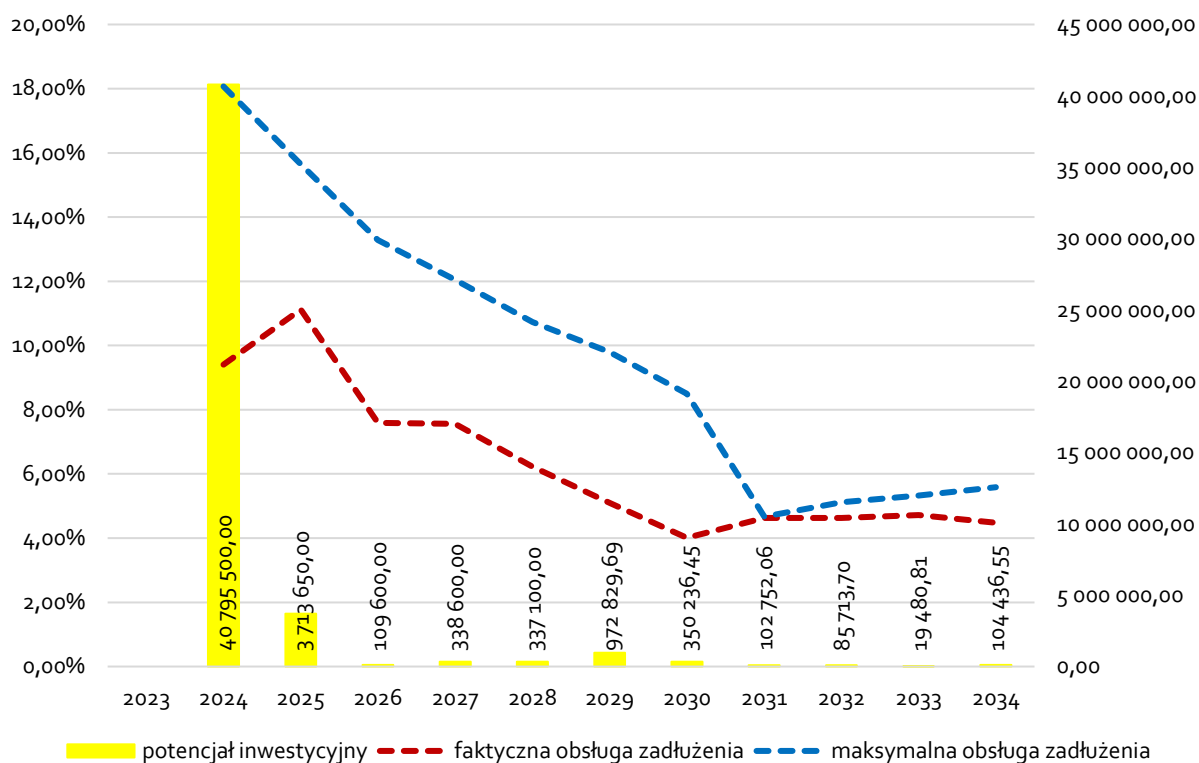
- PROW 2014-2020 (Razem dla kultury – przebudowa i wyposażenie obiektów budowlanych pełniących funkcje kulturalne na terenie Gminy Grodziec; wartość dofinansowania: 976 340,00 zł);

- Ochrona Zabytków 2020 (Remont dachu na budynku szkoły w miejscowości Biskupice; wartość dofinansowania: 358 802,30 zł);
- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (Rozbudowa OSP Łądek; wartość dofinansowania 500 108,00 zł);
- Rządowy Fundusz Polski Ład (Budowa dróg gminnych na terenie Gminy Grodziec; wartość dofinansowania: 4 970 000,00 zł);
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (Przebudowa drogi Nowe Grądy; wartość dofinansowania: 297 000,00 zł).

Potencjał inwestycyjny

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Grodziec na lata 2024-2034 zgodnie z Uchwałą nr LXIII/475/2023 Rady Gminy Grodziec w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grodziec. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Zaprezentowane na poniższym wykresie dane liczbowe wskazują, że Gmina Grodziec w perspektywie do 2034 roku wykazuje zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań.

Poniższe przedstawienie graficzne ukazuje również potencjał inwestycyjny, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów). W perspektywie okresu lat 2024-2034 Gmina Grodziec będzie mogła przeznaczyć na inwestycje ponad 46,9 mln zł, w tym blisko 40,8 mln zł w 2024 roku (w tym środki pozyskane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych).

Ryc. 22. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Grodziec na lata 2024-2034

Źródło: opracowanie własne na podstawie zarządzenia nr LXIII/475/2023 Rady Gminy Grodziec w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grodziec.

Według Rankingu Wykorzystania Środków UE Przez Samorządy w latach 2014-2021 (opracowanego przez Pismo Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA), Gmina Grodziec pozyskała w analizowanym okresie 1850,35 zł per capita zajmując tym samym 505 miejsce w kategorii gminy wiejskie (na 1523 pozycje rankingowe). Osiągnięty rezultat potwierdza, że pozyskane środki przyczyniły się do realizacji ważnych dla rozwoju i funkcjonowania wspólnoty samorządowej inwestycji. Dane wskazywane w rankingu, a odnoszące się do miast na prawach powiatu, obejmują zarówno dotacje do wydatków budżetowych, jak i kwot wydatkowanych przez spółki komunalne.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, Gminę Grodziec w 2022 roku zamieszkiwało 4998 osób, co stanowiło 4% ludności powiatu konińskiego. Gęstość zaludnienia wyniosła 42 os./km². Pod tym względem Gmina Grodziec zajmowała ostatnie miejsce wśród gmin powiatu konińskiego.

Poniższa tabela ukazuje zmiany liczby ludności w gminach powiatu konińskiego w latach 2018-2022. Pozyskane dane wskazują, że w analizowanym okresie liczba ludności Gminy Grodziec spadała. Średnia dynamika zmian ludności dla całości analizowanego okresu (2018-2022) wyniosła 99,0%. To jeden z najgorszych wyników wśród gmin powiatu konińskiego.

Tab. 16. Zmiany liczby ludności w powiecie konińskim w latach 2018-2022

JST	2018	2019	2020	2021	2022	udział w 2022 r.	średnia dynamika
Powiat koniński	129 966	130 053	128 787	128 902	128 883	100%	99,8%
Grodziec	5 206	5 160	5 077	5 039	4 998	4%	99,0%
Golina	12 083	12 079	12 066	12 184	12 233	9%	100,3%
Kazimierz Biskupi	11 466	11 487	11 490	11 494	11 495	9%	100,1%
Kleczew	9 986	9 947	9 687	9 675	9 649	7%	99,2%
Kramsk	11 226	11 250	11 495	11 544	11 598	9%	100,8%
Krzymów	8 034	8 112	8 152	8 221	8 298	6%	100,8%
Rychwał	8 311	8 249	8 048	8 031	8 013	6%	99,1%
Rzgów	7 291	7 275	7 131	7 132	7 116	6%	99,4%
Skulsk	6 154	6 122	5 893	5 823	5 760	4%	98,4%
Sompolno	10 375	10 380	10 229	10 183	10 106	8%	99,3%
Stare Miasto	12 266	12 436	12 639	12 750	12 857	10%	101,2%
Ślesin	14 032	14 067	13 946	13 981	13 976	11%	99,9%
Wierzbiniek	7 336	7 287	7 002	6 958	6 970	5%	98,7%
Wilczyn	6 200	6 202	5 932	5 887	5 814	5%	98,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wzrost liczby ludności zależy od dwóch czynników – przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Przyrost naturalny to różnica między urodzeniami żywymi, a zgonami, natomiast

saldo migracji jest różnicą między zameldowaniami i wymeldowaniami na terenie danej jednostki.

Przedstawiona niżej tabela wskazuje, że w Gminie Grodziec w 2022 roku odnotowano ujemny przyrost naturalny na 1000 mieszkańców, który wyniósł -1,99. Od 2018 roku średnia zmiana wskaźnika wyniosła -0,55 (w 2018 roku przyrost naturalny ogółem wyniósł 1, natomiast w 2022 roku -10). Wartość salda migracji dla Gminy Grodziec w 2022 roku kształtowała się na poziomie -5,76. Od 2018 roku średnia zmiana wskaźnika wyniosła -1,78 (w 2018 roku saldo migracji ogółem wyniosło 7, natomiast w 2022 roku -29).

Tab. 17. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Grodziec w latach 2018-2022 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.
Województwo wielkopolskie	-2,16	-0,80	0,40	0,01
Powiat koniński	-2,16	-0,92	1,78	0,36
Grodziec	-1,99	-0,55	-5,76	-1,78
Golina	-1,47	-0,41	4,18	0,11
Kazimierz Biskupi	-2,09	-0,98	3,22	1,29
Kleczew	-2,90	-0,90	0,10	0,40
Kramsk	-0,35	-0,67	6,23	0,17
Krzymów	1,09	-0,83	8,34	1,27
Rychwał	-3,00	-1,26	-1,50	0,65
Rzgów	-1,12	-1,21	0,42	-0,21
Skulsk	-4,84	-1,46	-6,74	-1,16
Sompolno	-4,52	-0,99	-3,05	-0,23
Stare Miasto	-2,26	-1,46	10,78	1,08
Ślesin	-3,36	-1,04	2,36	0,22
Wierzbinek	0,29	0,18	-2,72	0,99
Wilczyn	-3,93	-1,38	-7,69	0,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 18. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Grodziec w latach 2018-2022 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny ogółem					saldo migracji ogółem				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Grodziec	1	-14	-13	-12	-10	7	-16	-28	-43	-29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

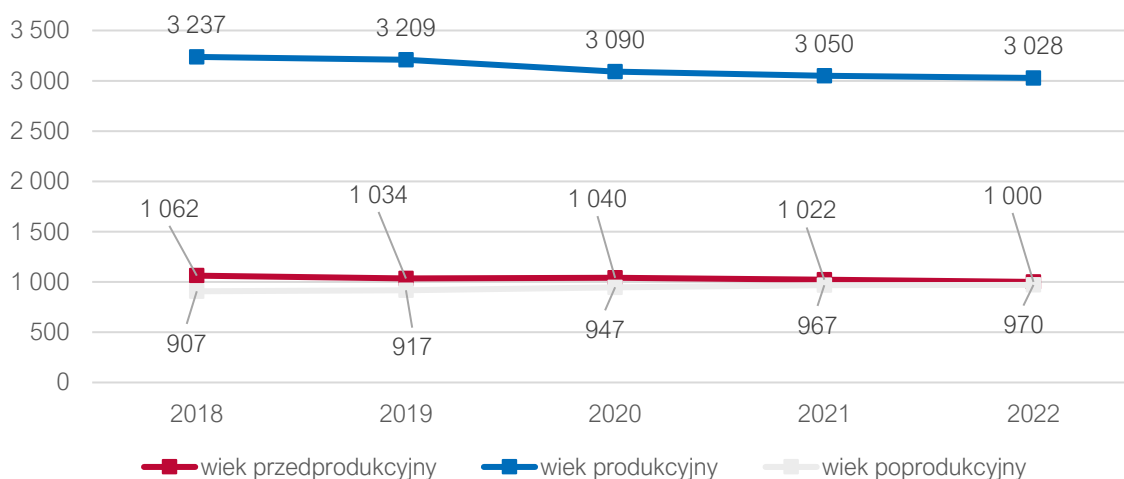
Dane przedstawione w poniższej tabeli wskazują, że w Gminie Grodziec na przestrzeni lat 2018-2022 postępowało stopniowe starzenie się społeczeństwa. W gminie obserwuje się zjawisko senioralnego obciążenia demograficznego (czyli relacji ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym), zwiększone w analizowanym okresie o 3,4%: z 21,4% do 24,8%. Dynamika tego zjawiska (zmiana poziomu – wzrost lub spadek – w analizowanym okresie) jest na wyższym poziomie niż średnia skala danego zjawiska dla gmin województwa wielkopolskiego (114%) i niższym niż dla powiatu konińskiego (118%). Jednocześnie można zauważyć spadek udziału mieszkańców w wieku kreatywnym (wiek 24-35 lat) w liczbie ludności ogółem o 3,41%: z 14,87% w roku 2018 do 11,46% w roku 2022. Na tle gmin powiatu konińskiego (spadek wskaźnika 14,63-12,39; dynamika 85%) oraz województwa wielkopolskiego (spadek wskaźnika 14,53-13,13; dynamika 90%) dynamika zjawiska jest największa (spadek wskaźnika 14,87-11,46; dynamika 77%). Sytuacja demograficzna gminy jest więc trudna: spadek liczby ludności, postępujące starzenie się społeczeństwa, odpływ osób w wieku kreatywnym – wszystkie te zjawiska i ich dynamika mają bezpośrednie przełożenie na rozwój gospodarczy Gminy. Szczególne znaczenie mają tu osoby w wieku kreatywnym – ich wysoki udział w grupie mieszkańców ogółem pozytywnie wpływa na Gminę, ponieważ wskazuje na liczbę mieszkańców, którzy mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. Wzrost senioralnego obciążenia demograficznego przekłada się na mniejszą ilość osób aktywnych na rynku pracy, mniejsze dochody gminy z tytułu udziału w PIT oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi senioralne.

Tab. 19. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Grodziec w 2018 i 2022 roku

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%)			Senioralne obciążenie demograficzne (%)		
	2018	2022	dynamika	2018	2022	dynamika
Województwo wielkopolskie	14,53	13,13	90%	24,20	27,70	114%
Powiat koniński	14,63	12,39	85%	20,30	23,90	118%
Grodziec	14,87	11,46	77%	21,40	24,80	116%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności Gminy Grodziec poprzez zestawienie osób w wieku przedprodukcyjnym, wieku produkcyjnym i wieku poprodukcyjnym w latach 2018-2022. W analizowanym okresie systematycznie rosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Jednocześnie spadała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (z 1062 do 1000) i w wieku produkcyjnym (z 3237 do 3028). Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym stale się zmniejsza i w najbliższych latach będzie niższa niż liczba seniorów.

Ryc. 23. Struktura ludności w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według prognoz demograficznych Głównego Urzędu Statystycznego na lata 2016-2030 w ciągu czternastu lat nastąpią zmiany w:

- udziale osób w wieku przedprodukcyjnym – w stosunku do ludności ogółem zmniejszy się z on 20,55% do 17,78%;
- udziale osób w wieku produkcyjnym – w stosunku do ludności ogółem zmniejszy się on z 62,58% do 59,5%;
- udziale osób w wieku poprodukcyjnym – w stosunku do ludności ogółem zwiększy się on z 16,88% do 22,72%.

Taka prognoza demograficzna oznaczać będzie gwałtowny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób aktywnych zawodowo na obszarze Gminy Grodziec. Następstwem takiego bilansu będzie wzrost popytu na usługi społeczne (w tym świadczenia dla seniorów) i jednocześnie spadek popytu na usługi skierowane do najmłodszych mieszkańców (przedszkola, szkoły), a także przekładający się na spadek dochodów gminy, brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy oraz trudności w znalezieniu pracowników.

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola

W granicach Gminy Grodziec nie funkcjonują miejsca opieki dla dzieci do lat 3. Działają natomiast 4 placówki przedszkolne (2 publiczne i 2 niepubliczne). W 2022 roku łącznie do tych placówek uczęszczało 204 dzieci. Największą placówką jest Przedszkole Samorządowe w Grodźcu, do którego uczęszczało 108 dzieci w 5 grupach przedszkolnych. Najmniejszą placówką jest SSP Biskupice – oddział przedszkolny, do którego uczęszczało 27 dzieci w 2 grupach przedszkolnych.

Tab. 20. Przedszkola na terenie Gminy Grodziec

Lp.	Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne					
1.	Przedszkole Samorządowe w Grodźcu	108	5	21,6	7.00-16.00
2.	SP w Królikowie - oddział przedszkolny	38	2	19	7.30-12.30
Przedszkola niepubliczne					
1.	SSP Biskupice - oddział przedszkolny	27	2	13,5	
2.	SSP Lipice - oddział przedszkolny	31	2	15,5	8.00-14.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Grodziec

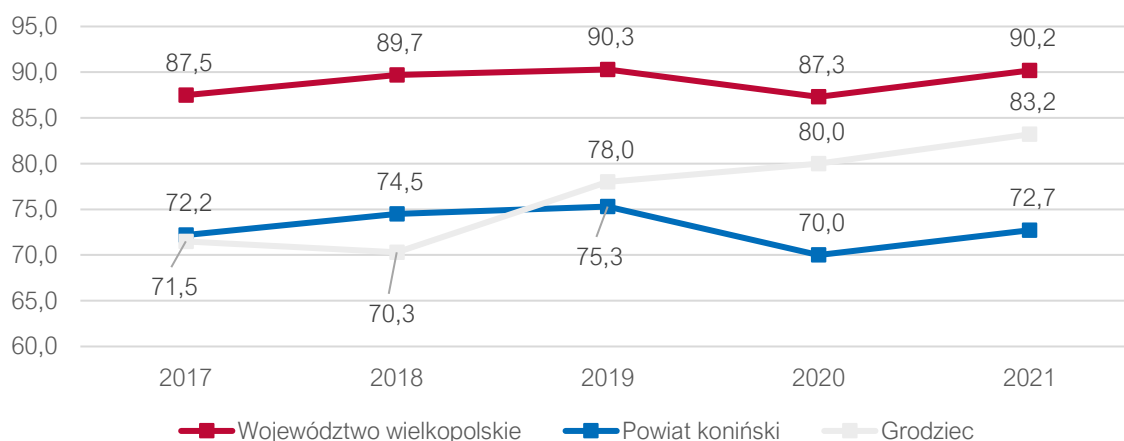
Poniższa tabela przedstawia gminne dane statystyczne dotyczące dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w latach 2018-2022. Na przestrzeni analizowanego okresu liczba dzieci z terenu Gminy na terenie innych gmin wzrosła. Jednocześnie spadła liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy. Zmniejszeniu uległ miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (w 2018 roku 1017,12 zł; w 2022 roku 744,12 zł), natomiast zwiększyła się wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym (w 2018 roku 371,29 zł; w 2022 roku 453,18 zł).

Tab. 21. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Grodziec

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	3	3	2	2	4
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy (os.)	15	12	10	6	10
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	1 017,12	983,81	844,05	717,53	744,12
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym (zł)	371,29	368,75	401,48	568,17	453,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Grodziec

Na wykresie poniżej zaprezentowano dane dotyczące odsetka dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w porównaniu do średniej gmin powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Od 2018 roku zauważalny jest regularny wzrost odsetka dzieci dla Gminy Grodziec objętych edukacją przedszkolną, a w 2019 roku przekroczył on średnią powiatową.

Ryc. 24. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Grodziec w latach 2017-2021 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Szkoły

W granicach Gminy Grodziec funkcjonują 2 publiczne szkoły i dwie niepubliczne:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Grodźcu, do której w 2022 roku uczęszczało 260 uczniów. Posiada ona 13 oddziałów ze średnią wielkością oddziału 20 uczniów, z liczbą etatów nauczycieli wynoszącą 34;
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie, do której w roku 2022 uczęszczało 87 uczniów. Szkoła posiada 7 oddziałów ze średnią wielkością oddziału 12,4 uczniów, a liczba etatów nauczycieli wynosi 15.

W żadnej z wymienionych szkół nie funkcjonuje zmianowy system pracy.

Tab. 22. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Grodziec

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy (tak/nie)
1.	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie	87	7	12,4	15	NIE
2.	Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Grodźcu	260	13	20	34	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Grodźcu

W latach 2018-2022 łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Grodziec wraz z klasami „0” stopniowo malała (z 621 uczniów do 564 uczniów). Należy jednak wspomnieć, że na przestrzeni analizowanego okresu trwał proces likwidacji szkół gimnazjalnych, co miało wpływ na tą statystykę. Jednocześnie w analizowanym okresie

odnotowano również spadek liczby uczniów z terenu Gminy Grodziec, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (z 39 do 30 uczniów).

Tab. 23. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Grodziec

	2018	2019	2020	2021	2022
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkoły wraz z klasami "0" (os.)	621	568	544	585	564
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	39	36	31	30	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Grodźcu

Poniższa tabela przedstawia stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Grodziec w roku szkolnym 2021/2022. Porównując ten stan z danymi z tabeli nr 15 można zauważyć, że większa liczba sal lekcyjnych na oddział znajduje się w Szkole Podstawowej w Grodźcu (1,08 sali na oddział, w Królikowie 1 sala na oddział). W odniesieniu do liczby uczniów, w większym stopniu skomputeryzowaną placówką jest Szkoła Podstawowa w Królikowie (na 1 komputer przypada 3 uczniów), w Szkole Podstawowej w Grodźcu na 1 komputer przypada 6 uczniów. W zakresie wyposażenia sal w projektory multimedialne ponownie lepiej wyposażoną jest Szkoła Podstawowa w Grodźcu (0,5 projektora na salę lekcyjną), w Szkole Podstawowej w Królikowie (0,1 projektora na salę lekcyjną).

W szkołach podstawowych znajdujących się na terenie Gminy Grodziec przyznawane są stypendia Wójta Gminy Grodziec za najlepsze wyniki w nauce. Do uzyskania Stypendium uprawnieni byli uczniowie, którzy uzyskali w roku szkolnym 2021/2022 średnią z ocen nie mniejszą niż 5,3 w klasach IV-VI i 5,2 w klasach VII-VIII. Stypendium było przyznawane w wysokości od 600,00 zł do 1000,00 zł (w zależności od uzyskanej średniej). Największą liczbą stypendystów w roku szkolnym 2021/2022 mogła pochwalić się Szkoła Podstawowa w Grodźcu (17 stypendystów). W Szkole Podstawowej w Królikowie w analizowanym roku szkolnym uczyło się 9 stypendystów.

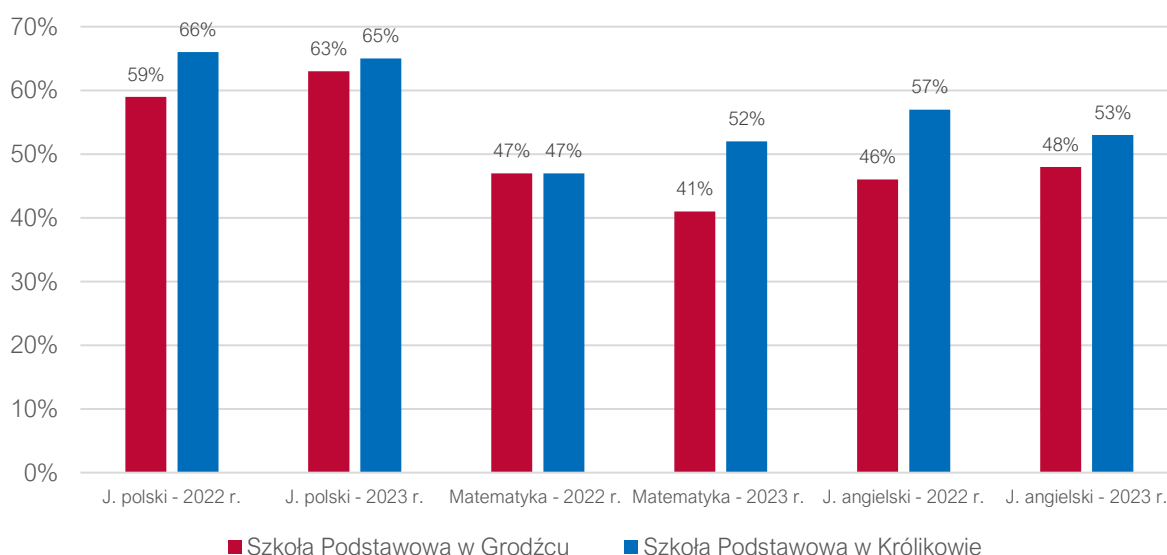
Tab. 24. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Grodziec

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa w Grodźcu	Szkoła Podstawowa w Królikowie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	14	7
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych (np. sala gimnastyczna - dobry/do remontu)	sala gimnastyczna-dobry	Sala gimnastyczna - do remontu, rozbudowy
Pracownie językowe (tak/nie)	NIE	NIE
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne (tak/nie)	NIE	NIE
Komputery do użytku uczniów (szt.)	38	27
Projektory multimedialne (szt.)	6	1
Kamery - monitoring szkolny (tak/nie)	TAK	TAK
Szafki dla każdego ucznia (tak/nie)	TAK	TAK

Świetlice (tak/nie; godziny otwarcia)	TAK 7:00-16:00	TAK 6:55-15:40
Liczba stypendystów (os.)	17	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Grodźcu

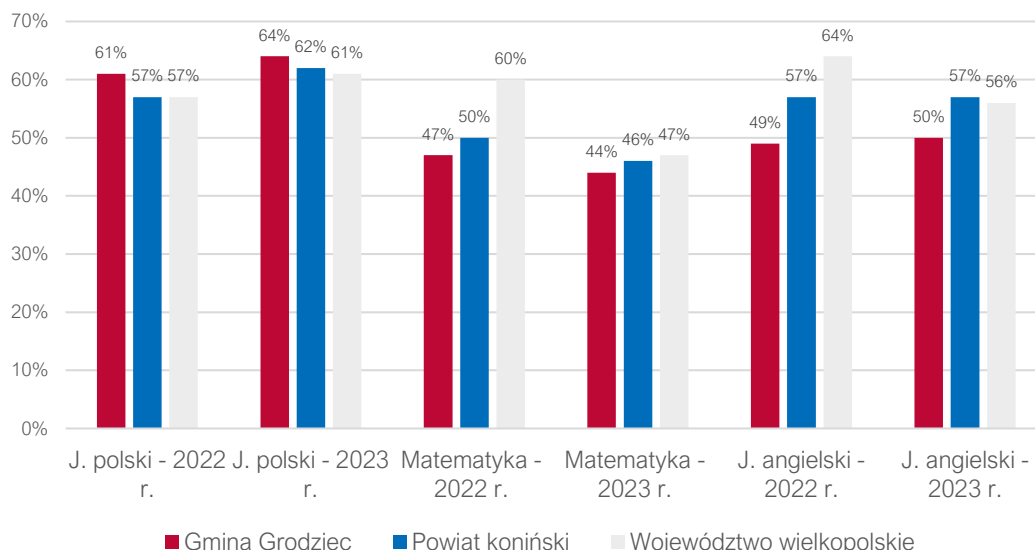
Do najbardziej wymiernych wyznaczników postępu edukacji w danej jednostce terytorialnej należą wyniki egzaminów przeprowadzanych w szkołach funkcjonujących na danym terenie. Na poniższym wykresie przedstawiono średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego szkół podstawowych w Gminie Grodziec w 2023 roku wraz z porównaniem do wyników w roku 2022. Z zestawienia wynika, że lepsze rezultaty ze wszystkich trzech przedmiotów uzyskali uczniowie Szkoły Podstawowej w Królikowie (65% - j. polski, 52% - matematyka, 53% - j. angielski; 2022 r. – odpowiednio: 66%, 47%, 57%). Nieco niższe wyniki osiągnęli uczniowie Szkoły Podstawowej w Grodźcu (63% - j. polski, 41% - matematyka, 48% - j. angielski; 2022 r. – odpowiednio: 59%, 47%, 46%).

Ryc. 25. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach w Gminie Grodziec w latach 2022 i 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2023.

Na tle powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach Gminy Grodziec w 2023 roku z języka polskiego (64%) były wyższe od średniej powiatowej (62%) oraz od średniej wojewódzkiej (61%), w 2022 r. wyniki wynosiły odpowiednio: 61%, 57% i 57%. Rezultaty z egzaminu z matematyki w Gminie Grodziec były nieznacznie niższe (44%) od średniej powiatowej (46%) oraz średniej wojewódzkiej (47%), w 2022 r. wyniki wynosiły odpowiednio: 47%, 50% i 60%. Niższe wyniki odnotowano również w przypadku wyników gminnych szkół z języka angielskiego (50%) w porównaniu do średniej powiatowej (57%) oraz średniej wojewódzkiej (56%), w 2022 r. wyniki wynosiły odpowiednio: 49%, 57% i 64%.

Ryc. 26. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Grodziec w latach 2022 i 2023 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2023.

Poniższe zestawienie przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 oświata i wychowanie w Gminie Grodziec w latach 2018-2022. W analizowanym okresie odnotowano wzrost wydatków w tym dziale (różnica na przestrzeni pięciu wyniosła blisko 2,1 mln zł). Największy udział w wydatkach stanowiły wynagrodzenia i pochodne. Wydatki majątkowe na przestrzeni analizowanych lat stanowiły niski udział wydatków ogółem, co wskazuje na niski poziom inwestycji gminnych w szkolną infrastrukturę. Na przestrzeni analizowanego okresu można zauważyć, że pomimo wzrostu wpływów z tytułu subwencji oświatowej następowało obniżenie stopnia pokrycia wydatków z 65% do 58%. W związku z tym, zadania oświatowe w coraz większym stopniu realizowane są ze środków własnych Gminy.

Tab. 25. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Grodziec w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
WYDATKI OGÓŁEM	8 526 207,27	8 514 368,80	8 829 337,66	10 332 915,45	10 720 129,43
Wydatki bieżące, w tym:	7 915 375,45	8 492 146,30	8 699 758,79	10 023 605,01	10 603 005,14
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>5 263 219,57</i>	<i>5 652 590,73</i>	<i>5 992 802,19</i>	<i>6 938 544,11</i>	<i>7 129 744,93</i>
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	<i>2 652 155,88</i>	<i>2 839 555,57</i>	<i>2 706 956,60</i>	<i>3 085 060,90</i>	<i>3 473 260,21</i>
Wydatki majątkowe	610 831,82	22 222,50	129 578,87	309 310,44	117 124,29
SUBWENCJA OŚWIATOWA	5 535 965,00	5 662 537,00	5 526 945,00	5 627 221,00	6 256 441,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	2 990 242,27	2 851 831,80	3 302 392,66	4 705 694,45	4 463 688,43
Stopień pokrycia	65%	67%	63%	54%	58%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Grodźcu

Kultura i sport

Instytucją odpowiedzialną za rozwój sfery kulturalnej w Gminie Grodziec jest Biblioteka Publiczna Gminy Grodziec. Poza statutową działalnością biblioteczną, instytucja prowadzi działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury w szczególności poprzez organizację następujących wydarzeń:

- „Mała Książka – Wielki Człowiek”;
- „Love... Książki – akcja walentynkowa”;
- „Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych”;
- „Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci”;
- „Cuda Wianki – Wielkanocne Warsztaty”;
- „Książka i Róża – Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich”;
- „Zainwestujmy w Naszą Planetę – Dzień Ziemi”;
- „Jedzie pociąg do ... Biblioteki!”;
- „Biblioteka – Świat w Jednym Miejscu – Ogólnopolski Tydzień Bibliotek”;
- „Bojanka i Kicia Focia – fantastyczne spotkanie w Bibliotece”;
- „W świecie Pana Kuleczki”;
- „Bajki z drewnianej skrzyni – teatr kamishibai”;
- „Bajkowy Dzień Dziecka!”;
- „Pod Wielkim Dachem Nieba”;
- „Skarbonka na Wakacyjne Marzenia”;
- „Dzień Ojca – Tata dużo rzeczy wie, tata zawsze kocha mnie”;
- „Świadomy Senior”;
- „W bibliotece fajnie jest... Minecraftowe warsztaty”;
- „Konkurs fotograficzny”;
- „Warsztaty teatralne”;
- „Spotkanie z Michałem Kwileckim”;
- „Niesamowity świat dotyku, barw i... wyobraźni”;
- „Narodowe Czytanie”;
- „Ogólnopolska Noc Bibliotek”;
- „Świadomy senior to bezpieczny senior”;
- „Gminne Obchody Narodowego Święta Niepodległości”;
- „Świąteczne wianki i stroiki”;
- „Przychodzi Mikołaj Święty – spełnia marzenia, przynosi prezenty”;
- „Spotkanie Wigilijne Klubu Seniora”;
- „Obchody Rocznicy Powstania Wielkopolskiego”.

Na dzień 1 stycznia 2022 r. księgozbiór Biblioteki Publicznej wynosił 16535 woluminów, zaś na koniec roku wynosił 17200 woluminów

Najważniejszymi cyklicznymi wydarzeniami kulturalnymi i sportowymi odbywającymi się na terenie Gminy są:

- Gminny rajd rowerowy;
- Zawody sportowo-pożarnicze;
- Gminny Dzień Strażaka;
- Uroczystość gminno-parafialna ku pamięci Ks. Abpa. Bronisława Dąbrowskiego;
- Dni Grodzca;
- Dożynki gminno-parafialne;
- Gminne Obchody Święta Niepodległości.

Do gminnych wydarzeń integrujących różne grupy wiekowe zalicza się Turniej Kulturalno-Rekreacyjny „Energia Pokoleń” oraz Gminny rajd rowerowy.

Mieszkańcy Gminy Grodziec mają możliwość korzystania z obiektów o charakterze rekreacyjnym i kulturalnym. Pełne zestawienie obiektów wraz z ich aktualnym stanem technicznym i rodzajem zajęć organizowanych dla mieszkańców przedstawia poniższa tabela:

Tab. 26. Stan infrastruktury kulturalnej i sportowej na terenie Gminy Grodziec

Nazwa obiektu i lokalizacja (świetlice, najważniejsze obiekty sportowe):	Charakterystyka obiektu (nowe/po remoncie/do remontu/inne)	Zajęcia organizowane dla mieszkańców
Biblioteka Publiczna ul. Plac ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 6A 62-580 Grodziec	Obiekt wyremontowany w 2020 r.	Działalność biblioteczna, działania związane z upowszechnianiem o ochroną kultury
Świetlica Wiejska w m. Wielolęka Wielolęka 83B, 62-580 Grodziec	Obiekt wyremontowany w 2020 r.	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe
Świetlica Wiejska w m. Lipice Lipice 15A, 62-580 Grodziec	Obiekt wyremontowany w 2020 r.	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe
Świetlica Wiejska w m. Łądek Łądek 38A, 62-580 Grodziec	Obiekt wyremontowany w 2021 r.	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe
Świetlica wiejska w m. Królików Królików 52, 62-580 Grodziec	Obiekt wymaga remontu	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe
Świetlica Wiejska w m. Biała Biała 30A, 62-580 Grodziec	Obiekt wymaga remontu	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe
Świetlica Wiejska w m. Łagiewniki Łagiewniki 20A, 62-580 Grodziec	Obiekt wymaga remontu	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe
Świetlica Wiejska w m. Biskupice Biskupice 59, 62-580	Obiekt częściowo wyremontowany	Zebrania wiejskie, wydarzenia szkolne, imprezy okolicznościowe

przyszkolne boisko trawiaste wraz z zapleczem szatniowym ul. Plac ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 4 62-580 Grodziec	Częściowo wyremontowane	Boisko użytkowane przez młodzież szkolną, Gminny Klub Sportowy Piast Grodziec
Boisko o sztucznej nawierzchni "Orlik"	Do remontu	Boisko użytkowane przez młodzież szkolną, Gminny Klub Sportowy Piast Grodziec i mieszkańców gminy
Hala sportowa SP Grodziec ul. Plac ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 4 62-580 Grodziec	Do przebudowy	Boisko użytkowane przez młodzież szkolną, Gminny Klub Sportowy Piast Grodziec i mieszkańców gminy
Boisko szkolne o sztucznej nawierzchni Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie Królików 82, 62-580 Grodziec	Nowe	Boisko użytkowane przez młodzież szkolną
Boisko szkolne trawiaste Społeczna Szkoła Podstawowa w Biskupicach Biskupice 55, 62- 580 Grodziec	Do remontu	Boisko użytkowane przez młodzież szkolną i mieszkańców gminy
Boisko szkolne trawiaste Społeczna Szkoła Podstawowa w Lipicach Lipice 13, 62- 580 Grodziec	Do remontu	Boisko użytkowane przez młodzież szkolną i mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Grodźcu

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Grodziec (rejon pozamiejski nr 3) odpowiedzialny jest dzielnicowy Komisariatu Policji w Rychwale. Do najczęstszych problemów w zakresie bezpieczeństwa (przestępstw) zalicza się: kierowanie w stanie nietrzeźwości, posiadanie narkotyków, oszustwa oraz fałszowanie dokumentów.

W granicach Gminy Grodziec funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, 2 z nich ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym:

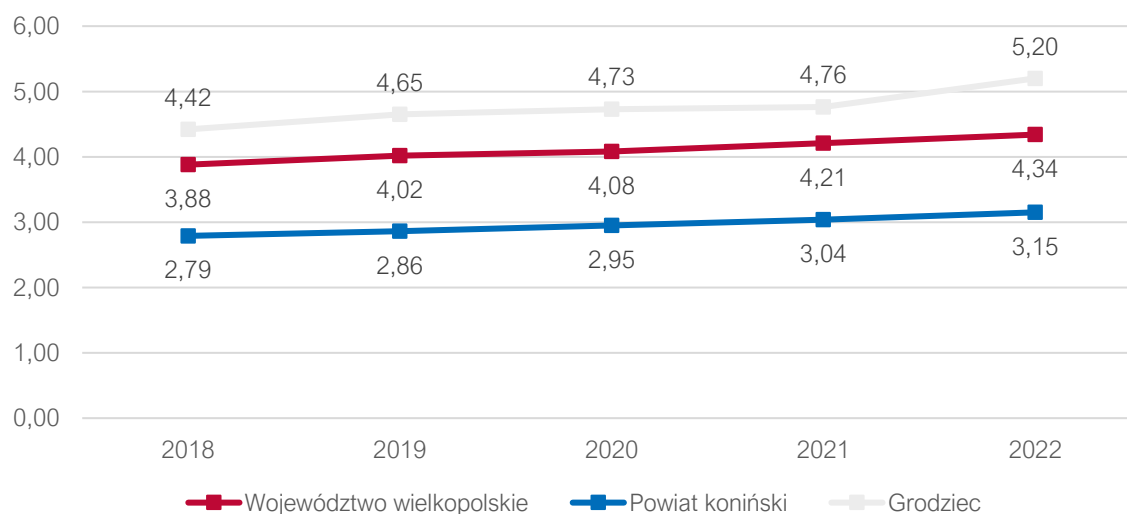
Tab. 27. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (tak/nie)	Wydarzenia gminne współorganizowane przez jednostkę
OSP Grodziec	pl. ks. abp. Bronisława Dąbrowskiego 6 62-580 Grodziec	tak	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Biskupice	Biskupice 59, 62-580	tak	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Łądek	Łądek 38A, 62-580	nie	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Królików	Królików 52, 62-580	nie	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Wielotłęka	Wielotłęka 83B, 62-580	nie	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Biała	Biała 30A, 62-580	nie	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Łagiewniki	Łagiewniki 20A, 62-580	nie	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka
OSP Lipice	Lipice 15A, 62-580	nie	Zawody sportowo-pożarnicze; Gminny Dzień Strażaka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Grodźcu

O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Analizując dane z poniższego wykresu dla lat 2018-2022, zauważyć można, że na przestrzeni tego okresu liczba tego rodzaju podmiotów w Gminie Grodziec była na wyższym poziomie niż średnia powiatowa i wojewódzka.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Ryc. 27. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Grodziec na tle powiatu i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ponadto Gmina Grodziec jest członkiem następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

Tab. 28. Wykaz organizacji i stowarzyszeń, których członkiem jest Gmina Grodziec

Nazwa związku/stowarzyszenia:	Charakter współpracy z gminą
Aglomeracja Konińska	Programowanie i wdrażanie wspólnej dla Aglomeracji Strategii/Porozumienia Terytorialnego, wspólne planowanie rozwoju oraz integracja działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju jednostek samorządu terytorialnego tworzących Aglomerację, promowanie partnerskiego modelu współpracy jednostek samorządu terytorialnego
LGD "Solidarni w Partnerstwie"	Opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju lokalnego dla gmin zrzeszonych w LGD, promocja obszarów wiejskich, ochrona oraz promocja środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolskich	Stowarzyszenie działa na rzecz integracji poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Stanowi forum wymiany doświadczeń i inicjatyw skierowanych na rozwój Wielkopolski.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Grodźcu

W granicach Gminy Grodziec funkcjonują następujące organizacje pozarządowe:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Edukacji „Aktywni-Grodziec”, 62-580 Grodziec, ul. Kwiatowa 10 (Chór Męski),
2. Stowarzyszenie „Koło Kobiet”, Biskupice 59, 62-580 Grodziec,
3. Stowarzyszenie Klub Seniorów „Ale Babki Grodzieszczanki”, ul. Targowa 2a, 62-580 Grodziec,
4. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi „Wielolęczanki” z siedzibą w m. Wielolęka 55, 62-580 Grodziec,
5. Stowarzyszenie „Aktywni w Muzyce, Aktywni w Społeczeństwie” z siedzibą w Królikowie 78B, 62-580 Grodziec,
6. Stowarzyszenie Gminny Klub Sportowy „PIAST” Grodziec z siedzibą w Wielolęka 68, 62-580 Grodziec,
7. Koło Gospodyń Wiejskich Sołectwa Junno z siedzibą: Lipice 15 a, 62-580 Grodziec
8. Koło Gospodyń Wiejskich w Starych Grądach, z siedzibą w Starych Grądach 21, 62-580 Grodziec;
9. Koło Gospodyń Wiejskich w Królikowie Czwartym "K4", siedziba Królików Czwarty 1, 62-580 Grodziec,
10. Koło Gospodyń Wiejskich Sołectwa Królików z siedzibą: Królików 52, 62-580 Grodziec,
11. Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa Joker 's z siedzibą w Łądek 35, 62-580 Grodziec,
12. Stowarzyszenie „Razem dla Szkół”, Biskupice 59, 62-580 Grodziec,
13. OSP:
 1. Grodziec;

2. Biskupice;
3. Biała;
4. Łagiewniki;
5. Królików;
6. Łądek;
7. Lipice;
8. Wieloleka.

14. **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Koninie.**

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W zakresie ochrony zdrowia mieszkańcy Gminy Grodziec mogą korzystać z usług tj.:

- Przemysław Ziajka – Kierownik Przychodni lekarza Rodzinnego i Specjalistycznej „MEDICUS” ul. Główna 38, 62-580 Grodziec;
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Halina Wysocka Mokre 11, 62-580 Grodziec;
- Usługi Położnicze BABY MED Magdalena Cegielska ul. Główna 38, 62-580 Grodziec;
- Usługi Pielęgniarskie „Zdrowie” s.c. ul. Główna 38, 62-580 Grodziec;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AKTYW-MED.” Przychodnia Stomatologiczna Anna Krupska-Starzonek ul. Świerkowa 4, 62-580 Grodziec;
- Wielkopolskie Centrum Ratownictwa Medycznego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1, 62-510 Konin;
- Ewa Biernacka Życie 62-406 Łądek ul. Pyzderska 31,

Najbliższy punkt Szpitalnego Oddziału Ratunkowego znajduje się w Koninie (ul. Wyszyńskiego 1), w odległości ok. 29 km od miejscowości Grodziec.

W leki i pozostałe produkty medyczne mieszkańcy Gminy mogą zaopatrywać się w Aptecce Pod Żłotą Wagą (Grodziec, ul. Główna 34).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., ustawowe zadania własne i zlecone Samorząd Gminy Grodziec realizuje przy pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Groźcu. W ramach podstawowej oferty dla mieszkańców GOPS realizuje następujące zadania:

- prowadzenie postępowań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw;
- praca socjalna z osobami i rodzinami wymagającymi wsparcia;
- przyznawanie pomocy w naturze (dary żywnościowe) i finansowej w formie zasiłków celowych, celowych specjalnych i okresowych, obiadów w szkole i przedszkolu, pomocy materialnej w formie stypendium i zasiłku szkolnego;

- usługi opiekuńcze w środowisku zamieszkania dla osób, które wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- kierowanie do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki;
- wsparcie asystenta rodziny;
- przyznawanie pomocy do świadczeń opieki zdrowotnej;
- wypłata świadczeń rodzinnych, świadczeń dla opiekunów, funduszu alimentacyjnego, zasiłków alimentacyjnych;
- wydawanie zaświadczeń w ramach programu „Czyste Powietrze”;
- udzielanie poradnictwa i wsparcia;
- koordynacja prac Zespołu Interdyscyplinarnego – wsparcie osób doznających przemocy oraz praca z osobami stosującymi przemoc;
- praca z uzależnionymi – punkt konsultacyjny w siedzibie GOPS;
- koordynacja i współpraca z KBŻ i innymi instytucjami udzielającymi wsparcia rodzinie i osobom znajdującym się w potrzebie.

W 2022 roku świadczenia GOPS przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) przyznano dla 178 osób (2021 r. – 195 osób), którym przyznano decyzją świadczenia tj. dla 158 rodzin (2021 r. – 182 rodziny), w tym dla 401 osób w rodzinach (2021 r. – 546 osób w rodzinach). W ramach pracy socjalnej pomocy udzielono dla 248 rodzin (2021 r. – 220 rodzin), tj. dla 627 osób w rodzinach (2021 r. – 556 osób w rodzinach).

Uchwałą nr XVIII/135/2020 Rady Gminy Grodziec z dnia 22 maja 2020 r. przyjęto Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grodziec na lata 2020-2030. *Określona w dokumencie wizja brzmi: „Gmina Grodziec to gmina otwarta i życzliwa dla wszystkich, zapewniająca bezpieczeństwo, dostęp do nowoczesnej edukacji, specjalistów i ekologicznego środowiska. Wizja realizowana jest w ramach następujących celów strategicznych:*

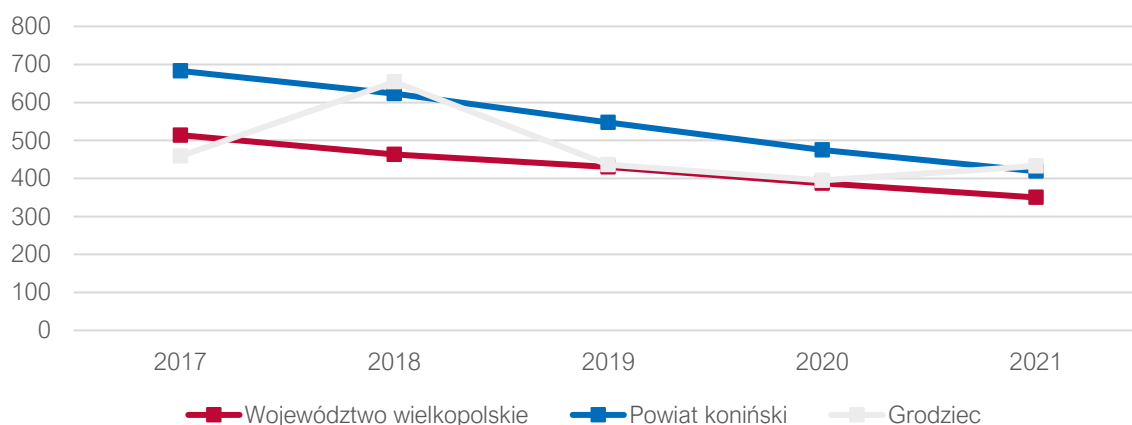
1. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
2. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego;
3. Zintegrowany system wsparcia seniorów i niepełnosprawnych;
4. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego w środowisku lokalnym

Pozostałymi dokumentami strategicznymi o charakterze społecznym w Gminie Grodziec są:

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec na lata 2022-2026;
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025;

- Program osłonowy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych zamieszkałych na terenie Gminy Grodziec „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Poniższy wykres przedstawia liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Grodziec w latach 2017-2021 na tle powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Dane wskazują, że po spadku w latach 2018-2020, na przestrzeni okresu 2020-2021 nastąpił ponowny wzrost zjawiska, co jest negatywnym trendem społecznym, ponieważ wskazuje na spadek stopnia samodzielności i niezależności wśród mieszkańców Gminy Grodziec.

Ryc. 28. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Grodziec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Urząd Gminy Grodziec prowadzi politykę mieszkaniową na podstawie Uchwały nr XV/116/2020 Rady Gminy Grodziec z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Grodziec.

Poniższa tabela prezentuje zasób mieszkaniowy Gminy Grodziec w latach 2018-2022. W analizowanym okresie zauważalny jest nieznaczny spadek liczby mieszkań komunalnych (z 11 do 9). W 2021 powstało 1 mieszkanie socjalne.

Tab. 29. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Grodziec w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań komunalnych	11	9	9	9	9
Liczba mieszkań socjalnych	0	0	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Grodźcu.

CZĘŚĆ 4: POTENCJAŁ ENDOGENICZNY GMINY

Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030, str. 118), potencjał endogeniczny oznacza specyficzną dla danego obszaru (regionu, powiatu, gminy, obszaru powiązanego funkcjonalnie) cechę, która może być podstawą jego dalszego rozwoju (przynoszącą korzyści społeczne i ekonomiczne) nie tylko ze względu na obiektywnie korzystne uwarunkowanie, które stanowi, ale często także ze względu na fakt odróżniania danego obszaru od jego sąsiedztwa (potencjał endogeniczny jako cecha różnicująca obszary). Potencjał endogeniczny może być przewagą konkurencyjną i w ujęciu regionalnym może stanowić podstawę do budowy specjalizacji gospodarczej, natomiast w ujęciu lokalnym – powinien być podstawą dla budowy strategii rozwoju.

Podniesienie endogenicznego potencjału gminy opiera się na wykorzystaniu specyficznych uwarunkowań gminy (jego lokalnych potencjałów) do rozwoju lub wzmocnienia jego walorów endogenicznych, w tym kulturowych i turystycznych, zapewniając zrównoważony rozwój regionu. Wśród potencjałów endogenicznych obszaru wyróżnić można dziedzictwo kulturowe, obiekty historyczne i współczesne stanowiące o rozpoznawalności i tożsamości miejsca, wydarzenia kulturalne skupiające mieszkańców i przyciągające przyjezdnych oraz budujące tożsamość i rozpoznawalność gminy, czy też zasoby przyrodnicze, takie jak krajobraz, flora, fauna, powietrze, które mogą być atrakcyjne do spędzania aktywnego i biernego odpoczynku na łonie natury, szczególnie dla mieszkańców miast, którzy na co dzień mają do nich ograniczony dostęp.

Takimi potencjałami endogenicznymi dla Gminy Grodziec są jej zasoby przyrodnicze i kulturowe:

Gmina Grodziec położona jest na obszarze Puszczy Pyzdrowskiej – w samym jej centrum (z tego powodu uznaje się ją jako nieoficjalną stolicę Puszczy Pyzdrowskiej). Znaczną część obszaru stanowią lasy sosnowe (36% powierzchni) przeplatające się z łąkami i polami uprawnymi, a także rozległe tereny bagienne i torfowiska. Teren Gminy zajmują również: Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Korytarz Ekologiczny Dolina Warty oraz 6 pomników przyrody. Ze względu na walory przyrodnicze Gminy, na jej terenie utworzono szlaki piesze, rowerowe i konne:

Szlak „Rowerowa szóstka” – najdłuższy szlak południowej części Ziemi Konińskiej. Prowadzi przez tereny rozciągające się między Doliną Rzeki Warty i Równiny Rychwalskiej, leżących na Obszarze Chronionego Krajobrazu. Posiada długość 100 km i prowadzi przez Stare Miasto – Tuliszków – Rychwał – Grodziec – Rzgów – Golinę.

Szlak „Podkuta szóstka” – to jedyny szlak konny w regionie konińskim i jednocześnie drugi tego typu szlak w Wielkopolsce. 118 km oznakowanej trasy prowadzi miłośników jazdy konnej przez 6 gmin powiatu konińskiego (Stare Miasto, Golina, Rzgów, Grodziec, Rychwał, Tuliszków). Na całej trasie rozmieszczono 6 stanic, 12 tablic z mapą szlaku oraz drogowskazy wskazujące najbliższą bazę noclegową.

Szlak Cysterski – kulturowy, prowadzi z Kalisza poprzez Rychwał, Grodziec, Królików, Kowalewki, Rzgów - szlak wiedzie do klasztoru w Łądzie. Jego koniński odcinek dalej prowadzi poprzez Golinę, Kawnice, Bieniszew, Kazimierz Biskupi, Gosławice do Konina i dalej do pomorskich posiadłości cysterskich w okolicach Gniewu, Pępłina i Tczewa, kończąc się w Gdańsku – Oliwie.

„Wielka Pętla Puszczy Pyzdrowskiej” – trasa przebiega wzdłuż drogi: Czarnybród (warsztat garncarski), Biskupice (zespół parkowo-pałacowy), Królików (zespół budowli sakralnych parafii, stanowiska archeologiczne), Grodziec (pałac z 2 połowy XVIII wieku wraz z oficyną wybudowaną na początku XIX wieku., neogotycki kościół rzymsko-katolicki oraz neogotycki kościół ewangelicki wybudowane pod koniec XIX wieku. (Trasa nieoznaczona w terenie).

Szlak Zamków – prowadzi poprzez: Rychwał (zamek; dwór na kopcu) – Grodziec (pozostałości dworu) – Sławsk (pozostałości dworu) – Konin – Przyjmę (kamienica Przyjemskich) – Gosławice (zamek).

Na terenie Gminy utworzono również ekologiczną ścieżkę edukacyjną „Samorządy i Lasy Państwowe - razem dla grodzieckiej przyrody” oraz ścieżkę przyrodniczo-leśną „Bocian”, której elementem jest uroczysko leśne o tej samej nazwie. Gniazduje tam bocian czarny.

Dużą atrakcją dla turystów jest Ośrodek Edukacji Leśnej w Nadleśnictwie Grodziec, pełniący funkcje zarówno edukacyjną, jak i rekreacyjną. Ochronka dla zwierząt i ekspozycja w Izbie Edukacyjnej daje możliwość zapoznania się z rzadkimi okazami fauny i flory oraz przyrody nieożywionej w postaci spreparowanych eksponatów. W ośrodku znajduje się także „Model kopalni węgla brunatnego”, przedstawiający problematykę eksploatacji odkrywkowej zasobów naturalnych oraz działań rekultywacyjnych.

Potencjał turystyczny i krajoznawczy Gminy Grodziec jest również związany z jej zasobami kulturowymi. Puszcza Pyzdrowska, w której jest położona Gmina Grodziec, to teren, który przez niemal 200 lat zamieszkiwali Olędrzy, tj. osadnicy różnych narodowości: Niemiec, Holandii, Czech i Węgier, którzy w znaczący sposób wpłynęli na kształt lokalnej historii i kultury. Liczne ślady po osadnictwie olęderskim – szkoły, domy, cmentarze, można napotkać na tutejszych ziemiach. Zostawili je osadnicy zamieszkujący od XVI w. m.in. Grądy, Borowiec Stary, Ciświcę, Starą Hutę, Konary i Grodziec. Łącznie na terenie Gminy założyli oni 11 wiosek, z których do dziś zachowało się 10. Byli doskonałymi rolnikami, którzy do perfekcji opanowali umiejętność melioracji zasiedlanych terenów. Potrafili także wydobywać rudę darniową, którą wykorzystywali w budownictwie. Wiele konstrukcji, tzw. żelaznych domów, do dziś można oglądać w miejscowościach, w których mieszkali i są charakterystyczne dla tego terenu. Historia Olędrów zamieszkujących teren Gminy stała się motywacją do stworzenia cyklu wydarzeń pod nazwą „Grodziec, czyli tam, gdzie... żyli olędrzy”, tj. prelekcji historycznych, konkursów fotograficznych, wycieczek historyczno-krajoznawczych śladami Olędrów organizowanych m.in. przez pasjonatów historii, działań czy lokalnych. Powstała również mapa turystyczna, na której można odszukać miejsca związane z ich działalnością – lokalizację starych wsi olęderskich oraz informacje o kulturze, zwyczajach i dziedzictwie olęderskim. Efektem tych działań jest zwiększająca się liczba turystów, chcących odwiedzić Gminę. W 2023 roku odbyła się wycieczka śladami

osad olęderskich, w której wzięło udział 100 lokalnych mieszkańców oraz seniorów z miasta Konin.

Ponadto w granicach Gminy Grodziec znajduje się 11 zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Natomiast do gminnej ewidencji zabytków wpisane są 43 obiekty. Do najważniejszych zabytków należą:

- Kościół Parafialny w Grodźcu – obecny kościół parafialny p.w. św. Wojciecha zbudowany został w latach 1893-1900 (konsekrowany w 1901 r.) w stylu neogotyckim;
- Zespół pałacowo-parkowy w Grodźcu – powierzchnia zespołu wynosi 16,12 ha. W parku ze śladami osiemnastowiecznego założenia regularnego rośnie wiele okazałych drzew m.in. dęby o obwodach sięgających 650 cm. Na terenie parku znajdują się interesujące zabytki: centralnie usytuowany dwór (1639 r.), przebudowany w 1785 r., z wygodnym podjazdem na wysokość pierwszego piętra oraz z sześciokolumnowym portykiem dostawionym na początku XIX wieku;
- Kościół ewangelicko-augsburski w Grodźcu – wybudowany w 1796 r., obecnie w ruinie po pożarze w 2000 r.;
- Kościół parafialny p.w. św. Michała Archaniola w Królikowie – pierwotnie gotycki, prawdopodobnie z drugiej połowy XIV w. lub z XV w., zrujnowany w poł. XVIII w. – został odbudowany w latach 1763-1804 w stylu barokowym. Podczas odbudowy wykorzystano mury gotyckiej świątyni, przedłużając nawę w kierunku zachodnim. Po bokach nawy znajdują się dwie kaplice: północna z 1863 r. i południowa z 1846 r. Wewnątrz znajduje się bogata dekoracja stiukowa i polichromia rokokowa z lat 1970-97. Wyposażenie głównie rokokowe (m.in. ołtarze i ambona). Obecnie odrestaurowano prezbiterium, odsłaniając od zewnątrz fragment gotyckiego muru, wewnątrz zaś ukazując pozostałości gotyckich fresków. W zewnętrzzną ścianę prezbiterium wmurowano dwie kamienne płyty romańskie z płaskorzeźbionymi krzyżami, pochodzące prawdopodobnie z XIII w.;
- Zespół Dworski w Biskupicach – tworzą go atrakcyjny turystycznie dwór murowany z ok. 1820 r. (obecnie budynek Szkoły Podstawowej) oraz park dworski z połowy XIX w., wybudowany dla rodu Taczanowskich.

Istotnym punktem na mapie turystycznej Gminy Grodziec jest również miejscowość Czarnybród, w której znajduje się Pracownia Garncarska Dzieciatkowskich – najstarsza czynna pracownia garncarska w Wielkopolsce, istniejąca od sześciu pokoleń. W pracowni turyści mogą obejrzeć i zakupić wyroby garncarskie, zwiedzić pracownię oraz samemu spróbować toczenia na kole garncarskim i wykonać naczynia.

Inną wartą uwagi miejscowością w Gminie są Biskupice związane z historią rodu Biskupskich i Taczanowskich, jednak pierwsze ślady osadnictwa sięgają już czasów przełomu I i II wieku naszej ery. W Biskupicach znajduje się Zespół Dworski, w którym obecnie mieści się niepubliczna Szkoła Podstawowa prowadzona przez Stowarzyszenie „Razem dla

Szkół”. Patronem szkoły jest gen. Edmund Taczanowski – polski generał, dowódca powstańczy i naczelnik wojenny województwa kaliskiego w powstaniu styczniowym. Z tego względu szczególna waga przywiązywana jest tu do wszelkiego rodzaju przedsięwzięć mających na celu upamiętnienie polskich walk narodowowyzwoleńczych.

Grodziec to również teren, gdzie rolnicy zajmują się pszczelarstwem. Stanowi ono źródło dodatkowych dochodów dla wielu rodzin, a pozyskiwany miód znany jest w całym kraju.

Walory przyrodniczo-krajobrazowe Gminy Grodziec, dorobek kultury materialnej, jak również dziedzictwo kultury niematerialnej – tradycja, obrzędy, postaci i zdarzenia historyczne, na bazie których tworzony jest szereg wydarzeń mających na celu zachowanie i kultywowanie dziedzictwa kulturowego, dają również podstawę do kreowania nowych propozycji turystycznych, promocyjnych i generujących wzmacnianie lokalnych więzi społecznych. Znaczenie dla rozwoju turystyki w Gminie ma również integracja szlaków turystycznych z sąsiednimi gminami. Wiodą one do najciekawszych pod względem historycznym i przyrodniczym miejscowości, w których znajdują się najcenniejsze obiekty zabytkowe. Nie wyczerpuje to jednak możliwości wytyczenia kolejnych szlaków turystycznych, które integrowałyby szlaki już istniejące i zwiększyłby atrakcyjność miejscowości związanych z osadnictwem olęderskim, znanymi rodami czy wydarzeniami historycznymi.

LISTA PROJEKTÓW IIT

Projekt nr 1

Tytuł projektu:	Budowa turystycznej ścieżki pieszo-rowerowej Łagiewniki-Królików		
Beneficjent:	Gmina Grodziec		
Numer działania:	Działanie FEWP.07.03.Kultura i turystyka		
Typ projektu:	4. Działania na rzecz publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych na obszarach innych niż miejskie		
Odniesienie do celu w Strategii:	Cel operacyjny 2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy		
Zakres działań:	Budowa turystycznej ścieżki pieszo-rowerowej wraz z wyposażeniem w wiaty rowerowe i miejsca postojowe dla rowerzystów.		
Uzasadnienie projektu pod kątem wykorzystania potencjału gminy w zakresie turystyki i kultury	Budowa turystycznej ścieżki pieszo-rowerowej pomiędzy miejscowościami Łagiewniki i Królików stanowić będzie integralną część istniejących szlaków (szlak „Podkuta szóstka” i „Rowerowa szóstka”), łączących 6 gmin. Nowopowstały szlak znajdować się będzie w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego kościoła parafialnego w Królikowie oraz szkoły podstawowej w Królikowie łącząc miejscowość Łagiewniki, w której znajduje się zabytkowa kapliczka. Skomunikowanie tych dwóch miejscowości pozwoliłoby na poprawę ich atrakcyjności pod kontem turystyki pieszo-rowerowej. Ponadto zintegrowanie nowopowstałego odcinka ścieżki pieszo-rowerowej z istniejącymi ścieżkami ekologicznymi (ekologiczna ścieżka edukacyjna „Samorządy i Lasy Państwowe - razem dla grodzieckiej przyrody”) i pieszo-rowerowymi pozwoli w sposób bezpieczny i zeroemisyjny zwiedzać ponad 30 obiektów architektury wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków, oraz innych obiektów edukacyjno-turystycznych znajdujących się na terenie gminy Grodziec, min.: - zabytkowe kapliczki przydrożne; - kościół parafialny p. w. św. M. Archaniola z XV w. w Królikowie; - kościół ewangelicki z XIX w. w Grodźcu; - kościół parafialny p. w. św. Wojciecha z XIX w. w Grodźcu; - Zespół Pałacowy w Grodźcu z XVII w. - Ośrodek Edukacji Leśnej w Grodźcu.		
Podmioty zaangażowane w planowanie i wdrażanie przedsięwzięcia	Stowarzyszenia organizujące wydarzenia kulturalne („Muzykobranie”), edukacyjne (warsztaty integrujące społeczność, warsztaty ekologiczne) i turystyczne (rajdy rowerowe) w obrębie przedsięwzięcia: - Stowarzyszenie „Aktywni w Muzyce, Aktywni w Społeczeństwie” - Koło Gospodyń Wiejskich w Królikowie Czwartym "K4" - Koło Gospodyń Wiejskich Sołectwa Królików - Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa Joker's - OSP Królików		
Wartość projektu:	Całkowita	Dofinansowanie	Wkład własny
	1 200 000,00 zł	840 000,00 zł	360 000,00 zł
Źródła finansowania:	• budżet Gminy Grodziec, • Fundusze Europejskie dla Wielkopolski, Działanie 07.03, • pozostałe środki zewnętrzne, m.in. dotacje krajowe, kredyty, pożyczki		

Zakładane efekty projektu:	Nazwa	Jednostka	Wartość początkowa	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu			
	Długość utworzonych szlaków turystycznych	km	0	1,1
	Wskaźniki rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	os./rok	0	2 800
	Liczba przedsięwzięć proekologicznych	szt.	0	1

Projekt nr 2

Tytuł projektu:	Modernizacja Zespołu Dworsko Folwarcznego w Biskupicach
Beneficjent:	Gmina Grodziec
Numer działania:	Działanie FEWP.07.03.Kultura i turystyka
Typ projektu:	2. Działania na rzecz dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury na obszarach innych niż miejskie
Odniesienie do celu w Strategii:	Cel operacyjny 2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy
Zakres działań:	Modernizacja obiektu będącego w rejestrze zabytków polegać będzie na adaptacji obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz konserwacji, renowacji i rewitalizacji, wraz z zagospodarowaniem terenu.
Uzasadnienie projektu pod kątem wykorzystania potencjału gminy w zakresie turystyki i kultury	Planowany do modernizacji obiekt znajduje się w rejestrze zabytków. Od czasu zakończenia II wojny światowej dwór jest siedzibą szkoły podstawowej. Placówka posiada około 100-letnią tradycję. Obecnie stanowi siedzibę Społecznej Szkoły Podstawowej w Biskupicach prowadzonej przez stowarzyszenie „Razem dla szkół”. Ze względu na to, iż historia dworu związana jest ściśle z rodem Taczanowskich, szczególna waga przywiązywana jest tu do wszelkiego rodzaju przedsięwzięć mających na celu upamiętnienie polskich walk narodowowyzwoleńczych. Szczególny nacisk kładziony jest na pamięć o jej patronie gen. Edmundzie Taczanowskim, dowódcy powstania styczniowego na terenie południowowschodniej Wielkopolski, związanego poprzez koligacje rodzinne z Biskupicami, zwycięzcy w bitwie z wojskami rosyjskimi pod Pyzdrami (29.04.1863 r.). Budynek znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie parku, w którym odbywają się szkolne, wiejskie i gminne uroczystości kulturalne. Modernizacja obiektu wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych i zagospodarowaniem terenu pozwoli stworzyć atrakcyjne centrum kulturalne wykorzystywane przez stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego. W obiekcie planuje się utworzenie ogólnodostępnej izby pamięci, upamiętniającej historię szkoły i dworu, wydarzenia kulturalne i integracyjne (m.in. Biskupickie Wianki”), wieczorki muzyczne, wystawy malarskie, warsztaty teatralne. Obecny stan budynku nie pozwala na korzystanie z niego przez osoby z niepełnosprawnościami.

Podmioty zaangażowane w planowanie i wdrażanie przedsięwzięcia	Organizacje przeprowadzające warsztaty, wystawy, przedstawienia teatralne, wieczorki muzyczne: - Stowarzyszenie „Razem dla Szkół” - Stowarzyszenie „Koło Kobiet”, - OSP Biskupice			
Wartość projektu:	Całkowita	Dofinansowanie	Wkład własny	
	4 800 000,00 zł	3 360 000,00 zł	1 440 000,00 zł	
Źródła finansowania:	• budżet Gminy Grodziec, • Fundusze Europejskie dla Wielkopolski, Działanie 07.03, • pozostałe środki zewnętrzne, m.in. dotacje krajowe, kredyty, pożyczki			
Zakładane efekty projektu:	Nazwa	Jednostka	Wartość początkowa	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	1
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	szt.	0	1
	Wskaźniki rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	os./rok	0	1 600

Projekt nr 3

Tytuł projektu:	Modernizacja i dostosowanie obiektu na potrzeby Wiejskiego Centrum Kultury w Nowych Grądach wraz z zagospodarowaniem terenu
Beneficjent:	Gmina Grodziec
Numer działania:	Działanie FEWP.07.03.Kultura i turystyka
Typ projektu:	2. Działania na rzecz dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury na obszarach innych niż miejskie
Odniesienie do celu w Strategii:	Cel operacyjny 2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy
Zakres działań:	Modernizacja obiektu będącego w rejestrze zabytków polegać będzie na adaptacji obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz konserwacji, renowacji i rewitalizacji, wraz z zagospodarowaniem terenu.
Uzasadnienie projektu pod kątem wykorzystania potencjału gminy w zakresie turystyki i kultury	Zmodernizowany obiekt znajdujący się w gminnej ewidencji zabytków stanowić będzie siedzibę świetlicy wiejskiej w Nowych Grądach. Rewitalizacja obiektu wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych i zagospodarowaniem terenu pozwoli stworzyć izbę pamięci poświęconą historii Olędrow, którzy w połowie XVIII w. założyli i zamieszkiwali tereny m.in. wsi Nowe Grądy, Stare Grądy, Konary i Borowiec Stary. Budynek będzie stanowił również miejsce wystaw fotografii i pamiątek dotyczących „domów z żelaza” charakterystycznych dla Puszczy Pyzdrowskiej. Obecny stan budynku nie pozwala na korzystanie z niego przez osoby z niepełnosprawnością.

Podmioty zaangażowane w planowanie i wdrażanie przedsięwzięcia	Organizacje i instytucje przeprowadzające warsztaty i wystawy: - Koło Gospodyń Wiejskich w Starych Grądach' - Gminna Biblioteka Publiczna w Grodźcu.			
Wartość projektu:	Całkowita	Dofinansowanie	Wkład własny	
	1 800 000,00 zł	1 260 000,00 zł	540 000,00 zł	
Źródła finansowania:	• budżet Gminy Grodziec, • Fundusze Europejskie dla Wielkopolski, Działanie 07.03, • pozostałe środki zewnętrzne, m.in. dotacje krajowe, kredyty, pożyczki			
Zakładane efekty projektu:	Nazwa	Jednostka	Wartość początkowa	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	1
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	szt.	0	1
	Wskaźniki rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	os./rok	0	1 100

WZÓR ANKIETY

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Klub Seniora)?						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						

Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						

Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wypożyczenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Edukacja i kultura						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
Działalność biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury sportowej
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ promocja gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój kultury
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (*jakie?*)

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

Metryczka**Płeć:**

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ osoba bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem gminy
- ☐ nie jestem mieszkańcem gminy

TABELA EWALUACYJNA

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWIĄTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą				
	Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych łączących poszczególne miejscowości				
	Współpraca z zarządcami dróg, które zlokalizowane są na terenie Gminy				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, budowa przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego				
	Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu				
	Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków				
	Budowa SRP Tuliszków oraz gazociągów średniego ciśnienia na terenach gmin Tuliszków, Władysławów, Rychwał i Grodziec				

	Budowa, rozbudowa, przebudowa, remont budynków i obiektów użyteczności publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą				
	Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych				
	Współpraca z operatorami i umożliwienie rozwoju wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego na terenie Gminy				
1.2.Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury				
	Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania				
	Sporządzanie gminnego programu adaptacji do zmian klimatu				
	Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej				
	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy i ich promocja wśród mieszkańców				
	Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów				

	Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami				
1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	Regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie planu ogólnego				
	Przygotowanie terenów (na słabych jakościowo glebach) pod zabudowę jednorodzinną dla nowych mieszkańców				
	Uregulowanie stanów prawnych gruntów				
	Działania na rzecz scalania i podziału gruntów				
	Modernizacja i rozbudowa obiektów użyteczności publicznej z przystosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami				
	Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych				

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy	Inicjowanie nowych stref aktywności gospodarczej				
	Stworzenie oferty inwestycyjnej dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Gminy				
	Rozbudowa infrastruktury technicznej w obszarach proinwestycyjnych				
	Stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy				
	Wspieranie rozwoju pszczelarstwa, zwiększenie obszarów roślin miododajnych				
	Organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów celem podniesienia kwalifikacji lub nabycia nowych umiejętności przez pracowników				
2.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy	Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego występujących na terenie Gminy				
	Adaptacja istniejących obiektów zabytkowych na cele kulturalne z wykorzystaniem lokalnych zasobów kulturowych				
	Promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, a także dążenie do wypromowania wartościowego produktu lokalnego				
	Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszącego świadomość o historii Gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych				
	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystyczno-sportowej				
	Rozbudowa turystycznych szlaków pieszo-rowerowych wraz z miejscami postojowymi				

	w sposób zapewniający ich integrację oraz poprawę dostępności do najważniejszych obiektów zabytkowych w Gminie				
	Opracowanie spójnej oferty turystycznej				
	Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki				
	Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także międzynarodowymi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej				

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi	Utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3				
	Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej				
	Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów				
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży, związanych z rozwojem kompetencji kluczowych				
	Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli				
	Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce oraz uczniów szczególnie uzdolnionych (kursy językowe, zajęcia dodatkowe, program stypendialny)				
3.2. Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	Zapewnienie wysokiej jakości POZ				
	Zwiększenie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym, w tym usług rehabilitacyjnych				
	Stworzenie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia (programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez Gminę)				
	Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i				

	rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia				
	Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin				
	Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia				
	Zapewnienie wsparcia psychicznego oraz dbałość o dobrostan				
	Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych				
	Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. Klub Seniora) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej				
	Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej i podejmowanie inicjatyw uczących mieszkańców zdrowego trybu życia				
3.3. Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego	Rozwój oferty kulturalnej odpowiadającej na potrzeby różnych grup wiekowych, w szczególności młodzieży				
	Powstanie nowych sekcji sportowych skierowanych do odpowiednich grup wiekowych i przygotowanie odpowiedniej bazy sportowej np. pumtrack, korty, skatepark				
	Budowa pełnowymiarowego boiska piłkarskiego wraz z infrastrukturą m.in. szatnie, trybuny, zaplecze socjalne, sprzęt sportowy, siłownie				
	Stworzenie oferty aktywności sportowych i ruchowych dla różnych grup				

	społecznych (joga, fitness, aerobik)				
	Wsparcie działalności świetlic wiejskich, w tym opracowanie oferty kulturalnej w celu wykorzystania ich jako lokalne centra aktywności społecznej				
	Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych i wolontariatu				
	Wsparcie i udział w wyjazdach studyjnych i wydarzeniach kulturalnych				
	Rozwój e-usług i zapewnienie ich dostępności dla wszystkich mieszkańców				

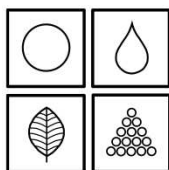
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Zamawiający

Gmina Grodziec
ul. Główna 17
62-580 Grodziec

Wykonawca

Dokumentacja Środowiskowa – Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
tel.: 720-756-763

Autor prognozy

Data sporządzenia

Podpis autora

Wojciech Pająk

18.09.2024 r.
06.11.2024 r. (poprawki)

Wojciech Pająk

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE	3
2. PODSTAWA PRAWNA I METODYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY	6
3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE ORAZ POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM	22
4.1. Podstawowa charakterystyka Gminy Grodziec.....	22
4.2. Klimat i jakość powietrza.....	27
4.3. Wody powierzchniowe i podziemne.....	29
4.4. Klimat akustyczny.....	33
4.5. Promieniowanie elektromagnetyczne	34
4.6. Ukształtowanie terenu, krajobraz	34
4.7. Gleby	36
4.8. Zasoby przyrodnicze	36
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	43
6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	47
6.1. Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu oraz na pomniki przyrody	47
6.2. Oddziaływanie na przyrodę ożywioną (różnorodność biologiczną, faunę i florę)	49
6.3. Oddziaływanie na powietrze.....	51
6.4. Oddziaływanie na klimat.....	53
6.5. Oddziaływanie na wodę.....	54
6.6. Oddziaływanie na krajobraz, powierzchnię ziemi i gleby	57
6.7. Oddziaływanie na zasoby naturalne	60
6.8. Oddziaływanie na ludzi.....	60
6.9. Oddziaływanie na dobra materialne	62
6.10. Oddziaływanie na zabytki.....	62
6.11. Oddziaływanie projektów IIT	64
7. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE I SKUMULOWANE	65
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	65
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	69
10. ANALIZA SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	70
SPIS TABEL.....	71
SPIS WYKRESÓW.....	71
SPIS RYSUNKÓW	71
ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY	72

1. STRESZCZENIE

Projekt dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zalicza się do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1. pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112). W związku z czym dla Strategii wymagane jest sporządzenie niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. W niniejszej prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Przy wykonywaniu prognozy wykorzystano metody analityczne oraz prognostyczne, mające na celu identyfikację potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z przewidywanymi w projekcie Strategii działaniami w kontekście realizacji oraz późniejszego wykorzystania powstałej infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że „Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” stanowi dokument strategiczny wskazujący cele rozwojowe gminy oraz kierunki działań, nie stanowiąc natomiast podstaw do przeprowadzenia konkretnych działań inwestycyjnych (dokument nie wyznacza szczegółowych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych dla poszczególnych działań). W związku z czym prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla przedmiotowego dokumentu nie zawiera i nie zastępuje strategicznych ocen oddziaływań na środowisko, planowanych przedsięwzięć niezbędnych do osiągnięcia wskazanych celów, dla których zgodnie z przepisami prawa wymagane jest przeprowadzenia takiej oceny.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: DN-NS.9011.807.2024 z dnia 14.08.2024 r.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo znak: WOO-III.410.310.2024.ET.2 z dnia 15.07.2024 r.).

Zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 poz. 1465 ze zm.) gmina opracowuje strategię rozwoju gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

„Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji gminy, analizy SWOT i badań ankietowych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały gminy (jej strony silne, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym określono także MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Grodziec, które na późniejszym etapie prac stanowią drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

Misja Gminy Grodziec brzmi następująco: „Gmina Grodziec stwarza warunki do prowadzenia działalności Gospodarczej i społecznej zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, gwarantującego bezpieczne, przyjazne i dobre miejsce do życia z poszanowaniem walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych.”

Wizja Gminy Grodziec brzmi następująco: „W 2034 roku Gmina Grodziec łączy tradycje z nowoczesnością, wspiera aktywność i rozwój mieszkańców. Jest miejscem przyjaznym mieszkańcom, turystom i inwestorom dzięki walorom przyrodniczym, kulturowym i zmodernizowanej infrastrukturze technicznej przy jednoczesnym zachowaniu zasad zrównoważonego

rozwoju. Pielęguje działanie prozdrowotne, społeczne, rolnicze oraz kreuje wizerunek gminy pełniącej funkcje rekreacyjno-turystyczne w regionie.”

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Grodziec, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (nazywane celami operacyjnymi), które stanowią konkretne działania do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy Grodziec cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawę realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska naturalnego.

W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” przyjęto do realizacji następujące kierunki działań zgodne z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej.
- Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych.
- Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych.
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury.
- Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania.
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków.
- Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców.
- Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów.
- Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami.
- Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.

Na podstawie dokonanego opisu stanu środowiska zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy środowiskowe na terenie Gminy Grodziec:

- „Niska emisja” komunalna jako główne źródło zanieczyszczeń powietrza.
- Zła jakość wód powierzchniowych.
- Silne zagrożenie suszą.

W opracowanym projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” uwzględniono zdiagnozowane wyżej wymienione kluczowe problemy środowiskowe na terenie gminy oraz zaplanowano do realizacji szereg działań, których celem jest m.in.: poprawa jakości powietrza, poprawa jakości wód oraz adaptacja do zmian klimatu (ograniczanie skutków i przyczyn występowania zjawisk suszy i powodzi/podtopień).

W „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” jedynie część działań ma charakter inwestycyjny. Dodatkowo żadne z działań nie jest definiowane szczegółowo, co do zakresu, skali, a nawet lokalizacji danego przedsięwzięcia, co nie pozwala na przeprowadzenie dogłębnej i precyzyjnej identyfikacji oddziaływań. Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do działań zaplanowanych w projekcie dokumentu przy braku informacji o zakresie i lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć jest znacząco utrudnione. Z uwagi na fakt, że część zamierzeń inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie przedstawienie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków realizacji postanowień Strategii.

Podsumowując projekt *Strategii* jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, co znacząco utrudnia przeprowadzenie oceny. Wskazane w nim kierunki działań oraz zaproponowane typy przedsięwzięć nie zostały doprecyzowane pod względem przestrzennym. Teoretycznie możliwa jest ich realizacja na obszarze całej gminy, lecz w praktyce poszczególne działania (zwłaszcza infrastrukturalne) będą realizowane jedynie w wybranych lokalizacjach. Dla oceny potencjalnego wpływu na środowisko to właśnie wybór lokalizacji oraz sposób realizacji przedsięwzięcia ma często kluczowe znaczenie. Trzeba więc podkreślić, że stopień szczegółowości dokumentu nie daje podstaw do jednoznacznej oceny jego zapisów, umożliwiając jedynie zasygnalizowanie potencjalnych zagrożeń dla środowiska, których faktyczne wystąpienie i istotność uzależnione są od wielu uwarunkowań.

Działania zaproponowane w ramach projektu Strategii mają charakter lokalny, rozproszony oraz różnokierunkowy, a także ich realizacja zaplanowana jest w długim okresie czasu (do 2034 r.). Zgodnie z niniejszą prognozą negatywne oddziaływania zaplanowanych działań mogą występować głównie na etapie budowy (etapie realizacyjnym) danego przedsięwzięcia. Będą to typowe oddziaływania związane z realizacją prac budowlanych – o charakterze krótkoterminowym i w pełni odwracalnym.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych oraz znaczących oddziaływań skumulowanych prowadzących do trwałych negatywnych zmian w środowisku.

Realizacja postanowień projektowanego dokumentu nie będzie oddziaływać negatywnie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność sieci.

Natomiast w ramach *Strategii* na terenie gminy planowana jest realizacja licznych zadań wpływających na poprawę jakości powietrza oraz na łagodzenie zachodzących zmian klimatycznych. Zadania te wpłyną w sposób pośredni pozytywny na chronione w ramach obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska siedlisko przyrodnicze 91T0 sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum*) i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

W „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” sformułowano szereg działań, których realizacja przyczyni się do zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów. Negatywne oddziaływania na środowisko będące skutkiem postanowień projektowanego dokumentu zidentyfikowano głównie w fazie realizacji przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym/budowlanym. Jednak odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe.

Działania uwzględnione w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. W dokumencie nie ma określonych szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym ustalenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych działań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych

(np. w dokumentacji technicznej/ projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji postanowień Strategii wpłynie negatywnie na środowisko, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, celem projektowanego dokumentu jest zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Grodziec z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112) organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek realizowany będzie poprzez sporządzanie w cyklach rocznych raportów monitorujących stopień wykonania postanowień „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034”. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji celów określonych w *Strategii*, w tym m.in. określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie gminy. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska. Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu na środowisko przeprowadzona zostanie m.in. w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ).

2. PODSTAWA PRAWNA I METODYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY

Zgodnie z art. 46, 47 i 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt:

- 1) planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentów wymienionych powyżej.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów innych niż wymienione powyżej oraz w przypadku projektu zmiany takich dokumentów, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem (tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska), organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Projekt dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zalicza się do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1. pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112) niniejsza prognoza:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74 a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych. Poziomą szczegółowość prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązana z poziomem szczegółowości przedmio-

towej Strategii oraz zasięgu przestrzennego jakiego dotyczy (obszar gminy). W niniejszej prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Przy wykonywaniu prognozy wykorzystano metody analityczne oraz prognostyczne, mające na celu identyfikację potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z przewidywanymi w projekcie Strategii działaniami w kontekście realizacji oraz późniejszego wykorzystania powstałej infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że „Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” stanowi dokument strategiczny wskazujący cele rozwojowe gminy oraz kierunki działań, nie stanowiąc natomiast podstaw do przeprowadzenia konkretnych działań inwestycyjnych (dokument nie wyznacza szczegółowych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych dla poszczególnych działań). W związku z czym prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla przedmiotowego dokumentu nie zawiera i nie zastępuje strategicznych ocen oddziaływań na środowisko, planowanych przedsięwzięć niezbędnych do osiągnięcia wskazanych celów, dla których zgodnie z przepisami prawa wymagane jest przeprowadzenia takiej oceny.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: DN-NS.9011.807.2024 z dnia 14.08.2024 r.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo znak: WOO-III.410.310.2024.ET.2 z dnia 15.07.2024 r.).

3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE ORAZ POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 poz. 1465 ze zm.) gmina opracowuje strategię rozwoju gminy. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2024 poz. 324 ze zm.), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:
 - a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
 - b) system powiązań przyrodniczych,
 - c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
 - d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:
 - a) zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
 - b) zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - c) kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,
 - d) zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130),
 - e) zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,
 - f) kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,

- g) zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,
 - h) zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - i) zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
 - j) zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), wraz z zakresem planowanych działań;
 - 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
 - 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
 - 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

„Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

„Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w gminie, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – „Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” oraz „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030”. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

„Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji gminy, analizy SWOT i badań ankietowych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały gminy (jej strony silne, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym określono także MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Grodziec, które na późniejszym etapie prac stanowiły drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

Misja Gminy Grodziec brzmi następująco: „Gmina Grodziec stwarza warunki do prowadzenia działalności Gospodarczej i społecznej zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, gwarantującego bezpieczne, przyjazne i dobre miejsce do życia z poszanowaniem walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych.”

Wizja Gminy Grodziec brzmi następująco: „W 2034 roku Gmina Grodziec łączy tradycje z nowoczesnością, wspiera aktywność i rozwój mieszkańców. Jest miejscem przyjaznym mieszkańcom, turystom i inwestorom dzięki walorom przyrodniczym, kulturowym i zmodernizowanej infrastrukturze technicznej przy jednoczesnym zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Pielęgnuje działanie prozdrowotne, społeczne, rolnicze oraz kreuje wizerunek gminy pełniące funkcje rekreacyjno-turystyczne w regionie.”

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Grodziec, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (nazywane celami operacyjnymi), które stanowią konkretne działania do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy Grodziec cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawę realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska naturalnego.

W dalszej części rozdziału przedstawiono wyznaczone w „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi oraz kierunkami działań i oczekiwanymi rezultatami zaplanowanych działań.

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE I CZYSTYM ŚRODOWISKU:

Cel operacyjny I.1. Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego I.1.:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych łączących poszczególne miejscowości.
- Współpraca z zarządcami dróg, które zlokalizowane są na terenie Gminy.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, budowa przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego.
- Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Budowa SRP Tuliszków oraz gazociągów średniego ciśnienia na terenach gmin Tuliszków, Władysławów, Rychwał i Grodziec.
- Budowa, rozbudowa, przebudowa, remont budynków i obiektów użyteczności publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych.
- Współpraca z operatorami i umożliwienie rozwoju wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego na terenie Gminy.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- rozbudowana sieć drogowa na terenie Gminy,
- poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy,
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego oraz pieszego,
- poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy,
- zwiększenie poziomu objęcia Gminy siecią kanalizacyjną w oparciu o rozbudowaną oczyszczalnię ścieków,
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb dzięki uporządkowanej gospodarce kanalizacyjnej i wodociągowej,
- zwiększenie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej,
- poprawa bezpieczeństwa, dostępności i efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej,
- zagospodarowanie terenów przemysłowych i terenów rolniczych w celu nadania im nowych funkcji środowiskowych, społecznych, gospodarczych,
- rozwój usług cyfrowych w Gminie, dzięki dostępowi do wysokiej jakości Internetu.

Cel operacyjny I.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego I.2.:

- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury.
- Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania.
- Sporządzanie gminnego programu adaptacji do zmian klimatu.
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków.

- Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy i ich promocja wśród mieszkańców.
- Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów.
- Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- zabezpieczenie obszaru Gminy przez wystąpieniem niepożądanych skutków zmian klimatycznych,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy,
- wzrost wykorzystania i zastosowania odnawialnych źródeł energii,
- poprawa jakości wody, powietrza i ziemi na terenie Gminy.

Cel operacyjny I.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego I.3.:

- Regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie planu ogólnego.
- Przygotowanie terenów (na słabych jakościowo glebach) pod zabudowę jednorodzinną dla nowych mieszkańców.
- Uregulowanie stanów prawnych gruntów.
- Działania na rzecz scalania i podziału gruntów.
- Modernizacja i rozbudowa obiektów użyteczności publicznej z przystosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- zapobieganie chaosowi przestrzennemu i zaspokajanie potrzeb rozwojowych w ramach polityki przestrzennej,
- zwiększenie funkcjonalności przestrzeni i estetyki Gminy,
- wykup i zamiana gruntów,
- podniesienie jakości życia mieszkańców na obszarach, które zostaną wyznaczone jako zdegradowane.

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY:

Cel operacyjny II.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego II.1.:

- Inicjowanie nowych stref aktywności gospodarczej.
- Stworzenie oferty inwestycyjnej dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Gminy.
- Rozbudowa infrastruktury technicznej w obszarach proinwestycyjnych.
- Stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.
- Wspieranie rozwoju pszczelarstwa, zwiększenie obszarów roślin miododajnych.
- Organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów celem podniesienia kwalifikacji lub nabycia nowych umiejętności przez pracowników.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy,
- zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy,
- aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych),
- zmniejszenie bezrobocia.

Cel operacyjny II.2. Rozwój oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych i kulturowych Gminy:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego II.2.:

- Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego.

- Adaptacja istniejących obiektów zabytkowych na cele kulturalne z wykorzystaniem lokalnych zasobów kulturowych.
- Promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, a także dążenie do wypromowania wartościowego produktu lokalnego.
- Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszącego świadomość o historii Gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych.
- Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystyczno-sportowej.
- Rozbudowa turystycznych szlaków pieszo-rowerowych wraz z miejscami postojowymi w sposób zapewniający ich integrację oraz poprawę dostępności do najważniejszych obiektów zabytkowych w Gminie.
- Opracowanie spójnej oferty turystycznej.
- Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki.
- Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także międzynarodowymi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- zwiększenie możliwości rekreacyjnego wykorzystania potencjału Gminy,
- zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną Gminy,
- poprawa stanu zabytków na terenie Gminy,
- zwiększenie zainteresowania Gminą i wzrost jej rozpoznawalności, a w konsekwencji napływ nowych mieszkańców, odwiedzających oraz przedsiębiorców,
- zwiększenie świadomości dziedzictwa kulturowego, historycznego i ludowego oraz jego utrwalanie,
- ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych oraz dziedzictwa kulturowego.

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE GRODZIEC:

Cel operacyjny III.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego III.1.:

- Utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3.
- Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej.
- Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i wyposażenie obiektów.
- Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży, związanych z rozwojem kompetencji kluczowych.
- Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli.
- Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce oraz uczniów szczególnie uzdolnionych (kursy językowe, zajęcia dodatkowe, program stypendialny).

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- upowszechnienie opieki nad dziećmi do lat 3 i opieki przedszkolnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców,
- poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach,
- aktywizacja kobiet na rynku pracy,
- wielopłaszczyznowy rozwój dzieci, pod kątem edukacyjnym oraz psychologiczno-pedagogicznym.

Cel operacyjny III.2. Poprawa funkcjonowania usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego III.2.:

- Zapewnienie wysokiej jakości POZ.
- Zwiększenie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym, w tym usług rehabilitacyjnych.
- Stworzenie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia (programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez Gminę).

- Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia.
- Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia.
- Zapewnienie wsparcia psychicznego oraz dbałość o dobrostan.
- Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. Klub Seniora) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej.
- Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej i podejmowanie inicjatyw uczących mieszkańców zdrowego trybu życia.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- poprawa dostępności do opieki medycznej,
- poprawa dostępności do usług opiekuńczych,
- wzrost skuteczności i atrakcyjności gminnej polityki senioralnej,
- zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców,
- wykreowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców,
- rozwój działalności instytucji pomocy społecznej, odpowiadających potrzebom i problemom społecznym mieszkańców Gminy,
- poprawa warunków funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie rodzin w opiece nad dziećmi,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz walka z uzależnieniami.

Cel operacyjny III.3. Bogata oferta kulturalno-sportowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego:

KIERUNKI DZIAŁAŃ wyznaczone w ramach celu operacyjnego III.3.:

- Rozwój oferty kulturalnej odpowiadającej na potrzeby różnych grup wiekowych, w szczególności młodzieży.
- Powstanie nowych sekcji sportowych skierowanych do odpowiednich grup wiekowych i przygotowanie odpowiedniej bazy sportowej np. pumptrack, korty, skatepark.
- Budowa pełnowymiarowego boiska piłkarskiego wraz z infrastrukturą m.in. szatnie, trybuny, zaplecze socjalne, sprzęt sportowy, siłownie.
- Stworzenie oferty aktywności sportowych i ruchowych dla różnych grup społecznych (joga, fitness, aerobik).
- Wsparcie działalności świetlic wiejskich, w tym opracowanie oferty kulturalnej w celu wykorzystania ich jako lokalne centra aktywności społecznej.
- Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych i wolontariatu.
- Wsparcie i udział w wyjazdach studyjnych i wydarzeniach kulturalnych.
- Rozwój e-usług i zapewnienie ich dostępności dla wszystkich mieszkańców.

Oczekiwane rezultaty ww. działań:

- wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju Gminy,
- rozwój oferty kulturalno-sportowej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców z wykorzystaniem nowo powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury kulturalnej i sportowej,
- wzmocnienie więzi społecznych i tożsamości lokalnej,
- minimalizacja ryzyka wykluczenia społecznego.

W kolejnej tabeli przedstawiono ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Tabela 1. Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
Globalna Agenda 21, uchwalona na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi w czerwcu 1992 roku, stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju. Program ten wskazuje, w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Wdrażanie założeń Agendy opiera się na zasadzie Myśl globalnie, działaj lokalnie, zgodnie, z którą największą rolę w ich realizacji przypisuje się władzom lokalnym.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów poprzemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 zawierają ogólnounijne założenia i cele polityki na lata 2021–2030. Najważniejsze cele na 2030 r.: ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.); zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej. ➤ Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
Ósmy unijny program działań w zakresie środowiska przyjęty został w marcu 2022 r. Program ten wyznacza ramy polityki i działań środowiskowych do 2030 r. 8. program działań w zakresie środowiska ma przyspieszyć ekologiczną transformację w sposób sprawiedliwy i inkluzywny, a jego długofalowy cel na 2050 r. to „dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”. Program wskazuje sześć priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model regeneracyjnego wzrostu, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie głównych skutków środowiskowo-klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
Europejski Zielony Ład. Zmiana klimatu i degradacja środowiska stanowią zagrożenie dla Europy i reszty świata. Aby sprostać tym wyzwaniom, Europa potrzebuje nowej strategii na rzecz wzrostu służącej przekształceniu Unii w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Europejski Zielony Ład składa się z 10 założeń: 1. Europa bez zanieczyszczeń - zanieczyszczenie powietrza, wody oraz rozwiązywanie problemu zanieczyszczenia przemy-słowego; 2. Przejście na gospodarkę cyrkulacyjną - przyjęcie nowego planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym do marca 2020 r.; 3. Program "Farm to Fork" - cele dotyczące redukcji chemicznych pestycydów (50% do 2030 r.), nawozów i zwiększenie powierzchni upraw organicznych; 4. Zielona Wspólna Polityka Rolna - wysokie	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
ambicje środowiskowe i klimatyczne w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej; 5. Mechanizm JUST Transition - wsparcie finansowe dla regionalnych planów transformacji energetycznej; 6. Finansowanie transformacji - fundusze na zielone innowacje i inwestycje publiczne; 7. Czysta, przystępna cenowo i bezpieczna energia - ocena ambicji państw członkowskich ujętych w ramach krajowych planów w zakresie energii i klimatu; 8. Osiągnięcie neutralności klimatycznej - propozycja pierwszej ustawy klimatycznej zapisującej cel neutralności klimatycznej do 2050 r.; 9. Zrównoważony transport - przyjęcie strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności, a także przegląd dyrektywy w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych i rozporządzenia TEN-T; 10. Ochrona europejskiego kapitału naturalnego - propozycja strategii UE na rzecz różnorodności biologicznej do 2030 r.	➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. W Strategii jako pierwsze z wyzwań rozwojowych kraju do 2030 roku określono adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska. Zmiany klimatu należy traktować jako dynamiczny proces, który stwarza równocześnie problemy i szanse rozwojowe dla kraju i regionów. Niekorzystnym zjawiskiem związanym ze zmianami klimatycznymi jest ocieplanie się klimatu. Zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi wynikają, przede wszystkim, ze zwiększenia częstotliwości i intensywności ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. deszczy nawalnych, suszy, wichur). Powodują one straty dla gospodarki i są kosztowne dla administracji. Można, przynajmniej w części, minimalizować ich negatywne skutki, a w sprzyjających warunkach terenowych można te skutki pożytecznie wykorzystać, w szczególności w miastach (np. zagospodarowanie wód opadowych poprzez ogrody deszczowe, oczka wodne, suche i podziemne zbiorniki, zielone dachy i ściany itp.). Ryzyko utraty różnorodności biologicznej to również globalny problem, który znajduje swój wyraz na poziomie regionalnym. Przyroda odgrywa istotną rolę m.in. w adaptacji do skutków zmian klimatu oraz w zapobieganiu zmianom klimatycznym (zwłaszcza poprzez ekosystemy leśne), a także jest podstawą rozwoju sektorów bazujących na usługach ekosystemowych, charakterystycznych dla danych regionów, np. leśnictwa, rolnictwa, rybactwa, turystyki. Zagrożenia stwarzane przez zmiany klimatyczne mogą wywoływać również pozytywne bodźce dla rozwoju poprzez wykreowanie popytu na nowe produkty, jak chociażby wytrzymalsze materiały budowlane oraz nowe rodzaje usług związanych z działaniami minimalizującymi negatywne skutki zmian klimatu (np. projektowanie błękitnozielonej infrastruktury). W tym kontekście zmiany klimatu będą sprzyjać rozwojowi „zielonej	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
gospodarki” oraz tworzeniu „zielonych innowacji”, poczynając od sfery ekoprojektowania. Należy je zatem uwzględniać w bilansie potencjałów rozwojowych w skali całego kraju. Dobrze zaprojektowane rozwiązania służące przeciwdziałaniu negatywnym skutkom zmian klimatu (adaptacji do tych zmian) mogą równocześnie służyć innym celom, m.in. społecznym – rekreacji i poprawie jakości życia. Ponadto, kształtowanie przyrodniczych struktur przestrzennych, zapewniających nie tylko spójność najcenniejszych obszarów przyrodniczych, ale również podnoszących odporność najwartościowszych obszarów (Natura 2000, wielkoobszarowe formy ochrony przyrody, kompleksy leśne) jest kluczowe dla przeciwdziałania zmianom klimatycznym.	➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej <u>Cel szczegółowy:</u> Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: ➤ Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód. ➤ Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania. ➤ Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb. ➤ Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. <u>Cel szczegółowy:</u> Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: ➤ Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu. ➤ Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. ➤ Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. ➤ Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa. ➤ Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT. <u>Cel szczegółowy:</u> Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych: ➤ Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu. ➤ Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. <u>Cel szczegółowy:</u> Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa: ➤ Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji. <u>Cel szczegółowy:</u> Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska: ➤ Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko (określone kierunki interwencji): ➤ Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód. ➤ Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania. ➤ Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego. ➤ Ochrona gleb przed degradacją. ➤ Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż). ➤ Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. ➤ Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 ➤ wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich; ➤ poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich przez budowę lub modernizację gminnej i powiatowej sieci drogowej; ➤ działania na rzecz zmniejszenia udziału przejazdów indywidualnym transportem zmotoryzowanym i zachęcanie do korzystania z transportu publicznego, promocja ruchu rowerowego i pieszego; ➤ budowa, rozbudowa i modernizacja sieci gazowej przesyłowej i dystrybucyjnej; ➤ wsparcie dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej; ➤ zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych przez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni;	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
➤ dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych; ➤ utrzymanie, a w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych; ➤ identyfikacja gleb zanieczyszczonych na terenach wiejskich; ➤ zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach; ➤ ochrona produktywności gruntów rolnych; ➤ stymulowanie rozwoju alternatywnych, bezemisyjnych źródeł ciepła, co przyczyni się do obniżenia niskiej emisji, w szczególności na terenach słabiej zurbanizowanych; ➤ wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu (kogeneracja); ➤ rozbudowa systemów dystrybucji energii oraz zwiększanie wykorzystania OZE; ➤ opracowanie i wdrożenie kompleksowych działań w zakresie zapobiegania skutkom utrzymywania się długotrwałych wysokich temperatur lub małej ilości opadów i w ich następstwie susz.	➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów przemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK) KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej: 1. Bezpieczeństwa energetycznego, 2. Wewnętrznego rynku energii, 3. Efektywności energetycznej, 4. Obniżenia emisyjności, 5. Badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.: redukcja emisji gazów cieplarnianych; wzrost udziału OZE w finalnym zużyciu energii; wzrost efektywności energetycznej; redukcja udziału węgla w produkcji energii.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców.
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku Poprzez realizację celów i działań wskazanych w PEP2040 przeprowadzona zostanie niskoemisyjna transformacja energetyczna przy aktywnej roli odbiorcy końcowego i zaangażowaniu krajowego przemysłu, dając impuls gospodarce, przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego, w sposób innowacyjny, akceptowalny społecznie i z poszanowaniem środowiska oraz klimatu. Transformacja energetyczna Polski zostanie oparta na trzech filarach: ➤ I FILAR – SPRAWIEDLIWA TRANSFORMACJA. ➤ II FILAR – ZEROEMISYJNY SYSTEM ENERGETYCZNY: To kierunek długoterminowy, w którym zmierza transformacja energetyczna. Zmniejszenie emisyjności sektora energetycznego będzie możliwe m.in. poprzez zwiększenie roli energetyki rozproszonej i obywatelskiej przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego poprzez przejściowe stosowanie technologii energetycznych opartych m.in. na paliwach gazowych. ➤ III FILAR – DOBRA JAKOŚĆ POWIETRZA: To cel, który dla odbiorców jest jedną z bardziej zauważalnych oznak odchodzenia od paliw kopalnych. Dzięki inwestycjom w transformację sektora ciepłowniczego (systemowego i indywidualnego), elektryfikację transportu oraz promowania domów pasywnych i zeroemisyjnych, wykorzystujących lokalne źródła energii, w widoczny sposób poprawi się jakość powietrza, która ma wpływ na zdrowie społeczeństwa.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: ➤ dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu; ➤ dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; ➤ ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu; ➤ adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie; ➤ zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: ➤ stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami; ➤ organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu. Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu: ➤ wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu; ➤ zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu. Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: ➤ monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie); ➤ miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu. Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: ➤ budowa systemu wsparcia innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: ➤ zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu; ➤ ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty infrastruktury drogowej. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów poprzemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój OZE na terenie gminy i ich promocja wśród mieszkańców. ➤ Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na rzecz utrzymania wysokich poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. ➤ Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez prowadzenie działań rewitalizacyjnych.
VI aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych” (AKPOŚK 2022) ➤ Dostosowanie wydajności oczyszczalni do odbioru 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji. ➤ Zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków. ➤ Wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych umożliwiającej spełnienie blisko 100 % poziomu obsługi.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów
	gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury.
„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” W Planie określono do realizacji m.in. następujące działania służące ochronie jednolitych części wód: ➤ działania służące zapewnieniu ciągłości biologicznej oraz morfologicznej rzek i potoków, ➤ działania ukierunkowane na przywrócenie ciągłości biologicznej poprzez przebudowę budowli poprzecznych, ➤ działania nakierowane na ochronę i odtwarzanie naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie w zakresie spełnienia celów środowiskowych obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, ➤ działania służące poprawie stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych, w tym działania renaturyzacyjne uwzględniające status oraz funkcje cieku, a także działania naprawcze dla obszarów chronionych, ➤ działania nakierowane na kształtowanie stosunków wodnych w zlewni JCWP, w tym ochronę ekosystemów wodnych i od wód zależnych oraz odtwarzanie warunków siedliskowych z uwzględnieniem celów środowiskowych wskazanych dla obszarów chronionych, ➤ działania nakierowane na kształtowanie stosunków wodnych w zlewni JCW, ➤ działania nakierowane na adaptację do zmian klimatu oraz poprawę warunków dla obszarów chronionych mające na celu opracowanie oraz realizację przedsięwzięć zmierzających do poprawy retencji na terenach leśnych, rolniczych, ➤ działania z zakresu gospodarki ściekowej związane z ograniczeniem presji komunalnej (w aglomeracjach i na obszarach nieurbanizowanych), ➤ działania kontrolne działalności rolniczej – działania kontrolne realizacji Programu azotanowego oraz związane ze stosowaniem środków ochrony roślin, ➤ działania edukacyjne dla rolników dedykowane JCWP, w których zidentyfikowano źródła presji rolniczej przyczyniające się do złego stanu wód, ➤ działania nastawione na kontrole gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych.	Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację ustanowionych celów: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury.

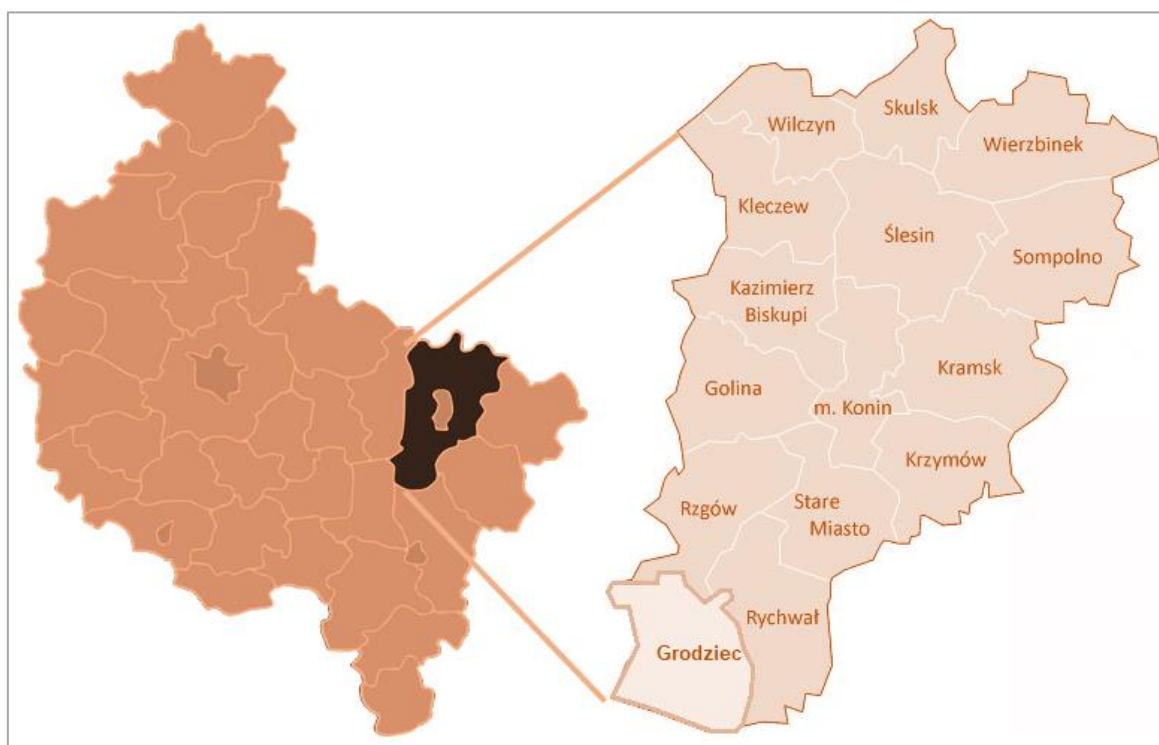
Źródło: opracowanie własne

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Podstawowa charakterystyka Gminy Grodziec

Gmina Grodziec (gmina wiejska) położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego oraz w południowo-zachodniej części powiatu konińskiego. Gmina oddalona jest od miasta powiatowego Konina o około 30 km, a od miasta wojewódzkiego Poznania o 116 km. Opisywana jednostka graniczy z Gminą Rychwał od wschodu (pow. koniński), Gminą Rzgów od północy (pow. koniński), Gminą Stawiszyn od południa (pow. kaliski), Gminą Blizanów od południa (pow. kaliski), Gminą Gizałki od zachodu (pow. pleszewski), Gminą Chocz od zachodu (pow. pleszewski) oraz Gminą Zagórów od zachodu (powiat słupecki).

Położenie Gminy Grodziec na tle województwa wielkopolskiego oraz powiatu konińskiego przedstawiono na poniższej rycinie.

Rysunek 1. Położenie Gminy Grodziec na tle woj. wielkopolskiego oraz pow. konińskiego

Źródło: „Program ochrony środowiska dla Gminy Grodziec na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025”

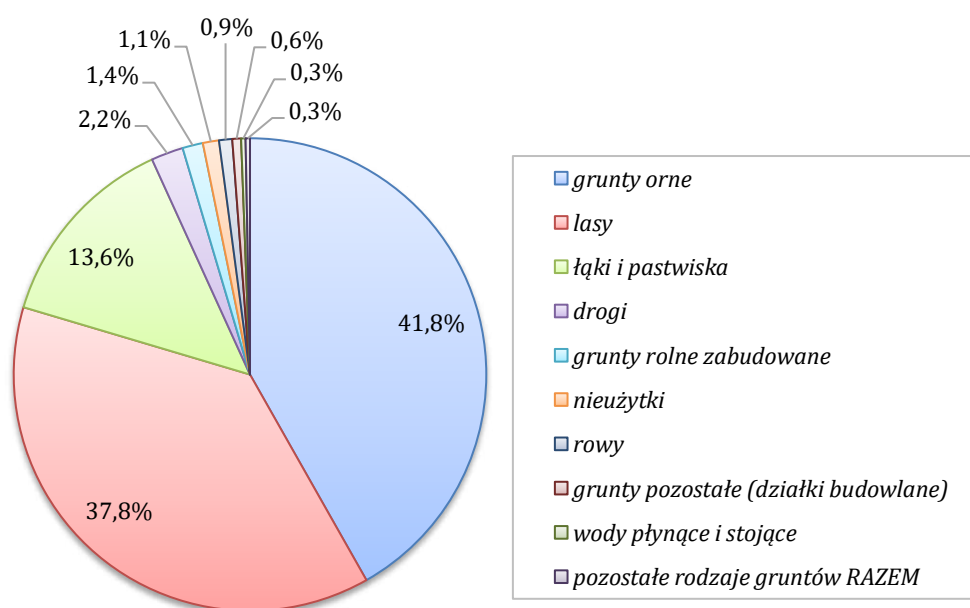
Obszar Gminy Grodziec, wynoszący 117,82 km², podzielony jest na 30 miejscowości, które tworzą 18 sołectw. Zróżnicowanie przyrodnicze obszaru gminy wpłynęło na ukształtowanie się dwóch głównych sposobów użytkowania jej przestrzeni. W południowej i południowo-zachodniej części gminy w obniżeniu cieków Czarna Struga i Bawół zlokalizowane są najatrakcyjniejszej przyrodniczo i krajobrazowo obszary – głównie mokradła, łąki i lasy. Na obszarze całej gminy dominuje użytkowanie rolnicze o różnej intensywności związanej z warunkami glebowymi. Gleby najbardziej przydatne dla rolnictwa występują w północnej i wschodniej części gminy, w rejonie Biskupic, Białej, Łagiewnik, Królikowa, Grodzca i Janowa. Sieć dróg na terenie Gminy Grodziec tworzą drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie. Nie występują autostrady i drogi ekspresowe. Oś komunikacyjną gminy stanowi droga wojewódzka nr 443 relacji Jarocin - Tuliszków (długość na terenie gminy – 9,4 km). Ponadto na obszarze gminy występuje rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych.

Szczegółową strukturę użytkowania gruntów na terenie Gminy Grodziec przedstawiono w kolejnej tabeli oraz na wykresie.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Grodziec

Użytek gruntowy	Powierzchnia [ha]	Udział
grunty orne	4 920,08	41,8%
lasy	4 457,05	37,8%
łąki i pastwiska	1 600,50	13,6%
drogi	254,35	2,2%
grunty rolne zabudowane	168,61	1,4%
nieużytki	130,71	1,1%
rowy	101,20	0,9%
grunty pozostałe (działki budowlane)	70,63	0,6%
wody płynące i stojące	31,94	0,3%
grunty zadrzewione i zakrzewione	26,52	0,2%
sady	8,47	0,1%
stawy	6,79	0,1%
tereny różne	2,42	<0,1%
użytki ekologiczne	2,02	<0,1%
tereny pod budowę dróg	0,52	<0,1%
użytki kopalne	0,20	<0,1%
SUMA	11 782,02	100,0%

Źródło: „Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grodziec na lata 2021-2030” (maj 2022)

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Grodziec

Źródło: opracowanie własne

Układ przestrzenny Gminy Grodziec przedstawiono na kolejnej rycinie.

Źródło: <https://sip.gison.pl/grodziec>

Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Grodziec (stan na 31.12.2021 r.)

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Udział
Grodziec	1 602	31,5%
Królików	481	9,5%
Junno	409	8,1%
Biskupice	396	7,8%
Wielołęka	356	7,0%
Łagiewniki	270	5,3%
Lądek	231	4,5%
Zaguźnica	195	3,8%

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Udział
Biała	180	3,5%
Stara Ciświca	144	2,8%
Stare Grądy	139	2,7%
Królików Czwarty	133	2,6%
Janów	129	2,5%
Biała Kolonia	126	2,5%
Czarnybród	91	1,8%
Stary Borowiec	77	1,5%
Nowe Grądy	69	1,4%
Bystrzyca	52	1,0%
SUMA	5 080	100,0%

Źródło: Urząd Gminy Grodziec

Główną osią koncentracji zabudowy w gminie jest ciąg miejscowości Grodziec–Królików–Biała–Biskupice wzdłuż dróg powiatowych nr 3097 i 3245. Pozostałe miejscowości tworzą dość zwarte, oddzielne zespoły, ułożone symetrycznie wokół Grodźca. Największym ośrodkiem osadniczym gminy jest Grodziec, w obrębie którego występuje zarówno zabudowa historyczna, domy jednorodzinne jak i zabudowa wielorodzinna. Na obszarze gminy dominuje zabudowa zagrodowa, z mniejszym udziałem zabudowy jednorodzinnej, o charakterze ulicowym lub wielodrożnym. Są to budynki 1 lub 2 kondygnacyjne często z poddaszem użytkowym.

Zasób mieszkaniowy na terenie Gminy Grodziec stanowią 1 354 budynki mieszkalne o łącznej liczbie mieszkań 1 441 oraz powierzchni użytkowej 141 622 m² (dane GUS stan na 31.12.2023 r.). Dane w niniejszym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Grodziec (stan na 31.12.2023 r.)

Parametr	Jedn.	Wartość
liczba budynków mieszkalnych	szt.	1 354
liczba mieszkań	szt.	1 441
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	m ²	141 622
średnia powierzchnia mieszkania [m ²]	m ²	98,3
średnia powierzchnia budynku mieszkalnego [m ²]	m ²	104,6
średnia liczba mieszkań w przeliczeniu na budynek	szt.	1,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka gminy ma charakter typowo rolniczy. Ze względu na niskie klasy ziemi na przeważającym obszarze w uprawach dominują zboża, a w hodowli najwyższą pozycję zajmują trzoda chlewna i bydło, a szczególnie krowy mleczne. W ostatnich latach z uwagi na liczne wymogi sanitarne obserwuje się spadek zainteresowania chowem zwierząt, nastąpił natomiast wzrost zainteresowania uprawą kukurydzy.

Według danych GUS (stan na 31.12.2023 r.) na terenie Gminy Grodziec zarejestrowanych jest 506 podmiotów gospodarczych (wpisanych do rejestru REGON). Najwięcej podmiotów gospodarczych na terenie gminy zarejestrowanych jest w sekcji F (budownictwo) – 166, sekcji G (handel hurtowy i detaliczny) – 92 oraz sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) – 47.

Strukturę rodzajową podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Grodziec przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Struktura rodzajowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Grodziec (stan na 31.12.2023 r.)

Sekcja	Rodzaj działalności	Liczba podmiotów	Udział
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	34	6,7%
B	Górnictwo i wydobywanie	0	0,0%
C	Przetwórstwo przemysłowe	47	9,3%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	0	0,0%
E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	1	0,2%
F	Budownictwo	166	32,8%
G	Handel hurtowy i detaliczny	92	18,2%
H	Transport i gospodarka magazynowa	28	5,5%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	2,0%
J	Informacja i komunikacja	5	1,0%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	3,0%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	0,6%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	2,8%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	19	3,8%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa	11	2,2%
P	Edukacja	8	1,6%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16	3,2%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9	1,8%
S i T	Pozostała działalność usługowa; gosp. domowe zatrudniające pracowników	28	5,5%
SUMA		506	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Grodziec dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 491 zarejestrowanych podmiotów (dane GUS stan na 31.12.2023 r.). Udział mikroprzedsiębiorstw w ogóle podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy wynosi 97,0 %. Liczba małych przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy (zatrudniających od 10 do 49 pracowników) wynosi 12, średnich przedsiębiorstw (zatrudniających od 50 do 249 pracowników) wynosi 3. Na terenie gminy brak jest zarejestrowanych dużych przedsiębiorstw o zatrudnieniu powyżej 250 pracowników.

4.2. Klimat i jakość powietrza

Klimat

Gmina Grodziec położona jest w obszarze, gdzie panuje klimat umiarkowany z łagodnymi zimami i niskim rocznym poziomem opadów atmosferycznych. Charakterystyczna jest duża intensywność opadów w krótkim okresie oraz niskie temperatury w okresie wczesnowiosennym. Średnio w ciągu roku występuje ok. 50 dni słonecznych i ok. 130 pochmurnych. Średnia temperatura powietrza waha się w granicach +8°C. Przeciętny okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 38 do 60 dni.

Na charakter klimatu lokalnego wpływa między innymi rzeźba terenu, sposób jego użytkowania, obecność wód, charakter szaty roślinnej. Obszary wyniesione charakteryzują się wyrównanymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością i korzystną wymianą powietrza. Są zatem korzystne zarówno dla użytkowania rolniczego jak i dla osadnictwa. Ciągi dolinne są miejscami gromadzenia i przemieszczania się mas chłodnego powietrza, charakteryzują się większą wilgotnością powietrza, niższymi temperaturami minimalnymi, skłonnością do mgieł i inwersji temperatur. Tereny zalesione charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi o zmniejszonych dobowych wahaniach, nieco gorszymi warunkami solarnymi z uwagi na zacienienie. Są to jednak tereny o powietrzu wzbogaconym w tlen, ozon, olejki eteryczne podnoszące komfort bioklimatyczny.

Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią:

- wzrost średniej rocznej temperatury powietrza;
- zmiana struktury opadów (są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne);
- wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawalne deszcze, burze, fale upałów.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi na stronie <http://klimada.mos.gov.pl/> w latach 2001-2011 na skutek niekorzystnych zjawisk pogodowych zarejestrowano w Polsce straty w wysokości ponad 56 mld zł. Szacuje się, że w przypadku niepodjęcia działań przystosowawczych do zmian klimatu straty te w latach 2021-2030 mogą wynieść ponad 120 mld zł. Przygotowanie się do zmieniających się warunków klimatycznych (adaptacja do zmian klimatu) staje się więc uzasadnioną strategią działania na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz lokalnym.

Powyższe wskazuje na konieczność podejmowania działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i niezbędnych dostosowań w sferze gospodarczej. W warunkach Polski pilnie potrzebne są kompleksowe działania w zakresie gospodarki wodą (coraz częściej występują zjawiska suszy lub okresowe niedobory wody) oraz zwiększenia odporności poszczególnych sektorów gospodarki na zmiany klimatu (w szczególności rolnictwa, energetyki czy budownictwa). Należy również podejmować działania mające na celu ochronę ekosystemów wodnych (rzek, jezior, mokradeł) oraz obszarów leśnych i terenów zielonych.

Jakość powietrza

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2023” (GIOŚ RWMŚ w Poznaniu, kwiecień 2024) na terenie Gminy Grodziec nie wyznaczono obszarów przekroczeń dopuszczalnych/docelowych standardów jakości powietrza ze względu na benzo(a)piren, pyły zawieszone PM₁₀ i PM_{2,5}, dwutlenek siarki (SO₂) czy tlenki azotu (NO_x).

Z całą pewnością wpływ na taki stan rzeczy mają konsekwentnie realizowane działania naprawcze (wymiana indywidualnych źródeł ciepła oraz zabiegi termomodernizacyjne). Należy jednak mieć na uwadze, iż ostatnie lata na terenie kraju (w tym rok 2023) zostały sklasyfikowane jako lata bardzo ciepłe lub ciepłe, zatem niższe stężenia benzo(a)pirenu i pyłów zawieszonych są również konsekwencją występowania sprzyjających warunków pogodowych (mniejsze zapotrzebowanie na ciepło w celach grzewczych).

Według danych GIOŚ głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie wielkopolskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z działalności przemysłowej (emisja punktowa) oraz transportu (emisja liniowa). Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie. Dostrzegalna jest wysoka zależność pomiędzy zmiennością sezonową i wartościami stężeń zanieczyszczeń w powietrzu - w sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych były wysokie, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. Najwyższe stężenia na terenie województwa odnotowano na terenach, gdzie dominuje niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych. Z kolei transport samochodowy wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg, natomiast tlenki azotu są emitowane z rur wydechowych. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa ze względu na dużą wysokość kominów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Natomiast zakłady przemysłowe o istotnej emisji nieorganizowanej lub emitowanej poprzez niskie emitory również bezpośrednio wpływają na jakość powietrza w swoim otoczeniu.

W kolejnej tabeli przedstawiono wielkości stężeń pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w powietrzu na terenie Gminy Grodziec w 2023 roku.

Tabela 6. Stężenia średnie roczne pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w powietrzu na terenie Gminy Grodziec w 2023 roku

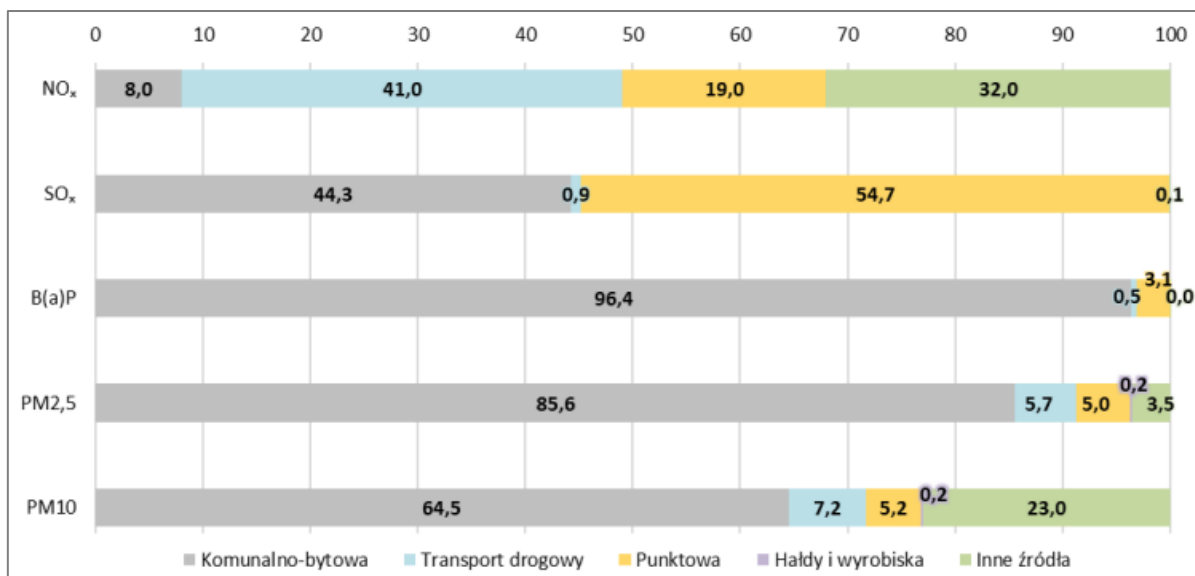
Zanieczyszczenie	Stężenie średnie roczne na terenie gminy	Stężenie średnie roczne dopuszczalne/docelowe	% poziomu dopuszczalnego/docelowego
pył zawieszony PM ₁₀	19,8 µg/m ³	40,0 µg/m ³	49,5%
pył zawieszony PM _{2,5}	11,7 µg/m ³	20,0 µg/m ³	58,5%
benzo(a)piren	0,69 ng/m ³	1,0 ng/m ³	69,0%

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2023” (GIOŚ RWMS w Poznaniu, kwiecień 2024)

W 2023 roku na terenie Gminy Grodziec wyznaczono natomiast obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu (O₃) (ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz kryterium ochrony roślin). Obszary przekroczeń poziomów docelowych ozonu (O₃) obejmują zdecydowaną większość województwa wielkopolskiego. Głównymi przyczynami występowania zbyt wysokiego stężenia ozonu (O₃) w powietrzu są emisje zanieczyszczeń tlenków azotu i lotnych związków organicznych z transportu samochodowego (*w warunkach dużego zanieczyszczenia związkami azotu i lotnymi związkami organicznymi oraz dużego nasłonecznienia zachodzą skomplikowane reakcje fotochemiczne, których efektem mogą być wysokie stężenia ozonu głównie na obszarach pozamiejskich lub tzw. smog fotochemiczny*).

Udział sektora komunalno-bytowego w łącznej emisji B(a)P na terenie województwa wielkopolskiego w 2023 r. wyniósł 96,4%. W przypadku emisji pyłów zawieszonych PM_{2,5} oraz PM₁₀ udział sektora komunalno-bytowego jest również zdecydowanie najwyższy i wynosi kolejno 85,6% i 64,5%. Emisja punktowa (przemysłowa) na terenie województwa odpowiada za największy ładunek emisji tlenków siarki (54,7%). Emisja liniowa (transport drogowy) posiada natomiast największy udział w emisji tlenków azotu (41,0%).

Na kolejnym wykresie przedstawiono dane dotyczące udziałów rodzajów (źródeł) emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza w województwie wielkopolskim w 2023 r.

Wykres 2. Udziały źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza w województwie wielkopolskim w 2023 r.

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2023” (GIOŚ RWMS w Poznaniu, kwiecień 2024)

4.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w ochronie środowiska jest tzw. jednolita część wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcia te zostały wprowadzone w związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej i stosowane są w kontekście zarządzania wodami, w tym ich monitoringu środowiskowego.

JCWP oznacza oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne, natomiast JCWPd oznacza określoną objętość wód podziemnych występujących w obrębie danej warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Wody powierzchniowe

Gmina Grodziec położona jest na terenie zlewni należących do 4 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), których wykaz przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wykaz JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec (zlewnie)

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status JCWP
RW600011184999	Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia	rzeka nizinna	naturalna część wód
RW6000151835659	Czarna Struga do Bawołu	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	silnie zmieniona część wód
RW600015184956	Błotnia	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	silnie zmieniona część wód
RW600010183569	Czarna Struga od Bawołu do ujścia	potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód

Źródło: PGW Wody Polskie

Aktualna kompleksowa ocena stanu JCWP na terenie kraju wykonana została przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie badań monitoringowych przeprowadzonych w latach 2016-2021. Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako „dobry”, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach tj., gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan ekologiczny sklasyfikowany jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w „złym stanie”.

Stan ogólny wszystkich JCWP, których zlewnie znajdują się na terenie Gminy Grodziec oceniono jako ZŁY. Szczegółowe wyniki monitoringu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Aktualna klasyfikacja i ocena stanu poszczególnych monitorowanych zlewni JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec

Nazwa ocenianej JCWP	Lata badań	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN OGÓLNY
Czarna Struga od Bawołu do ujścia	2017-2021	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Błotnia	2018-2021	umiarkowany	<i>brak badań</i>	zły
Czarna Struga do Bawołu	2017-2021	słaby	poniżej dobrego	zły
Prosna od Dopływu z Piątka Małego do ujścia	2017-2021	słaby	poniżej dobrego	zły

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

W 2023 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził badania JCWP w zakresie klasyfikacji wybranych wskaźników (zanieczyszczeń) tj. bez oceny stanu JCWP. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki badań dla poszczególnych JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec.

Tabela 9. Wyniki klasyfikacji wskaźników za 2023 r. dla JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec

JCWPD	Liczba oznaczonych wskaźników	Liczba wskaźników z przekroczeniem	Przekroczone wskaźniki (tj. poniżej II klasy jakości)
Czarna Struga od Bawołu do ujścia	14	8	makrofity, BZT5, ogólny węgiel organiczny, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V), fosfor ogólny, benzo(a)piren
Czarna Struga do Bawołu	44	8	makrofity, ichtiofauna, BZT5, azot amonowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V), fosfor ogólny, benzo(a)piren
Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia	60	7	makrofity, ichtiofauna, azot azotanowy, azot ogólny, difenyletery bromowane, rtęć i jej związki, benzo(a)piren
Błotnia	<i>brak badań</i>	<i>brak badań</i>	<i>brak badań</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Zgodnie z danymi GIOŚ RWMŚ w Poznaniu do najważniejszych zagrożeń jakości wód na terenie województwa wielkopolskiego należy zaliczyć: zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych

(spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe np. nieszczelne szamba) oraz nadmierny pobór wód. Należy wspomnieć także o poważnych zagrożeniach dla życia biologicznego wód powierzchniowych związanych z zabudową hydrotechniczną (szczególnie zamykającą koryta rzeczne) oraz zagrożeniach jakie niosą ze sobą ekstremalne zjawiska pogodowe.

W kolejnej tabeli przedstawiono cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) dla poszczególnych JCWP położonych na obszarze Gminy Grodziec.

Tabela 10. Cele środowiskowe wyznaczone dla JCWP położonych na obszarze Gminy Grodziec

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy	
RW600011 184999	Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia	Stan/potencjał ekologiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
		Stan chemiczny	dobry stan chemiczny
RW600015 1835659	Czarna Struga do Bawołu	Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)
		Stan chemiczny	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600015 184956	Błotnia	Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)
		Stan chemiczny	dobry stan chemiczny
RW600010 183569	Czarna Struga od Bawołu do ujścia	Stan/potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny
		Stan chemiczny	dobry stan chemiczny

Źródło: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Wody podziemne

Gmina Grodziec położona jest w obrębie następujących jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): JCWPd nr 71 (GW600071) oraz JCWPd nr 81 (GW600081).

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Podstawową charakterystykę jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie których położona jest Gmina Grodziec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Podstawowa charakterystyka jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie których położona jest Gmina Grodziec

JCWPd nr 71	
Kod	GW600071
Powierzchnia	1 915,38 km ²
Zasięg administracyjny (powiaty)	poddębicki, sieradzki, słupecki, koniński, m. Konin, kolski, pleszewski, turecki, kaliski
Główne zlewnie	Warta, Bawół, Powa, Topiec, Kiełbaska, Teleszyna
Liczba pięter wodonośnych	3
Antropopresja/zagrożenia	Leje depresji związane z prowadzonym odwodnieniem górniczym. Presje związane z przemysłem wydobywczym.
JCWPd nr 81	
Kod	GW600081
Powierzchnia	4 914,76 km ²

Zasięg administracyjny (powiaty)	sieradzki, wieluński, wieruszowski, kluczborski, oleski, słupecki, wrzesiński, pleszewski, jarociński, turecki, krotoszyński, kaliski, m. Kalisz, ostrowski, ostrzeszowski, kępiński, koniński, kłobucki
Główne zlewnie	Prosna
Liczba pięter wodonośnych	4
Antropopresja/zagrożenia	Lokalne leje depresji związane z poborem wód podziemnych.

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/>

Aktualna kompleksowa ocena stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie kraju, wykonana została przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB), według stanu na 2022 rok. Przeprowadzona ocena wykazała na DOBRY stan obydwu ww. JCWPd w obrębie których położona jest Gmina Grodziec. Szczegółowe dane w niniejszym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 12. Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie których położona jest Gmina Grodziec (2022 r.)

JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Stan ogólny
JCWPd nr 71	dobry	dobry	dobry
JCWPd nr 81	dobry	dobry	dobry

Źródło: PGW Wody Polskie

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych opiera się na wykonaniu dziewięciu testów klasyfikacyjnych ukierunkowanych na potrzeby różnych odbiorców wód podziemnych tzw. receptorów (chronione ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych, wody powierzchniowe, wody przeznaczone do spożycia). Końcowa ocena stanu JCWPd jest rezultatem agregacji wyników wszystkich testów klasyfikacyjnych. Warunkiem koniecznym do stwierdzenia dobrego stanu w badanej JCWPd jest pozytywny wynik oceny stanu wszystkich testów.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. 2023, poz. 335) celem środowiskowym dla JCWPd o numerach 71 oraz 81 jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

Na terenie Gminy Grodziec (w m. Grodziec) wyznaczony został punkt badawczy jakości wód podziemnych funkcjonujący w ramach systemu monitoringu krajowego (Państwowego Monitoringu Środowiska). W 2023 roku w punkcie wyznaczonym na terenie m. Grodziec odnotowano IV klasę jakości wód podziemnych (wody niezadowolającej jakości).

W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe parametry punktu badawczego jakości wód podziemnych funkcjonującego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska znajdującego się na terenie Grodziec – wraz z klasą jakości wody za 2023 r.

Tabela 13. Charakterystyka punktu badawczego jakości wód podziemnych funkcjonującego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska znajdującego się na terenie m. Grodziec – wraz z klasą jakości wody za 2023 r.

Parametr	Wartość
Numer punktu pomiarowego	1798
Lokalizacja	Grodziec
Stratygrafia	kreda
Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	67,00
Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	67,00-140,00

Parametr	Wartość
Zwierciadło wody	napięte
Typ ośrodka wodonośnego	szczelinowo - krasowy
Rodzaj punktu pomiarowego	studnia wiercona
Użytkowanie terenu	łąki i pastwiska
Klasa jakości (2021 r.)	IV (niezadawalająca jakość)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

GZWP

W obrębie Gminy Grodziec nie występują główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP).

Zagrożenie suszą

Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”, który przyjęty został Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., Gmina Grodziec położona jest na obszarze o łącznym (wynikowym) stopniu zagrożenia suszą określonym jako silne. Dodatkowo stopień zagrożenia gminy suszą rolniczą (glebową) został określony jako ekstremalny.

4.4. Klimat akustyczny

Działalność prowadzona w obiektach przemysłowych jest jednym z podstawowych źródeł uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego. Jakkolwiek hałasy przemysłowe powodują uciążliwość w znacznie mniejszym wymiarze niż hałasy od środków komunikacji, to jednak one są główną przyczyną interwencji i skarg. Na podstawie działalności kontrolnej WIOŚ problem nadmiernej emisji hałasu do środowiska w bardzo dużym stopniu związany jest z niewłaściwie prowadzoną przez władze lokalne, polityką zagospodarowywania przestrzennego. W dalszym ciągu występują przypadki sytuowania w jednorodzinnej zabudowie mieszkaniowej np. zakładów ślusarskich, stolarskich, lakierniczych, mechanicznych, itp., będących w okresie eksploatacji powodem licznych problemów, zwłaszcza w aspekcie ochrony przed hałasem.

Głównym źródłem hałasu kształtującym klimat akustyczny jest hałas drogowy, który generuje największą liczbę przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

Sieć drogową na terenie Gminy Grodziec tworzą: drogi gminne, drogi powiatowe oraz droga wojewódzka nr 443 (droga o długości 61 km łącząca Jarocin z Tuliszkowem).

Najistotniejszy wpływ na emisję hałasu drogowego wywiera natężenie ruchu pojazdów samochodowych. Na terenie kraju co 5 lat GDDKiA przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR przeprowadzony został w latach 2020-2021. Głównym celem GPR jest uzyskanie, na podstawie przeprowadzonych bezpośrednich pomiarów, zasadniczych parametrów i charakterystyk ruchu dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich. Na podstawie wyników GPR dla odcinków dróg o największym natężeniu ruchu (tj. powyżej 3 mln/rok [8 200/dobę]) sporządzane są mapy akustyczne obrazujące m.in. natężenie emisji hałasu do środowiska.

Zgodnie z przeprowadzonym w latach 2020-2021 GPR natężenie ruchu pojazdów silnikowych na drodze wojewódzkiej nr 443 przebiegającej przez teren Gminy Grodziec wynosi 3 035 poj./dobę (1,1 mln poj./rok).

W związku z powyższym droga wojewódzka nr 443 na terenie gminy nie zalicza się do dróg, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych (natężenie ruchu <3 mln poj./rok).

Zgodnie z danymi publikowanymi na stronie GIOŚ w ostatnich latach organy Inspekcji Ochrony Środowiska (WIOŚ/GIOŚ) nie prowadziły na terenie Gminy Grodziec pomiarów emisji hałasu komunikacyjnego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

4.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne stanowi nieodłączny element środowiska, a jego źródła wytwarzania mogą być naturalne bądź sztuczne. Promieniowanie elektromagnetyczne powstające na skutek działalności człowieka, poprzez nieustający rozwój technologiczny, występuje wszędzie tam, gdzie następuje przepływ prądu elektrycznego.

Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłami pól elektromagnetycznych, które mają istotny wpływ na ogólny poziom pól w środowisku są linie elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje radiowe i telewizyjne.

Zgodnie z aktualizowanym corocznie „Rejestrem zawierającym informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku” prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Grodziec nie wyznaczono terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach programu Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Od 2021 roku monitoring prowadzony jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. (zmianie uległa dotychczasowa sieć pomiarowa i metodyka prowadzenia pomiarów). Zakres prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego, w przedziale częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 GHz. Obowiązujące poziomy dopuszczalne natężenia PEM wynoszą dla badanych częstotliwości 28 - 61 V/m. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

Ostatnie pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) prowadzone były na terenie Gminy Grodziec w 2022 roku. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w Grodźcu przy ul. Zwierzynieckiej. Zmierzona średnia wartość natężenia promieniowania elektromagnetycznego była na bardzo niskim poziomie i wyniosła $<0,5$ V/m (tj. poniżej czułości aparatury pomiarowej).

Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie całego województwa wielkopolskiego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Jednak nieustający rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G) są powodami, dla których badania monitoringowe PEM powinny być w dalszym ciągu wykonywane.

4.6. Ukształtowanie terenu, krajobraz

Gmina Grodziec leży w obrębie dwóch regionów geomorfologicznych: Równiny Rychwalskiej i Kotliny Pyzdrowskiej. Powierzchnia terenu gminy jest dość urozmaicona, szczególnie poprzez duży kompleks lasów, malowniczą dolinę rzeki Czarnej Strugi oraz urozmaicone ukształtowanie terenu (wydmy o wysokości względnej do 20 m - w okolicach wsi Piskory). Teren Równiny Rychwalskiej przecięty jest przez rozległą dolinę rzeki Czarna Struga (Bawół). Jest to płaskodenna dolina o szerokości kilkuset metrów i mało wyraźnych granicach, obszerny teren podmokłych rozlewisk przyjmujący szereg dopływów. Spadki nie przekraczają 2 metrów.

Od północy do kompleksu lasów przylega Kotlina Pyzdrska stanowiąca wielką depresję z licznymi podmokłymi rozlewiskami. W południowo – zachodniej części terenu dzięki istnieniu wysokich wałów wydmyowych występują niewielkie podłużne wypukłości.

Równina Rychwalska

Zajmuje największy obszar gminy, jej północną i środkową część. Jej powierzchnia jest lekko falista i wyniesiona przeciętnie 80-85 m n.p.m., maksymalnie 106 m n.p.m. (Las Grodziecki). Deniwelacje w obrębie równiny osiągają więc 26 m. Równina Rychwalska to rozległa, płaska terasa erozyjno-akumulacyjna, urozmaicona wydmyami, których długość przekracza często 1 km, a wysokość osiąga 20 m. Teren Równiny Rychwalskiej przecina rozległa dolina rzeki Czarna Struga. Obniżenie Czarnej Strugi od zachodu graniczy z Kotliną Pyzdorską, która położona jest tu na rzędnej około 90 m n.p.m. Obszar Równiny Rychwalskiej zbudowany jest z gliny dennomorenowej. Gлина ta zaznacza się już od powierzchni pasem ciągnącym się mniej więcej wzdłuż szosy rzgowskiej. Dalej ku południowemu wschodowi równolegle do pasa glin na powierzchni występują piaski akumulacji lodowcowej, niekiedy z głazami. Równina Rychwalska stanowi fragment równiny terasowo-plejstoceńskiej z okresu zlodowacenia bałtyckiego. Jest to płaska wysoczyzna pozbawiona zupełnie zbiorników wodnych. W obszarze równiny wyróżnić można terasy wysokie (wyższe i niższe) oraz terasę środkową.

Kotlina Pyzdrska

Zajmuje część gminy od strony zachodniej. Kotlinę Pyzdorską wypełniają piaski rzeczno-lodowcowe, tworzące tarasy akumulacyjne. Dolina Czarnej Strugi, liczne dolinki cieków powierzchniowych w obrębie równinnym kierują swe wody ku dolinie Warty, a także bezodpływowe obniżenia, wypełnione są mადami i piaskami. Miejscami nagromadził się w nich również torf. Dno kotliny zalega na wysokości 97,0-98,0 m n.p.m. W jej dnie występują liczne pagórki wydmyowe (o wys. do 10 m), sąsiadujące często z równinami akumulacji biogenicznej.

Krajobraz gminy

W kolejnej tabeli przedstawiono typy i podtypy krajobrazów występujących na terenie Gminy Grodziec zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego”, który przyjęty został przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z dnia 27 marca 2023 roku.

Tabela 14. Typy i podtypy krajobrazów występujące na terenie Gminy Grodziec

Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Pow. [ha]	Udział
wiejski	z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	5 305,3	45,0%
leśny	z przewagą siedlisk borowych	4 868,2	41,3%
bagiennie-łąkowy - głównie bezleśny	z dominacją szuwarów i turzycowisk	1 245,8	10,6%
wiejski	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola	240,8	2,0%
podmiejski i osadniczy	miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	93,4	0,8%
wiejski	z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	28,6	0,2%
SUMA		11 782,1	100,0%

Źródło: „Audyty krajobrazowe województwa wielkopolskiego”

Zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego” żaden z krajobrazów występujących na terenie Gminy Grodziec nie został zaliczony do krajobrazów priorytetowych, a więc szczególnie cennych dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, i jako takich, wymagających zachowania lub określenia zasad i warunków ich kształtowania.

4.7. Gleby

Gleby Gminy Grodziec odznaczają się mało zróżnicowanymi warunkami glebowymi. Dominują słabe gleby żytńio – łubinowe i żytńie kompleksów glebowych 6 i 7 klasy VI i V. Szczególnie duży udział tych gleb występuje w południowej części gminy. Gleby wyższych kompleksów występują w dolinie Czarnej Strugi, większe powierzchnie zajmują po stronie wschodniej rzeki. Są to gliny i piaski naglinowe bardzo dobrych kompleksów 2 i 4 klasy II i IVa. Gleby te występują w okolicach między Grodźcem a Janowem od wsi Mokre do Królikowa, w rejonie Łagiewnik, Wielołęki. Są to tereny położone w centralnej i północnej części gminy. Gleby gliniaste usytuowane są w okolicach Królikowa i Białej. W bezpośredniej dolinie Czarnej Strugi oraz na południowy – wschód od Grodźca występują gleby murszowo-torfowe, są to użytki zielone. Niewielki obszar gleb torfowych położony jest również we wsi Nowa Ciświca. Prawie wszystkie grunty wymagające uregulowania stosunków wodnych zostały zmeliorowane. Stopień zaspokojenia potrzeb melioracyjnych wynosi 89,7 %. Duża część gleb to bardzo słabe i często rolniczo nieprzydatne oraz nieużytki. Położone są one głównie w okolicach wsi Stary Borowiec, Nowy Borowiec, Konary, Stare Grądy.

4.8. Zasoby przyrodnicze

Lasy

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Grodziec wynosi 4 336,83 ha (wg danych GUS stan na 31.12.2023 r.). Stopień lesistości gminy wynosi 36,8 %. Jest to wartość znacznie wyższa niż średnia dla powiatu konińskiego (16,3 %) oraz województwa wielkopolskiego (25,8%). W strukturze własnościowej lasów na terenie Gminy Grodziec dominują lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych – 3 795,39 ha (co stanowi 87,5 %). Gmina położona jest na terenie Nadleśnictwa Grodziec.

Udział sosny jako dominującego gatunku lasotwórczego na terenie Gminy Grodziec wynosi 91,5 %. W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury gatunków lasotwórczych na terenie Gminy Grodziec.

Tabela 15. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie Gminy Grodziec (stan na 01.01.2024 r.)

Gatunek	Powierzchnia [ha]	Udział
sosna	3 966,13	91,5%
olcha	202,99	4,7%
dąb	75,85	1,7%
brzoza	69,30	1,6%
świerk	10,94	0,3%
buk	9,78	0,2%
osika	1,66	<0,1%
topola	0,18	<0,1%
SUMA	4 336,83	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictwa

W strukturze wiekowej lasów na terenie Gminy Grodziec największą powierzchnię zajmują drzewostany w IV klasie wieku (od 61 do 80 lat) – 37,8%. W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury wiekowej lasów na terenie gminy.

Tabela 16. Struktura wiekowa lasów na terenie Gminy Grodziec (stan na 01.01.2024 r.)

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Udział
Powierzchnia leśna niezalesiona	105,68	2,4%
Klasa odnowienia	129,93	3,0%
Klasa I (od 1 do 20 lat)	498,48	11,5%
Klasa II (od 21 do 40 lat)	545,73	12,6%
Klasa III (od 41 do 60 lat)	685,82	15,8%
Klasa IV (od 61 do 80 lat)	1 638,93	37,8%
Klasa V (od 81 do 100 lat)	475,89	11,0%
Klasa VI (od 101 do 120 lat)	186,94	4,3%
Klasa VII i st. (>121 lat)	69,43	1,6%
SUMA	4 336,83	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictwa

Powierzchnia lasów ochronnych na terenie Gminy Grodziec wynosi 1 122,03 ha, w tym 1 041,19 ha stanowią lasy wodochronne oraz 80,84 ha lasy cenne przyrodniczo. Lasy ochronne pełnią (wyłącznie lub dodatkowo) funkcje pozaprodukcyjne związane z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych.

Predyspozycja chorobowa drzewostanów oraz degradacja ekosystemów leśnych jest rezultatem współwystępowania i synergicznego oddziaływania szeregu czynników szkodliwych. Zgodnie z opracowaniem „Raport o stanie lasów w Polsce 2022” (PGL LP, czerwiec 2023 r.) pogłębiający się deficyt opadów atmosferycznych, letnie susze, ciepłe bezśnieżne zimy oraz obniżenie się poziomu wód gruntowych stanowią istotny czynnik osłabiający stan zdrowotny drzewostanów, a tym samym inicjujący powstawanie epifitoz chorób infekcyjnych oraz gradacji szkodników owadów. Pojawiają się również nowe organizmy szkodliwe, które dotychczas nie występowały na terenie Polski lub były uważane za nieszkodliwe (np. jemioła). Głównymi czynnikami abiotycznymi o zasięgu krajowym były skrajna susza i silne wiatry.

Istotnym czynnikiem warunkującym działania nadleśnictwa na terenie gminy w zakresie ochrony lasów jest penetracja lasów przez człowieka. W związku z występowaniem niemożliwego do kontrolowania ruchu turystycznego (szczególnie tzw. turystyka weekendowa, okresy grzybobrania, itp.), coraz większego znaczenia nabiera konieczność ochrony wód gruntowych i samych lasów przed zaśmiecaniem, a nawet wywozem śmieci do lasu. Realizowane są systematycznie akcje oczyszczania lasów ze śmieci. Jednocześnie prowadzona działalność edukacyjna z wykorzystaniem możliwie powszechnego udziału ekologów i przyrodników powinna owocować w przyszłości zwiększeniem świadomości społeczeństwa w zakresie wpływu stanu środowiska na życie człowieka. Z antropopresją nierozzerwalnie połączone jest występowanie pożarów, które często powstają na wskutek podpaień bądź nieostrożności człowieka.

Fauna i flora

Typ szaty roślinnej na terenie gminy ma duży wpływ na gatunki zwierząt, które występują na tym terenie. Rolę naturalnych refugium dla rodzimych przedstawicieli dzikiej fauny pełnią: tereny podmokłe w dolinach rzecznych w odniesieniu do gatunków związanych z obszarami zalewowymi do których zaliczają się m.in. ptaki z rzędu siewkowców – uznane za grupę zagrożoną wyginięciem w skali całego kontynentu oraz zalesione wydmy w stosunku do gatunków związanych z większymi i zróżnicowanymi wiekowo kompleksami leśnymi, wśród których znajdują się m.in. pszczołojad, myszołów, jelenie, dziki i borsuki.

Świat zwierzęcy obszaru gminy jest charakterystyczny dla nizinnych obszarów centralnej części Polski. Fauna jest stosunkowo słabo rozpoznana. Dotąd stwierdzono zaledwie 147 gatunków ptaków i 34 ssaki. Skład gatunkowy płazów (10) i gadów (5) nie odbiega zasadniczo od okolicznych terenów. Na terenie gminy występują m.in. następujące cenne gatunki fauny:

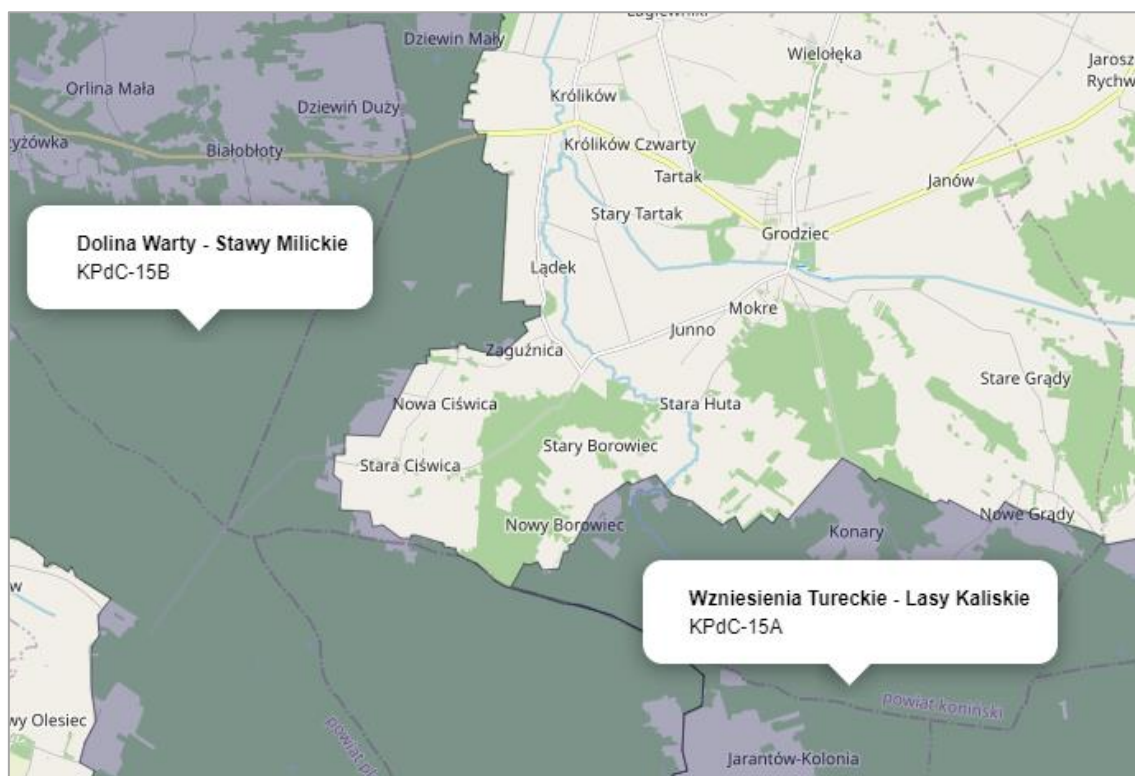
- ptaki: swoje miejsca lęgowe mają tu m.in. perkozki, bąki, gęgawy, cyranki, płaskonosy, kropiatki, derkacze, kszuki, krwawodzioby, rycyki i rybitwy czarne, a dla regionu charakterystyczne są także: błotniak łąkowy, dudek, przepiórka, dziwonia i kulik wielki; z innych gatunków gniazdujących i występujących dość pospolicie zaobserwowano: wrony siwe, gawrony, kruki, dzięcioły, kukułki, sowy, gęsi, kaczki, jastrzębie, sokoły, gołębie, żurawie, krętogłowy, łabędzie;
- ssaki: jelenie, dziki, sarny, jeże, krety, ryjówki, nietoperze, wiewiórki;
- gady: jaszczurki, padalce, zaskrońce;
- płazy: ropuchy, kumaki, żaby, rzekotki drzewne, grzebiuszki ziemne.

Korytarze ekologiczne

Przez obszar Gminy Grodziec przebiegają następujące korytarze ekologiczne, które wyznaczone zostały przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot:

- korytarz Dolina Warty – Stawy Milickie KPdC-15B;
- korytarz Wzniesienia Tureckie – Lasy Kaliskie KPdC-15A.

Przebieg korytarzy ekologicznych „Dolina Warty – Stawy Milickie” oraz „Wzniesienia Tureckie – Lasy Kaliskie” na terenie Gminy Grodziec przedstawiono na poniższej rycinie.

Rysunek 3. Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Grodziec

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku, a cenne siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Formy ochrony przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Grodziec znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 Puszcza Pyzdrska;
- Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- pomniki przyrody.

Charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie Gminy Grodziec przedstawiono w dalszej części rozdziału.

OBSZAR NATURA 2000 PUSZCZA PYZDRSKA

Głównym celem funkcjonowania obszarów Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy. Cel ten ma być realizowany poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te gatunki i siedliska występują. Działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny mają służyć zachowaniu lub odtworzeniu różnorodności biologicznej Europy, co jest jednym z priorytetów działalności Unii Europejskiej. Dodatkowo państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania w razie potrzeby starań w celu zachowania ekologicznej spójności sieci Natura 2000, w celu utrzymania migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej gatunków. Podstawą funkcjonowania obszarów Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy - Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana dyrektywą ptasią) oraz Dyrektywa 92/43/EWG Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana dyrektywą siedliskową). W myśl dyrektywy ptasiej oraz dyrektywy siedliskowej każdy kraj członkowski Unii Europejskiej ma obowiązek zapewnić siedliskom przyrodniczym i gatunkom roślin i zwierząt, o których mowa w tych dyrektywach, warunki sprzyjające ochronie lub zadbać o odtworzenie ich dobrego (właściwego) stanu, m.in. poprzez wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO).

Charakterystykę obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska (PLH300060) przedstawiono w poniższej tabeli.

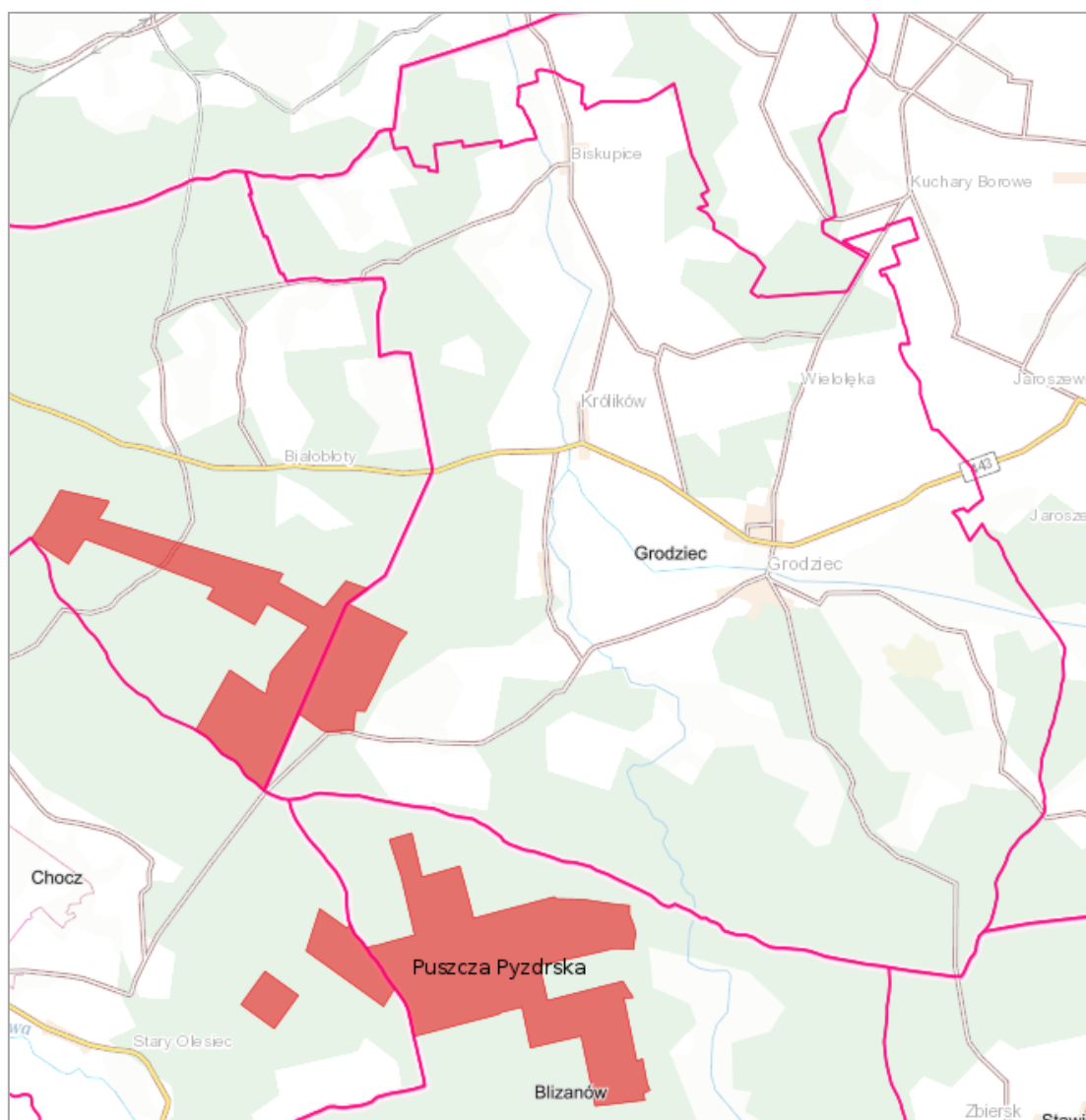
Tabela 17. Charakterystyka obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska

Kod obszaru	PLH300060
Data wyznaczenia przez KE	2022-02-21
Data wyznaczenia w Polsce	2023-05-05
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	1 727,01 ha
Lokalizacja (gminy)	Gizałki (wiejska), Blizanów (wiejska), Grodziec (wiejska), Chocz (miejsko-wiejska)
Plan zadań ochronnych	BRAK
Przedmiot ochrony	91T0 – sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)

Charakterystyka obszaru	W styczniu 2021 r. Polska przekazała Komisji Europejskiej listę i granice 14 nowych obszarów siedliskowych Natura 2000. Jednym z nowo utworzonych obszarów jest obszar Natura 2000 Puszcza Pyzdrska (PLH300060). Utworzenie obszaru jest wynikiem uznania zarzutu Komisji Europejskiej w zakresie konieczności utworzenia obszaru dla ochrony siedliska 91T0 Śródładowy bór chrobotkowy, które występuje na terenie obszaru. Śródładowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>) stanowi jeden z zespołów leśnych, rodzaj boru suchego. Drzewostan zespołu tworzy sosna zwyczajna z niewielką domieszką brzozy brodawkowatej. W podszyciu dominuje jałowiec pospolity, w runie – borówka brusznica, wrzos zwyczajny, szczotlicha siwa oraz kostrzewa owcza. Rozbudowana jest warstwa mszysta, a zwłaszcza porostowa, utworzone między innymi przez rokit cyprysowaty i bieliskę siwą oraz chrobotki. Zwarcie wszystkich warstw z wyjątkiem porostowo-mszystej jest słabe. Ze względu na postępującą eutrofizację siedlisk leśnych, nieliczne występujące płaty boru suchego (chrobotkowego) powinny być objęte ochroną. Powierzchnia siedliska 91T0 w granicach obszaru wynosi 430,0 ha.
-------------------------	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Lokalizację obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska na terenie Gminy Grodziec przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 4. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska na terenie Gminy Grodziec

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

PYZDRSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

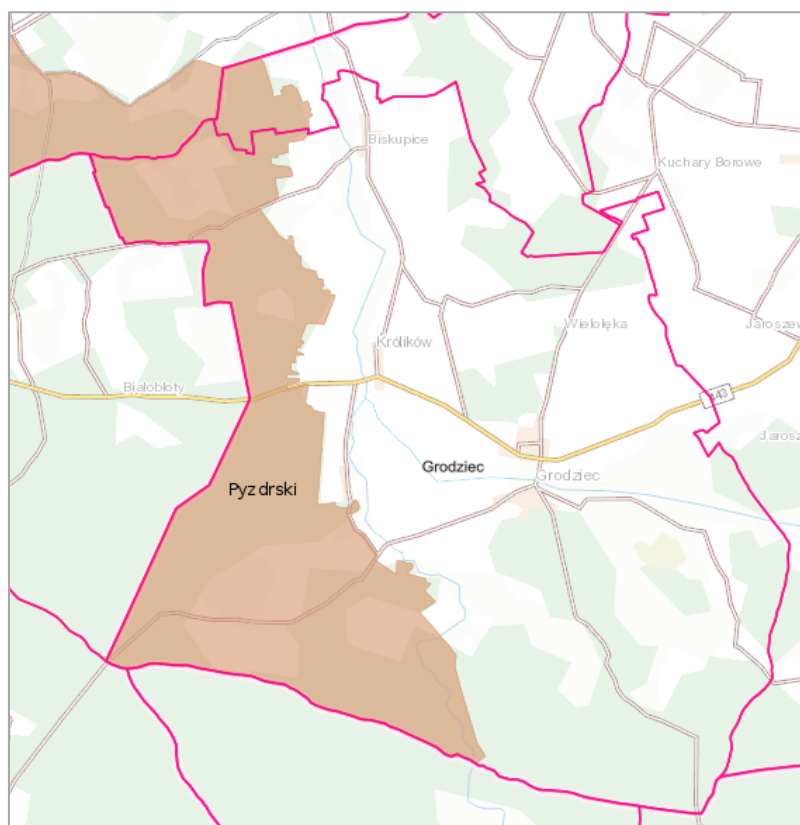
Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Charakterystykę Pyzdrskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu przedstawiono w kolejnej tabeli, natomiast lokalizację na rycinie.

Tabela 18. Charakterystyka Pyzdrskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Data wyznaczenia	1986-02-15
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23 lipca 1998 r. zmieniające uchwałę w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych terenów <i>(konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór)</i> .
Powierzchnia	30 000,00 ha
Położenie (powiaty)	wrzesiński, słupecki, jarociński, koniński
Położenie (gminy)	Zagórz (miejsko-wiejska), Pyzdry (miejsko-wiejska), Grodziec (wiejska), Kołaczkowo (wiejska), Golina (miejsko-wiejska), Łądek (wiejska), Rzgów (wiejska), Żerków (miejsko-wiejska)
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Pyzdrski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje południowo-zachodni fragment byłego województwa konińskiego, będąc częściową otuliną dla Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Obszar ten leży na Równinie Rychwalskiej, graniczącej od północy z doliną Warty (Doliną Konińską). Miejscami, tam gdzie osady piaszczyste zalegają na glinie morenowej, utworzyły się zabagnienia. Urozmaicenie krajobrazu stwarza przeplatanie się lasów, łąk i torfowisk oraz pól uprawnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Rysunek 5. Lokalizacja Pyzdrskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie Gminy Grodziec

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

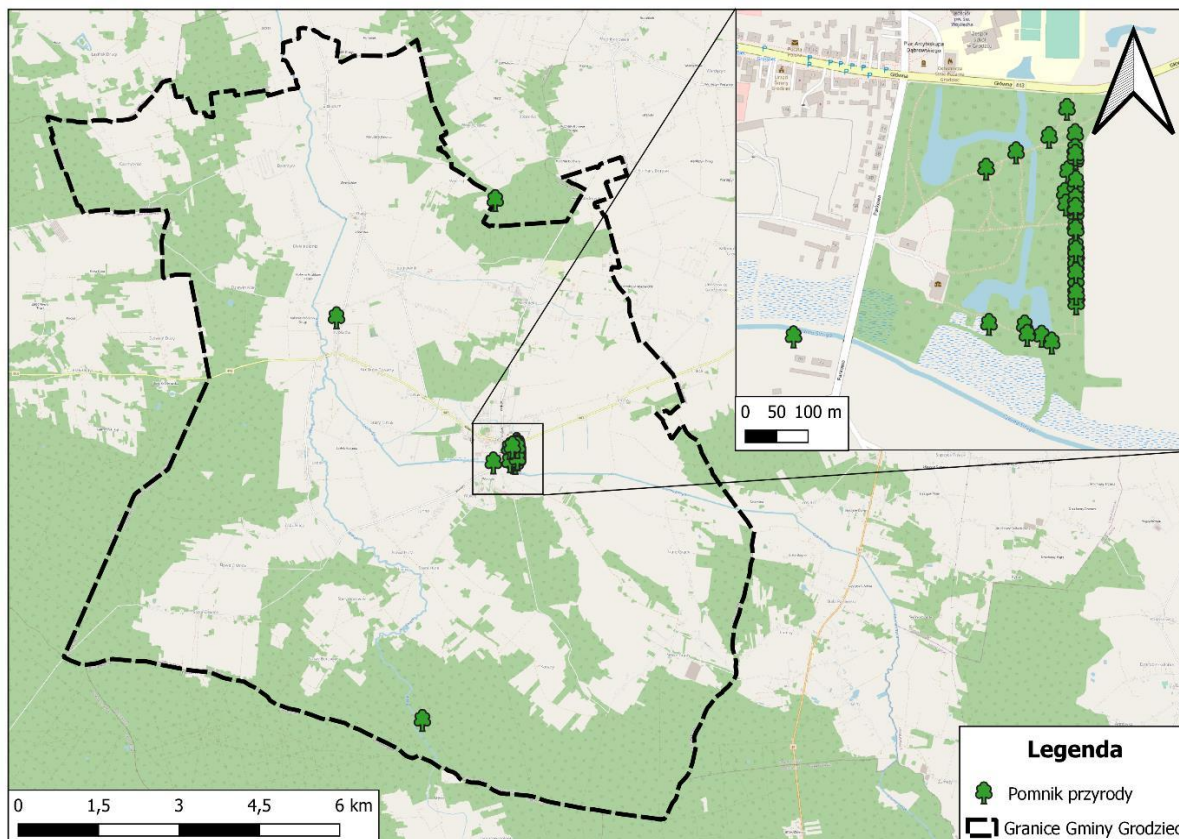
POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z uchwałą nr XXVIII/208/2021 Rady Gminy Grodziec z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Grodziec, na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:

- 1) Drzewo z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) pn.: „Anna” o obwodzie pnia 430 cm i wysokości ok. 35 m, rosnący w miejscowości Grodziec przy ul. Parkowej, działka nr 2469/20.
- 2) Drzewo z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) pn.: „Michał” o obwodzie pnia 460 cm i wysokości ok. 25 m, rosnący na obrzeżach miejscowości Stary Borowiec przy rzece Bawół, działka 5237/2.
- 3) Aleja grabowa (*Carpinus bet ulus L.*) pn.: „Kwileckich”, położona jest na działce nr 366, zlokalizowana w północnej stronie parku w m. Grodziec, o długości około 100 m, średnia wysokość drzew około 25 m.
- 4) Grupa drzew pn. „Grodzieszczanki” licząca 16 drzew, które zlokalizowane są na działce nr 366 w m. Grodziec.
- 5) Głaz narzutowy, pn. „Grzegorz” obwód 380 cm, wysokość 130 cm, zlokalizowany na terenie kościelnym w m. Królików, działka nr 681.
- 6) Głaz narzutowy, pn. „Piotr”, długość 200 cm, szerokość 150 cm, wysokość 75 cm, zlokalizowany w leśnictwie Łagiewniki, oddz. 90 k, działka nr 5090/1.

Lokalizację pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Grodziec przedstawiono na poniższej rycinie.

Rysunek 6. Lokalizacja pomników przyrody na terenie Gminy Grodziec
Źródło: „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec na lata 2023-2026”

W stosunku do pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Grodziec wprowadzono następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- umieszczania tablic reklamowych.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Na podstawie dokonanego opisu stanu środowiska zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy środowiskowe na terenie Gminy Grodziec:

1) **„Niska emisja” komunalna jako główne źródło zanieczyszczeń powietrza.**

Według danych GIOŚ głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie wielkopolskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z działalności przemysłowej (emisja punktowa) oraz transportu (emisja liniowa). Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie. Dostrzegalna jest wysoka zależność pomiędzy zmiennością sezonową i wartościami stężeń zanieczyszczeń w powietrzu - w sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych były wysokie, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. Najwyższe stężenia na terenie województwa odnotowano na terenach, gdzie dominuje niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych. Z kolei transport samochodowy wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg, natomiast tlenki azotu są emitowane z rur wydechowych. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa ze względu na dużą wysokość kominów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Natomiast zakłady przemysłowe o istotnej emisji nieorganicznej lub emitowanej poprzez niskie emitory również bezpośrednio wpływają na jakość powietrza w swoim otoczeniu. Udział sektora komunalno-bytowego w łącznej emisji B(a)P na terenie województwa wielkopolskiego w 2023 r. wyniósł 96,4%. W przypadku emisji pyłów zawieszonych PM_{2,5} oraz PM₁₀ udział sektora komunalno-bytowego jest również zdecydowanie najwyższy i wynosi kolejno 85,6% i 64,5%. Emisja punktowa (przemysłowa) na terenie województwa odpowiada za największy ładunek emisji tlenków siarki (54,7%). Emisja liniowa (transport drogowy) posiada natomiast największy udział w emisji tlenków azotu (41,0%).

W 2023 roku na terenie Gminy Grodziec wyznaczono obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu (O₃) (ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz kryterium ochrony roślin). Obszary przekroczeń poziomów docelowych ozonu (O₃) obejmują zdecydowaną większość województwa wielkopolskiego. Głównymi przyczynami występowania zbyt wysokiego stężenia ozonu (O₃) w powietrzu są emisje zanieczyszczeń tlenków azotu i lotnych związków organicznych z transportu samochodowego *(w warunkach dużego zanieczyszczenia związkami azotu i lotnymi związkami organicznymi oraz dużego nasłonecznienia zachodzą skomplikowane reakcje fotochemiczne, których efektem mogą być wysokie stężenia ozonu głównie na obszarach pozamiejskich lub tzw. smog fotochemiczny).*

2) Silne zagrożenie suszą.

Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”, który przyjęty został Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., Gmina Grodziec położona jest na obszarze o łącznym (wynikowym) stopniu zagrożenia suszą określonym jako silne. Dodatkowo stopień zagrożenia gminy suszą rolniczą (glebową) został określony jako ekstremalny.

3) Zła jakość wód powierzchniowych.

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujące się na terenie Gminy Grodziec są monitorowane. Stan ogólny wszystkich JCWP określony został jako ZŁY. Zgodnie z danymi GIOŚ RWMŚ w Poznaniu do najważniejszych zagrożeń jakości wód na terenie województwa wielkopolskiego należy zaliczyć: zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe np. nieszczelne szamba) oraz nadmierny pobór wód. Należy wspomnieć także o poważnych zagrożeniach dla życia biologicznego wód powierzchniowych związanych z zabudową hydrotechniczną (szczególnie zamykającą koryta rzeczne) oraz zagrożeniach jakie niosą ze sobą ekstremalne zjawiska pogodowe.

W opracowanym projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” uwzględniono zdiagnozowane wyżej wymienione kluczowe problemy środowiskowe na terenie gminy oraz zaplanowano do realizacji szereg działań, których celem jest m.in.: poprawa jakości powietrza, poprawa jakości wód oraz adaptacja do zmian klimatu (ograniczanie skutków i przyczyn występowania zjawisk suszy i powodzi/podtopień).

W kolejnej tabeli przedstawiono zaplanowane w Strategii działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień Strategii.

Tabela 19. Zaplanowane w Strategii działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz potencjalne zmiany stanu środowiska na terenie Gminy Grodziec w przypadku braku realizacji postanowień Strategii

Problem środowiskowy na terenie gminy	Zaplanowane w <i>Strategii</i> działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Strategii</i>
„Niska emisja” komunalna jako główne źródło zanieczyszczeń powietrza Wyznaczenie obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu (O₃)	W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji kierunki działań, których celem bezpośrednim jest poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Grodziec z uwzględnieniem emisji komunalnej (redukcja emisji zanieczyszczeń w wyniku ogrzewania budynków) oraz emisji liniowej (redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora transportu). Poniżej wymieniono kierunki działań uwzględnione w <i>Strategii</i> wpływające bezpośrednio na poprawę jakości powietrza na terenie gminy: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ➤ Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych łączących poszczególne miejscowości. ➤ Budowa zintegrowanej sieci zielonych stref przesiadkowych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków. ➤ Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy i ich promocja wśród mieszkańców.	Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza, co bezpośrednio doprowadzi do pogorszenia jakości powietrza na terenie gminy, a pośrednio wpłynie negatywnie na pozostałe komponenty środowiska na terenie gminy (wody, gleby, rośliny, zwierzęta, klimat, zasoby naturalne) oraz na zdrowie ludzi. Dodatkowo brak realizacji zadań z zakresu rozwoju i promowania alternatywnych środków transportu (np. transport rowerowy, transport zbiorowy) wpłynie na pogorszenie jakości warunków akustycznych środowiska na terenie gminy.
Zła jakość wód powierzchniowych	W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji następujące kierunki działań, których celem jest poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy: ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Rewitalizacja, rekultywacja terenów poprzemysłowych i rolniczych. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na terenach zurbanizowanych. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami.	Pogorszenie stanu ilościowego i jakościowego wód na terenie gminy. Wzrost wrażliwości gminy na postępujące zmiany klimatyczne. Konsekwencje pogorszenia jakości wód na terenie gminy w sposób pośredni wpłyną również negatywnie na pozostałe komponenty środowiskowe (rośliny, zwierzęta, gleby, ludzi, krajobraz, dobra materialne).

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY GRODZIEC NA LATA 2024-2034*

Problem środowiskowy na terenie gminy	Zaplanowane w <i>Strategii</i> działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Strategii</i>
Silne zagrożenie suszą Postępujące zmiany klimatyczne powodujące nasilenie występowania zjawisk ekstremalnych	Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią: wzrost średniej rocznej temperatury powietrza; zmiana struktury opadów – opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne; wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawałne deszcze, burze, fale upałów. W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji następujące działania z zakresu adaptacji gminy do zmian klimatu (działania dotyczące przeciwdziałaniu i łagodzeniu skutków suszy oraz podtopień na terenie gminy): ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury. ➤ Zagospodarowanie wód opadowych na terenach zurbanizowanych. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami. Również zaplanowane do realizacji działania z zakresu poprawy jakości powietrza oraz poprawy jakości wód na terenie gminy wpłyną pozytywnie na adaptację do zmian klimatu i zwiększenie odporności gminy na postępujące zmiany klimatyczne.	Wzrost wrażliwości gminy na postępujące zmiany klimatyczne – brak przystosowania gminy do zmian klimatu, zwiększenie jej podatności na zjawiska ekstremalne oraz zmniejszenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

Źródło: opracowanie własne

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu oraz na pomniki przyrody

Na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych należy uzyskać stosowne zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Na etapie realizacji ustaleń projektu dokumentu należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze zakazu niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), chronionych gatunków grzybów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), chronionych gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Grodziec znajduje się obszar Natura 2000 Puszcza Pyzdrska (PLH 300060). Przedmiotem ochrony obszaru jest siedlisko przyrodnicze 91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum*).

W wielu miejscach w Polsce daje się obserwować szybki i gwałtowny zanik borów chrobotkowych, których miejsce zajmują ubogie postacie borów świeżych, o runie trawiastym lub mszystym. Proces ten nie został w pełni udokumentowany i uchwycony badaniami naukowymi, jednak np. obserwacje leśników wskazują na powszechną w skali kraju ekspansję traw w miejscu chrobotków w borach sosnowych. W rezultacie wiele dawniejszych prac fitosocjologicznych opisujących stanowiska *Cladonio-Pinetum* dokumentuje tylko historyczny areał tego siedliska przyrodniczego. Być może przyczyną tego zjawiska jest powszechna eutrofizacja siedlisk przez depozycję związków azotu z powietrza. Niektórzy autorzy, zauważając fakt eutrofizacji siedlisk leśnych, uważają jednak, że główną jej przyczyną są zmiany klimatyczne.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024, poz. 1478) zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Biorąc pod uwagę zasięg, lokalizację i obecne użytkowanie obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska na terenie gminy (tj. niewielki fragment lasu w południowo-zachodniej części gminy; niezabudowany - bez budynków oraz infrastruktury komunalnej), w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” nie zakłada się do realizacji żadnych inwestycji na terenie ww. obszaru Natura 2000 oraz w jego najbliższym otoczeniu.

W związku z powyższym realizacja postanowień projektowanego dokumentu nie będzie oddziaływać negatywnie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność sieci.

Natomiast w ramach Strategii na terenie gminy planowana jest realizacja licznych zadań wpływających na poprawę jakości powietrza oraz na łagodzenie zachodzących zmian klimatycznych. Zadania te wpłyną w sposób pośredni pozytywny na chronione siedlisko przyrodnicze 91T0 sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

Obowiązującą podstawą prawną dla obszaru chronionego krajobrazu „Pyzdski” jest uchwała Nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad

korzystania z tych obszarów (Dz. Urz. z 1986 r. Nr 1, poz. 2). Zakazy wymienione w ww. akcie prawnym utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21), zgodnie z którym przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492), zachowują moc do czasu wejście w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień ustawowych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Obszar ten jednak, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz na podstawie art. 153 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zachował byt prawny, lecz z braku wydania nowej uchwały pozbawiony jest ram prawnych. Obszar chronionego krajobrazu „Pyzdrowski” nadal funkcjonuje jako forma ochrony przyrody, jednak nie obowiązują w stosunku do niej żadne zakazy z katalogu określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Poza typowymi krótkotrwale i lokalnymi negatywnymi oddziaływaniami na krajobraz jakie zachodzą w fazie prac budowlanych „Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” nie zakłada do realizacji inwestycji zmieniających i zakłócających w sposób trwały krajobraz gminy. Wskutek realizacji projektu dokumentu nie powstaną nowe sztuczne dominanty krajobrazowe. Realizacja dokumentu nie wpłynie negatywnie na zachowanie i utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu gminy, w tym Pyzdrowskiego OChK. Strategia nie określa do realizacji inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych wolnostojących instalacji paneli słonecznych, które mogłyby stanowić sztuczne dominanty krajobrazowe przez co zakłócałyby naturalne walory krajobrazu. Preferowanym rozwiązaniem z zakresu OZE jest stosowanie mikroinstalacji (energetyka rozproszona) takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne. Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie możliwych negatywnych oddziaływań środowiskowych związanych z budową i funkcjonowaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, przy jednoczesnym wzroście produkcji „czystej” energii i poprawie jakości powietrza oraz brakiem negatywnego wpływu na krajobraz, w tym na Pyzdrowski OChK.

W stosunku do pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Grodziec wprowadzono następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcenia obiektu lub obszaru;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Należy mieć na uwadze, iż przy nieodpowiednim prowadzeniu prac budowlanych lub ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie pomników przyrody (poprzez zaniechanie lub stosowanie niewystarczających działań zabezpieczających) może dochodzić do ich uszkodzeń (głównie mechanicznych uszkodzeń kory, gałęzi lub korzeni). Ww. zagrożenia dotyczą m.in. następujących rodzajów inwestycji planowanych w projekcie Strategii:

- budowy, rozbudowy i przebudowy oraz remontów gminnej infrastruktury drogowej;
- stworzenia spójnej sieci tras rowerowych łączących poszczególne miejscowości;
- budowy, rozbudowy i przebudowy oraz remontów oświetlenia ulicznego;
- budowy, rozbudowy i przebudowy oraz remontów sieci wodociągowej;
- budowy, rozbudowy i przebudowy oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

W związku z powyższym przy prowadzeniu prac budowlanych w sąsiedztwie drzew pomnikowych należy stosować odpowiednie działania zabezpieczające oraz zachować szczególną ostrożność podczas prac w celu zapobiegania i eliminacji negatywnego oddziaływania realizacji inwestycji na obiekty chronione.

6.2. Oddziaływanie na przyrodę ożywioną (różnorodność biologiczną, faunę i florę)

Działania uwzględnione w *Strategii* realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

W projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na zasoby przyrody ożywionej. Ewentualnych negatywnych oddziaływań można spodziewać się w przypadku popełnienia znaczących błędów w urządzaniu, użytkowaniu i lokalizacji nowych terenów zurbanizowanych – np. w przypadku dopuszczenia działalności prowadzących do znaczących emisji zanieczyszczeń lub złego zaplanowania/użytkowania infrastruktury służącej obsłudze nowej działalności gospodarczej. Generalnie zainwestowanie nowych terenów wiązać się będzie z usunięciem szaty roślinnej, może dojść do zniszczenia lub uszkodzenia części siedlisk oraz szkód w populacjach gatunków. Przyczyniać się to będzie także do uciążliwości związanych z procesami produkcyjnymi (w tym potencjalne emisje zanieczyszczeń do środowiska), ponadto może generować zwiększony ruch do i z obszaru zainwestowania.

Zasadniczo negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę w ramach realizacji postanowień *Strategii* zachodzić będzie na etapie budowy poszczególnych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym. Faza budowy przedsięwzięć będzie odbywała się głównie w terenie w znacznej części przekształconym antropogenicznie. W fazie tej może nastąpić jednak m.in. likwidacja roślinności w miejscach wykonywania prac budowlanych, wycinka drzew i krzewów, płoszenie zwierząt. W zdecydowanej większości na terenach planowanych inwestycji występować będą gatunki częste i pospolite, typowe dla miejsc przekształconych antropogenicznie. Na etapie realizacji inwestycji najsilniejsze oddziaływanie będą związane z hałasem generowanym przez ciężki sprzęt budowlany. Oddziaływanie to może prowadzić do okresowego przemieszczenia się np. ptaków poza tereny przedsięwzięcia. Uciążliwości te jednak będą okresowe – ograniczone do etapu budowy, krótkotrwałe i odwracalne. Działania z zakresu rewitalizacji, termomodernizacji, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji i rozrodczym. Realizacja prac z zakresu zmiany stosunków wodnych może prowadzić do zaburzeń ekosystemów rzecznych – zarówno elementów biologicznych (fitobentos, fitoplankton, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, ichtiofauna), jak i hydromorfologicznych (reżim hydrologiczny, ciągłość rzeki, warunki morfologiczne) oraz fizykochemicznych (temperatura, zawiesina ogólna, warunki tlenowe, warunki biogenne, zasolenie).

Natomiast w projekcie *Strategii* znajduje się wiele zapisów zapowiadających oddziaływanie pozytywne na stan fauny, flory i różnorodności biologicznej.

Zakładany wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w tym przede wszystkim: zabezpieczenie przed podtopieniami i suszą, ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, uznano za pozytywne, ponieważ przyczynią się bezpośrednio i długoterminowo do reagowania na zmiany środowiska wynikające ze zmian klimatu. Retencjonowanie wody ma bezpośredni wpływ na zachowanie we właściwym stanie siedlisk i ekosystemów zależnych od wody. W perspektywie długoterminowej zachowanie i przywracanie naturalnych obszarów retencjonujących wodę może przyczynić się do zachowania rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt, a tym samym do zachowania różnorodności biologicznej. Ważne jest również rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych i zagospodarowanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych. Wpłynie to bezpośrednio na zmniejszenie i/lub spowolnienie

spływów powierzchniowych, przenikanie zanieczyszczeń do wód i gleb. Proprzrodnicza gospodarka wodami opadowymi przyczyni się bezpośrednio i długoterminowo do zachowania we właściwym stanie i kondycji gatunków oraz siedlisk. Prognozuje się, że rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększenie powierzchni zieleni (parki, skwery, stawy i inne) na obszarach poddanych antropopresji, bezpośrednio i długoterminowo może być sposobem adaptacji do zmian klimatu, co pośrednio i długoterminowo może wpływać na zachowanie gatunków roślin i zwierząt oraz różnorodności biologicznej. Działania ukierunkowane na rozwój terenów zieleni i ochronę obszarów naturalnej retencji wodnej bezpośrednio przyczynią się do poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego gminy.

Przed przystąpieniem do prac projektowych i uszczegóławianiem rozwiązań technicznych należy zaproponować dokładną lokalizację obiektu małej retencji w oparciu o istniejące materiały fizjograficzne oraz o wizję terenową. Zalecane jest, aby niezależnie od formalnych wymogów zawsze przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w miejscu lokalizacji obiektu i na jej podstawie zweryfikować zasadność realizacji obiektu, występujące ryzyko oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. na gatunki chronione lub na chronione siedliska przyrodnicze), ograniczenia i wymogi środowiskowe do uwzględnienia w projektowaniu. Najistotniejszym elementem fazy budowy jest właściwa kontrola i nadzór nad prowadzonymi pracami. Szczególnie ważne jest ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, poprzez planowe prowadzenie robót. Generalnie roboty powinny być prowadzone przy niskim stanie wód powierzchniowych i podziemnych oraz poza okresem lęgowym ptaków/sezonem rozrodu płazów i gadów.

Budowa nowych instalacji lub rozbudowa istniejących obiektów w celu poprawy ich efektywności i wydajności, mogą powodować wystąpienie potencjalnych, negatywnych oddziaływań na środowisko biotyczne w obszarze zainwestowania. Podobnie w przypadku gospodarki ściekowej, gdzie konieczna będzie realizacja nowych inwestycji, zajmujących powierzchnię i ingerujących w użytkowanie gruntów. W obu przypadkach bezpośrednio, krótkoterminowo na etapie realizacji inwestycji możliwe są negatywne oddziaływania na zwierzęta, rośliny i ich siedliska takie jak: zmiany w składzie gatunkowym, ograniczenie dostępu do bazy pokarmowej, zajęcie miejsc rozrodu, płoszenie zwierząt. Po zakończeniu prac, w perspektywie długoterminowej skutki zrealizowanych działań będą jednak pozytywnie oddziaływały na środowisko. Zmniejszy się ryzyko zanieczyszczenia środowiska, w tym zagrożenie wynikające z niewłaściwego postępowania ze ściekami.

Znacząco korzystnych oddziaływań spodziewać się można w wyniku realizacji działań z zakresu poprawy jakości powietrza, w tym eliminacji smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, transporcie, a także z rozwojem OZE w zakresie wzmocnienia energetyki obywatelskiej w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji. Instalacje takie montowane na dachach i budynkach nie będą ingerować w stan zasobów przyrodniczych. Działania służące wzmocnieniu energetyki obywatelskiej (prosumenckiej) w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, stanowiących jedno z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza, długoterminowo, korzystnie wpłyną na wszystkie biotyczne elementy środowiska, w tym gatunki wrażliwe na zanieczyszczenia oraz na poprawę warunków bytowania roślin i zwierząt. Wymiana systemów grzewczych na przyjazne środowisku przyczyni się bezpośrednio do ograniczenia zużycia paliw stałych, których spalanie negatywnie oddziałuje na organizmy żywe. Poprawa jakości powietrza wpłynie pośrednio, pozytywnie, długookresowo na zachowanie różnorodności gatunkowej i siedliskowej.

Realizacja zadań z zakresu właściwego planowania przestrzennego oraz ograniczania rozproszenia zabudowy wpłynie pozytywnie na środowisko przyrodnicze. W procesie kształtowania polityki rozwoju gminy środowisko przyrodnicze powinno być podstawowym wyznacznikiem możliwości rozwoju, a następnie głównym czynnikiem decydującym o wyborze wariantu koncepcji, weryfikującym rozwiązania przestrzenne w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym. Należy mieć na uwadze, iż najlepszą formą ochrony dziedzictwa przyrodniczego jest właściwe prowadzona polityka planowania przestrzennego i odpowiednie zagospodarowanie terenu.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zwiększy wrażliwość na przestrzeń, długoterminowo i wtórnie ograniczając presję antropogeniczną na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną. Instrumenty wsparcia zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem tzw. zawodów przyszłości i nowoczesnych technologii pozwalają prognozować, że kształcenie przyszłych pokoleń odbywać się będzie w kierunku prośrodowiskowym. Wkraczająca na rynek kadra, kierować się będzie zasadami zrównoważonego rozwoju opartymi na poszanowaniu środowiska.

Zagospodarowanie miejsc publicznych sprzyjające spotkaniom społeczności lokalnej, integracji i poczuciu odpowiedzialności za dobro wspólne jakim jest przestrzeń, jej zasoby i walory przyrodnicze może stymulować funkcjonowanie przyrody.

Dzięki rozwojowi infrastruktury dla transportu alternatywnego (np. ścieżki rowerowe) w perspektywie długoterminowej można spodziewać się pośrednich, korzystnych wpływów na komponenty przyrodnicze, ze względu na zmniejszenie ruchu drogowego, ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wypadków, przekładających się na korzystne zmiany dotyczące gatunków i siedlisk.

Prognozuje się również, że cyfryzacja rozumiana jako dostępność do sieci i kompetencje użytkowników, wprowadzanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, spowoduje ograniczenie inwestycji takich jak budowa obiektów, dróg, parkingów i innych oraz ograniczenie transportu, a co za tym idzie powodowania zajętości terenu i emisji do środowiska, związanych dotychczas z fizycznym dostępem mieszkańców do usług publicznych; oznacza to zmniejszenie presji na środowisko przyrodnicze.

6.3. Oddziaływanie na powietrze

W projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na jakość powietrza. Ewentualnych negatywnych oddziaływań można spodziewać się w przypadku popełnienia znaczących błędów w urządzaniu i użytkowaniu nowych terenów zurbanizowanych – np. w przypadku dopuszczenia działalności prowadzących do znaczących emisji zanieczyszczeń powietrza, lub złego zaplanowania /użytkowania infrastruktury służącej obsłudze nowej działalności gospodarczej.

Natomiast w projekcie *Strategii* znajduje się wiele zapisów zapowiadających oddziaływanie pozytywne na jakość powietrza.

Zadania z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego przewidziane w *Strategii* mają na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Działania te pozwolą również na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza. Działania te mają pozytywny i długoterminowy charakter. Wymiana przestarzałych urządzeń grzewczych opalanych paliwami stałymi oraz termomodernizacja budynków stanowią podstawowe działania zmierzające do ograniczenia zjawiska niskiej emisji i trwałej poprawy jakości powietrza. W ramach ograniczania niskiej emisji zaplanowano również m.in. przebudowę i modernizację infrastruktury drogowej. Działania te mają na celu zmniejszenie emisji nieorganizowanej z systemu transportowego poprzez zwiększenie płynności ruchu, poprawę stanu technicznego nawierzchni dróg. Poprawa stanu technicznego dróg spowoduje upłynnienie ruchu samochodowego oraz redukcję pracy przewozowej, a w efekcie ograniczenie emisji spalin i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego i klimatu. W sąsiedztwie modernizowanych i przebudowywanych dróg należy rozważyć realizację działań z zakresu nasadzeń zieleni izolacyjnej, która stanowi skuteczny środek ograniczający niekorzystny wpływ szlaków komunikacyjnych w zakresie emisji substancji do powietrza. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu w formie zapisu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest zadaniem realizowanym przez organy uchwałodawcze gmin (na podstawie uchwały Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”). Także w „Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030” wskazano zadanie: „Zieleń drogowa, osłonowa, izolacyjna”. Ograniczenie

indywidualnego transportu samochodowego poprzez budowę infrastruktury dla ruchu pieszego i rowerowego spowoduje bezpośrednią, długoterminową poprawę jakości powietrza, a także ograniczy emisję hałasu do środowiska, pozytywnie wpłynie na zdrowie ludzi oraz krajobraz. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wpłynie pozytywnie na stan zdrowia mieszkańców, stan fauny i flory, a także na dobrą kondycję dóbr materialnych i kulturowych. W zakresie inwestycji w odnawialne źródła energii niniejsza Prognoza rekomenduje realizację przydomowych mikroinstalacji OZE w ramach tzw. energetyki rozproszonej (tj. kolektorów słonecznych, paneli słonecznych oraz pomp ciepła), które nie generują negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Mieszkańcy Gminy Grodziec korzystają z indywidualnych źródeł ciepła (w większości przestarzałych i niskosprawnych) opalanych głównie paliwami stałymi (węgiel kamienny oraz drewno). Szerokie zastosowanie w indywidualnych urządzeniach węgla na cele grzewcze, jest źródłem emisji szkodliwych substancji do atmosfery, wpływa niekorzystnie na parametry jakościowe powietrza, zanieczyszcza wody powierzchniowe i glebę. Budowa dystrybucyjnej sieci gazowej (gazyfikacja gminy) pozwoli zastąpić dotychczasowe źródła energii bazujące głównie na paliwie stałym, źródłem o wielokrotnie mniejszej emisji szkodliwych substancji do atmosfery – gazem ziemnym. Realizacja inwestycji przyczyni się zatem do zmiany struktury wykorzystywanych na terenie gminy surowców w kierunku źródeł mniej emisyjnych (gaz ziemny jest surowcem charakteryzującym się niskimi emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji szkodliwych dla środowiska), przez co zmniejszy się oddziaływanie sektora energetyki na środowisko, ograniczona zostanie emisja CO₂, SO₂, NO_x i pyłów.

W dniu 13 maja 2019 r. Wójt Gminy Grodziec wydał decyzję znak IP.6733.1.2019 o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla inwestycji polegającej na: budowie gazociągu średniego ciśnienia relacji Grodziec, Rychwał, Tuliszków, Władysławów realizowanej w ramach projektu pn. „Budowa gazociągu relacji Malanów-Konin z rozbudową sieci gazowej w Powiecie Konińskim i Tureckim” - Zadanie nr 1: Projekt gazociągu średniego ciśnienia relacji Grodziec, Rychwał, Jaroszewice Rychwalskie. Warunki ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej określone w decyzji:

- a) budowa gazociągu średniego ciśnienia nie zalicza się zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- b) teren przedmiotowej inwestycji nie jest objęty żadną z form ochrony przyrody w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, ale leży w sąsiedztwie pomników przyrody objętych ochroną,
- c) należy zastosować materiały posiadające świadectwa dopuszczenia do stosowania ze względów ekologicznych,
- d) jeżeli w obrębie planowanej inwestycji występują urządzenia melioracyjne lokalizację planowanej inwestycji uzgodnić z administratorem tych urządzeń, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,
- e) inwestycja znajduje się na obszarze objętym ochroną konserwatorską na podstawie ewidencji zabytków archeologicznych
 - st. 45, ob. AZP 60-39/69 - pozostałości osadnictwa ludności kultury przeworskiej,
 - st. 24, ob. AZP 60-38/157 - pozostałości osadnictwa ludności kultury łużyckiej,
 - st. 37, ob. AZP 60-38/170 - pozostałości osadnictwa ludności z kultury przeworskiej i z okresu nowożytności,
 - st. 14, ob. AZP 60-38/147 – pozostałości osadnictwa ludności z okresu wczesnego średniowiecza oraz z okresu nowożytności.Na terenie wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych określa się wymóg postępowania zgodnie z ustawą o ochronie i opiece nad zabytkami.
- f) w rejonie inwestycji obowiązuje ochrona drzew i krzewów,
- g) projektowana inwestycja nie może powodować zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby,

h) na gruntach rolnych planowaną inwestycję należy lokalizować poniżej warstwy wegetacyjnej gleby.

Podsumowując realizacja zadań wyznaczonych w ramach *Strategii* wpłynie w sposób długotrwale pozytywny i bezpośredni na poprawę jakości powietrza. Mając na uwadze, iż środowisko stanowi system elementów połączonych i współzależnych, to poprawa jednego komponentu środowiskowego (w analizowanym przypadku powietrza) wpłynie w sposób pośredni pozytywnie na pozostałe komponenty środowiskowe takie jak woda, zwierzęta, rośliny, ludzie, dobra materialne, zasoby naturalne czy adaptację do zmian klimatu.

Negatywne oddziaływanie na powietrze może wystąpić jednak w fazie realizacji poszczególnych zadań inwestycyjnych - krótkoterminowo występować będzie zwiększona emisja spalin i pyłu podczas wykonywania prac budowlanych. Na etapie realizacji inwestycji źródłem oddziaływań w zakresie emisji pyłów i gazów mogą być:

- maszyny budowlane,
- pojazdy transportujące materiały służące do budowy,
- przechowywanie sypkich materiałów budowlanych,
- szlifowanie i cięcie materiałów budowlanych,
- prace wykończeniowe z wykorzystaniem materiałów zawierających rozpuszczalniki organiczne i inne substancje mogące przedostawać się do powietrza,
- kładzenie mas bitumicznych.

Spośród wymienionych źródeł najistotniejszy wpływ na jakość powietrza w okresie realizacji przedsięwzięcia mają ciężkie roboty budowlane i transport materiałów sypkich.

6.4. Oddziaływanie na klimat

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” realizowane będą kierunki działań, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost pochłaniania gazów

cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powódzie, podtopienia oraz susze, w tym występowanie okresowych niedoborów wody. Do działań takich zaliczają się m.in.:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury.
- Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach o ograniczonych możliwościach ich zagospodarowania.
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków.
- Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy i ich promocja wśród mieszkańców.
- Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury i postępowania z odpadami.

W projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na zdolność adaptacji gminy do zmiany klimatycznej lub znacząco potęgować samo zjawisko zmiany klimatycznej. Ewentualnych negatywnych oddziaływań można spodziewać się w przypadku popełnienia znaczących błędów w urządzaniu i użytkowaniu nowych terenów zurbanizowanych – np. w przypadku nadmiernego uszczelnienia powierzchni terenu, prowadzącego do zmniejszenia odporności na skutki ekstremalnych zdarzeń pogodowych (efekt wyspy ciepła w czasie upałów, podtopienia po nawalnych deszczach) oraz w przypadku jeśli urządzaniu nowych terenów nie będzie towarzyszyło ani zagospodarowanie wód deszczowych, ani wykorzystanie energii odnawialnej, ani wprowadzanie zieleni jako funkcji uzupełniającej.

Podsumowując należy jednak spodziewać się, że realizacja celów *Strategii* znacząco przyczyni się do zmniejszenia jednostkowych emisji gazów cieplarnianych, a działania, które o tym zadecydują to w większości te same, które zadecydują też o zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu drogowego oraz z zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Z kolei o zwiększeniu zdolności adaptacyjnej i mitygacyjnej zadecyduje przede wszystkim wdrożenie zasad gospodarowania błękitno-zieloną infrastrukturą, obejmujące zagospodarowanie nadmiaru wód deszczowych poprzez zwiększenie retencyjności obszarów zabudowanych, poprawę stanu (odnawianie) istniejących użytków zielonych, zwiększenie udziału zieleni w strefie zabudowy oraz w przestrzeni publicznej, co pozwoli ograniczyć efekt miejskiej wyspy ciepła oraz takie użytkowanie terenów zalewowych i narażonych na podtapianie, które uczyni je bardziej odpornymi na skutki zalewania/podtapiania.

6.5. Oddziaływanie na wodę

W ramach *Strategii* zaplanowano do realizacji następujące kierunki działań, których celem jest poprawa stanu ilościowego i jakościowego wód podziemnych i powierzchniowych na terenie Gminy Grodziec:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz zielono-niebieskiej infrastruktury.
- Zagospodarowanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych.

Gromadzenie i wykorzystywanie wód opadowych jest jednym ze sposobów adaptacji do zachodzących zmian klimatycznych. Zastosowanie odpowiednich rozwiązań projektowych pozwala zniwelować skutki nadmiarów i deficytów wody. Mała (mikro) retencja wprowadzana na terenach zurbanizowanych pozwala bowiem na poprawę bilansu wodnego poprzez jego zrównoważenie za pomocą odpowiedniego sterowania obiegiem wody. Odpowiednio wprowadzana w środowisko zurbanizowane jest rozwiązaniem łączącym interesy rozwoju infrastruktury i środowiska przyrodniczego.

Spodziewany pozytywny wpływ zaplanowanych działań na środowisko to również zachowanie przepływów ekologicznych oraz siedlisk wodnych, bagiennych i lądowych, nawet w warunkach obniżonych opadów. Realizacja wymienionych działań przyczyni się do poprawy stanu ekologicznego wód. Wspomogą one również procesy samoregulacji i samooczyszczania ekosystemów, co przełoży się na poprawę jakości wody. Jednocześnie efektami działania będzie ochrona ekosystemów zależnych od wód. Opisywane działania będą pośrednio, długoterminowo i pozytywnie oddziaływać na stan wód powierzchniowych oraz na osiągnięcie celów środowiskowych przez JCW i celów dla obszarów chronionych. Stosowanie różnych form retencji, w tym naturalnej (realizowanej za pomocą środków mających na celu ochronę zasobów wodnych przez przywracanie lub utrzymanie naturalnych ekosystemów), w znacznym stopniu przyczyni się do zmniejszenia wrażliwości społeczeństwa, środowiska i gospodarki na skutki zmian klimatu. Zapewnienie odpowiedniej ilości wody w warunkach dużej niepewności klimatycznej przez jej racjonalne wykorzystanie pozwoli zaspokoić potrzeby wodne wszystkich użytkowników. Działania z zakresu retencji wodnej mają na celu zmniejszenie oraz spowolnienie odpływu ze zlewni. Działania kształtujące strukturę użytkowania terenu, takie jak tworzenie nowych terenów zieleni, zwiększają infiltrację wody do gleby i gruntu oraz powodują wzrost oporów ruchu dla wody płynącej po powierzchni, co spowalnia i zmniejsza objętość spływu powierzchniowego. Wzrost infiltracji opadów atmosferycznych do gruntu i w konsekwencji wzrost retencji wód podziemnych, przy jednoczesnym zmniejszeniu spływu powierzchniowego wód opadowych, przyczynia się do zwiększania zasilania podziemnego rzek i wyrównywania odpływu rzeczno-ego w ciągu roku, co istotnie eliminuje głębokie niżówki i łagodzi skutki suszy oraz obniża wezbrania rzeczne.

Zwiększenie retencji zlewni zapewni większą stabilność zasilania cieków w okresach występowania suszy, wpłynie pozytywnie na stan ekosystemów i obszarów od wód zależnych oraz wiąże się z poprawą stanu jakościowego wód powierzchniowych. Przy projektowaniu obiektów hydrotechnicznych należy jednak uwzględniać występujące w obszarze inwestycji walory środowiska przyrodniczego oraz przyjąć rozwiązania zapewniające ciągłość morfologiczną cieku, aby działanie nie wpłynęło negatywnie na stan elementów hydro-morfologicznych, biologicznych oraz fizykochemicznych ekosystemu wodnego.

Rozbudowa sieci wodociągowej oraz modernizacja urządzeń wodociągowych przełoży się na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, a przez to bezpośrednio i długoterminowo na zdrowie mieszkańców oraz ogólne podniesienie standardu życia. Dzięki realizacji zadań modernizacyjnych możliwe będzie ograniczenie strat wody na sieci, a tym samym ograniczenie zużycia wody. Zadania związane z rozbudową systemu kanalizacyjnego przyczynią się do ograniczenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do wód, ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym do poprawy jakości tych wód. Generalnie realizacja zadań i inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będzie miała bezpośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na środowisko wodne m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych, a pośrednio również na zdrowie ludzi. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

Na terenie Gminy Grodziec znajdują się wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych, na terenie których należy:

- odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- zagospodarować teren zielenią;
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Realizacja postanowień projektu Strategii nie będzie naruszać ww. nakazów obowiązujących dla stref ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych.

Należy jednak mieć na uwadze, iż na etapie realizacji inwestycji, może teoretycznie nastąpić, przy niewłaściwie prowadzonych pracach negatywne oddziaływanie na środowisko wodne w miejscu i otoczeniu realizowanej inwestycji. W następstwie prac budowlanych nastąpić może również ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe. Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno-gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

Należy również mieć na uwadze, iż każda inwestycja polegająca na budowie nowej instalacji/obiektu oraz ogólnie rozwój społeczno-gospodarczy danej jednostki powoduje wzrost presji na środowisko, w tym na środowisko wodne poprzez zwiększone zużycie wody i odprowadzanie ścieków. *Strategia* zakłada m.in. inicjowanie nowych stref aktywności gospodarczej, rozbudowę infrastruktury technicznej w obszarach proinwestycyjnych czy przygotowanie terenów (na słabych jakościowo glebach) pod zabudowę jednorodzinną dla nowych mieszkańców. Jednak w projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na jakość wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy. W projekcie *Strategii* nie zaplanowano przedsięwzięć, które mogłyby skutkować naruszeniem struktury użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych lub uruchomieniem procesu migracji zanieczyszczeń do tego poziomu. Ponadto w obrębie gminy nie występują również główne zbiorniki wód podziemnych.

Podsumowując realizacja „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” sprzyjać będzie osiągnięciu celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód zlokalizowanych na omawianym terenie, o których mowa w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Wdrożenie działań z zakresu wzrostu możliwości retencyjnych obszaru gminy będzie miało następujący wpływ na wody, w tym na elementy decydujące o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym:

- elementy biologiczne: pośredni, pozytywny wpływ będący skutkiem zmniejszenia presji na elementy biologiczne zależne od parametrów fizykochemicznych wód (gatunki żyjące w środowisku wodnym). Wdrożenie działań retencyjnych na obszarach rolniczych będzie sprzyjało zwiększeniu ilości wody przetrzymywanej w terenie oraz zachowaniu siedlisk wodnych, bagiennych i lądowych, nawet w warunkach obniżonych opadów. Dodatkowo tworzone miejsca podmokłe będą stanowić korytarze migracji dla organizmów;
- elementy hydromorfologiczne: wdrożenie działań retencyjnych w zlewniach spowoduje normalizację przepływów, poprawi bilans wodny oraz doprowadzi do ograniczenia okresów niżówek w wodach powierzchniowych;
- elementy fizykochemiczne: ograniczenie wymywania zanieczyszczeń fizykochemicznych (np. azotu i fosforu, metali ciężkich) z obszarów rolniczych i zurbanizowanych do JCW.

Ograniczenie wielkości ładunków substancji biogenicznych wprowadzanych do cieków w dłuższej perspektywie pozwoli zapobiec wzrostowi żyzności wód;

- elementy chemiczne: ograniczenie wymywania substancji priorytetowych (np. środków ochrony roślin, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), metali ciężkich) z obszarów rolniczych i zurbanizowanych do wód powierzchniowych. Przyczyni się to do redukcji presji na cechy chemiczne (włącznie z ograniczeniem kumulacji substancji priorytetowych w biocie), a docelowo na stan ogólny JCW.

Wdrożenie działań z zakresu gospodarki ściekowej będzie miało następujący wpływ na wody, w tym na elementy decydujące o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym:

- elementy biologiczne: pośredni, pozytywny wpływ będący skutkiem zmniejszenia presji na elementy biologiczne zależne od parametrów fizykochemicznych wód (gatunki żyjące w środowisku wodnym). Możliwy jest negatywny, stały, ale lokalny wpływ na warunki siedliskowe ichtiofauny i bezkręgowców w miejscu zrzutu ścieków oczyszczonych;
- elementy hydromorfologiczne: w przypadku zwiększenia obciążenia oczyszczalni ścieków może wystąpić lokalne oddziaływanie związane ze zwiększonym wylotem ścieków (punktowa zmiana morfologii cieku);
- elementy fizykochemiczne: ograniczenie ładunków biogenów, zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz innych zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze ściekami wskutek skierowania ich do zbiorczego systemu oczyszczania, będzie miało bezpośredni, stały, pozytywny wpływ na stan wód. Uporządkowanie gospodarki ściekowej zredukuje dopływ zanieczyszczeń fizykochemicznych ze źródeł rozproszonych. W przypadku budowy/rozbudowy oczyszczalni ścieków może nastąpić zwiększenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych w sposób punktowy, ale to negatywne bezpośrednie oddziaływanie będzie miało charakter jedynie lokalny, a wielkość wprowadzanego ładunku będzie regulowana prawnie;
- elementy chemiczne: ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych bezpośrednio do wód ze ściekami oraz redukcja zanieczyszczeń dopływających do JCW ze źródeł rozproszonych. Tak samo jak w przypadku wpływu na elementy fizykochemiczne, budowa lub rozbudowa oczyszczalni spowoduje wzrost ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych punktowo, co wiąże się z występowaniem negatywnego, bezpośredniego oddziaływania na cechy chemiczne w JCW. Wpływ ten będzie miał charakter lokalny. Jednakże wielkość wprowadzanego ładunku będzie regulowana prawnie, co pozwoli na niwelowanie presji znaczącej. Ze względu na przewagę korzyści płynących z wysokiego stopnia oczyszczania ścieków i ograniczenia presji zanieczyszczeniami punktowymi i obszarowymi nad opisanym wyżej negatywnym oddziaływaniem o charakterze lokalnym działania z tej kategorii należy ocenić jak potencjalnie korzystne ze względu na ich pozytywny i długoterminowy wpływ na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Negatywne skutki eksploatacji oczyszczalni ścieków mogą być minimalizowane poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych jak: wielostopniowe systemy oczyszczania ścieków, instalacje do odzysku biogazu i przetwarzania osadów ściekowych.

Podsumowując celami z zakresu gospodarowania wodami, na których skupia się *Strategia* są: zwiększenie retencji wodnej, racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód. Inwestowanie w tzw. „niebieską” infrastrukturę, modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji, systemów zagospodarowania wód opadowych, utrzymanie, konserwacja i modernizacja urządzeń wodnych - to działania, które przyczynią się do osiągnięcia celów środowiskowych.

6.6. Oddziaływanie na krajobraz, powierzchnię ziemi i gleby

Ocena wpływu realizacji kierunków działań *Strategii* na powierzchnię ziemi, gleby i krajobraz została przeprowadzona łącznie, ponieważ komponenty te są wzajemnie silnie powiązane.

Europejska Konwencja Krajobrazowa (EKK) formułuje konieczność podjęcia działań na rzecz zintegrowania krajobrazu z własną polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego oraz wszelkimi politykami oddziałującymi na krajobraz. Podkreśla także, że istotne jest włączenie do tworzenia i realizacji polityki krajobrazowej społeczeństwa, organów samorządowych oraz wszystkich stron zainteresowanych jej realizacją.

Spójna oraz skuteczna polityka krajobrazowa musi opierać się na szerokiej wiedzy o zasobach i walorach krajobrazowych oraz w dalszej konsekwencji na sprawnym wdrażaniu do polityk sektorowych oraz dokumentów planistycznych wypracowanych zasad ochrony krajobrazu, gospodarowania nim i jego planowania. Rozpoznanie i waloryzacja przestrzeni, także pod kątem zdefiniowania jej potencjału rozwojowego na poziomie regionalnym, daje podstawy do podejmowania decyzji dotyczących wsparcia działań realizowanych na poziomie lokalnym. To przede wszystkim na tym poziomie podejmowanych jest szereg decyzji, które mają bezpośredni wpływ na krajobraz. Świadomość wartości krajobrazu bezpośrednio oddziałuje na kształtowanie jakości życia oraz zachowanie tożsamości regionalnej i lokalnej, jest również niezwykle istotnym aspektem w procesie działań na rzecz ochrony krajobrazu.

Realizacja szeregu kierunków działań *Strategii* będzie wpływała pozytywnie na stan krajobrazu, powierzchni ziemi oraz gleby.

W wyniku przeprowadzenia rekultywacji i remediacji terenów przemysłowych i rolniczych usunięte lub zmniejszone zostaną ilości zanieczyszczeń powierzchni ziemi, wprowadzonych do niej w wyniku działalności człowieka. Celem rekultywacji jest przywrócenie środowisku – glebie, leżącej pod nią ziemi i wodom gruntowym – jego wcześniejszych wartości użytkowych. Realizacja działania wpłynie w sposób bezpośrednio pozytywny i długotrwały na gleby, powierzchnię ziemi oraz wody. Przywrócenie wartości użytkowych gruntów wpłynie również pozytywnie na stan dóbr materialnych, krajobrazu oraz zasobów przyrodniczych.

Zadania z zakresu rozwoju systemu segregacji odpadów pozwolą na: ograniczenie niekontrolowanego przedostawania się do środowiska odpadów komunalnych, eliminację odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, ograniczenie masy odpadów unieszkodliwianych przez składowanie, poprzez zwiększenie stopnia odzysku odpadów (szczególnie odpadów biodegradowalnych), likwidację tzw. „dzikich wysypisk” i eliminację powodów ich powstawania (największe zagrożenie wynikające z takiego pozbywania się odpadów stwarzają odpady niebezpieczne deponowane w tych miejscach), ograniczenie przekształceń krajobrazu, a przez to poprawę jego estetyki.

Likwidacja „dzikich wysypisk” przyczyni się do znaczącej poprawy stanu i bezpieczeństwa środowiska wodno-gruntowego oraz ograniczenia ryzyka skażenia tego środowiska. „Dzikie wysypiska” stanowią potencjalne źródło wielu zanieczyszczeń środowiska gruntowego, w tym m.in. przedostawania się substancji toksycznych (wraz z wodami opadowymi) i zwiększania w glebie domieszek pochodzenia antropogenicznego.

Korzystne skutki w kontekście ochrony krajobrazu czy zwiększenia jego walorów powinna przynieść ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej i architektonicznej gminy. Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni będzie również realizowana w zakresie przestrzeni publicznych poprzez wyposażenie jej w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych (nowe tereny rekreacyjno-sportowe). W przypadku wprowadzania nowej infrastruktury istnieje jednak także ryzyko wystąpienia zmian niekorzystnych z punktu widzenia krajobrazu (jego pogorszenie czy nawet degradacja), a także powierzchni ziemi i gleb (m.in. przekształcenia związane z budową obiektów czy wzrost powierzchni zabudowanej).

Korzystne dla analizowanych komponentów będą również działania skierowane na adaptację terenów gminy do zmian klimatu, obejmujące m.in. rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. W związku z realizacją tego typu działań można spodziewać się miejscowego przywrócenia czynności biologicznej gleb, a przede wszystkim poprawy walorów krajobrazu.

Opisując pozytywne skutki dla krajobrazu, powierzchni ziemi i gleb wynikające z realizacji zapisów dotyczących ochrony przestrzeni oraz poprawy jej stanu nie sposób pominąć kierunku dedykowanego wsparciu działań podnoszących jakość systemu planowania przestrzennego.

Właściwe planowanie i zarządzanie przestrzenią to wszelkie działania racjonalizujące jej wykorzystanie, a więc ograniczające pogarszanie jakości przestrzeni i jej marnotrawstwo. W aspekcie przestrzennym zjawisko rozproszenia zabudowy przejawia się najczęściej w formie:

- pogłębiającego się chaosu przestrzennego związanego z rozproszeniem zabudowy oraz zaburzeniem układu kompozycyjno-funkcjonalnego pierwotnych struktur osadniczych,
- utraconych walorów estetyczno-krajobrazowych,
- braku przestrzeni publicznych,
- koegzystencji terenów mieszkaniowych z terenami rolniczymi,
- przeznaczenia pod budownictwo mieszkaniowe wąskich oraz sięgających w głąb pól uprawnych działek.

Oprócz pozytywnych skutków dla powierzchni ziemi, gleb i krajobrazu wdrażanie zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” może być przyczyną wystąpienia także wpływów negatywnych. Najistotniejsze negatywne oddziaływania na oceniane komponenty środowiska będą potencjalnie związane z kierunkami dotyczącymi wzrostu zagospodarowania i zabudowy obszaru gminy, a więc obejmującymi rozwój zabudowy oraz wszelkiego typu infrastruktury. W każdym z analizowanych przypadków należy przewidywać utratę funkcji biologicznej gleb i likwidację profilu glebowego (a przynajmniej jej czasową degradację), ryzyko zmiany ukształtowania powierzchni ziemi w miejscach inwestycji, a wreszcie przekształcenia krajobrazu. Oddziaływanie na krajobraz będzie uzależnione od lokalizacji przedsięwzięć, stopnia dostosowania skali zabudowy czy infrastruktury do miejsca oraz zastosowanych rozwiązań technologicznych i jakości rozwiązań architektonicznych.

W związku z realizacją poszczególnych kierunków działań w ramach *Strategii* główne negatywne oddziaływania, jakie mogą być generowane na etapie budowy będą dotyczyć następujących aspektów:

- przekształcenia rzeźby terenu,
- przemieszczania mas ziemnych, składowania oraz wymiany gruntów,
- narażenie wydobytej ziemi na działanie czynników atmosferycznych,
- zmiana stosunków wodnych: przesuszenie lub podtopienie gruntu,
- zanieczyszczenia fizykochemicznego gruntu substancjami i materiałami stosowanymi w trakcie prowadzenia prac,
- niszczenia pokrywy glebowej na skutek używania ciężkiego sprzętu i zagęszczania profilu glebowego lub też jej całkowitego usuwania, jako warstwy gruntu nie nadającej się do posadowienia obiektów,
- możliwość zniszczenia głębiej położonych warstw gleby wskutek zdjęcia humusu.

Podsumowując poza typowymi krótkotrwałymi i lokalnymi negatywnymi oddziaływaniami na krajobraz jakie zachodzą w fazie prac budowlanych dla poszczególnych działań inwestycyjnych „Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” nie zakłada do realizacji inwestycji zmieniających i zakłócających w sposób trwały krajobraz gminy. Wskutek realizacji projektu nie powstaną nowe sztuczne dominanty krajobrazowe. Działania zaplanowane w *Strategii* nie są więc sprzeczne z założeniami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98). Realizacja dokumentu nie wpłynie negatywnie na zachowanie i utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” nie określa do realizacji inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych wolnostojących instalacji paneli słonecznych, które mogłyby stanowić sztuczne dominanty krajobrazowe przez co zakłócałyby naturalne walory krajobrazu. Preferowanym rozwiązaniem z zakresu OZE jest stosowanie mikroinstalacji przydomowych (energetyka rozproszona) takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne. Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie możliwych negatywnych oddziaływań środowiskowych związanych z budową i funkcjonowaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, przy jednoczesnym wzroście produkcji „czystej” energii i poprawie jakości powietrza oraz brakiem negatywnego wpływu na krajobraz.

6.7. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja zadań polegających na termomodernizacji budynków, wymianie przestarzałych urządzeń grzewczych, stosowaniu instalacji OZE oraz stwarzanie warunków do rozwoju alternatywnych środków transportu (np. transport zbiorowy i rowerowy) wpłyną w sposób bezpośredni na ograniczenie zużycia nieodnawialnych zasobów energetycznych (surowców energetycznych) na terenie gminy, co jest jednym z głównych założeń „Polityki energetycznej Polski do 2040 r.” oraz pakietu klimatyczno-energetycznego. Natomiast działania polegające na modernizacji i rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz adaptacji do zmian klimatu wpłyną pozytywnie na stan ilościowy i jakościowy zasobów środowiska wodnego. Realizacja *Strategii* wpłynie więc w sposób długotrwale pozytywny na stan ilościowy i jakościowy zasobów naturalnych.

Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska. Wzrost zużycia zasobów naturalnych w stosunku do stanu sprzed realizacji *Strategii* wystąpi więc jedynie w fazie realizacji/budowy przedsięwzięć (zużycie materiałów budowlanych, energii, wody).

6.8. Oddziaływanie na ludzi

Negatywne oddziaływanie na ludzi może występować w przypadku wszelkiego rodzaju działań związanych z realizacją przedsięwzięć infrastrukturalnych na etapie realizacji inwestycji. Faza realizacji wiązać się będzie głównie z zagrożeniem zdrowia i życia ludzi pracujących na terenie budowy oraz pobliskich mieszkańców. Oddziaływanie te związane będą z emisją drgań, hałasu, zanieczyszczeń powietrza. W czasie budowy emitowany będzie hałas przez maszyny budowlane. Przedłużona lub nadmierna ekspozycja na hałas może prowadzić do zaburzeń snu, podniesienia ciśnienia krwi, powodować efekty psychofizyczne i sercowo – naczyniowe, które ograniczają wydajność i prowokują rozdrażnienie. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dochodzić do negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi poprzez emisję drgań i hałasu związaną z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływania te można zmniejszyć poprzez ograniczenie pracy urządzeń najbardziej uciążliwych w obszarach zabudowanych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza można osiągnąć przez jak największe skrócenie okresu składowania materiałów sypkich, które mogą ulegać pyleniu w wyniku erozji wietrznej, a także powodować znaczne ubytki składowanych na hałdach materiałów. Czynnikiem zwiększającym ryzyko zdrowotne na etapie realizacji są również emisje zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenie powietrza będzie miało charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym do terenu budowy. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza będą: spaliny (tlenki azotu, dwutlenek węgla, węglowodory) z silników maszyn budowlanych oraz środków transportu, a także pyły na skutek prowadzonych prac ziemnych oraz ruchu pojazdów.

Najbardziej narażone będą osoby zamieszkające w sąsiedztwie inwestycji. Jednakże wszelkie uciążliwości będą krótkotrwałe, a ich skutki odwracalne. Oddziaływania te będą ściśle związane z przesuwanym się frontem robót w pobliżu, którego będą największe. Przy standardowej organizacji etapu realizacji inwestycji nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków w postaci trwałego pogorszenia zdrowia ludzi lub utraty życia. W trakcie realizacji przedsięwzięcia bezpośrednie zagrożenia dla ludzi mogą być również spowodowane wypadkami budowlanymi - wskutek nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub w wyniku katastrofy budowlanej.

Docelowo każde działanie planowane w ramach *Strategii* przynosi natomiast pozytywne oddziaływania – bezpośrednie i/lub pośrednie. Korzystne oddziaływania będą dotyczyły licznych aspektów jakości życia mieszkańców Gminy Grodziec.

Bezpośrednio na poprawę zdrowia i warunków życia mieszkańców Gminy Grodziec wpłynie realizacja następujących działań określonych w *Strategii*:

- Zapewnienie wysokiej jakości POZ.
- Zwiększenie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym, w tym usług rehabilitacyjnych.
- Stworzenie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia (programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez Gminę).
- Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia.
- Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia.
- Zapewnienie wsparcia psychicznego oraz dbałość o dobrostan.
- Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. Klub Seniora) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej.
- Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej i podejmowanie inicjatyw uczących mieszkańców zdrowego trybu życia.

Zły stan środowiska, a zwłaszcza zanieczyszczenie powietrza, brak dostępności do dobrej jakości wody przeznaczonej do spożycia, a także ponadnormatywny hałas niosą poważne ryzyko dla zdrowia, dlatego też wszelkie przewidziane w *Strategii* działania mające na celu poprawę stanu środowiska będą pośrednio wpływać na zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców gminy. Najbardziej znaczące korzyści przyniosą działania w zakresie podniesienia jakości powietrza – poprzez ograniczanie emisji szkodliwych dla zdrowia człowieka substancji i rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii, a także działania ukierunkowane na poprawę czystości i dostępności wód, w szczególności wód przeznaczonych do spożycia oraz redukcję uciążliwości hałasu (redukcji emisji zanieczyszczeń i hałasu pochodzących z transportu służyć będą działania nastawione na modernizację stanu technicznego dróg, a także tworzenie warunków dla transportu rowerowego i zbiorowego na terenie gminy). Ważnym działaniem dla poprawy stanu środowiska, a w konsekwencji także bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, jest stałe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Ograniczanie ryzyka dla zdrowia i życia ludzi będzie efektem realizacji działań związanych z adaptacją do zmian klimatu, które pośrednio będą wpływać na minimalizację ryzyka jakie dla zdrowia ludzi niosą zmiany klimatu, a zwłaszcza wysokie temperatury powietrza, susze powodujące utrudnienia w dostępie do wody użytkowej i pitnej oraz zagrożenia epidemiczne.

Stan zdrowia człowieka w dużej mierze zależy od stylu życia, w tym aktywności fizycznej. Wysiłek fizyczny wywołuje korzystne zmiany czynnościowe mięśni, stawów i serca, przeciwdziała otyłości i nadwadze oraz wpływa na ograniczenie zachorowalności na choroby układu krążenia, choroby metaboliczne (w tym cukrzycę) oraz osteoporozę. Dla poprawy stanu zdrowotnego populacji gminy ważne więc będą wszelkie działania ukierunkowane na poprawę dostępności do obiektów, usług i infrastruktury rekreacji i aktywnego wypoczynku.

Niezaprzeczalnie pozytywny wpływ na zdrowie ludzi wywierać będzie realizacja inwestycji z zakresu ochrony, rewitalizacji i bieżącego utrzymywania terenów czynnych biologiczne. Roślinność i tereny zieleni urządzonej posiadają niezwykle korzystny wpływ na stan zdrowotny ludzi. W licznych badaniach wykazano, że stopień samooceny, zadowolenia z życia i subiektywnego odczuwania szczęścia są w znacznym stopniu związane z częstotliwością korzystania z terenów zieleni, a nawet z tak pozornie błahym czynnikiem, jakim jest ich widok z okien mieszkania. Przyroda, w tym głównie roślinność, może zapobiegać lub znacznie łagodzić czynniki ryzyka dla ludzkiego zdrowia psychicznego i fizycznego. Ma to duże znaczenie zwłaszcza na terenach miejskich i zurbanizowanych.

Cele i działania Strategii obejmujące tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności opartej o lokalne rynki i potencjały, rozwój infrastruktury ułatwiającej lokowanie

i prowadzenie działalności gospodarczej pośrednio wspierać będą poprawę ekonomicznych warunków życia ludzi, likwidację ubóstwa i bezrobocia. Ważnym aspektem poprawy warunków życia ludzi i przeciwdziałania bezdomności będzie wspieranie funkcjonowania rodzin, a w szczególności zapewnienie możliwości zaspokajania ich potrzeb mieszkaniowych.

Działania dedykowane podniesieniu jakości, dostępności i efektywności edukacji będą służyć wyrównywaniu szans rozwojowych mieszkańców i poprawie ich sytuacji na rynku pracy oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Poprawie jakości życia i zdrowia ludzi będą służyć działania ukierunkowane na włączanie społeczne poprzez wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, a zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, poprawę dostępu do szeroko pojętych usług publicznych, a zwłaszcza e-usług oraz usług wspierających funkcjonowanie rodziny. W pewnym zakresie włączaniu społecznemu sprzyjać będą także działania wspierające integrację społeczności lokalnych poprzez poprawę jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz ich wyposażanie w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu.

6.9. Oddziaływanie na dobra materialne

Wszystkie działania zapisane w projekcie *Strategii* docelowo odnoszą się bezpośrednio, pośrednio lub wtórnie w ujęciu długoterminowym i stałym do poprawy jakości życia i dobrobytu mieszkańców. Wysoki poziom życia gwarantować ma wzrost gospodarczy gminy, rozwój społeczny, zapewnienie powszechnego dostępu do opieki zdrowotnej, komunikacji i czystej energii, nowoczesnych technologii, usług, a także czyste środowisko przyrodnicze.

Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do poprawy mikroklimatu terenów zurbanizowanych, a tym samym wpłynie na gospodarkę wodną obszaru, odczuwalną temperaturę powietrza i w efekcie na wyższą jakość zamieszkiwania oraz większą bioróżnorodność roślin i zwierząt bytujących w gminie. Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych wraz z rozwojem terenów zieleni zmienić mogą postrzeganie przestrzeni, wpłynąć pozytywnie na dobrostan zamieszkujących i korzystających z niej osób, co długofalowo i bezpośrednio może być motorem napędowym dla rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych. Wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu wpłynie bezpośrednio, stale i pozytywnie na bezpieczeństwo i stabilność funkcjonowania infrastruktury komunikacyjnej, technicznej oraz podmiotów gospodarczych. Pozytywny wpływ na strukturę osadniczą, zagospodarowanie i użytkowanie terenu będzie wywierać zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej.

Planowane działania przyczynią się do wzrostu retencji na terenach rolnych, a w konsekwencji do ograniczenia wielkości obszaru występowania suszy rolniczej, która przyczynia się do ograniczenia lub całkowitej utraty plonów. W związku z czym na terenie gminy nastąpi poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa.

Poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu wywierać będzie pozytywne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców oraz jakość życia w gminie.

Rozwój infrastruktury drogowej przyczyni się do większej mobilności i możliwości realizowania potrzeb związanych z pracą i usługami.

Rozwój usług w oparciu o sieć internetową przyczyni się do lepszej dostępności jednostek administracji publicznej i wykluczenia dzięki temu wielu potrzeb dojazdów. Zmniejszy się potrzeby transportowe mieszkańców i wydatki z nimi związane.

6.10. Oddziaływanie na zabytki

Działania wyznaczone w projekcie *Strategii* mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na zabytki.

Bezpośrednio na poprawę stanu oraz promocję obiektów zabytkowych na terenie Gminy Grodziec wpłynie realizacja następujących działań określonych w *Strategii*:

- Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego.
- Adaptacja istniejących obiektów zabytkowych na cele kulturalne z wykorzystaniem lokalnych zasobów kulturowych.
- Promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, a także dążenie do wypromowania wartościowego produktu lokalnego.
- Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszącego świadomość o historii gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych.
- Rozbudowa turystycznych szlaków pieszo-rowerowych wraz z miejscami postojowymi w sposób zapewniający ich integrację oraz poprawę dostępności do najważniejszych obiektów zabytkowych w gminie.
- Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki.
- Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także międzynarodowymi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej.

Adaptacja, rewitalizacja i remonty istniejących obiektów zabytkowych muszą być prowadzone z poszanowaniem istniejących wartości architektonicznych i krajobrazowych. Prawdłowo przeprowadzone prace pozwolą poprawić stan techniczny obiektu oraz wyeksponować jego walory architektoniczne i historyczne.

W ramach działań adaptacyjnych do zmian klimatu planowane są m.in. działania polegające na ochronie przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych, które będą wpływały pozytywnie na zachowanie obiektów zabytkowych. Zabezpieczenie, zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie ryzyka powodzi i/lub lokalnych podtopień jest ważne dla bezpieczeństwa zabytków znajdujących się na zagrożonych obszarach. Przebudowa i budowa sieci kanalizacji oraz przystosowanie terenu i dostosowanie zagospodarowania do wystąpienia deszczy nawalnych mogą zapobiegać lub zmniejszać zagrożenie lokalnymi podtopieniami terenów, w tym obiektów zabytkowych. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w pośredni sposób może przyczynić się do zachowania ekspozycji i walorów obiektów oraz obszarów cennych kulturowo. Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych, a także rozwój terenów zieleni ma na celu zachowanie walorów krajobrazowych, w tym kulturowych, co również może w bezpośredni sposób przyczynić się do zachowania ekspozycji i walorów obiektów oraz obszarów cennych kulturowo.

Obecne w zanieczyszczeniach tlenki węgla, siarki i azotu wnikają w tynki budynków i zmieniają ich strukturę, co prowadzi do chemicznych i mechanicznych uszkodzeń, kruszenia i zniszczenia zabytkowych elewacji. Zwiększenie udziału produkcji energii z OZE i związana z tym redukcja emisji zanieczyszczeń, podobnie jak inne działania zmierzające do poprawy jakości powietrza, mogą mieć istotne, pośrednie pozytywne oddziaływanie na obiekty zabytkowe. W przypadku obiektów objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) możliwość i stopień ingerencji w oryginalną architekturę obiektu jest pod kontrolą służb konserwatorskich, co powinno przekładać się na zachowanie jego walorów. Nieumiejętnie przeprowadzona termomodernizacja może mieć bezpośrednie negatywne i długoterminowe oddziaływanie na obiekty historyczne, których walory związane są między innymi z oryginalną, zabytkową elewacją. Jednocześnie termomodernizacja, możliwa do przeprowadzenia zgodnie ze sztuką konserwatorską, przyczyniając się do zapewnienia odpowiednich warunków termicznych może oddziaływać bezpośrednio pozytywnie i długoterminowo dzięki zachowaniu w dobrym stanie technicznym substancji zabytkowej.

Poprawa stanu technicznego dróg oraz rozbudowa dróg rowerowych przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz drgań szkodliwych dla obiektów zabytkowych. Należy jednak mieć na uwadze, iż przy dużych inwestycjach infrastrukturalnych mogą występować kolizje przestrzenne wtedy, gdy przebiegają przez lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów lub obiektów cennych kulturowo, powodując degradację lub utratę walorów krajobrazowych i kulturowych.

Również działania z zakresu poprawy jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów, a także jej

promocja mogą mieć oddziaływanie pozytywne i przyczynić się pośrednio do wzmocnienia tożsamości regionalnej mieszkańców, zwiększenia ich wiedzy na temat zasobu kulturowego oraz świadomości potrzeby jego ochrony.

6.11. Oddziaływanie projektów IIT

W załączniku 2 do projektu „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” przedstawiono listę następujących projektów IIT:

- Budowa turystycznej ścieżki pieszo-rowerowej Łagiewniki-Królików.
- Modernizacja Zespołu Dworsko Folwarcznego w Biskupicach.
- Modernizacja i dostosowanie obiektu na potrzeby Wiejskiego Centrum Kultury w Nowych Grądach wraz z zagospodarowaniem terenu.

Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki oraz inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk *Apiis apus*, pustułka *Falco tinnunculus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, i in. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić prace budowlane z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu prac do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

Zagrożenia związane z budową infrastruktury liniowej (w analizowanym przypadku ścieżki pieszo-rowerowej) mogą dotyczyć uszczuplenia siedlisk czy stanowisk gatunków chronionych w wyniku prac ziemnych, transportu maszyn, magazynowania materiałów, itp. Tego typu zagrożenia dają się wykluczyć poprzez dokładną analizę alternatywnych wariantów przedsięwzięcia poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

Zadania uwzględnione w niniejszym rozdziale nie dotyczą inwestycji w zakresie bezpośredniego gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych. W związku z czym nie wpłyną na znaczne zwiększenie poboru wód oraz produkcję ścieków, co mogłoby doprowadzić do naruszenia stanu jakościowo-ilościowego zasobów wodnych na terenie gminy.

Planowane zadania nie dotyczą również wprowadzania nowych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zwiększona emisja spalin i pyłu występować będzie jedynie podczas wykonywania prac budowlanych (na etapie realizacyjnym). Jednak będzie to oddziaływanie nieznaczne i krótkoterminowe.

Poza typowymi krótkotrwałymi i lokalnymi negatywnymi oddziaływaniami na krajobraz i powierzchnię ziemi, jakie zachodzą w fazie prac budowlanych (np. powstawanie wykopów, organizacja zaplecza budowy), realizacja projektów nie będzie wpływać w sposób negatywny na krajobraz gminy i powierzchnię ziemi.

Realizacja projektów może wywierać krótkookresowy negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę. W fazie budowy może nastąpić m.in. likwidacja roślinności w miejscach wykonywania prac budowlanych, wycinka drzew lub krzewów, płoszenie zwierząt. Jednak na terenach planowanych inwestycji w zdecydowanej większości występować będą gatunki częste i pospolite, typowe dla miejsc przekształconych antropogenicznie.

Faza realizacji projektów wiązać się będzie z zagrożeniem dla zdrowia ludzi pracujących na terenie budowy oraz pobliskich mieszkańców. Oddziaływanie te związane będą z emisją drgań, hałasu i zanieczyszczeń powietrza. W czasie budowy emitowany będzie hałas przez maszyny budowlane. Zanieczyszczenie powietrza będzie miało charakter nieorganizowany, o zasięgu ograniczonym do terenu budowy. Najbardziej narażone będą osoby zamieszkałe w sąsiedztwie inwestycji. Jednakże wszelkie uciążliwości będą krótkotrwałe, a ich skutki odwracalne.

7. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE I SKUMULOWANE

Działania zaproponowane w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” mają charakter lokalny, rozproszony oraz różnokierunkowy, a także ich realizacja zaplanowana jest w długim okresie czasu (do 2034 r.). Zgodnie z niniejszą prognozą negatywne oddziaływania zaplanowanych działań mogą występować głównie na etapie budowy (etapie realizacyjnym) danego przedsięwzięcia. Będą to typowe oddziaływania związane z realizacją prac budowlanych – o charakterze krótkoterminowym i w pełni odwracalnym.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych oraz znaczących oddziaływań skumulowanych prowadzących do trwałych negatywnych zmian w środowisku.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” sformułowano szereg działań, których realizacja przyczyni się do zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów. Negatywne oddziaływania na środowisko będące skutkiem postanowień projektowanego dokumentu zidentyfikowano głównie w fazie realizacji przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym /budowlanym. Jednak odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowlanych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,
- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- odpady niebezpieczne będą przechowywane w szczelnych pojemnikach bądź workach odpornych na działanie substancji niebezpiecznych zawartych w odpadzie; miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych będzie utwardzone i zadaszone, co pozwoli na zabezpieczenie środowiska wodno-gruntowego przed ewentualnym przedostaniem się substancji niebezpiecznej,
- odpady będą przekazywane odpowiednim firmom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów; większość odpadów pochodząca

z budowy będzie nadawać się do odzysku, w związku z czym preferowani będą odbiorcy odpadów zapewniający właśnie takie zagospodarowanie,

- odpady będą przechowywane w sposób uniemożliwiających przedostawania się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych, jak również rozwiewania na tereny przyległe,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów występujących na terenie inwestycji,
- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,
- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,
- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego - pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

Mając na względzie rodzaj zaplanowanych zadań oraz z uwagi na istniejące na obszarze Gminy Grodziec zadrzewienia należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę drzew podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych*, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 20. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Prace w obrębie budynków (termomodernizacja, montaż instalacji OZE)	Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apus apus</i> , pustułka <i>Falco tinnunculus</i> , mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , i in. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Modernizacja i bieżące utrzymanie wód, urządzeń melioracyjnych i wodnych	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębianiem mogą prowadzić do zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji. Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstąpienie od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.
Budowa obiektów małej retencji	Przed przystąpieniem do prac projektowych i uszczegóławianiem rozwiązań technicznych należy zaproponować dokładną lokalizację obiektu małej retencji w oparciu o istniejące materiały fizjograficzne oraz o wizję terenową. Zalecane jest, aby niezależnie od formalnych wymogów zawsze przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w miejscu lokalizacji obiektu i na jej podstawie zweryfikować zasadność realizacji obiektu, występujące ryzyko oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. na gatunki chronione lub na chronione siedliska przyrodnicze), ograniczenia i wymogi środowiskowe do uwzględnienia w projektowaniu. Najistotniejszym elementem fazy budowy jest właściwa kontrola i nadzór nad prowadzonymi pracami. Szczególnie ważne jest graniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, poprzez planowe prowadzenie robót. Generalnie roboty powinny być prowadzone przy niskim stanie wód powierzchniowych i podziemnych oraz poza okresem lęgowym ptaków/sezonem rozrodu ptaków i gadów. Zagadnienia związane z organizacją placu budowy, np. dojazd sprzętu, powinny być przeanalizowane już na etapie weryfikacji uwarunkowań środowiskowych i oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku prac polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, na których znajdują się skupienia roślinności o dużej wartości

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, szczególne warunki prowadzenia robót budowlanych mogą być nałożone decyzją regionalnego dyrektora ochrony środowiska wydawaną w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody. Taka decyzja (lub postanowienie stwierdzające, że nie jest ona wymagana), powinna być uzyskana przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.
Budowa, modernizacja, przebudowa infrastruktury liniowej	W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk). W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed: ➤ uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, ➤ fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wyгородzenie terenu ich występowania, ➤ przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, ➤ mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, ➤ zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, ➤ mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie: 1. Ochrony gleb: ➤ oszczędnie gospodarować terenem, ➤ ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, ➤ zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, ➤ sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, ➤ w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji,

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	➤ należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, ➤ po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. 2. Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych: ➤ zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, ➤ zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), ➤ powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. 3. Ochrony powietrza atmosferycznego: ➤ w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, ➤ w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, ➤ materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w opony ograniczające pylenie, ➤ wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. 4. Ochrony klimatu akustycznego: ➤ wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, ➤ stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska,
Pozyskiwanie i przekształcanie terenów pod zabudowę mieszkaniową i działalność gospodarczą	Wprowadzenie nowej infrastruktury lub obiektów (głównie w przypadku budowy, w mniejszym stopniu w przypadku rozbudowy) wiąże się z lokalnym niszczeniem pokrywy roślinnej, glebowej i siedlisk gatunków, powoduje emisję hałasu i wiąże się z płoszeniem i niepokojeniem zwierząt w miejscach realizacji prac budowlanych i ziemnych. Zagrożenia związane z budową nowych obiektów mogą dotyczyć uszczuplenia i degradacji siedlisk czy stanowisk gatunków chronionych. Tego typu zagrożenia dają się jednak wykluczyć poprzez dokładną analizę alternatywnych wariantów przedsięwzięcia poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

Źródło: opracowanie własne

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Działania uwzględnione w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. W dokumencie nie ma określonych szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym ustalenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych działań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed

jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji postanowień Strategii wpłynie negatywnie na środowisko, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, celem projektowanego dokumentu jest zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Grodziec z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów.

10. ANALIZA SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112) organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek realizowany będzie poprzez sporządzanie w cyklach rocznych raportów monitorujących stopień wykonania postanowień „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034”. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji celów określonych w *Strategii*, w tym m.in. określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie gminy. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu na środowisko przeprowadzona zostanie m.in. w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem Strategii.

SPIS TABEL

Tabela 1. Ustalenia „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” zapewniające realizację poszczególnych celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	14
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Grodziec	23
Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Grodziec (stan na 31.12.2021 r.).....	24
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Grodziec (stan na 31.12.2023 r.).....	25
Tabela 5. Struktura rodzajowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Grodziec (stan na 31.12.2023 r.).....	26
Tabela 6. Stężenia średnie roczne pyłów zawieszonych PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz benzo(a)pirenu w powietrzu na terenie Gminy Grodziec w 2023 roku.....	28
Tabela 7. Wykaz JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec (zlewnie)	29
Tabela 8. Aktualna klasyfikacja i ocena stanu poszczególnych monitorowanych zlewni JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec	30
Tabela 9. Wyniki klasyfikacji wskaźników za 2023 r. dla JCWP znajdujących się na terenie Gminy Grodziec	30
Tabela 10. Cele środowiskowe wyznaczone dla JCWP położonych na obszarze Gminy Grodziec.....	31
Tabela 11. Podstawowa charakterystyka jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie których położona jest Gmina Grodziec.....	31
Tabela 12. Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie których położona jest Gmina Grodziec (2022 r.).....	32
Tabela 13. Charakterystyka punktu badawczego jakości wód podziemnych funkcjonującego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska znajdującego się na terenie m. Grodziec – wraz z klasą jakości wody za 2023 r.	32
Tabela 14. Typy i podtypy krajobrazów występujące na terenie Gminy Grodziec	35
Tabela 15. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie Gminy Grodziec (stan na 01.01.2024 r.).....	36
Tabela 16. Struktura wiekowa lasów na terenie Gminy Grodziec (stan na 01.01.2024 r.).....	37
Tabela 17. Charakterystyka obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska.....	39
Tabela 18. Charakterystyka Pyzdrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.....	41
Tabela 19. Zaplanowane w Strategii działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz potencjalne zmiany stanu środowiska na terenie Gminy Grodziec w przypadku braku realizacji postanowień Strategii.....	45
Tabela 20. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych.....	67

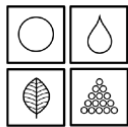
SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Grodziec	23
Wykres 2. Udziały źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza w województwie wielkopolskim w 2023 r.	29

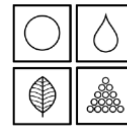
SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Grodziec na tle woj. wielkopolskiego oraz pow. konińskiego.....	22
Rysunek 2. Układ przestrzenny Gminy Grodziec.....	24
Rysunek 3. Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Grodziec	38
Rysunek 4. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Puszcza Pyzdrska na terenie Gminy Grodziec	40
Rysunek 5. Lokalizacja Pyzdrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie Gminy Grodziec	41
Rysunek 6. Lokalizacja pomników przyrody na terenie Gminy Grodziec	42

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Dokumentacja Środowiskowa - Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121, 62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
Tel.: 720 756 763 NIP: 6722049970 REGON: 380412946

Koziegłowy, 18.09.2024 r.

Dokumentacja Środowiskowa - Wojciech Pająk
Os. Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)

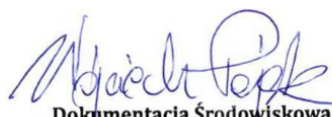
Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Oświadczam, iż jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2024-2034” spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112).

Oświadczam również, iż jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem

autor prognozy,

Dokumentacja Środowiskowa
Wojciech Pająk
Os. Leśne 7B/121, 62-028 Koziegłowy
NIP 6722049970
REGON 380412946